

KONTULAN ETELÄOSAN, MELLUNMÄEN JA VARTIOHARJUN POHJOISOSAN VIHERALUESUUNNITELMA 2005-2014

KONTULAN ETELÄOSAN, MELLUNMÄEN
JA VARTIOHARJUN POHJOISOSAN
VIHERALUESUUNNITELMA
2005 - 2014

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2004:2 / viherosasto
ISBN 952-473-244-0

Birgitta Rossing
Helsinki 2005

Julkaisu on painettu toukokuussa 2005

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
ALKUSANAT	5
TIIVISTELMÄ	7
SAMMANDRAG	11
1. TYÖN TAVOITTEET JA SUUNNITTELUALUE	15
1.1. TYÖN TAVOITTEET JA TAUSTASUUNNITELMAT	15
1.2. MAISEMAN LÄHTÖKOHDAT JA SIJAINTI KAUPUNKIRAKENTEESSA	16
1.3. SUUNNITTELUALUEEN RAJAUS JA PINTA-ALA	19
1.4. KAUPUNKIRAKENTEEN HISTORIA JA KEHITYSVAIHEET	19
2. NYKYTILANTEEN ANALYYSI	27
2.1. VIHERALUEIDEN OMINAISPIIRTEET JA NYKYTILA	27
2.2. VIHERALUEVERKOSTO JA REITIT	37
2.3. VIHERALUEIDEN PALVELUT	51
2.4. VIHERALUEIDEN YLLÄPITO JA RAKENTAMINEN	55
2.5. ASEMAKAAVOITUS	57
2.6. VIHERALUEIDEN KÄYTTÄJÄT	60
2.7. KÄYTTÄJIEN TARPEET	61
3. JOHTOPÄÄTÖKSET	65
3.1. VIHERALUEVERKON VAHVUUDET	65
3.2. KEHITTÄMISKOHDAT	67
4. SUUNNITELMA VUOSILLE 2005-2014	71
4.1. VIHERALUEIDEN KEHITTÄMISPERIAATTEET	71
4.2. YLLÄPIDON JA RAKENTEELLISEN KUNNOSSAPIDON YLEISET OHJEET	73
4.3. PALVELUIDEN JA TOIMINTOJEN MUUTOKSET	81
4.4. YLLÄPIDON HOITOTASON MUUTOKSET	83
4.5. SUUNNITTELUTARPEET	83
4.6. KOHDEKOHTAISET SUUNNITELMAT	85
4.7. SUUNNITELMAN TOTEUTTAMISAIKATAULU JA KUSTANNUKSET	87
1. LAAKAVUORI	88
2. MELLUNMÄEN VIRKISTYSALUE	91
3. KAIRAKENTTÄ	94
4. ASUKASPUISTO LUOSTO	96
5. NAULAKALLIO	98
6A. NAULAKALLION PUISTO, LÄNSI	100
6B. NAULAKALLION PUISTO, ITÄ	102
7. SAARISELÄNPUISTO	104
8. LÄNSIMÄENTIEN VIHERVYÖHYKE	106

9. OJAPUISTO	109
10. LINNAPELTO	113
11. MUSTAPURONPUISTO	116
12. KUKKANIITYNPUISTO	119
13. UMMELJOENPUISTO	121
14a. ARHOTIE	122
14b. KUKKANIITYNTIEN PUISTOMETSÄ	124
15. KUKKANIITYNTIEN PUISTOKAISTA	128
16. KELTANONTIEN PUISTIKKO	130
17. VANHALINNANTIEN PUISTOKAISTA	132
18a. VARTIOKYLÄNTIEN PUISTIKKO	134
18b. RISKUTIEN JA VARTIOKYLÄNTIEN KULMAUS	135
19. HELYPUISTO	136
20a. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT	138
20b. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT	139
20a. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT	141
21. UNTAMALAN PUISTO	143
22. KONTULAN ASUKASPUISTO	145
23. NAAPURINTIE - PORTTIKUJA, PUISTOMETSÄ	146
24. PORTTITIE - KONTULANTIE, VIHHERKAISTA	151
25. ARHOTIEN PUISTOMETSÄ	153
26. KONTULAN KELKKAPUISTO	155
27. KONTULAN LIITTYMÄ	156
28. LINNANHERRAN PUISTO	158
29. UUSSILLAN PUISTO	160
30. MELLUNMÄENTIEN PUISTOKAISTAT	163
31. MUSTIKKAMÄKI	164
32. EMÄNNÄN PUISTO	166
33. KONTULAN LIIKUNTAPUISTO	168
34. TANHUANTIE - KONTULANKUJA, PUISTOKAISTA	170
35. RISKUPUISTO	171
36. ROHDINKUJAN PUISTOMETSÄ	173
37. INKEROISTENTIE - KUKKANIITYNTIEN PUISTOMETSÄ	175
38. SAVITAIPALEENTIE - KIVIPORTINTIE VIHHERKAISTA	177
39. VALKEALANTIEN PUISTIKKO	179
40. LÄNSIMÄENTIEN PUISTOKAISTA	181
41. KONTULANTIEN - HUMIKKLANTIEN KULMA	182
42. VARTIOKYLÄNTIEN JA SAURAMATIEN KULMA	184
43. MELLUNMÄEN KORTTELI PUISTO	185
44. KARJATANHUAN PUISTIKKO	187
45. KIVIPORTIN PUISTO	188
LÄHTEET	190
JULKAISULUETTELO	196
LIITE 1: TOIMENPIDETAULUKKO	
LIITE 2: SUUNNITTELUALUEEN OSA-ALUEET	
LIITE 3: TOIMENPIDEKARTTA	

ALKUSANAT

Viheraluesuunnitelman laadinta perustuu Helsingin kaupungin viheralueohjelman 1999-2008. Kaupungin osa-alueille laadittavat viheraluesuunnitelmat ovat rakennusviraston työväline laadukkaana viheralueverkoston ylläpitämiseksi tasapuolisesti eri puolilla kaupunkia. Suunnitelmissa tarkastellaan eri kaupunginosien viheralueiden kuntoa ja palveluiden nykytilaa sekä parantamistarpeita viheralueiden käyttäjien tarpeita ja toiveita kuunnellen. Suunnitelma on tarve- ja tavoitesuunnitelma, joka ohjaa viheralueiden ja puistojen kehittämistä ja hoitoa. Viheraluesuunnitelman avulla puistorakentamisen ja ylläpidon määrärahat pyritään kohdentamaan mahdollisimman tuloksellisesti ja mahdolliset lisäselvitystarpeet kartoitetaan.

Tämä suunnitelma käsittää Kontulan eteläosan, Mellunmäen, Vartioharjun pohjoisosan sekä pienen osan Myllypuroa ja Puotinharjua. Suunnitelmassa esitetään viheralueiden ylläpidon, peruskorjauksen, uudisrakentamisen ja kehittämisen tavoitteet, toimenpidetarve ja niiden kiireellisyysjärjestys seuraavan kymmenvuotiskauden ajaksi. Tämän lisäksi suunnitelmassa todetaan viheralueiden palveluiden kehittämis- ja luonnonhoitosuunnitelmien päivitystarpeet.

Tärkeimmiksi tehtäviksi suunnittelualueella nousevat siisteyden ja puhtaanapidon parantaminen, metsien hoito sekä uudistaminen ja Mustapuron laakson hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen. Laakavuoren, 'Kontionmäen', Kairakentän ja Mellunmäen virkistysalueen eteläosan kunnostustyöt ovat suunnittelualan mittavimmat ympäristörakentamista vaativat hankkeet. Laadittavasta Mustapuronlaakson hoito- ja kehittämissuunnitelmasta nousevat lisäsuunnittelua vaativat kohteet on ohjelmoitu suunnitelmakauden lopulle ja saattavat alueen asemakaavoituksen edistymisen myötä nousta mittaviksikin. Suunnitelman kustannusarvion suurin menoerä onkin tässä työssä varattu Mustapuron laaksoalueen ja Länsimäentien varsien (Ojapuiston) kehittämiseen.

Suunnittelutyön kuluessa järjestettiin alueen asukkaille kaksi yleisötilaisuutta ja kolme maastokierrosta. Hallintokuntia ja muita osallisia kuultiin erikseen.

Rakennusvirasto kiittää kaikkia työhön osallistuneita tahoja kuten hallintokuntien, asukasyhdistysten ja taloyhtiöiden edustajia sekä yksittäisiä asukkaita arvokkaasta palautteesta, joka on mahdollistanut näinkin laajan ja kuitenkin yksityiskohtaisen työn laatimisen.

Terhi Tikkanen-Lindström
toimistopäällikkö

TIIVISTELMÄ

Suunnitelman hyväksyminen

Viherosaston johtoryhmä hyväksyi Kontulan eteläosan, Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosan viheraluesuunnitelman linjaukset, painotukset ja kustannusraamin 21.2.2005. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman 31.3.2005 ohjeellisena noudatettavaksi.

Suunnitelman laatiminen ja osallistujat

Viheraluesuunnittelun tavoitteena on toteuttaa Viheralueohjelmaa siten, että viherympäristön laatu paranee ja monipuolistuu tasavertaisesti eri kaupunginosissa.

Keväällä 2003 alkanut suunnittelutyö on tehty osittain Suunnittelukeskus Oy:n toimesta ja osittain viherosaston omana työnä. Työtä on ohjannut viherosastolla viheraluesuunnittelija Birgitta Rossing, luonnonhoidon osalta työhön on osallistunut metsäsuunnittelija Timo Virtanen.

Suunnittelukeskus Oy on osallistunut tähän suunnitelmaan historiallisen selvityksen, nykytilan analyysin, visualisoinnin ja taittotyön osalta. Työryhmän vetäjänä on toiminut maisema-arkkitehti Taina Tuominen, laadun on varmistanut arkkitehti Arja Sippola. Muut työryhmän jäsenet ovat olleet maisema-arkkitehti Riikka Geer, hortonomi (AMK) Katariina Mäntyoja ja maisema-arkkitehti-ylioppilas Maarit Nuutinen. Visualisoinnista on vastannut maisema-arkkitehti Maria Haikala ja taitosta medianomi Heli Ranta.

Viheraluesuunnitelma laadittiin vuorovaikutteisesti asukkaiden, järjestöjen, hallintokuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa. Projektinvetäjä Liisa Tyrväinen ja tutkija Kirsi Mäkinen Helsingin yliopiston metsäekologian laitokselta tekivät yhteistyössä rakennusviraston viherosaston kanssa kesällä 2003 suunnittelualan asukkaille kohdistetun asukaskyselyn: Kaupunkiviheraluei-

den sosiaaliset arvot ja merkitykset Itä-Helsingissä. Työ oli osa yhteiseurooppalaista EU:n rahoittamaa tutkimusprojektia 'Neighbour Woods' (2001-2004).

Mielipaikkakuvausten perusteella tärkeimpiä asukkaiden kokemia arvoja viheralueilla ovat rauhallisuus, metsäisyys, luonnonmukaisuus, toiminnallisuus ja tilanrunsaus. Näitä arvoja esiintyy eniten suunnittelualan laajoilla, luonnonmukaisilla ja maaseutumaisilla viheralueilla. Asukkaat haluavat jatkossakin säilyttää väljän ja vihreän esikaupunkirakenteen, eikä viheralueiden toivota vähenevän kaupunkirakenteen tiivistyessä. Eniten asukkaat kaipaavat koristeellisia ja hyvin hoidettuja puistoja istutuksineen. Viheraluekyselyn tulokset ovat olleet nähtävissä internetissä rakennusviraston www-sivuilla syksystä 2003 lähtien.

Asukaskyselyn tulokset sekä suunnittelualan historiallinen selvitys ja analyysi esiteltiin asukastilaisuudessa syksyllä 2003, jolloin järjestettiin myös kolme tutustumiskäyntiä suunnittelualan puistoihin. Kesäkuussa 2004 järjestettiin toinen asukastilaisuus, missä alustava suunnitelmaluonnos esiteltiin asukkaille. Luonnos oli tuolloin myös esillä Kontulan kirjastossa ja Vartiokylän ala-asteella, jolloin asukkailla oli jälleen mahdollisuus antaa palautetta ja keskustella suunnittelijoiden kanssa. Hallintokuntia sekä muita osallisia kuultiin erikseen pienryhmissä ja suorassa yhteydenpidossa koko suunnitteluprosessin ajan. Kaikki saatu palaute koottiin ja otettiin huomioon viheraluesuunnitelmaa laadittaessa. Yleisötilaisuuksista ilmoitettiin paikallislehdissä ja vuoden 2004 tilaisuuksista jaettiin myös kutsu 1420 kotitalouteen.

Laajimmat viheralueiden kunnostushankkeet ja niiden kiireellisyys

Mustapuron laaksoalueen hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen (Mustapuronpuisto, Ojapuisto ja Linnanpelto) on yksi tärkeistä suunnittelu-kohteista. Laaja yhtenäinen virkistysalue vaatii kehittämissuunnitelman, joka tähtää alueen yleisilmeen selkeyttämiseen ja parantamiseen. Suunnitelmaan merkitään jatkosuunnittelua vaativat kunnostuskohteet. Katu- ja puisto-osaston on varauduttava suhteellisen mittaviinkin hankkeisiin laaksoalueella, joten runsaat puolet eli 3,4 miljoonaa euroa (alv 0%) koko suunnittelualan kunnostuskustannuksista varataan suunnittelukauden lopulla toteutettaviin hankkeisiin.

Tärkeimmät kunnostuskohteet ovat:

- *Laakavuorenpuiston* kasvillisuus ja kulkuyhteydet.
- *Uussillanpuiston* vesiaiheet, niittyjen laajennukset ja puuttuvat kulkuyhteydet.
- '*Kontionmäen*' ränsistyneisyyden korjaaminen.
- *Nybondaksen tilan ympäristön* kunnostaminen vuonna 2002 laaditun hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaisesti.
- *Kairakenttä* kunnostetaan voimassa olevan suunnitelman pohjalta edustavaksi näytteeksi 1990-luvun puistosuunnittelusta.
- *Savitaipaleentien ja Kiviportintien kulmassa* oleva kapea vihervyöhyke on tuhoutunut lisärakentamisen seurauksena, joten se kunnostetaan.

Yllämainittujen lisäksi useassa kohteessa on tarve tehdä pienempiä kunnostus- ja lisärakentamistöitä, kuten esim. asfaltin uusiminen, leikkipaikan rakentaminen, niittyalueen laajentaminen, rummun/sillan rakentaminen, kasvillisuuden lisääminen. Kunnostustöihin on varattava 1,2 miljoonaa euroa (alv 0 %). Työt on ohjelmoitu suunnittelukauden kahdelle ensimmäiselle kolmannekselle.

Tämän lisäksi toteutetaan pieniä suunnittelualueen yleisilmettä parantavia toimenpiteitä mahdollisimman pian. Tällaisia ovat esim. kalusteiden kunnostaminen ja uusiminen, kevyen liikenteen raittien reunojen ja niittyalueiden hoidon tehostaminen, linnoituslaitteiden siivoaminen sekä koko alueella vallitsevan roskaisuuden vähentäminen. Yllä mainittuun ns. elvytyspakettiin on varattava 50 000 euroa (alv 0%).

Laajat kuivuustuhot suunnittelualueella vaikuttavat luonnonhoitosuunnitelmien päivitystarpeeseen. Tavoitteiden saavuttamiseksi alueella on tehtävä töitä nykyisiä luonnonhoitosuunnitelmia enemmän ja laajemmalti. Metsien hoito- ja uudistustyöt käynnistetään mahdollisimman pian. Töiden kustannusennuste on 60 000 euroa (alv 0%).

SAMMANDRAG

Godkännande av planen

Ledningsgruppen för grönavdelningen godkände den 21.2.2005 linjedragningarna, tyngdpunkterna och kostnadsramen i grönområdesplanerna för södra delen av Gårdsbacka samt norra delen av Mellungsbacka och Botbyåsen. Nämnden för de allmänna arbetena godkände planen den 31.3.2005 att följas som direktiv.

Uppgörandet av planen och deltagarna

Syftet med grönområdesplaneringen är att förverkliga Grönområdesprogrammet så att kvaliteten på grönmiljön förbättras och blir mångsidigare, jämlikt i olika stadsdelar.

Det planeringsarbete som påbörjades under våren 2003, har delvis gjorts i uppdrag av Suunnittelukeskus Oy och delvis som grönavdelningens eget arbete. På grönavdelningen har grönområdesplaneraren Birgitta Rossing varit ledare för arbetet, för naturvårdens del har skogsplanerare Timo Virtanen deltagit i arbetet.

Suunnittelukeskus Oy har deltagit i denna plan med historisk utredning, nulägesanalys, visualisering och ombrytning. Landskapsarkitekt Taina Tuominen har fungerat som ledare för arbetsgruppen och arkitekt Arja Sippola har säkrat kvaliteten. Övriga medlemmar i arbetsgruppen har varit landskapsarkitekt Riikka Geer, hortonom (AFK) Katariina Mäntyoja och landskapsarkitektstuderande Maarit Nuutinen. Landskapsarkitekt Maria Haikala har ansvarat för visualiseringen och medianom Heli Ranta för ombrytningen.

Grönområdesplanen gjordes interaktivt med invånarna, organisationerna, förvaltningsnämnderna samt andra intressegrupper. Projektledare Liisa Tyrväinen och forskare Kirsi Mäkinen vid Helsingfors Universitets forstekologiska anstalt, gjorde under sommaren 2003, i samarbete med grönavdelningen på byggnadskontoret, en invånarenkät riktad till invånarna på planeringsområdet: De sociala värdena och vikten av stadens grönområdesplanering i östra Helsingfors. Arbetet var en del av det sameuropeiska EU-finansierade forskningsprojektet 'Neighbour Woods' (2001-2004).

På basen av beskrivningarna på favoritställe, upplever invånarna värden som lugn, skogrikedom, naturenlighet, funktionalitet och vidd som de viktigaste. Dessa värden framträder mest på de vida, naturenliga och landsbygdslika grönområdena inom planeringsområdet. Invånarna vill också i fortsättningen bevara den vida och gröna förstadsstrukturen och man vill inte inskränka grönområdena när stadsstrukturen blir tätare. Det som invånarna saknar mest är dekorativa och välskötta parker med planteringar. Resultaten av invånarenkäten har funnits till påseende i Internet på byggnadskontorets webbsidor sedan hösten 2003.

Resultaten av invånarenkäten samt den historiska utredningen och analysen presenterades vid ett invånartillfälle på hösten 2003, då man också anordnade tre informationsbesök till parkerna på planeringsområdet. I juni 2004 anordnades ännu ett invånartillfälle där man presenterade den preliminära planeringsskissen för invånarna. Skissen fanns då också i Gårdsbacka bibliotek och i Botby lågstadieskola och gav invånarna igen en möjlighet att ge feedback samt att diskutera med planerarna. Man hörde förvaltningsnämnderna samt andra parter separat i små grupper och i direkt kontakt under hela planeringsprocessen. Man samlade in all feedback och beaktade den i grönområdesplaneringen. Man informerade om publiktillfällena i de lokala tidningarna och till hemhushållen distribuerades också 1420 inbjudningar till tillfällena år 2004.

De mest omfattande renoveringsprojekten för grönområden och brådskan med dem

Vård- och utvecklingsplaneringen av Svartbäckens dalområde (Svartbäcksparken, Dikesparken och Borgåkern) är ett av de viktiga planeringsobjekten. Det vida, enhetliga rekreatiomsområdet kräver utvecklingsbriefing med vilken man vill klargöra och förbättra det allmänna

intrycket av området. I planen märker man ut de objekt som kräver renovering i den fortsatta planeringen. Gatu- och parkavdelningen måste också förbereda sig på ganska omfattande projekt på dalområdet, drygt hälften eller 3,4 miljoner euro (moms 0 %) av renoveringskostnaderna för planeringsområdet reserveras för projekt som förverkligas i slutet av planeringsperioden.

De viktigaste renoveringsobjekten är:

- Växtligheten i och förbindelserna till *Bredbergsparken*
- *Nybroparken*: Vattnelementen, utvidgandet av ängarna och förbindelserna som saknas.
- Reparation av det förfallna i '*Kontionmäki*'
- Renovering av *omgivningarna på Nybondas gård* enligt den vård- och utvecklingsplan som gjordes år 2002..
- *Fjällmarksplanen* renoveras enligt den gällande planen till ett representativt prov på 1990-talets parkplanering.
- Det smala grönområdet i *hörnet av Savitaipalevägen och Stenportsvägen* har förstörts på grund av tillbyggning, därför ska det renoveras.

Förutom de ovan nämnda, är flera objekt i behov av smärre renoverings- och tillbyggnadsarbeten, t.ex. förnyande av asfalten, byggande av lekpark, utvidgande av ängsområdet, byggande av trumma/bro, större växtlighet. 1,2 miljoner euro (moms 0%) måste reserveras för renoveringsarbetena. Arbetena har programmerats till de två första tredjedelarna av renoveringsperioden.

Dessutom genomförs så snart som möjligt mindre åtgärder som förbättrar det allmänna intrycket på planeringsområdet. Dessa är t.ex. renovering och förnyande av inventarier, ruttgränser för den lätta trafiken och effektiviserad vård av ängsområdet, städning av fästningsapparaturen och minskande av nedskräpningen på hela området. För ovanstående s.k. upplivningspaket, måste man reservera 50 000 euro (moms 0%)

De omfattande skadorna av torkan på planeringsområdena påverkar behovet av uppdatering av naturvårdsplanen. För att uppnå målen krävs mer omfattande och mera arbete än i de nuvarande naturvårdsplanerna. Vård- och renoveringsarbetena för skogarna påbörjas så snart som möjligt. Kostnadsprognosen för arbetet är 60 000 euro (moms 0%)

I. TYÖN TAVOITTEET JA SUUNNITTELUALUE

I. I. Työn tavoitteet ja taustasuunnitelmat

Kontulan eteläosan sekä Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosan viheralue-suunnitelman tavoitteena on laatia viheralueverkoston strateginen suunnitelma, jossa määritellään viheralueille käytännön tarpeisiin perustuvat tavoitteet ja kehittämisen toimenpiteet kymmenvuotiskaudelle 2005-2014.

Viheraluesuunnitelmassa tarkastellaan suunnittelualueita sekä osana Helsingin viheralueverkostoa että erillisenä osa-alueena. Tarkastelussa käydään läpi suunnittelualueen rakentumisen aikakaudet ja ominaispiirteet. Viheralueita kehitetään mahdollisimman eheinä ja suunnittelualueen luonnetta korostavina kokonaisuuksina. Tavoitteena on myös tuoda esille puistojen ja ulkoilualueiden kulttuuri-historialliset arvot sekä luonnon ja maiseman erityispiirteet. Huomioimalla koko kaupungin viheralueverkosto suunnitelmassa tavoitellaan alueellisesti tasapuolista puisto- ja virkistysaluetarjontaa Helsinkiin.

Suunnitelman perustana ovat voimassa olevaan asemakaavaan puistoiksi (P) ja lähivirkistysalueiksi (VL) merkityt alueet. Urheilualueet (U) on huomioitu inventointiosiossa, mutta niiden kehittämiseksi ei aseteta tavoitteita. Rakentamattomille tonteille asetetaan luonnonhoidolliset tavoitteet.

Viheraluesuunnitelman laadinta perustuu koko kaupungin viheralueiden kehittämisen tavoitteita ja painopisteitä linjaavaan viheralueohjelmaan 1999-2008. Suunnitelman taustamateriaalina on käytetty mm. yleiskaavan oheiskarttoja, Metsien hoidon yleistavoitteita vuosille 1995-2004, Luonnonhoitosuunnitelmia, Rakennusviraston rantojen kehittämissuunnitelmaa, Pääulkoilureitistön kehittämissuunnitelmaa, Kartano-ohjelmaa ja Selvitystä maalinnoituslaitteista Helsingissä.

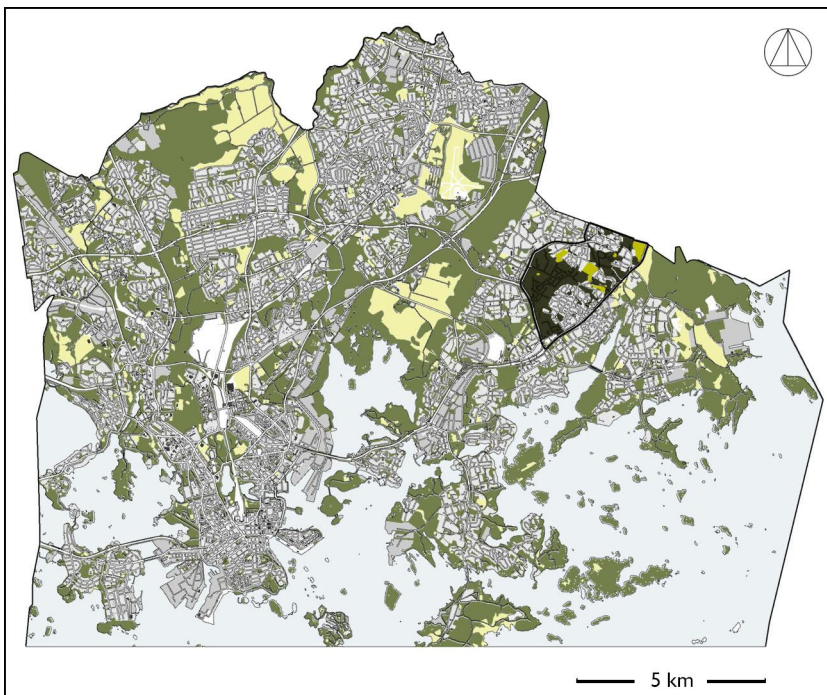
I.2. Maiseman lähtökohdat ja sijainti kaupunkirakenteessa

I.2.1. Suurmaisema

Ympäristöministeriön teettämässä Maisema-alue työryhmän mietinnössä määritellyssä maisemamaakuntajaossa suunnittelualue kuuluu eteläisen rantaan Suomenlahden rannikkoseutuun. Maasto on suhteellisen alava ja hyvin vaihteleva. Tyypillistä alueelle ovat pohjois-eteläsuuntaiset jokilaaksot laajoine viljelyaloineen. Suomenlahden rannikolla kalliomaiden osuus on suuri, mutta kasvillisuus on kuitenkin suhteellisen rehevää.

I.2.2. Alueen sijainti kaupunkirakenteessa

Suunnittelualue sijaitsee Helsingin itä laidalla, kahden keskuspuistomaisen viheraluekokonaisuuden Viikki-Kivikon ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston välissä. Alueella on laaja Vartiokylän omakotitaloalue ja suurin osa kerrostaloalueista sijaitsee alueen reunoilla Kontulassa ja Mellunmäessä. Suunnittelualue on yleisilmeeltään vehreä ja luonnonläheinen lukuun ottamatta tiiviisti rakennettua Mellunmäen metroaseman ympäristöä.

Suunnittelualueen sijainti Helsingissä

- suunnittelualue
- viheralueet
- avoimet alueet

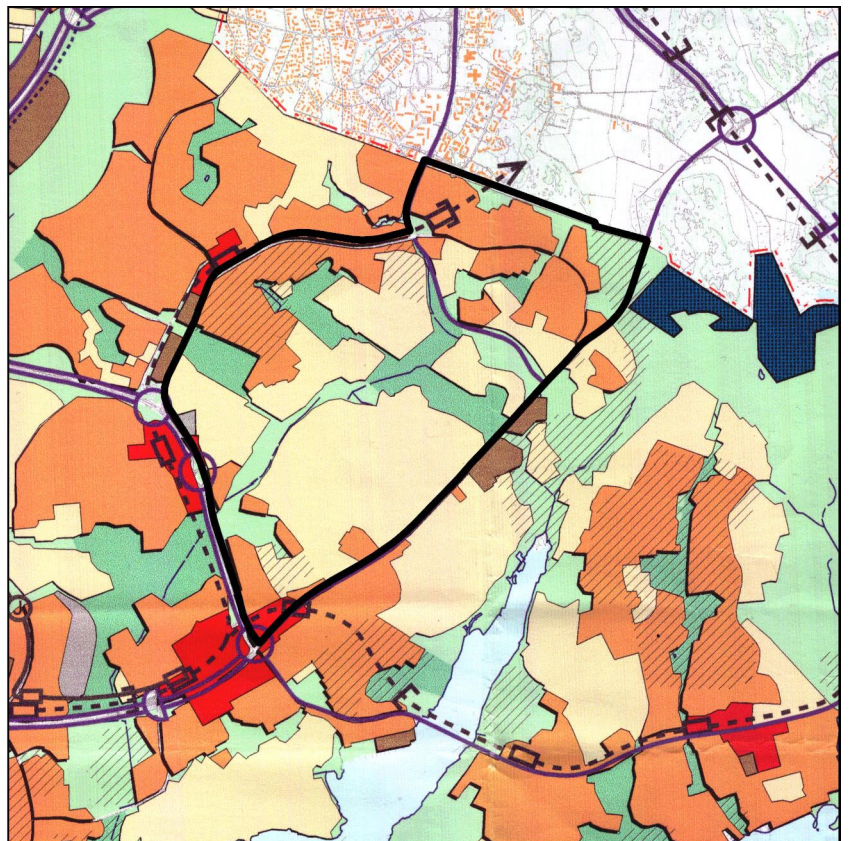
Suunnittelualue sijaitsee Helsingin itä laidalla, kahden keskuspuistomaisen viheraluekokonaisuuden, Viikki-Kivikon ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston välissä.

Vartiokylän omakotitaloalue ja Mustapuronpuisto.

Helsingin yleiskaava 2002

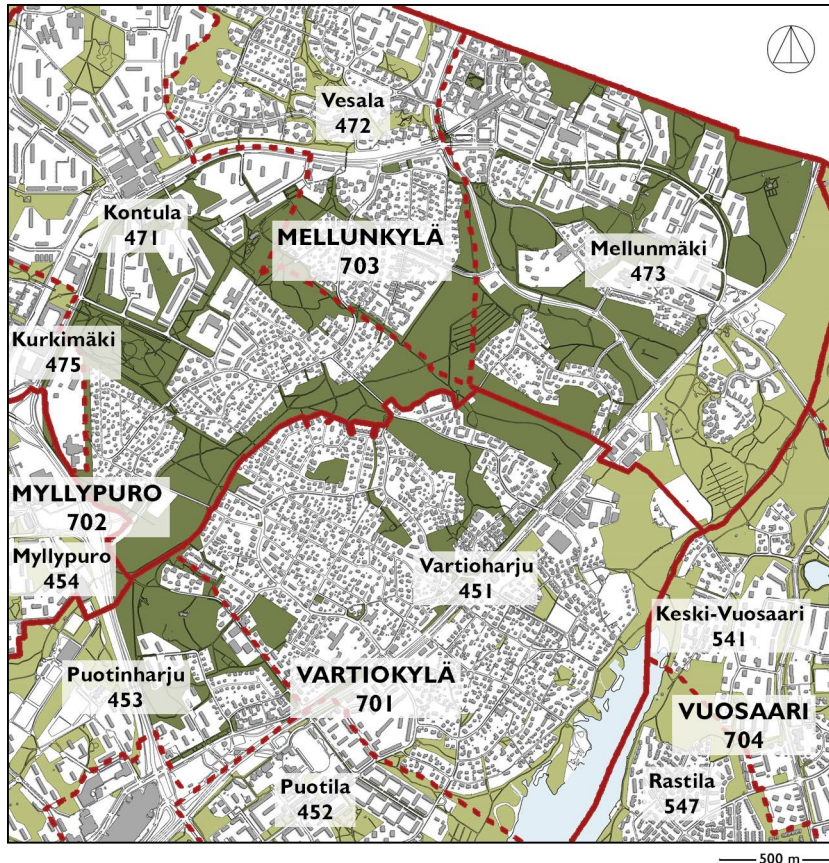
- suunnittelualue
- keskustatoimintojen alue
- kerrostalovaltainen alue, asuminen / toimitila
- pientalovaltainen alue, asuminen
- työpaikka-alue, teollisuus / toimisto / satama
- teknisen huollon alue
- kaupunkipuisto
- virkistysalue
- luonnonsuojelualue, natura-alue
- kulttuurihistoriallisesti, rakennus- taiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä alue
- vesialue

Aluetta rajaavat vilkasliikenteiset tiet Itäväylä, Myllymestarintie, Kontulantie ja Länsimäentie. Itäväylän eteläpuolelle jäävät alueet muistuttavat rakenteeltaan selvitysalueetta. Vantaan puolella maisema muuttuu maaseutumaiseksi. Pohjoisessa ja lännessä aluetta rajaavat suhteellisen harvaan rakennetut Kontulan ja Myllypuron kerrostaloalueet.

Laajat ja yhtenäiset viheraluekokonaisuudet, kuten Mustapuronpuisto, Linnanpelto ja Uussillanpuisto, erottavat asuinalueet toisistaan ja ovat myös tärkeitä viherväyliä suunnittelualueen ulkopuolelle jatkuvassa virkistysaluekokonaisuudessa. Maisemassa voi edelleen havaita sekä kartanokulttuuriin että sotahistoriaan liittyviä merkkejä. Sekä Puotilan ja Vesterkullan kartanoiden maat viljelyksineen, puukujanteineen että ensimmäisen maailmansodan aikaiset maalinnoituslaitteet ja tykkitiet antavat oman leimansa suunnittelualueelle. Purolaaksoissa virtaavat luonnonvedet tuovat vaihtelua maisemaan. Puroverkosto jatkuu suunnittelualueen ulkopuolelle pohjoisessa Vesalaan, lännessä Myllypuron laaksoon ja etelässä vedet laskevat Broändan purolaakson kautta Vartiokylän lahteen.

Suunnittelualueen osa-alueet

- suunnittelualue
- peruspiirin raja
- osa-alueen raja

I.3. Suunnittelualueen rajaus ja pinta-ala

Suunnittelukohde sijaitsee Itä-Helsingissä, Mellunkylän ja Vartiokylän alueella. Suunnitelma kattaa Kontulan eteläosan, Mellunmäen ja Vartioharjun pohjoisosan sekä Puotinharjun itäosan. Alueen rajana kaakossa on Itäväylä, lännessä Myllymestariintie, luoteessa Kontulantie ja Länsimäentie sekä koillisessa Helsingin ja Vantaan välinen raja.

Suunnittelualueella asutaan vihreässä ympäristössä: metsiä on noin 137 hehtaaria, peltoja ja niittyjä vajaat 36 hehtaaria sekä rakennettuja puistoja noin 13 hehtaaria. Lisäksi alueella on leikkialueita, asukaspuistoja ja koirapuistoja yhteensä noin kahden hehtaarin alueella. Kolmen paikallisille yhdistyksille vuokratun viljelypalsta-alueen yhteispinta-ala on vajaat viisi hehtaaria (Liite I). Viheralueet vaihtelevat pienistä rakennetuista alueista jokseenkin luonnontilassa oleviin metsiin. Viheralueiden yhteen laskettu pinta-ala on hieman alle 200 hehtaaria. Viheralueita suunnittelualueella on runsaat 100 m²/asukas.

I.4. Kaupunkirakenteen historia ja kehitysvaiheet

Maaston muodot, luonnonolot, historia ja kaupunkirakenteen kehitys ovat kaikki vaikuttaneet viheralueverkoston kehittymiseen suunnittelualueella.

1700-luvun lopulla varhaisindustrialismi toi myös Itä-Helsinkiin teollista toimintaa. Puutarhoja ei tuohon aikaan vielä ollut, mutta maustekasvitarhoja, humalatarhoja ja kaalimaita oli runsaasti. Hyötykasvit olivat jo suhteellisen yleisiä. Tuolloin myös kartanokulttuuri eli loiston aikaa. Hertonäsin, Botbyn ja Westerkullan kartanot kukoistivat.

1800-luvun puolivälissä höyrylaivaliikenne ja Helsinki-Pietari -rautatie paransivat yhteyksiä kaupunkiin. Rautatie loi hyvän yhteyden Vartiokylän ja Mellunkylän asukkaille Helsinkiin Malmin ja Tikkurilan asemien kautta. Samoihin aikoihin alueelle alkoi tulla kesäasukkaita ja Helsingin kylpylävieraat tekivät Botbyn lahdelle huviretkiä höyrylaivoilla. 1800-luvun loppupuolella alkanut maanosituslainsäädännön höllentäminen perintö- ja rällsitilojen lohkomisen suhteen antoi sysäyksen huvila-alueiden sekä esikaupunkien muodostumiselle. Asiaan vaikutti osaltaan myös joukkoliikenteen kehittyminen.

Huvila-aatetta tuki 1900-luvun alussa Keski-Euroopasta Suomeen levinnyt puutarha- ja esikaupunki-ideologia. Vuosisadan alussa suunnittelun alueen maisema muuttui voimakkaasti venäläisten toimesta aloitetun maalinnoitusketjun rakentamisen myötä. Rakentamisen yhteydessä kaadettiin runsaasti metsää, räjäytettiin kallioita ja tuhottiin linjalla sijaitsevia pihapiirejä.

Vartioharjun omakotialue on ikärakenteeltaan kerroksellinen. Jo 1930-luvulla alueelle rakennettiin työläisasuntoja ja seuraavalla vuosikymmenellä sinne rakentui huvilayhdyskunta. Asuinympäristö oli vehreä eikä rakennettuja puistoja tuolloin juurikaan ollut. Rakennuskannan ikä vaihtelee siis noin satavuotiaista aivan uusiin rakennuksiin.

Kontulan asuinalue, Puotinharjun itäosa ja pieni osa Mellunmäkeä rakennettiin 1960-luvulla. Kerrostalovoittainen rakennuskanta sijoitettiin maastoon väljästi ja rakennusten väliin jätettiin metsäisiä alueita. Rakennusten tonteille kuului yleensä leikkipaikka. Kontulan ostoskeskus valmistui 1967.

Suurin osa Mellunmäestä rakennettiin 1970-luvulla. Mellunmäentien molemmille puolille ja 1960-luvulla rakennettujen asuinalueiden viereen rakennettiin tiiviitä asuinkortteleita. Metron päätepysäkin ympärille rakentui 1980- ja 1990-luvulla tiivis asunto- ja liiketilakeskus, lisäksi Mellunmäen pohjoisosaan kohosi 1990-luvulla tiivis kerrostaloalue.

Linnanherran puiston ympärille rakennettiin 1990-luvulla pientaloalueita ja viime vuosien aikana Vartiokyläntien varrelle on noussut uusia kerrostaloja.

Suunnittelun alueen rakentumisen vaiheet on esitetty kartassa sivulla 15.

1.4.1. Esihistoria

Kiinteitä esihistoriallisia muinaisjäännöksiä suunnittelun alueelta ei ole löydetty. Lähimmät löydöt sijaitsevat Vartiokylänlahden pohjukan tutumassa, varsinaisen selvitysalueen kaakkoispuolella.

Valokuvia alueen eri aikakausien asutuksesta.

*Yllä: Kontulan kerrostaloalueet rajautuvat lähes luonnontilaisiin viheralueisiin.
Alla: Westerkullan kartanon maita viljellään edelleen.*

1.4.2. Ensimmäisen maailmansodan aikainen maalinnoitus

Ensimmäisen maailmansodan kynnyksellä ja sotavuosien 1914-1918 aikana rakennettu Helsingin maalinnoitusketju lasketaan kuuluvaksi valtakunnallisesti merkittäviin kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin. Tämän lisäksi se kuuluu muinaismuistolain piiriin (1963/205). Linnoitusketju on osa kulttuurimaisemaamme. Linnoitusjärjestelmä on varsin laaja ja se ulottuu sekä Espoon että Vantaan puolelle. Linnoituskokonaisuus kuuluu laajaan puolustusjärjestelmään, jonka tehtävänä oli suojata Venäjän pääkaupunkia Pietaria sekä Suomenlahtea vihollisilta. Linnoituksen rakenteet ovat pääasiassa betonisia bunkkereita ja tykkiasemia sekä linnoitusten välisiä yhdysteitä, joita kutsutaan myös tykkiteiksi. Yhdysteiden pintarakenne oli joko makadamia (kivituhkaa) tai mukulakiveystä. Suurin osa tykkiteistä on hävinnyt ja osan päälle on rakennettu teitä. Mainittakoon Naulakalliontien, Kukanniityntien, Kiviportintien ja Riskutien pohjarakenteena olevat vanhat tykkitiet. Useimmat säilyneistä linnoituslaitteista sijaitsevat kallioisilla viheralueilla, kuten esim. Laakavuorella ja Kontionmäellä.

1.4.3. Kartanokulttuuri

Suunnittelualan ympärillä olleiden kartanoiden vaikutus näkyy edelleen alueen maisemassa. Vartiokylänlahden rannalla sijaitsevan Puotilan kartanon nykyinen päärakennus on rakennettu 1800-luvun alussa, mutta sen historia ulottuu 1500-luvulle saakka. Suurin osa Vartiokylästä on ollut Puotilan kartanon maita. Kartanolle johtava lehmuskujanne ulottuu edelleen suunnittelualueelle. Osa kujanteen puista on uusittu 1980-luvun alkupuolella.

Suunnittelualan koillispuolella sijaitseva säteritilana toiminut Westerkullan kartano on perustettu 1600-luvulla. Helsingin ja Vantaan raja-alueella viljellään edelleen kartanolle kuuluneita pelloja, joten Westerkullan kartano Vantaalla ja sen vieressä, Helsingin puolella oleva Nybondaksen tila vaikuttavat edelleen Helsingin itäisen sisääntulon maisemaan. Itäväylän pohjoispuolella on avoin peltomaisema puukujanteineen ja eteläpuolella avoin luhtaniitty.

Mellunkylän alueella on säilynyt nykypäivään saakka viisi oletettavasti jo keskiajalla toiminutta tilaa: Borgsin ratsutila, Fallbacka, Uppby, Utbyggas ja Nybondas, joista Nybondas sijaitsee suunnittelualueella. Nybondaksen tilan ympäristössä harjoitetaan edelleen maanviljelystä ja se onkin nykyään alueen maisemakuvassa merkittävin kulttuurihistoriallinen aluekokonaisuus. Tilan pihapiiri kasveineen ja rakenteineen on kuitenkin ränsistynyt. Kasvillisuus, puukujanteet

Viereisellä sivulla:

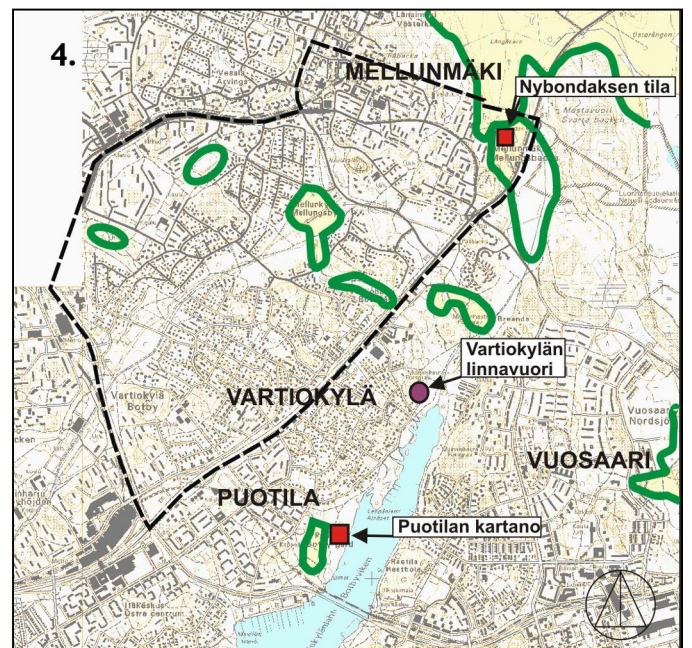
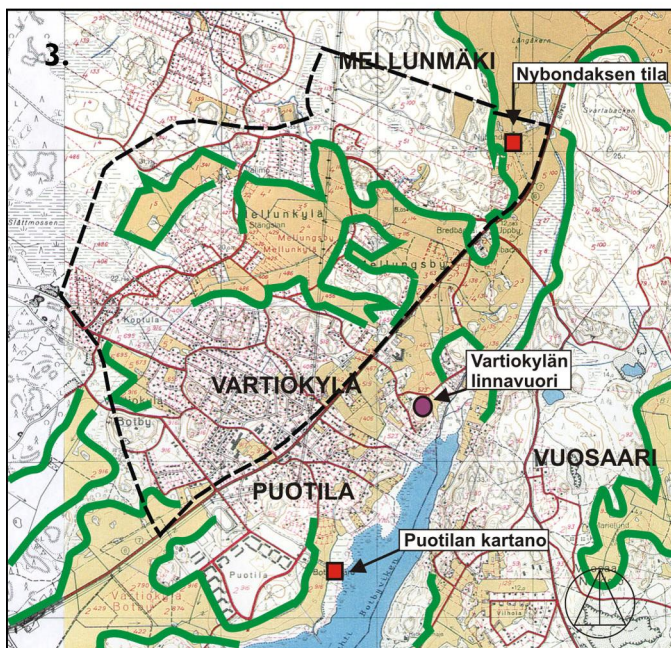
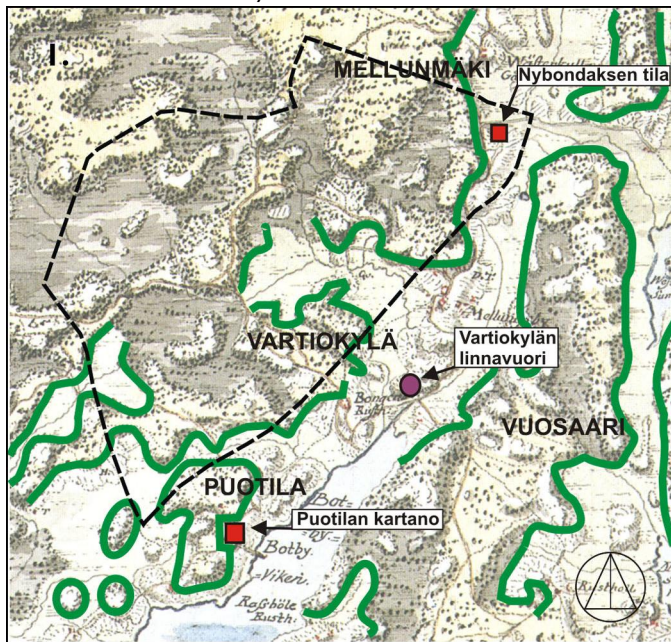
1. Suunnittelualue oli 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa hyvin harvaan asuttua. (ote Kuninkaankartastosta suunnittelualueelta)
  2. 1900-luvun puolivälin lähestyessä viljelyala on jo pienentynyt ja asutus alkanut lisääntyä. (ote retkeilykartasta vuodelta 1945)
  3. 1950- ja 1960-lukujen taitteessa Vartiokylän omakotiasutus oli jo varsin tiivistä ja myös Mellunkylän puolelle oli kehittynyt yhtenäisiä pientaloalueita. (ote peruskarttalehdistä vuosilta 1954, 1955 ja 1957).
  4. Nykypäivänä suunnittelualue on vehreä, mutta varsin tiiviisti asuttu. (kooste peruskarttalehdistä).
- Maanmittauslaitoksen digitaalinen peruskartta 1: 20 000. Karttalehdet no 2034 06, 2034 09 ja 2043 07. Maanmittauslaitos, lupa nro 213/MYY/05.

ja aidanteet ovat myös laajemmalla alueella huonokuntoisia. Nybondaksen ympäristöön laadittiin vuonna 2002 hoito- ja kehittämissuunnitelma (Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2002:15).

Mellunkylä on yksi Helsingin pitäjän vanhoista kylistä. Kylän keskus sijaitsi 1700-luvulla nykyisten Naulakalliontien ja Kallvikintien risteyksen paikkeilla Vartiokylän alueella. Kartta kuuluu kansallisarkiston kokoelmiin.

Maiseman kehitysvaiheita

- Tarkastelun alueen raja
- Kartano tai merkittävä tila
- Muu merkittävä kohde
- Tärkeä avoimen maiseman reuna

1. 1700- ja 1800-lukujen vaihe

2. 1945

3. 1950- ja 1960-lukujen vaihe

4. Nykypäivä

1.4.4. Maiseman vaiheet

Maisemassa voi edelleen nähdä jääkauden ja sen jälkeen seuranneen muinaisen Itämeren vaikutuksia. Uudenmaan rannikon ruotsalaisasutus sijaitsi Litorinameren rannalla noin 7500 vuotta sitten. Rantaviiva oli tuolloin 34 m nykyisen merenpinnan yläpuolella. Nyt käsiteltävän suunnittelualueen alavimmat osat, mm. pellot ja niityt, olivat tuolloin meren alla ja korkeimmat kallionharjat muodostivat saariston. Meren pinta oli vielä 1000 vuotta sitten kolme metriä nykyistä korkeammalla. Kallioisten mäkien rinteillä on nykyäänkin kookkaiden luonnonkivien vyöhykkeitä, jotka mahdollisesti ovat jäänteitä muinaisrannasta. Kaskiviljely vakiintui Vartiokylän ympäristössä noin 2300 vuotta sitten. Metsästys ja merenpyynti olivat kuitenkin vielä tuohon aikaan alueen pääelinkeinoja.

Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitseva Vartiokylänlahti oli viikinkiajalla (793-1066) osa tärkeää vesireittiä, joka kulki Vartiokylänlahdelta edelleen Broändan puroalaakson kautta Mellunkylän ja Westerkullan kartanon ohi Västersundomin lahteen.

1700- ja 1800-lukujen vaihteessa suunnittelualueella oli varsin vähän asutusta. Westerkullan kartanon ja Puotilan kartanon sekä joidenkin suurempien tilojen vaikutus oli jo tuolloin muokannut maisemaa voimakkaasti. Luoteesta Mellunkylän poikki Broändan puroon laskevan Mellunkylän puron ympärillä avautui laaja avoin maisema. Toinen avoin maisema-alue sijaitsi alueen eteläosassa, Puotilan kartanon länsipuolella. Myös Westerkullan kartanon laajat avoimet alueet ulottuivat suunnittelualueelle saakka, Nybondaksen tilan molemmille puolille. Suurin osa avoimista alueista oli niittyjä ja viljelyksessä olevat pellot sijaitsivat yleensä rakennusten läheisyydessä. Vasta 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa peltoala kasvoi niittyalaa suuremmaksi. Maaston korkeilla kohdilla kasvoi metsää.

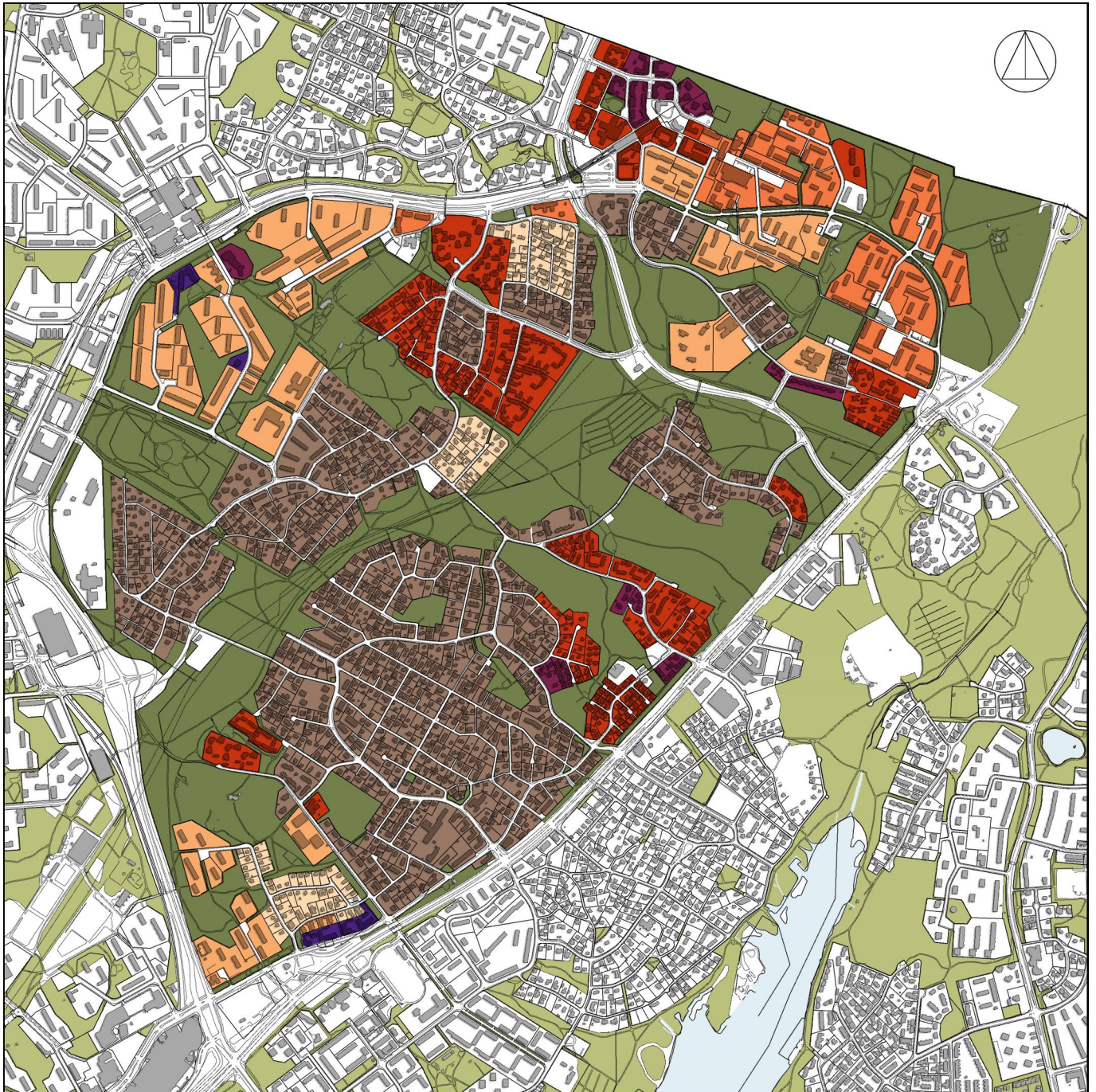
1900-luvun alkuvuosikymmeninä asukasmäärä lisääntyi ja tieverkko kehittyi voimakkaasti. Itäväylä, entinen Porvoontie, toimi päätienä lounaasta koilliseen. Suunnittelualueella risteili päätien lisäksi lukuisia pienempiä teitä, jotka yleensä noudattivat maaston muotoja. Tykkiteistä tuli osa maisemaa ja tieverkkoa. Tuolloin lähinnä teiden varret sekä niittyjen ja peltojen reuna-alueet olivat asuttuja. Ainoa tiivis asuinalue, Marjaniemi jää selvitysalueen ulkopuolelle lounaaseen. Marjaniemen rakentumisella on ollut suuri vaikutus myös suunnittelualueen julkisen liikenteen kehittymiseen.

Linnanpelto 1970-luvulla

Suunnittelualueen rakentamisvaiheet

2000-luku

1990-luku

1980-luku

1970-luku

1960-luku

1940-50 -luku

kerroksellista rakentamista

500 m

1930-luvun lopulla asukasmäärä lisääntyi entisestään ja suunnittelualueelle alkoi muodostua tiiviimpiä asutuskeskittyviä. Kaikista tiiviimmin rakennetut alueet jäivät kuitenkin suunnittelualan ulkopuolelle, siis Itäväylän eteläpuolelle Puotinkylän ja Marjaniemen alueille.

1940- ja 1950-lukujen aikana suunnittelualueelle muodostui monin paikoin myös tiiviimmin rakennettuja omakotialueita, missä vain korkeimmat kallioalueet jäivät rakentamatta. Tieverkko kehittyi vastaamaan tiheän asutuksen vaatimuksia. Mellunkylä oli edelleen harvaan asuttu ja viljellyt pellot hallitsivat maisemaa. Asutuksen lisääntymisen myötä alueelle rakennettiin uusia kaupunkeja ja kouluja. Viheralueet säilyivät pääasiassa luonnontilaisina metsinä. Puotilaan, Itäväylän eteläpuolelle rakennettiin kerrostaloalue.

Kohti **1960-lukua** tultaessa tiivis omakotirakentaminen laajeni kohti Kontulaa ja Mellunmäkeä. 1960-luvulla rakentui Suomen suurin lähiö, Kontula ja **1970-luvulla** rakennettiin suurin osa Mellunmäen kerrostaloalueesta. Samalla tieverkko kehittyi monin paikoin nykyiseen asuunsa. Rakentamisen tiivistymisestä huolimatta vielä **1980-luvulla** avoimia niittyjä ja peltoja oli Nybondaksen tilan ympäristön lisäksi Vartioharjussa ja Kontulassa pienehköinä aloina. Viime vuosikymmenen aikana rakentaminen on ollut melko vähäistä. Teiden parantamisen myötä suunnittelualuetta rajaavat tiet ja kadut ovat kehittyneet voimakkaasti aluetta rajaaviksi elementeiksi. Metron rakentamisen myötä vaikutus vielä voimistui.

Vanhimmat jäljellä olevat rakennuskannaltaan yhtenäiset aluekokonaisuudet edustavat 1940- ja 1950-lukujen sodan jälkeistä jälleenrakennuskautta. Keskeisimmät osat koostuvat ikärakenteeltaan kerroksellisesta rakentamisesta ja vain pieni osa suunnittelualan rakennuskannasta on peräisin 1980-luvulta tai sen jälkeiseltä ajalta.

2. NYKYTILANTEEN ANALYYSI

2.1. Viheralueiden ominaispiirteet ja nykytila

Suunnittelualan maisema saa erityispiirteensä alueen historiasta ja luonnosta. Historiaa edustavat maalinnoitusketju sekä kartanokulttuuri. Luonnon erityispiirteitä ovat runsaslukuiset, paikoin jyrkätkin kallioalueet sekä laajat ja yhtenäiset yleensä purolaaksoissa sijaitsevat viheraluekokonaisuudet. Kalliorinteiden irtokiviröykkiöt muodostavat tunnusomaisia piirteitä suunnittelualueelle. Vesi on alueella voimakkaasti läsnä, vaikka laajoja vesipintoja ei juurikaan ole näkyvillä.

2.1.1. Viheralueiden suhde kaupunkirakenteeseen

Suunnittelualue on yleisilmeeltään vihreä. Osa-alueet ovat kuitenkin luonteeltaan varsin erilaisia. Maaseutumainen ympäristö vuorottelee lähes kaupunkimaisen miljöönsä kanssa. Pientaloalueiden rakennusoikeutta on vuosien mittaan lisätty ja tiivistämisen seurauksena lähipuistojen merkitys myös omakotialueilla on lisääntynyt.

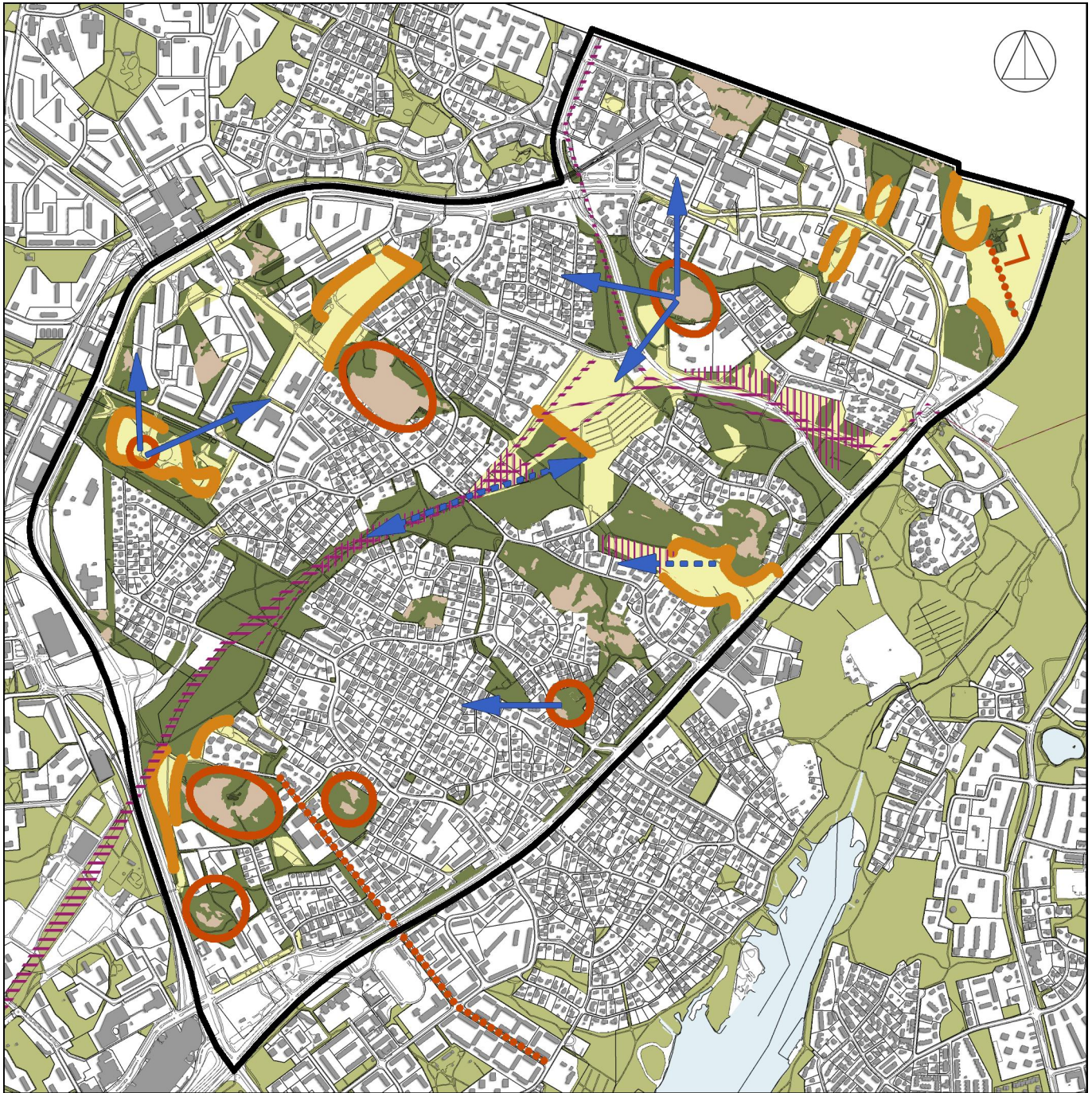

Umpeen kasvaneita entisiä peltoalueita Mustapuronpuistossa.

Varsin jylhät, kallioiset mäet ovat paikoin helppokulkuisia, mutta lähes olemattoman aluskasvillisuutensa ansiosta erittäin herkkiä kulutukselle. Suurin osa meidän päiviimme saakka säilyneistä ensimmäisen maailmansodan aikaisista linnoituslaitteen osista ja tykkiteistä sijaitsee kallioisilla mäki-alueilla. Um-

Maiseman tilarakenne

■ suljettu alue

■ avoin alue

■ avokalliot

— tärkeä maiseman reuna

||||| umpeen kasvamassa oleva maisema-alue

==== voimajohtokatu

⋯ maisemallisesti tärkeä puukuja tai aidanne

← tärkeä näkymä

⋯ katoamassa oleva tai kadonnut visuaalinen yhteys

○ maisemallisesti merkittävä mäki

— 500 m —

Yllä: Mellunmäentien viherkaistat ovat puistomaiset
 Alla: Pieni luonnontilaan jätetty korttelipuisto Mellunmäessä

peen kasvaneiden entisten pelto- ja niittyalueiden tiheä kasvillisuus estää rakennetuilta reiteiltä poikkeamisen, mutta antaa samalla oivalliset elinolosuhteet monelle lintu-, eläin- ja hyönteislajille. Rakennetut puistot keskittyvät kerrostalovaltaisten asuinalueiden ja kadunvarsien yhteyteen.

Kontula on väljästi rakennettu. Tontit ovat suuria, joten rakennusten väliin on jäänyt laajoja lähes luonnontilaisia alueita. Kontulan eteläosan kerrostaloalueet rajautuvat lähes luonnontilaisiin viheralueisiin, Kontulan urheilupuistoon sekä rakennetumpaan ympäristöön Kontulan asukaspuistoon, Emännänpuistoon ja Kontulan kelkkapuistoon. Urheilu- ja liikuntapalvelujen tarjonta onkin asuinalueella merkittävä. **Puotinharjun** itäosa on asuin-ympäristönä luonteeltaan hyvin samankaltainen.

Mellunmäki edustaa tiiviimpää kaupunkirakennetta. Asuinalueiden väliin on kuitenkin jätetty muutamia laajoja luonnonmukaisia viheralueita ja Mellunmäentien viherkaistat on rakennettu puistomaisiksi, yleisilmeeltään hyvin hoidetuiksi alueiksi, jotka palvelevat myös ulkoilijoita. Kortteleiden sisään on jätetty pieniä selkeästi rajattuja korttelipuistoja.

Suurimmaksi osaksi **Vartioharjun** alueelle, mutta jonkin verran myös Kontulan ja Mellunmäen eteläosiin sijoittuvat omakotialueet ovat vehreitä ja puutarhamaisia. Niiden sisällä sijaitsevien yleisten viheralueiden määrä on vähäinen. Osa viheralueista on rakentamatta jääneitä tontteja.

2.1.2. Kasvillisuus ja eläimistö

Suunnittelualan luonnonolot vaihtelevat hyvin karuista kallioalueista kosteisiin ja reheviin purolaaksoihin. Kasvillisuus on alueella monipuolinen. Kulttuurivaikutteinen kasvillisuus viher- ja virkistysalueilla koostuu entisistä pihapiirien, viljelyalueiden sekä ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden kasveista. Jälkimmäisten osalta ulkomaisen työvoiman mukana tulleen kasvilajiston vaikutus oli suuri. Karujen ja kallioisten mäkien lakialueiden kasvillisuus on kärsinyt kuumien kesän 2002 ja sitä seuranneen kylmän talven vaikutuksista. Merkittäviä määriä kuusia, mäntyjä ja koivuja, joukossa myös hienoja kookkaita puuyksilöitä on kuollut. Lisäksi herkkä aluskasvillisuus on monin paikoin kärsinyt kulutuksesta.

Alavammilla alueilla osaksi entisille pelloille kehittyneet yhtenäiset koivikot muodostavat paikoin kauniita, valoisia metsiköitä virkistysreittien varrelle. Jättipalsami on levinnyt paikoin häiritsevästi. Myllymestarintien varrella, puistikon reunalla (alue 14a) on kaunis, rehevä palsamikasvusto, joka reunustaa nummikenttää. Kasvusto pysyy kurissa leikattavan nurmen reunalla. Kontulan Kelkkapuisto on ihmisen rakentama täyttömäki entisen suon paikalle. Tällä hetkellä puusto kehystää aluetta kauniisti ja avoimena säilytetty kumpuileva niittyalue tekee paikasta maisemineen vetovoimaisen ulkoilukohteen. Puiston rakentamisen aikaiset haavat ovat parantuneet. Myös Ojapuiston pohjoisosassa sijaitseva täyttömäki niittyalueineen ja istutettuine männiköineen on lähiasukkaille tärkeä.

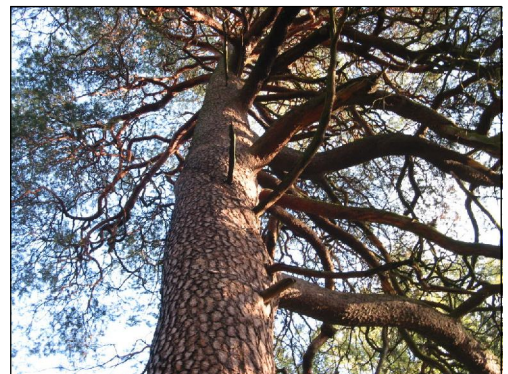
Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmään on koottu arvokkaimmat luontokohteet siten, että kaikkein arvokkaimmat on merkitty kuuluvaksi luokkaan I.

Arvokkaimmat alueet ovat:

- Humikkalantien pohjoispuolella sijaitseva Mustikkamäen kallioalue (kohde 31), jonka kasvilajisto on sekoitus luonnonkasveja ja kulttuuriseuralaiskasveja. Jälkimmäiset ovat tulleet alueelle ulkomaisen työvoiman mukana (arvoluokka II).
- Mellunmäentien läheisyydessä (kohde 2) kasvava monirunkoinen lehmus, joka on ilmeisesti jääne paikalla aiemmin sijainneesta rinnelehdosta (arvoluokka III).
- Länsimäentien varressa (kohde 9) oleva Mellunkylän purolaakson osa, joka on ennen sähkölinjan rakentamisen vaatimia raivauksia ollut rehevä lehto ja siellä kasvaa yhä edelleenkin joitakin vaateliaita kosteikkokasveja. Kohde on ollut kasvillisuutensa puolesta varsin arvokas, mutta on poistettu myöhemmin arvokkaiden kohteiden luettelosta.

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi Kontulantien ja Humikkalantien kulmassa (kohde 41) sijaitsee luonnonmuistomerkiksi määritelty suojeltu (sl) mänty ja Inkeröistentien eteläpuolella (kohde 37) arvoluokkaan II kuuluva kookas metsälehmus.

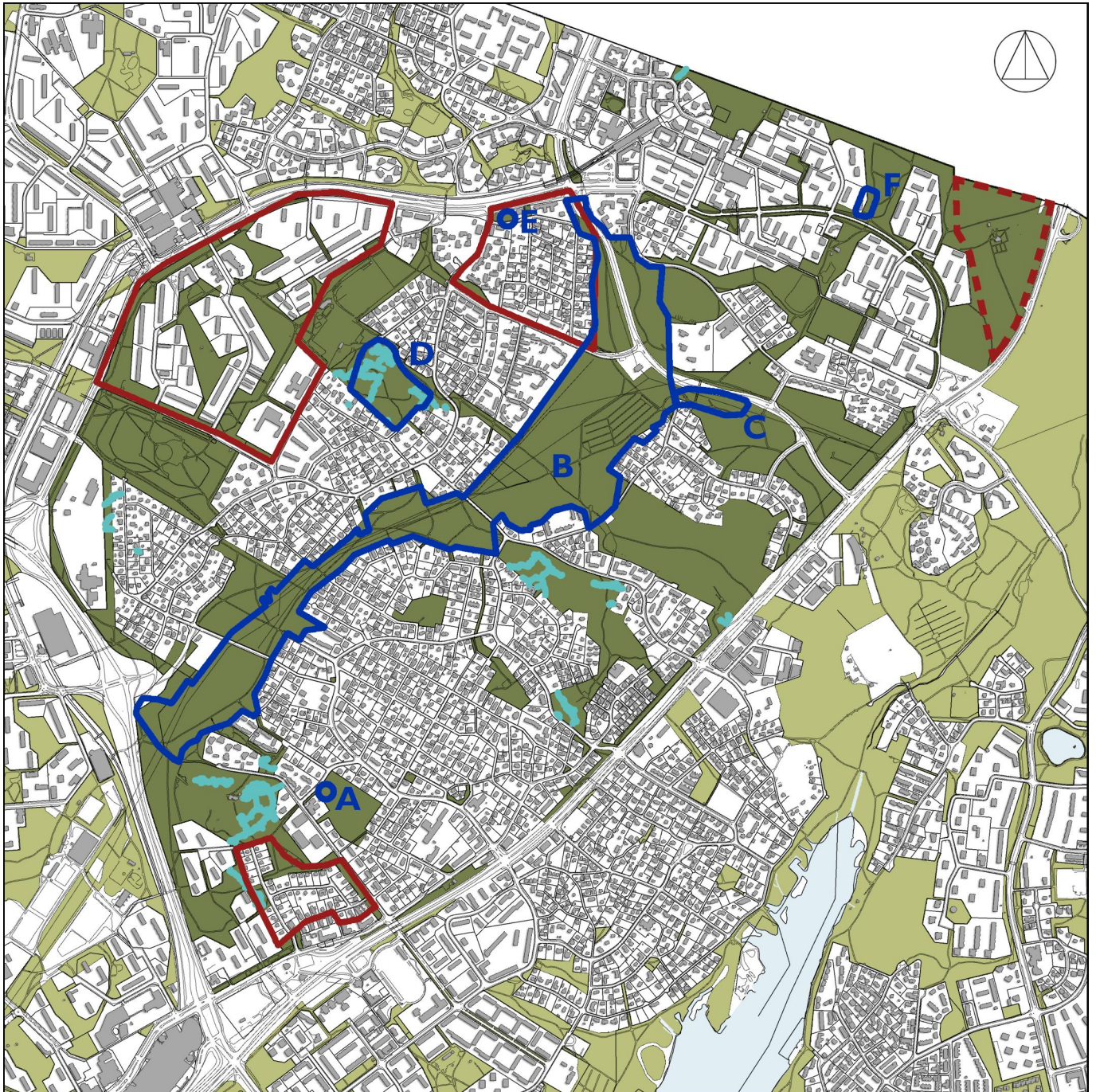
Mustanpuronlaaksossa ei ole tehty havaintoja uhanalaisista tai harvinaisista kasveista.

Kontulantien varrella (kohde 41) kasvaa luonnonmuistomerkiksi määritelty mänty.

Ympäristön arvokohteet

 rakennettu arvoalue
(Helsingin yleiskaava 2002)

 arvokas maisema-alue
(Helsingin yleiskaava 2002)

 Ensimmäisen maailmansodan
aikainen maalinnoitus

 arvokas luontokohde
(luontotietojärjestelmä)

A Inkeröistentien varsi

B Mustanpuronpuisto

C Ojapuisto

D Mustikkamäki

E Vesalan mänty

F Saariseläntien
itäpuolen jyrkäne

— 500 m —

Varsinaisia luonnonsuojelualueita suunnittelualueella ei ole, mutta koillisosastaan suunnittelualue rajautuu Mustavuoren-Porvarinlahden luonnonsuojelualueeseen, johon liittyy myös Natura-alue.

Eläimistön kannalta merkittävin kohde on lähes koko suunnittelualueen halkaiseva Mustapuronpuiston ja Linnanpellon muodostama laakso (kohteet 10 ja 11), jonka arvo perustuu runsaaseen lintulajistoon. Pesimälinnuista mainittakoon satakieli, luhta- ja viitakerttunen, pensassirkkalintu, sepelkyyhky, kultarinta, sirittäjä, kuusitiainen ja tikli. Kohde kuuluu arvoluokkaan III. Alueen tyypillisiä piirteitä ovat laajat, tiheät pajupensasalueet, jotka tarjoavat linnuille suotuisat pesimäolosuhteet.

2.1.3. Maa- ja kallioperä

Suunnittelualue on pienipiirteinen ja pinnanmuodoiltaan vaihteleva. Korkeimmat kohdat ovat Mellunmäen ja Kontulan alueilla. Naulakallion puisto nousee aina 40 metrin korkeuteen vedenpinnan yläpuolelle. Korkeimpien mäkien rinteillä on monin paikoin luonnonkivivyöhyke, joka toisaalta vaikeuttaa alueella liikkumista ja toisaalta antaa mäelle omaleimaisen piirteen. Entisten viljelymaiden maaperä on pääsääntöisesti savea ja mäkisillä paikoilla on runsaasti paljasta kalliopintaa. Kallioita ympäröi joko moreeni tai sora- ja hiekkamaa.

2.1.4. Vesistöt ja ilmasto

Suunnittelualueella on kaksi merkittävää puroa: Mustapuro ja Mellunkylän puro. Molemmilla on merkitystä sekä maisemallisesti osana virkistysaluetta että luonnonolojen kannalta. Molempien purojen uomat on suoristettu. Ainoastaan Länsimäentien varrella, Ojapuiston kohdalla pieni osa Mellunmäen puroa mutkittellee ennen siirtymistään takaisin tien linjaa mukailemaan.

Mellunkylän puron vesi virtaa Vantaan Slättmossenin suolta Vartiokylän lahteen. Mellunkylässä purouoma kulkee pitkän jakson Länsimäentien varrella ja laskee lopuksi Broändan puron kautta Vartiokylän lahteen. Suunnittelualueen pohjoispäässä purouoma ja puron ympäristö on kunnostettu, kun taas eteläpää on suorasta linjastaan huolimatta luonnontilaisen oloinen. Ojapuistossa voimalinjat kulkevat joko puron päällä tai aivan sen vieressä. Puro on tärkeä osa kevyen liikenteen ympäristöä, vaikka se tällä hetkellä onkin osittain pensaikon ja pienpuuston peittämä. Suunnittelualueella puro virtaa enimmäkseen kohtuullisesti ja paikoin vesi virtaa melko hyvin.

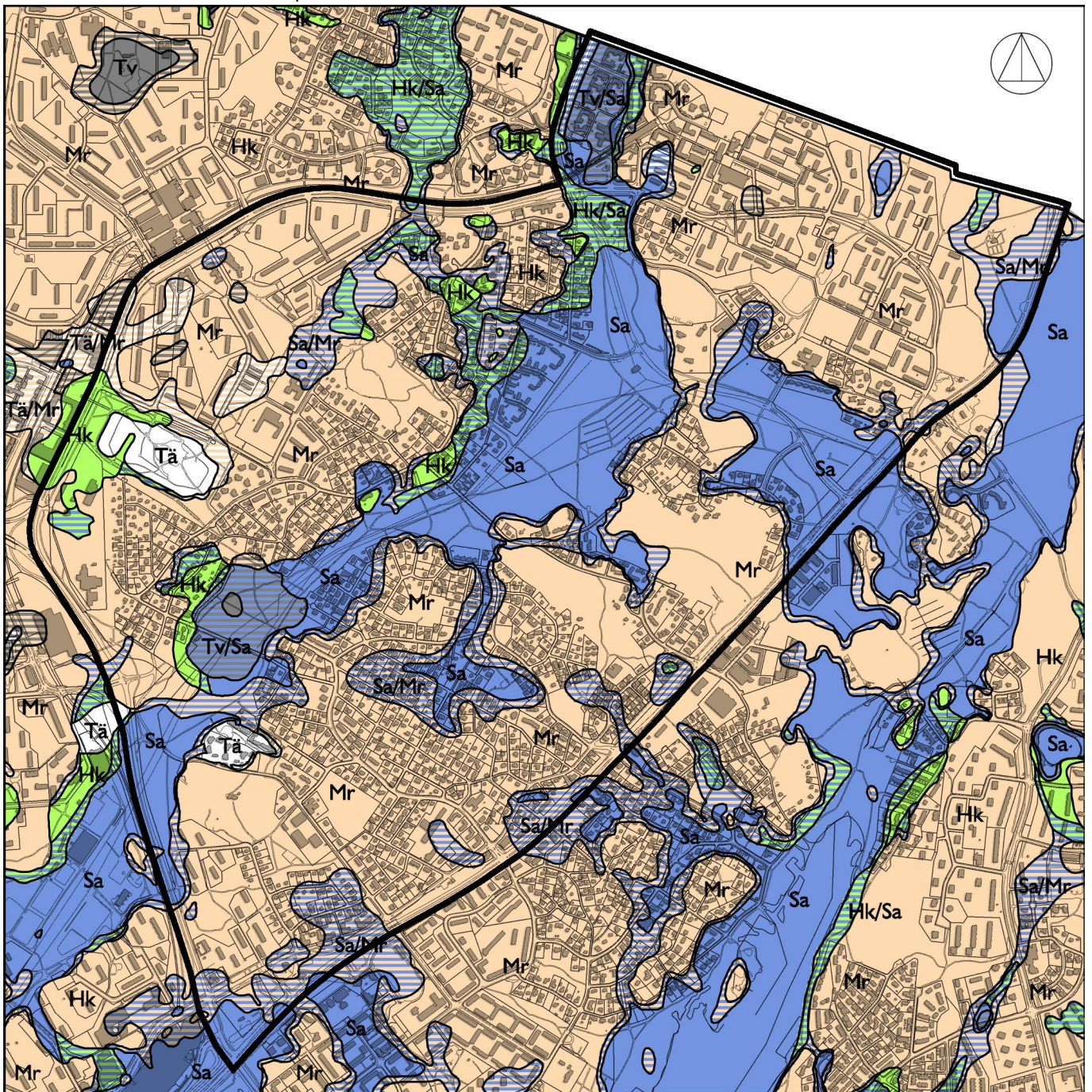

*Yllä: Mellunkylän puro.
Alla: Naulakallio kohoaa 40 metriä merenpinnan yläpuolelle.*

Viereisellä sivulla: Ote Helsingin kaupungin kiinteistöviraston geoteknisen osaston laatimasta maaperäkartasta vuodelta 1989.

Suunnittelualueen maaperä

Moreeni (Mr)

Hiekka (Hk)

Savi (Sa)

Turve (Tv)

Täyttömaa (Tä)

Kaksoismaalaji esim. savi ja moreeni (Sa/Mr)

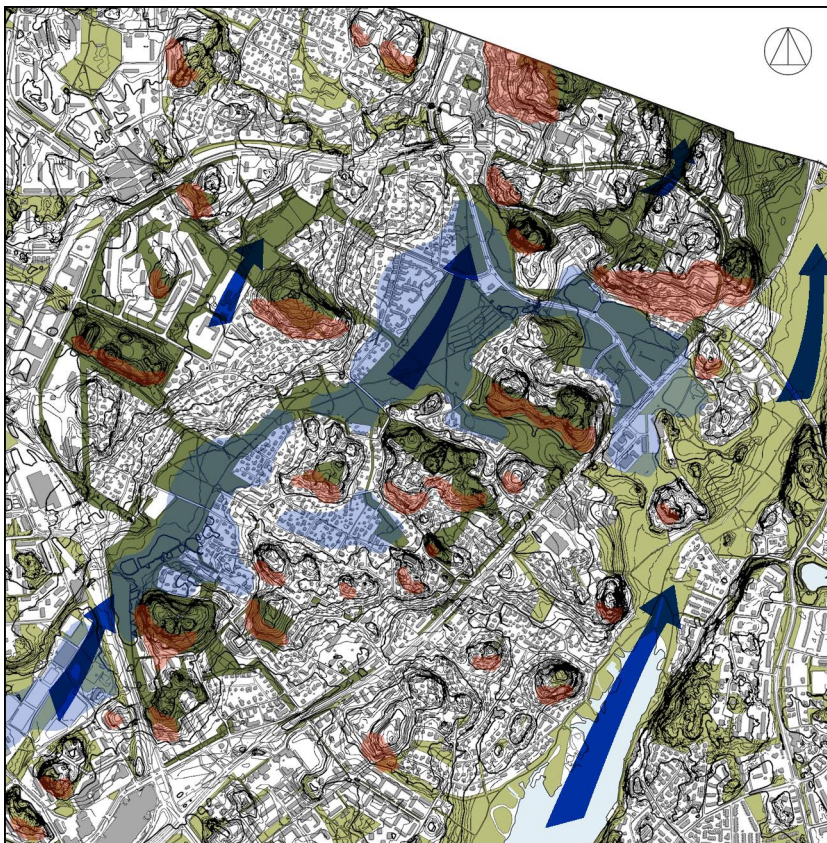
500 m

Mustapuro virtaa Vartioharjun pohjoisosaa sivuten koillis-lounassuuntaisesti ja laskee Strömsinlahteen. Puron alkulähteestä on useita teorioita, joista Helsingin veden teorian mukaan se erkanee Mellunkylän purosta Mellunkylän alueella. Mustapuroon liittyy myös Kontulasta tuleva haara.

Mustapuron uoman leveys vaihtelee vuodenajasta ja veden määrästä riippuen runsaasta metristä noin 4-5 metriin. Puron yli on rakennettu useita pieniä ylityspaikkoja, rumpuja ja kevyitä siltoja. Puron virtaus on paikoin huono, paikoin hyvä. Rummut ovat ahtaita ja heikentävät puron virtausta. Mustapuro on suhteellisen vähävetinen, toisaalta rankkasateiden sattuessa se ei kykene kuljettamaan kaikkea vettä valuma-alueilta ja tulvat aiheuttavat ongelmia Myllymestarintien länsipuolella.

Suunnittelun alueen koillisosaan ulottuu vedenhankinnan kannalta tärkeä I-luokan pohjavesialue, josta suurin osa sijaitsee Itäväylän eteläpuolella. Myös kaikki pohjavesialueen vedenottamot sijaitsevat suunnittelun alueen ulkopuolella.

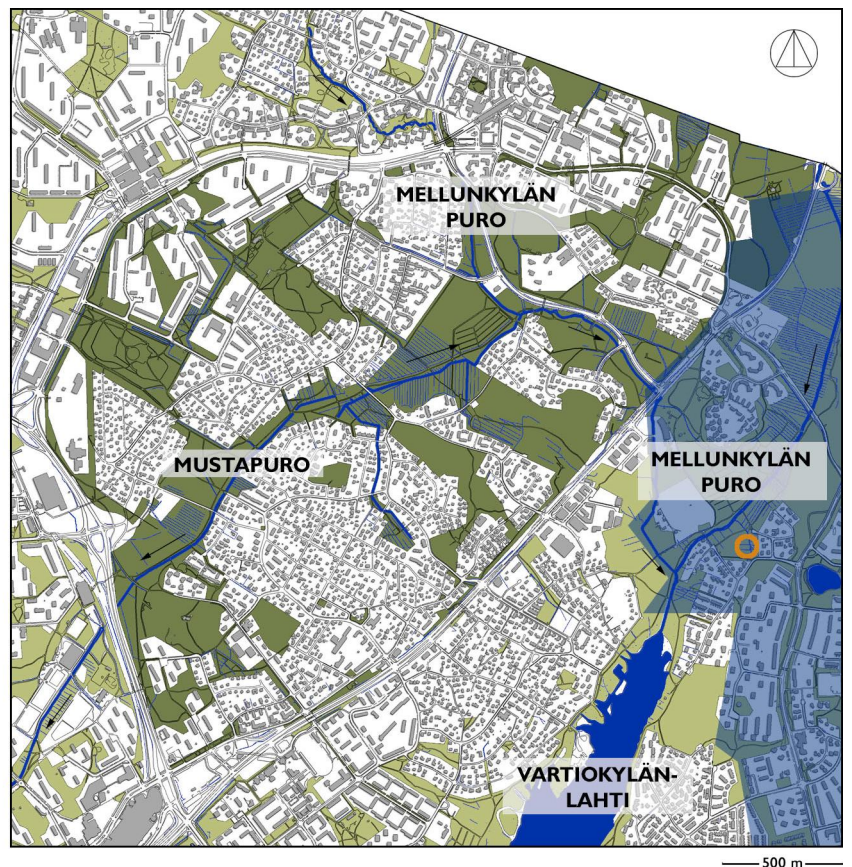
Suunnittelun alueen pienilmasto

- lämpimät rinteet
- kylmät ja viileät laaksot
- päätuulensuunta

Suunnittelualue sijaitsee lähellä rannikkoa. Meren läheisyys vaikuttaa ilmastoon vähentäen lämpötilan vuotuisia ja vuorokautisia eroja sekä lisäksi ilman kosteutta. Ilmastoltaan erityisen suotuisia alueita ovat Mustapuronlaaksoon rajautuva Kontulan puolella oleva ja Mellunkylän purolaaksoon rajautuva Mellunmäen puolella oleva selänne. Uussillanpuiston länsireunalla kohoaa lämmin ja valoisa mäntyvaltainen metsärinne. Viileimmät alueet sijaitsevat taas alavissa purolaaksoissa.

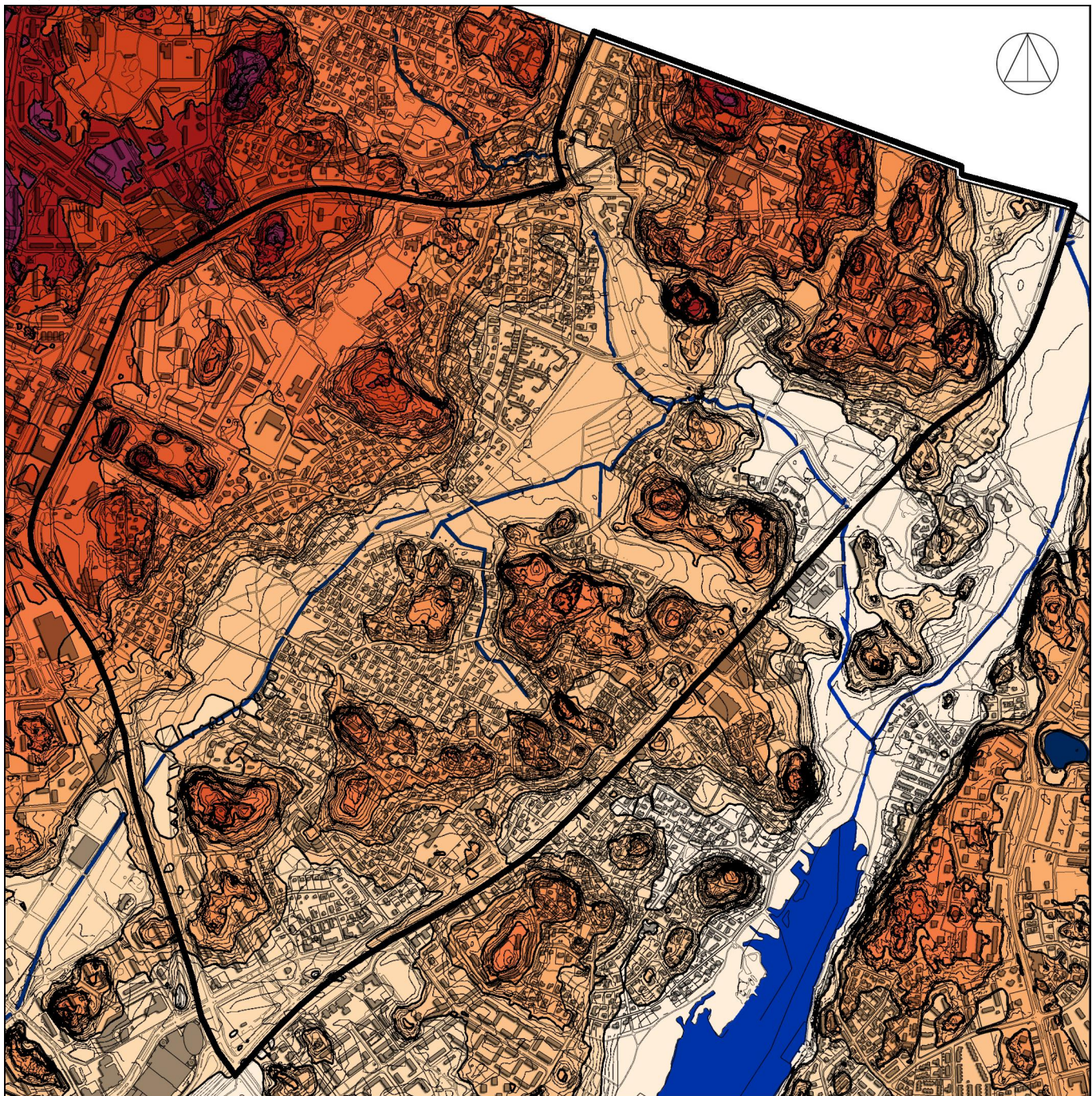
Vedet, rannat, vesitalous

- puro, virtaussuunta
- vedenottamo
- pohjavesialue, luokka I

Topografia ja pintavedet

50-55 metriä
45-50 metriä
40-45 metriä
35-40 metriä

30-35 metriä
25-30 metriä
20-25 metriä
15-20 metriä

10-15 metriä
5-10 metriä
0-5 metriä
vesistö

500 m

2.2. Viheralueverkosto ja reitit

Mustapuron laaksossa sijaitseva koillis-lounaissauntainen yhtenäinen ja laaja vihervyöhyke on suunnittelualueen keskellä jakaen sen kahteen osaan. Laakson kautta kulkee eräs Helsingin pääulkoilureiteistä ja sen varrelta haarautuu useita virkistysyhteyksiä eri suuntiin. Suunnittelualueen reittiverkko on varsin kattava ja katkeavia yhteyksiä on vähän.

Suurin osa toiminnallisista ja rakennetuista puistoista sijaitsee kerrostalovaltaisilla alueilla, kuten esim. Kontulan Kelkkapuisto, asukaspuisto Luosto ja Kontulan asukaspuisto, mutta myös omakotialueilla on rakennettuja puistoja, kuten esim. Riskupuisto sekä Mustikkasuon ja Linnanpellon viljelypalsta-alueet.

Kallioiset mäet antavat oman leimansa alueen topografialle. Myös maisemallisesti merkittävien kalliometsien pohjakasvillisuus on monin paikoin kulunut tai kokonaan hävinnyt. Näköalapaikkoinakin merkittäville kallioille ei juurikaan ole rakennettu kulkua ohjaavia reittejä, vaan metsän pohjaan on ajan saatossa muodostunut runsaasti maastoa kuluttavia polkuja. Viheralueilla on paljon näkyviä merkkejä reittiyhteyksien tarpeesta. Useimmille kallioille on kuitenkin mahdoton järjestää esteetöntä kulkua, mutta saavutettavuutta voi monin keinoin parantaa. Mäet ovat tärkeitä kotiseudun hahmottamiseen ja ne luovat vaihtelua maisemaan. Kalliorinteillä kasvava puusto on monin paikoin joko erittäin huonossa kunnossa tai kuollut. Sekä kuuset, koivut että männyt ovat kärsineet talvipakkasista ja kuumista kesistä.

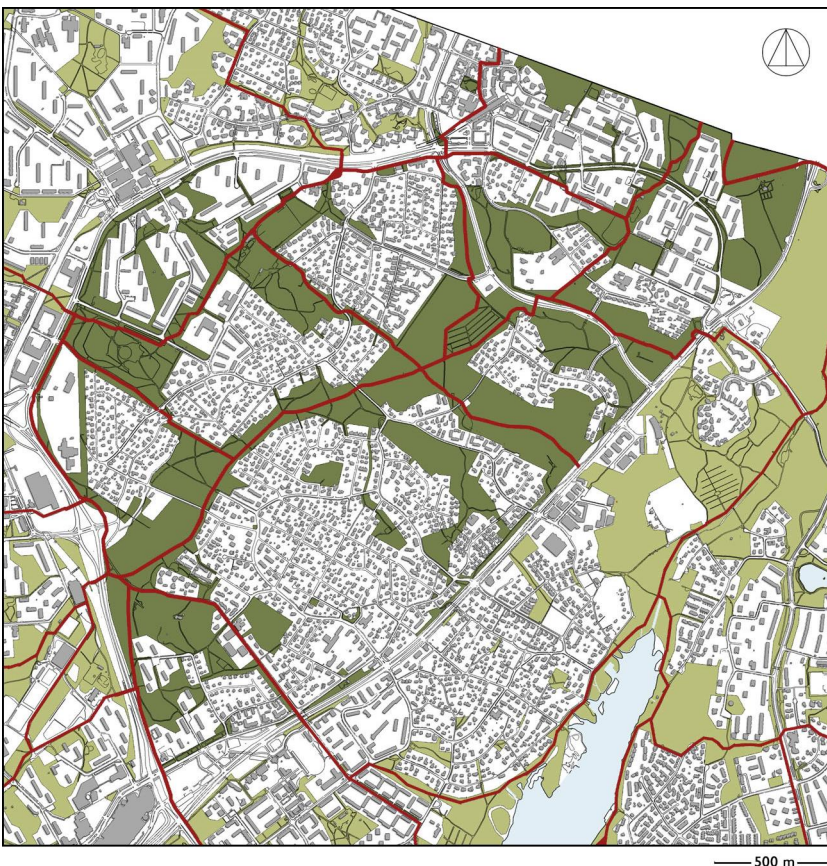
Mustapuronpuiston ja Linnanpellon muodostamaa laaksoa seuraileva virkistysreitti on vilkkaassa käytössä. Reitti on linjaukseltaan suoraviivainen ja yllätyksetön. Laakson lounaisosa on luonteeltaan yksitoikkoinen ja umpinainen. Näkymiä ympäröivään maisemaan on vähän. Tiheät pajupensaikot luovat alueen linnustolle hyvät elinolosuhteet, mutta virkistysympäristönä alue ei täytä odotuksia. Linnanpellon pohjoisosa on kuitenkin maisemallisesti monipuolisempi ja laakson ominaispiirteet huomioon ottava. Monin paikoin säilyneitä linnoituslaitteita ei juurikaan ole hoidettu asianmukaisesti. Tässä suhteessa Mustikkamäen puisto (kohde 31) on pokkeus. Kallioinen ja valoisa alue on sekä tunnelmaltaan, ominaispiirteiltään että kasvistoltaan erityinen

virikistysympäristö. Raitit ja niihin liittyvät puurakenteiset sillat on linjattu ja sovitettu alueen mittakaavaan sopivalla tavalla.

Luonnonmukaiset viheralueet, jotka jatkuvat saumattomasti itään Vantaan kaupungin puolelle, länteen Myllypuron laakson kautta Herttoniemeeseen, etelään Mellunmäen virikistysalueen kautta Mustavuoren luonnonsuojelualueelle ja Broändan purolaakson kautta Vuosaareen, palvelevat pääasiassa virikistystä, liikuntaa ja luonnontarkkailua. Suurin osa pääreiteistä on kivituhkapintaisia ja niiden valaistus vaihtelee puistovalaituksesta korkealta tulevaan katuvalaitukseen. Tilavaruksen puolesta pääreiteille sopii jalankulun lisäksi myös pyöräily. Reittien varret on kalustettu niukasti, kalustus rajoittuu yleensä säännöllisin välein sijoitettuihin penkin ja roskakorin yhdistelmiin. Reittien rinnalle on monin paikoin raivattu kohdittain epäsiistin näköinen paikka ladulle. Yleensä kuorikatepohjaiset ja suoraviivaiset latukadut korostuvat ikävällä tavalla lähes luonnontilaisessa maisemassa, näin varsinkin lumettomana aikana. Myös latuverkosto jatkuu eri suuntiin suunnittelualueen ulkopuolelle.

Ladun pohja Mustapuronpuistossa .

Päävirikistysreitit suunnittelu- alueella

 Olemassa olevat pääulkoilureitit

*Lähde: Liikuntaviraston julkaisu
2000, B 30.*

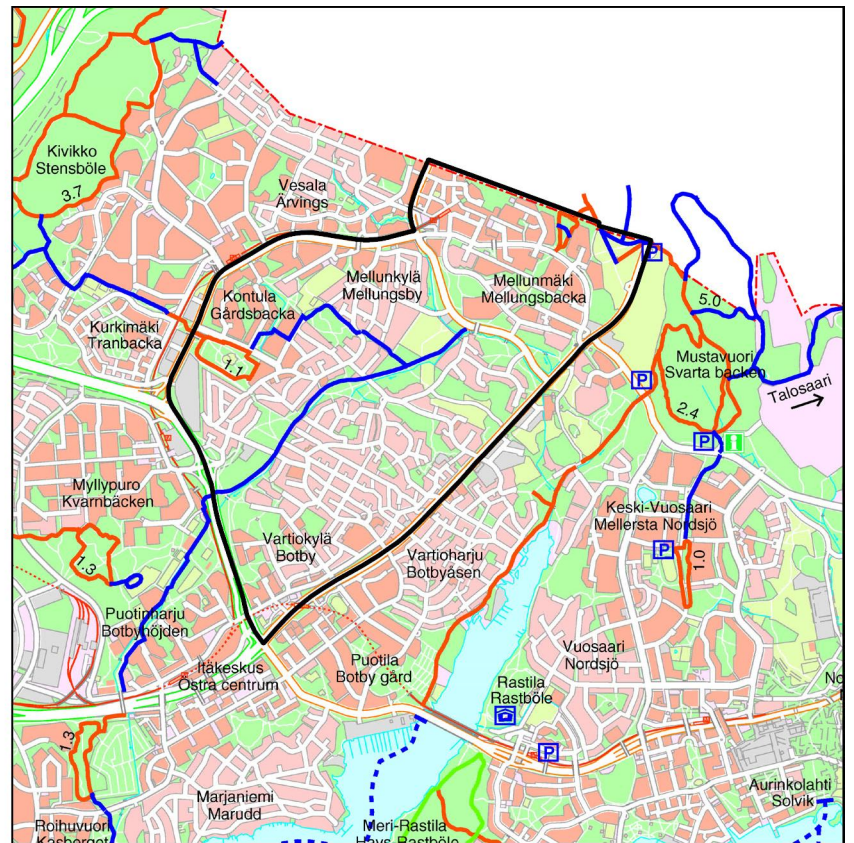
Asfalttipäällysteinen kevyen liikenteen raitti
Länsimäentien varrella.

Kävelylenkkeily on kuitenkin sekä kesällä että talvella suosituin virkistysalueiden käyttömuoto.

Päävirkistysreitit risteilevät suunnittelualueen poikki lähestulkoon joka ilmansuuntaan. Merkittävimpiä ovat Ojapuiston (kohde 9) ja Mustapuronpuiston (kohde 11) kautta linjatut yhteydet. Pääulkoiluraittien turvallisuutta heikentävät osittain vilkasliikenteistenkin teiden ylityskohdat (Untamalantie, Linnanherantie ja Soraharjuntie). Myös Uussillanpuiston (kohde 29) poikki kulkeva yhteys on ulkoilijoiden vilkaassa käytössä ja sen arvo kasvaa entisestään, kun Itäväylän poikki Broändan purolaaksoon johtava yhteys saadaan rakennettua.

Latuverkko suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä

- suunnittelualue
- valaisematon latu
- valaistu latu

Lähde: Liikuntavirasto.

Mustapuron puurakenteinen silta.

Ulkoilureittiryhmän laatimassa pääulkoilureitistön toteuttamishjelmassa vuosille 2001-2004 (liikuntaviraston julkaisuja 2000, B30) on asetettu tavoitteet pääulkoilureittien rakentamiselle ja perusparantamiselle, ohjeistettu kunnossapidon työmenetelmiä sekä laadittu ohjeita reittien lähiympäristön luonnonhoidolle. Ohjelmassa on huomioitu myös latuverkosto. Suunnittelualueen pääulkoilureitistö on pääpiirteiltään kunnossa. Suurin puute on reit-tiyhteyden puuttuminen Broändan purolaaksoon. Suunnittelualueen virkistysreitit ja virkistysyhteystarve on esitetty sivulla 37.

*Kuvat ylhäältä alaspäin:
Länsimäentien kevyen liikenteen silta.
Kontulan Kelkkapuistosta 2003
poistetut penkit.
"Betoniporsas sävy sävyyn".
Kukkaniityntien käänköpaikan ajoeste.*

Kuvat ylhäältä alaspäin:
Levähdyspaikka A-hoitoluokan puistossa.
Koira-aitauksen penkki Naulakallion
puistossa.
Uussillanpuisto 2004
Sähkökaappeja Arhotien varrella.

2.2.1. Rakenteet ja kalusteet

Yleensä melko luonnontilaisilla alueilla pinnoitteista yleisin on kivituhka. Joissakin kohteissa on käytetty myös asfalttia (esim. kohde 6a, 7 ja 8) tai betonikiveystä (esim. kohde 3).

Siltoja on rakennettu lähinnä Mustapuron ja Mellunkylän puron ylityskohtiin ja Mustikkamäen linnoituslaitteiden yhteyteen. Sillat ovat yleensä puurakenteisia ja kohtuullisen hyväkuntoisia vaikkakin monin paikoin töhrittyjä. Kevyen liikenteen silta yhdistää Länsimäentien molemmilla puolilla olevat ulkoilureitit toisiinsa.

Lähivirkistysalueiden reitit on yleensä kalustettu puurakenteisen teräsrunkoisen penkin ja roskakorin yhdistelmällä. Kalusteet ovat monin paikoin huonokuntoisia ja töhrittyjä. Toiminnallisten, rakennettujen puistojen varustetaso on korkeampi, kuten esim. Riskupuisto (kohde 35) ja asukaspuisto Luosto (kohde 4).

Kelkkapuiston uudehkot kalusteet on töhritty ja osin hajotettu, joten kalustuksen määrää on jouduttu pienentämään sitä mukaan, kun niitä on ilki-valtaisesti tuhottu. Kelkkapuiston koira-aitauksen kalustus on huonokuntoinen, kun taas Naulakallion puistossa olevan aitauksen kalusteet ovat paremmassa kunnossa. Kontulan alueelle mm. Kelkkapuistoon ja koira-aitauksiin on asennettu roskien syväkeräyssäiliöt.

Suunnittelualan ajoesteet ovat yleensä irrallisia ns. betoniporsaita, joihin on asennettu heijastava laatta tai liikennemerkki. Esteet ovat luonnonympäristöön sopimattomia, väliaikaisen oloisia ja yleensä ne ovat töhryjen peitossa ja muutenkin huonokuntoisia.

Suurin osa raiteista sekä rakennetuista puistoista on valaistu. Valaisinlaitteiden malli vaihtelee alueelta toiselle. Valaisimet ovat monin paikoin huonokuntoisia ja vinossa tai töhrittyjä. Usein matalien (4-6 m) perusmallia edustavien puistovalaisimien tehoa vähentää niiden ympärillä tiheästi kasvavat pensaat ja puut. Valaisinlaitteet eivät kaikilta osin vastaa ulkonäöltään eikä teholtaan näinkin tiiviisti asutun kaupunkialueen tasoa. Viheralueilla on käytössä myös katuvalaisintyyppistä valaistusta. Valonlähde on korkealla vanhan puupylvään päässä ja pylväiden välissä kulkee ilmajohto. Paikoin myös korkeille asennetut valaisimet jäävät lehvästön peittoon.

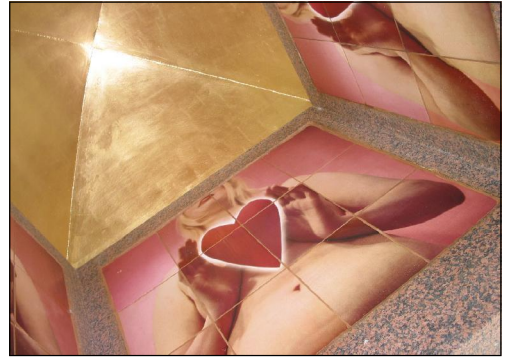
2.2.2. Taideteokset ja muistomerkit

Puisto- ja viheralueita elävöittämään on koko suunnittelualueella sijoitettu kaksi taideteosta. Niiden lisäksi Mellunmäen metroasemalla, liukuportaiden yläpäässä on Veikko Turtiaisen tekemä Puureliefi. Teoksen on lahjoittanut paikallinen Lions Club vuonna 1990.

Kontulan Kelkkapuiston (kohde 26) mäen huipulle on sijoitettu upea paviljonkimainen teos "Rakkauden temppeli", joka pimeään aikaan loistaa valaisutuna. Teos on Bjarne Lönnroosin tekemä ja sen julkistamistilaisuus pidettiin 16.8.2003. Temppelin materiaalina on punainen graniitti ja sen harjaa koristaa pronssinen sydän. Jokaiseen ulkosivuun on kaiverrettu aiheeseen liittyvä teksti.

Myllymestarintien varrelle (kohde 14a) avoimelle nurmikentälle on sijoitettu väliaikaisesti Antero Toikan keltainen teräskiskoista rakennettu veistos "Alfa", joka kohoaa seitsemän metrin korkeuteen. Teos on yksi kolmen teoksen sarjasta, johon kuuluvat myös teokset "Omega" (Itäkeskuksen lukio) ja "Himmeli" (Puotilan leikkiiniitty). Teokset sijaitsevat noin kilometrin päässä toisistaan.

Ainoa suunnittelualueella sijaitseva muistomerkki on Kontulan asuinalueen perustamisen muistolaatta, joka on kiinnitetty Viipurin rapakivialueelta jääkauden kuljettamaan kivilohkareeseen. Laatta on päivätty maaliskuun 8. päiväksi 1964 ja sen tekijä on jäänyt tuntemattomaksi. Muistomerkki sijaitsee Porttitien ja Porttikuja kulmassa (kohde 24).

Kuvat ylhäältä alaspäin:
Rakkauden temppeli; Kattomaalauksia.
Kontulan perustamisen muistomerkki.
Antero Toikan teos "Himmeli",
Rakkauden temppeli; Kelkkapuisto.

*Kuvat ylhäältä alaspäin:
Länsimäentien vihervyöhyke,
Kontulan Kelkkapuisto,
Asukaspuisto Luosto,
Inkeröistientien – Kukkaniityntien
puistometsä .*

2.2.3. Turvallisuus ja esteettömyys

Liikkuminen suunnittelualueella on pääasiassa ohjattu kivituhkapintaisille, noin kolme metriä leveille ulkoilureiteille. Näiden lisäksi virkistysalueilla on kaapeampia sorakäytäviä ja kulutuksessa talleamalla syntyneitä polkuja. Ulkoilureiteillä kävelyä ja pyöräilyä ei ole erotettu toisistaan, lukuun ottamatta alikulkukäytävien kohtia sekä joitakin kaupunkimaisia asfalttipäällysteisiä osuuksia. Monet, varsinkin leveämmät virkistysreitit ovat melko suoraviivaisia. Pyöräilijöiden vauhti saattaa suorilla osuuksilla nousta kovaksi, jolloin risteyskohtien avoimien näkymien merkitys korostuu. Viitteitä lähestyvistä risteyksestä ei alueella juurikaan voi havaita, joten vaaratilanteiden mahdollisuus on monin paikoin olemassa.

Kaikille kalliisille mäille, kuten esim. Naulakalliolle (kohde 5) tai Inkeröistientien - Kukkaniityntien puistometsään (kohde 37), ei ole järjestetty ohjattua kulkua. Korkeille jyrkänteille ja linnoituslaitteiden reunamille rakennetut suojakaiteet ovat asianmukaisia ja hyvässä kunnossa.

Pääulkoilureitit ovat valaistuja. Muiden reittien varsilla on paikoin puutteita ja epäjatkuvuuskohtia. Laajoilla metsäalueilla nykyinen valaistus saattaa tuntua riittämättömältä varsinkin, jos osa valaisimien tehosta jää oksiston ja lehvästön taakse. Erityisiä maisemavalaisuksia suunnittelualueella ei ole, lukuun ottamatta Kelkkapuistossa sijaitsevan veistoksen kohdevalaisua.

2.2.4. Häiriötekijät

Osa häiriötekijöistä tulee suunnittelualueen ulkopuolelta ja osa niistä sijaitsee itse suunnittelualueella, jolloin ne on helpommin korjattavissa. Suurin osa melusta kantautuu suunnittelualueelta rajaavilta vilkasliikenteisiltä teiltä, kuten Myllymestariintieltä, Itäväylältä ja Kontulantieltä. Esimerkiksi Arhotien puistometsään (kohde 25) kantautuu melua siinä määrin, että se häiritsee puiston virkistyskäyttöä.

Mustapuronpuiston, Linnanpellon ja Ojapuiston halki linjatut voimajohtokadut sijaitsevat virkistysalueiden kannalta keskeisillä paikoilla. Avoimessa maisemassa ne eivät kuitenkaan aiheuta häiriötä maisemakuvaan siinä määrin kuin metsäisillä alueilla, missä metsään avattu suoraviivainen aukko häiritsee alueen yleisilmettä.

Puronvarsimaisema peltoineen ja niittyineen on monin paikoin umpeenkasvanutta. Puron vartta on vuonna 2003 raivattu Helenin toimesta. Purojen varsilla

Naulakallion etelärinne.

*Yllä: Mustapuronpuisto kesällä 2003.
Alla: Ojapuisto syksyllä 2004.*

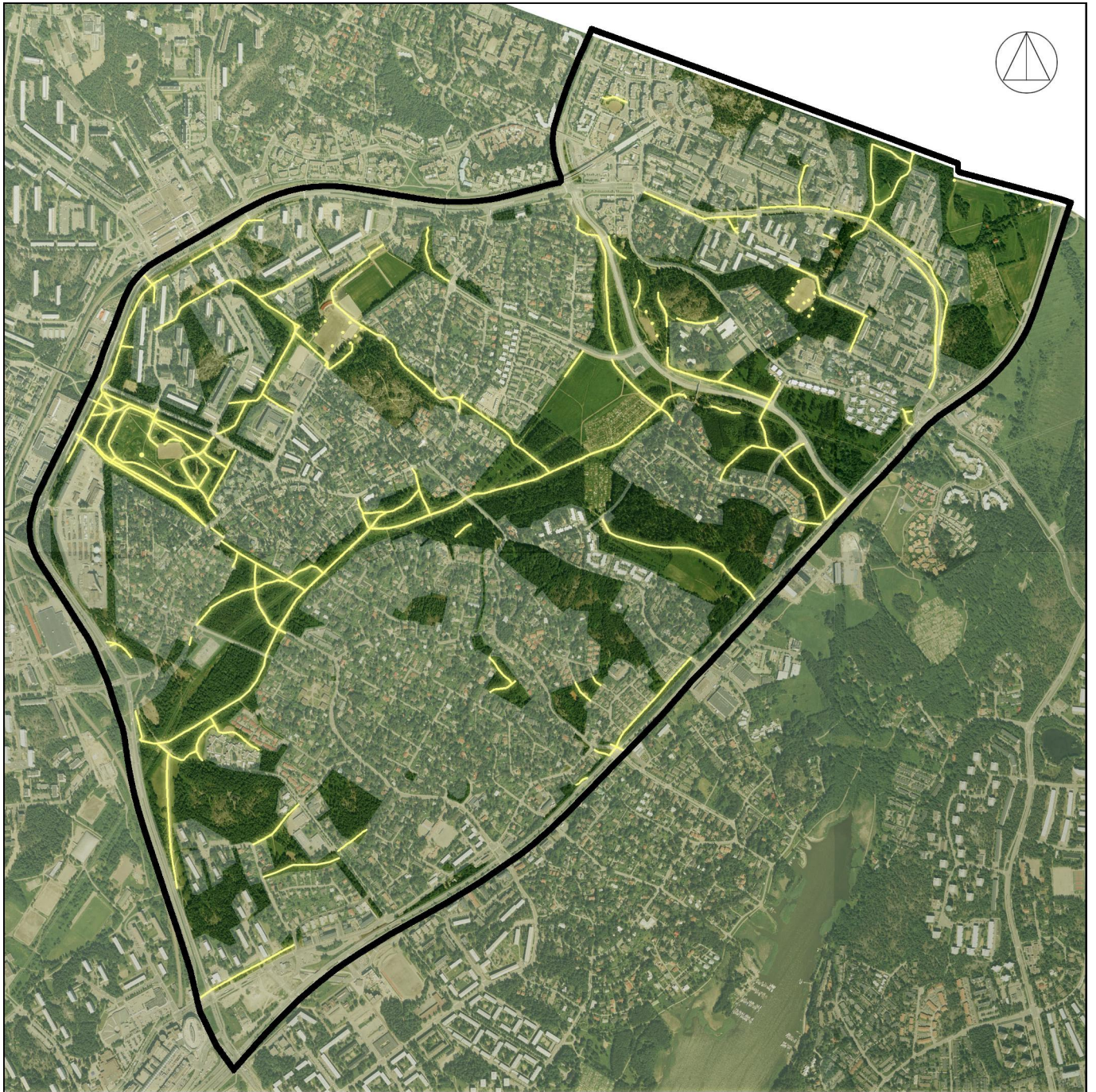
on paikoitellen niin tiheä kasvillisuus, että itse puronäkymät ovat kadonneet kokonaan. Vesipinta näkyy melkein pä ainoastaan siltoja ylitettäessä.

Roskaisuus lasinsiruineen ja töhryineen on yleistä nuorison suosimilla luonnonmukaisilla, suojaisilla ja yleensä viehättävillä kallioalueilla, missä ns. sosiaalinen kontrolli on vähäistä. Tällaisia alueita ovat esim. Naulakallio, Laakavuori ja Mustikkamäki. Nuorille suunnatut Kontulan Kelkkapuiston suhteellisen uudet rakenteet ovat viime aikoina joutuneet tuhoamisvimman kohteeksi. Metsäalueet ovat kohdittain niin siivottomassa kunnossa, että ulkoilija voi kokea alueet hylätyiksi ja paikoin pelottaviksi.

Muita häiriötekijöitä ovat roskaisuus, lasinsirut ja töhryt kalusteissa sekä puutarhajäte- ja risukasat. Roskaisuus ja lasin sirpaleet ovat yleisimpiä nuorison suosimilla, vaikeakulkuisilla kallioalueilla, joista on muodostunut nuorten tapaamis- ja oleskelupaikkoja. Puutarhajätteet, jotka monin paikoin ovat kasvaneet varsinaisiksi jäteröykkiöiksi, on varsinkin pientalovaltaisten alueiden ongelma. Esimerkkinä mainittakoon Kaukopääntien käänköpaikan vieressä olevat sekajätteet. Metsäisten alueiden yleisilme kärsii näkyville paikoille jätetyistä

Viheralueiden valaistus

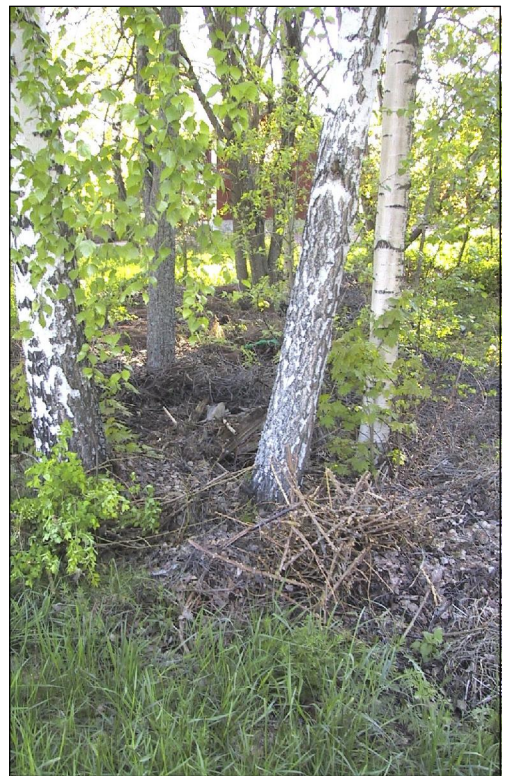
— 500 m —

Puutarhätteitä puistossa.

hakuutähdekasoista. Epäsiisteys antaa hylätyn ja jopa pelottavan leiman alueelle. Suojaisten virkistysreittien varsille sijoitetut penkit ja roskakorit ovat monin paikoin töhrittyjä ja huonokuntoisia. Raiteille on myös sijoitettu rুমia, yleensä töhrittyjä betonisia ajoesteitä ja raittien varsilla on myös ruosteisia, vinossa olevia liikennemerkkejä.

*Yllä: Laakavuoren linnoituslaitteet.
Keskellä: Mustikkamäki.
Alla: Linnanherranpuisto.*

Häiriöt ja esteettömyys

○ ylikulku / alikulku

⊖ puuttuva ylikulku / alikulku

Y reittiyhteys

⊖ reittiyhteys

■ yli 55 dB melualue

|| voimajohtot

○ kivimurskaamo

— 500 m —

2.3. Viheralueiden palvelut

2.3.1. Leikkipaikat ja asukaspuistot

Suunnittelualueella on melko harva leikkipaikkaverkosto, mikä johtuu alueen luonteesta. Katu- ja puisto-osasto onkin keskittänyt leikkipaikkavälineistöä suosituimpiin ja toimivimpiin puistoihin. Omakotitalovaltaisilla alueilla leikitään yleensä omassa pihassa ja kerrostaloalueiden suurilla tonteilla on usein joko rakennettu leikkipaikka tai muuten tilaa ja hyvät olosuhteet leikkeihin. Suunnittelualueella on runsaasti luontoalueita, jotka tarjoavat lapsille luovan, rakennettuja leikkipaikkoja täydentävän leikkiympäristön. Myös suurin osa koulujen ja päiväkotien leikkivälineistä on yleisessä käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Vartiokylän alueelta on viime vuosina poistettu muutama huonokuntoinen ja käyttämättömän oloinen pieni leikkipaikka. Poistettujen leikkipaikkojen varustus ei täyttänyt EU:n asettamia normeja ja ne olivat muutenkin erittäin huonossa kunnossa.

Alueella on kaksi hyväkuntoista leikkipaikkaa. Toinen sijaitsee Riskupuistossa (kohde 35), Vartiokylän omakotialueella ja toinen Kairakentällä (kohde 3) Mellunmäen kerrostaloalueella. Riskupuisto on rakennettu vuonna 2002. Luonnonmukaisen oloisen puiston keskiosaan on rakennettu pieni aidattu leikkipaikka pikkulapsille sekä pieni koripallokenttä. Kairakentän puistossa on pieni leikkipaikka, joka on kunnostettu vuonna 2003. Mustikkasuon viljelypalsta-alueen kyljessä on pieni kouluikäisille lapsille suunnattu leikkipaikka, joka on huonossa kunnossa. Välineet on tarkoitus uusia vuonna 2005.

Suunnittelualueella on kaksi asukaspuistoa. Sosiaaliviraston vastuulla on puistorakennus ja siihen liittyvä ohjattu toiminta. Katu- ja puisto-osasto vastaa ulkotilojen hoidosta ja leikkivälineiden kunnosta. Ulkotilat ovat vapaasti kaikkien käytettävissä ja sisätiloja asukkaat voivat varata erilaisiin tilaisuuksiin ja kerhotoimintaan. Asukaspuisto Luosto sijaitsee Mellunmäentien eteläpuolella (kohde 4). Puiston varustus on suhteellisen hyvässä kunnossa lukuun ottamatta puistorakennuksen edessä oleva asfalttialuetta. Kontulan asukaspuisto sijaitsee Kontulantien eteläpuolella kirkon ja vanhustentalon välissä. Puiston kunnostustyöt ovat käynnistyneet vuonna 2004.

*Yllä: Riskupuiston leikkipaikka vuonna 2004.
Keskellä: Alueen ainoa kahluuallas sijaitsee
Asukaspuisto Luostossa.
Alla: Kairakentän pieni leikkipaikka sijaitsee
keskeisellä paikalla, nuorisotalon ja koulun
vieressä.*

Kuvat ylhäältä alaspäin:
Kontulan kelkkapuisto.
Kontulan liikuntapuisto.
Kairakenttä.
Yksityinen pienoiskolfrata Kelkkapuistossa.

2.3.2. Liikunta- ja ulkoilupaikat

Urheilun ja liikunnan harrastusmahdollisuudet ovat suunnittelualueella erinomaiset. Lenkkeilyä, hiihtoa, pyöräilyä ja luonnon tarkkailua voi harrastaa suunnittelualueen laajoilla viheralueilla. Kevyen liikenteen reittejä ja latuja pitkin pääsee suunnittelualueelta lähes joka ilmansuuntaan. Reitistö ei kuitenkaan ole saumaton, vaan katujen ja teiden ylityskohtia on jonkin verran. Liikuntaviraston järjestämiä liikuntapaikkoja alueella on kaksi. Kontulan liikuntapuistossa (kohde 33) on mahdollisuus harrastaa mitä moninaisempia liikuntamuotoja, kuten esim. pallopelejä, luistelua ja yleisurheilua. Toinen liikuntaviraston hallinnoima liikuntapaikka on Naulakallion puistossa (kohde 6b), missä on talvisin jäädytetty kivituhkapintainen pallokenttä. Liikuntaviraston ja katu- ja puisto-osaston hallintarajat ovat joissain määrin epäselvät, mikä on johtanut liikuntapaikkojen lähellä olevien istutusten hoitamattomuuteen. Katu- ja puisto-osaston vastuulla on Kontulan kelkkapuisto (kohde 26), joka on rakennettu täyttömäen päälle. Maaston muodot luovat erinomaiset puitteet monen talviliikuntalajin harrastamiselle. Lumisina talvina puisto on erittäin vilkkaassa käytössä. Vuonna 2001 rakennettu skeittipaikka on saavuttanut suuren suosion nuorison keskuudessa. Lieveilmionä runsaan skeittikäytön rinnalle on tullut ilkevaltakäyttötyminen, jonka seurauksena kalustusta on jouduttu vähentämään. Kelkkapuiston yhteydessä on yksityisyrittäjän ylläpitämä minigolfrata. Suunnittelualueella on edelleen kaksi pientä, kivituhkapintaista pallokenttää, joilla on talvisin mahdollisuus luistella. Molemmat sijaitsevat koulun yhteydessä. Toinen sijaitsee Kukkaniiyntyien puistometsässä (kohde 14 b) ja toinen Kairakentän puistossa (kohde 3). Kairakentällä oleva kenttä on ajan saatossa laskeutunut, joten pintavesien kanssa on ongelmia. Asukaspuisto Luoston pienellä kentällä voi harrastaa sählyn pelaamista kaikkina vuodenaikoina. Uussillanpuiston (kohde 29) pohjoispäässä on pieni kivituhkapintainen kenttä, jota lähitalojen nuoret käyttävät mm. pesäpallon pelaamiseen.

2.3.3. Koira-aitaukset

Suunnittelualueen laajat viheralueet tarjoavat koiranomistajille hyvät ulkoilumahdollisuudet. Kevyen liikenteen reitit ovatkin vilkkaassa käytössä päätellen niiden varsien rehevöitymisestä, jonka "luonnonmukainen" lannoite saa aikaan. Nokkosten kasvu on paikoin niin voimakasta, että se häiritsee viheralueiden yleisilmettä ja vaikeuttaa alueen ylläpitoa. Suunnittelualueella on kaksi koira-aitausta, joissa koirat saavat juosta vapaana. Kontulan Kelkkapuisto-

tossa olevan aitauksen varustus on kohtalainen ja kaipaa kunnostusta. Naulakallionpuistossa (kohde 6a) sijaitseva aitaus on paremmassa kunnossa. Naulakallionpuisto on yleiskaavassa 2002 varattu rakentamiskohteeksi. Koiraaitauksia alueella on katu- ja puisto-osaston asettamien normien mukaan tarpeeksi: jokaisella alueen asukkaalla tulee olla koira-aitaus vähintään kahden kilometrin päässä kodistaan.

2.3.4. Muut harrastus- ja toimintamahdollisuudet

Suunnittelualueella on kolme viljelypalsta-alueita, joita paikalliset yhdistykset ylläpitävät. Viljelyharrastus on suosittua, joten viljelypalstoille on kysyntää. Mustikkasuon ja Rekipellon palsta-alueet sijaitsevat Linnanpellon puistossa (kohde 10) keskellä suunnittelualueita. Kolmas palsta-alue on Mellunmäen virkistysalueella (kohde 2) aivan Nybondaksen tilan läheisyydessä. Avoimet palsta-alueet tuovat vaihtelua maisemaan ja elävöittävät virkistysalueita. Viljelyalueisiin liittyvien paikoitusalueiden ylläpito ei kaikilta osin ole kunnossa. Palsta-alueiden reunoille on monin paikoin kasattu ympäristöä häiritseviä puutarhajätteitä.

Kontionmäen (kohde 14a) laella sijaitsee Kontion Maja, joka toimii vuonna 1934 perustetun Mellunkylän Kontio-nimisen urheiluseuran keskuksena. Maja vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, kuten kokouksiin ja grillijuhliin.

Kuvat ylhäältä alaspäin:

Naulakallionpuisto.

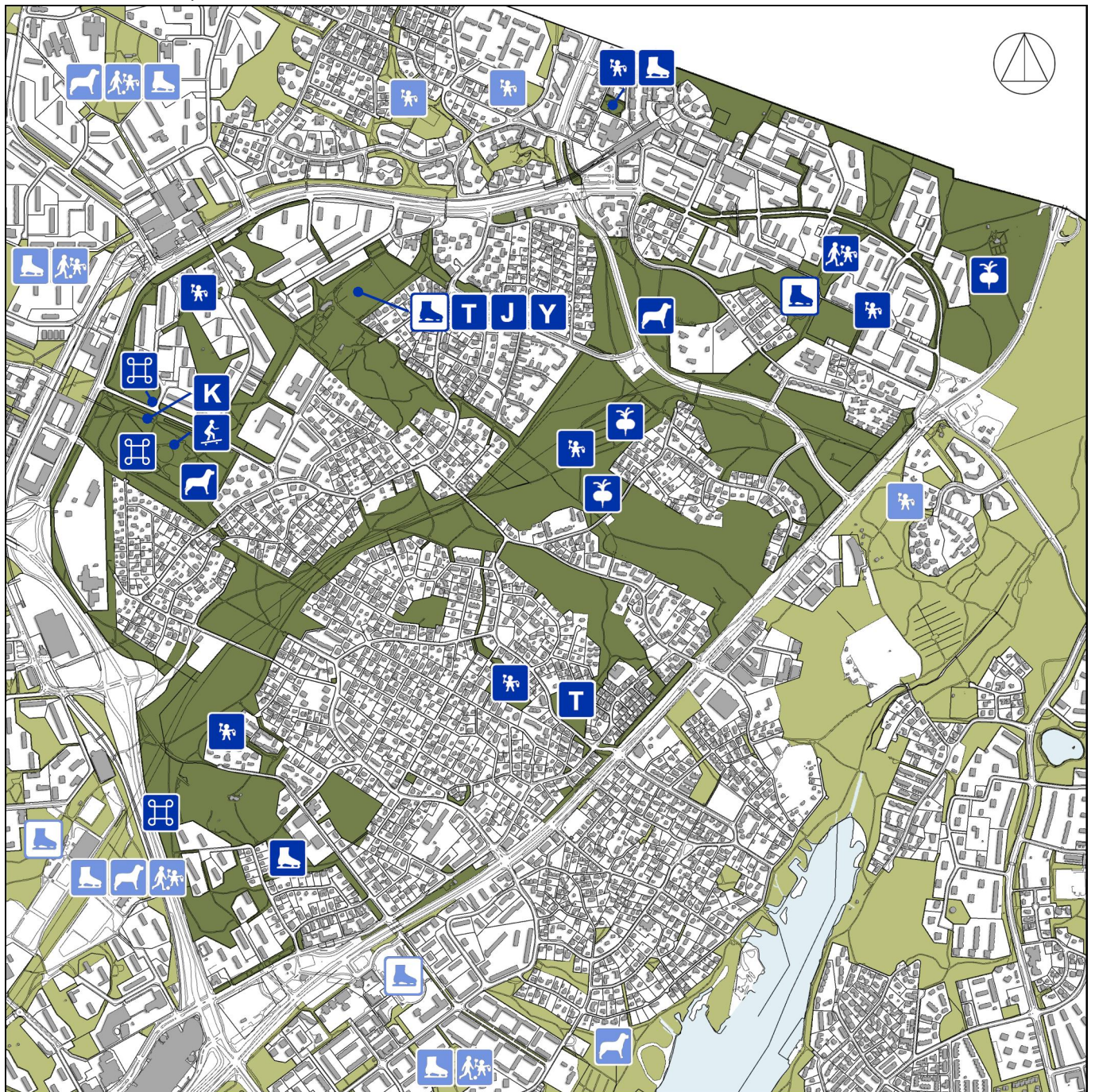
Mustikkasuon viljelypalsta-alue 2003.

Rekipellon viljelypalsta-alue 2004.

Kontion Maja.

Viheralueiden palvelut

 leikkipuisto

 leikkipaikka

 koira-aitaus

 skeittipaikka

 luistelukenttä (VO)

 luistelukenttä (LIV)

 taideteos tai muistomerkki

 viljelypalsta

 kuntoilulaitteet

 tennis

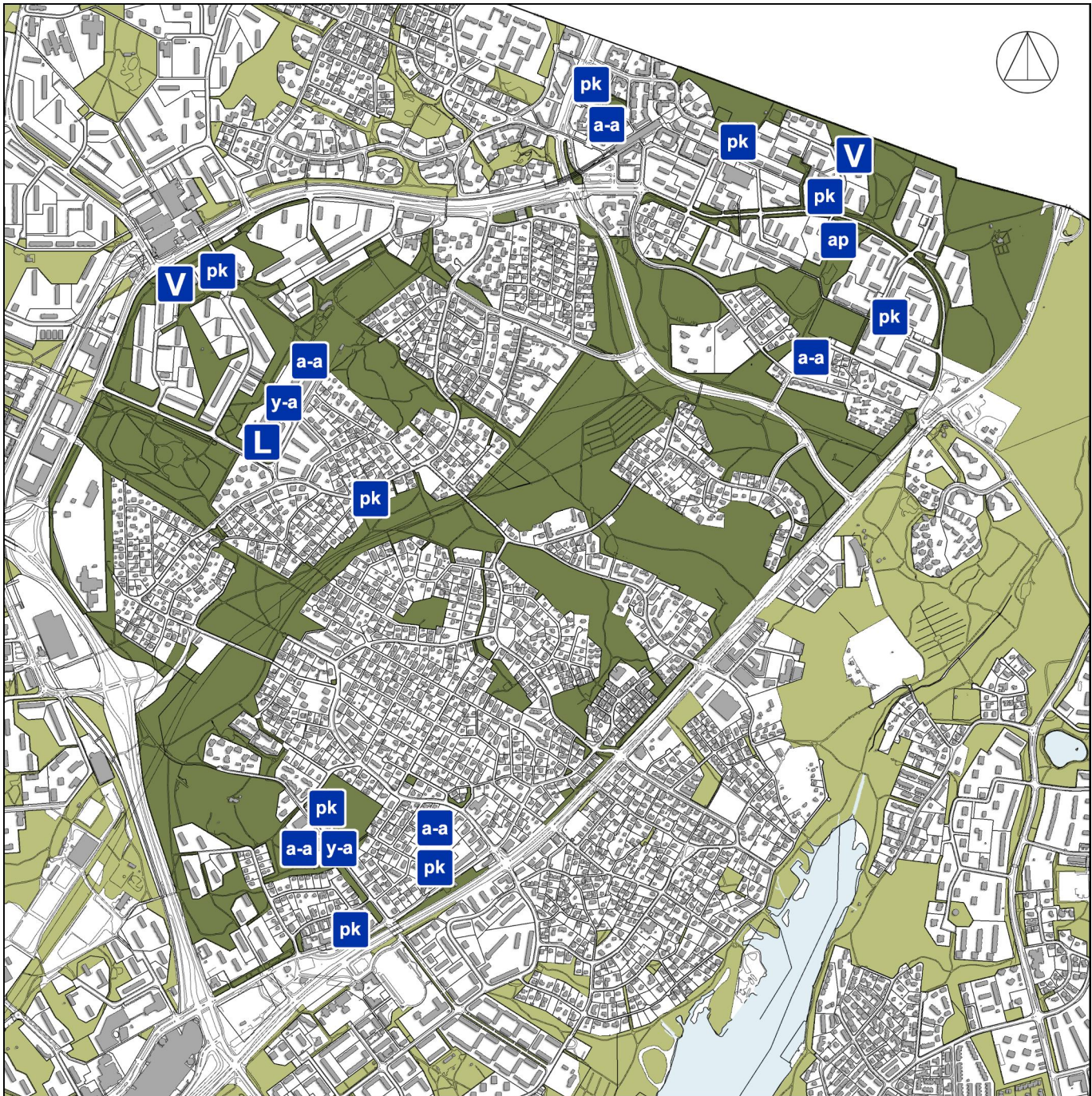
 jalkapallo

 yleisurheilu

— 500 m —

Viheralueita tarvitsevat sosiaalipalvelut

pk päiväkotii

ap leikkipuisto / asukaspuisto

a-a ala-aste

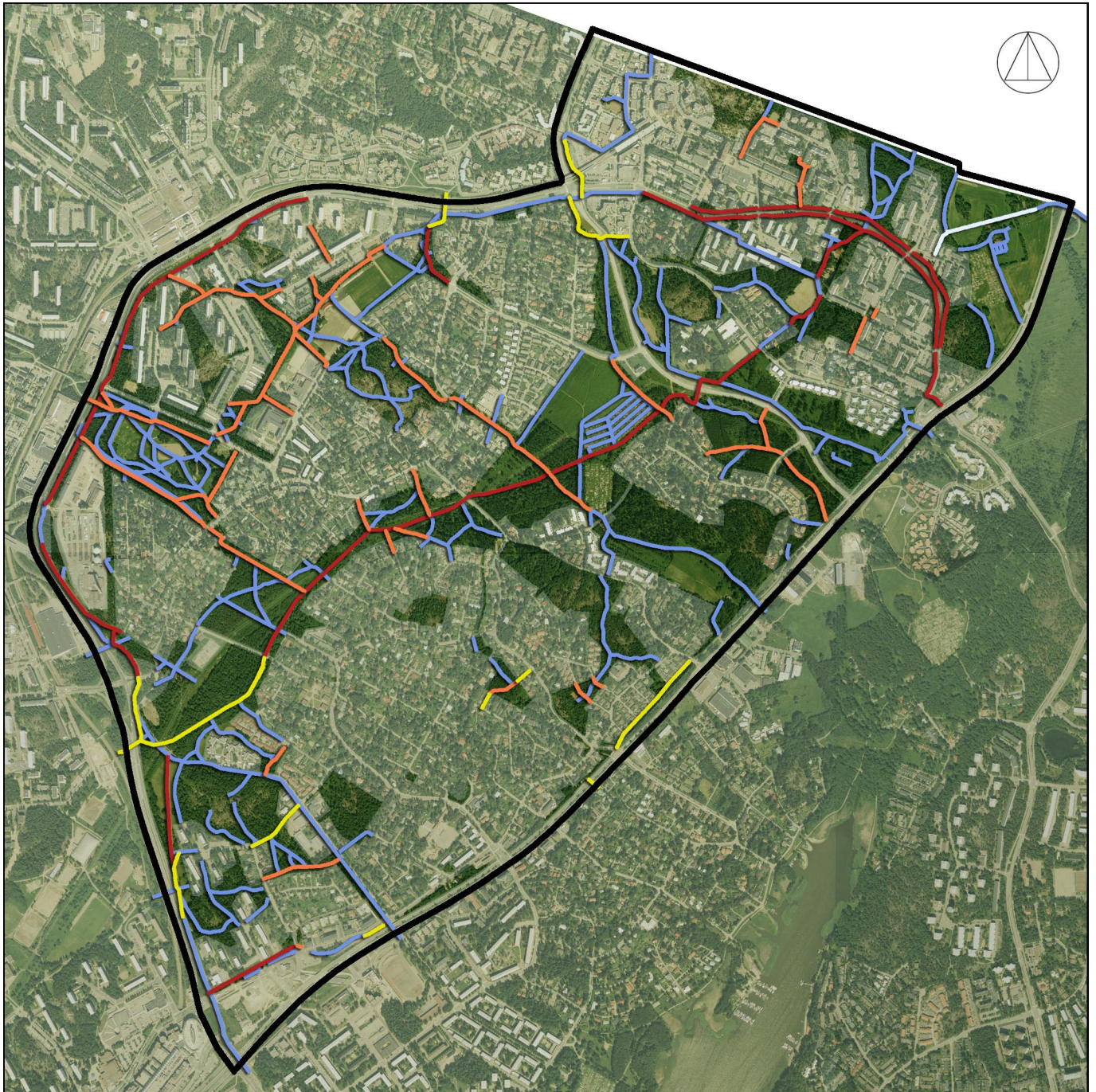
y-a yläaste

L lukio

V vanhusten palvelutalo

Virkistysreittien talvikunnossapito

 viherosaston A-hoitoluokka

 viherosaston B-hoitoluokka

 ei talvikunnossapidetyt
rakennetut reitit

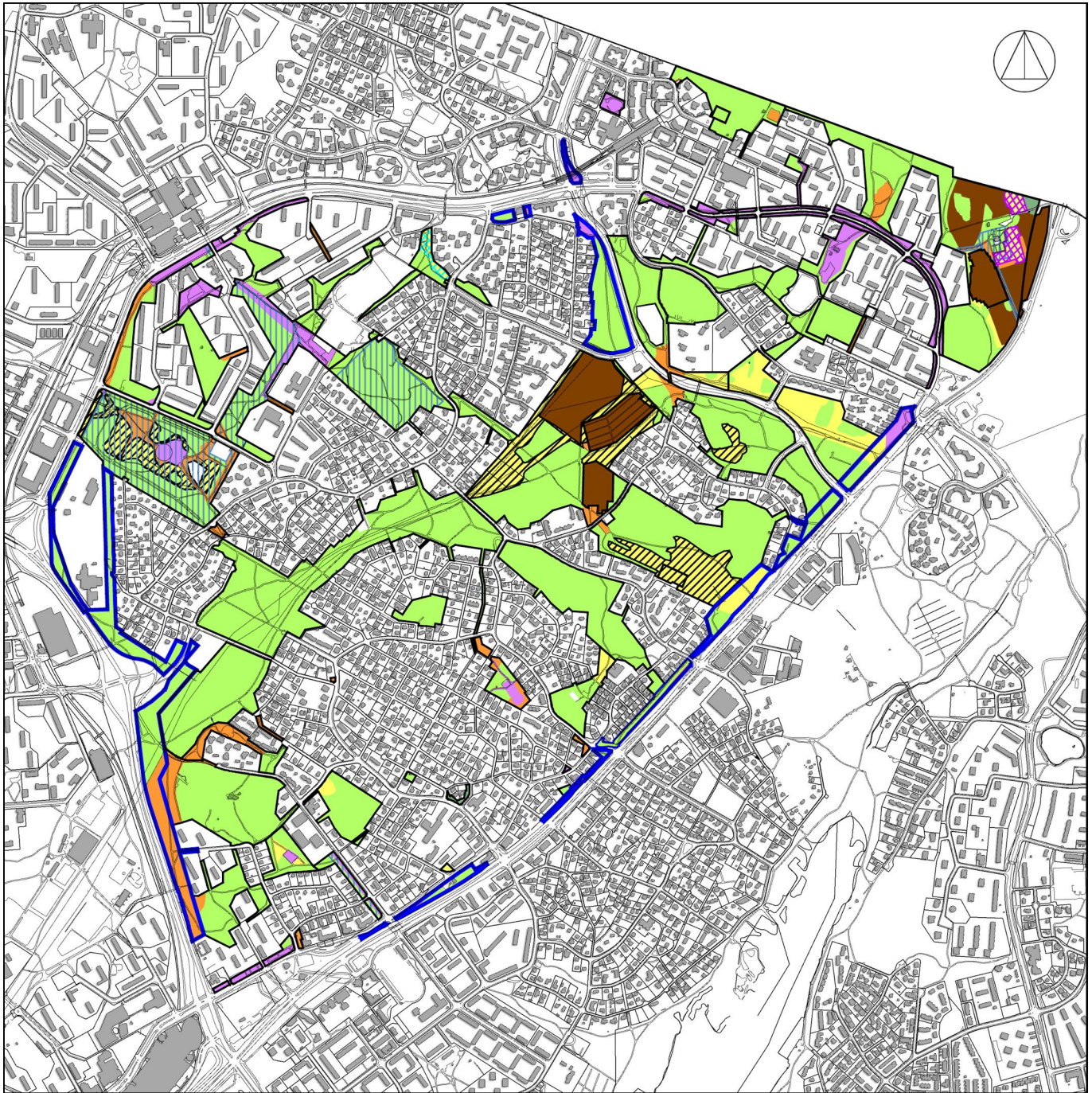
 katuosaston,
talvikunnossapidetty

 katuosaston, ei talvikunnossapidetty

— 500 m —

Hoitoluokkakartassa esitetään vuoden 2005 tilanne

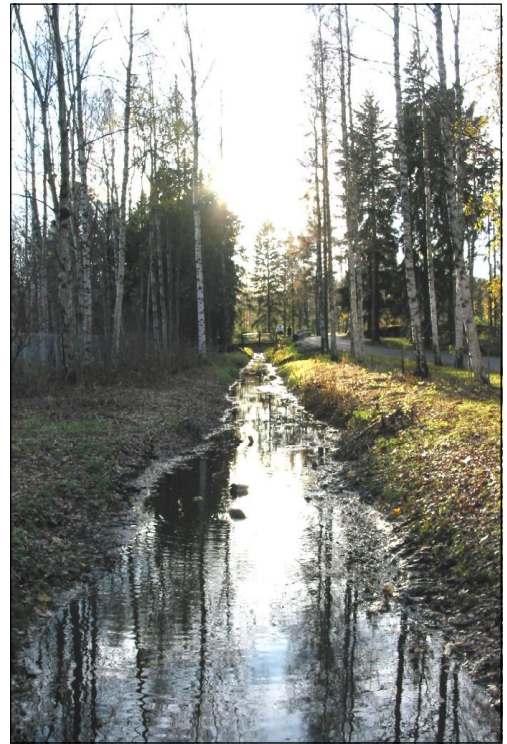
A2 käyttöviheralueet	B2 maisemaniitty, a niitto 2 kertaa, jäte kerätään pois	C1 lähimetsät	
A3 käyttö- ja suojaviheralueet	B2 maisemaniitty, b niitto kerran, jäte kerätään pois	C3 suojametsät	
B1 maisemapellot	B2 maisemaniitty, c niitto 1-2 kertaa, jätettä ei kerätä pois	EV asemakaavassa suojaviheralue	
B2 maisemaniitty		Aikakaudelle tyypilliset puistot	

2.4. Viheralueiden ylläpito ja rakentaminen

Katu- ja puisto-osasto on tilannut puistorekisteriin viheralueiksi merkittyjen alueiden ylläpidon rakennusviraston ympäristötuotannolta. Hoitoluokat määrittelevät viheralueiden hoitotason. Rakennetut puistot kuuluvat hoitoluokkaan A, avoimet viheralueet B ja taajamametsät hoitoluokkaan C. Hoitoluokkien lisäksi ylläpitoa ohjaavat merkinnät L1 (leikkiapaikka), L2 (asukaspuisto) ja K1 (koira-aitaus), joiden avulla pyritään kohdistamaan tarvittavat resurssit kulutusaltuille ja runsaasti varusteita vaativille puiston osille. Luonnonhoitoyksikön metsäammattilaiset hoitavat metsien kasvillisuutta sekä viheralueilla että rakentamattomilla tonteilla. Maisemapellot ja osa niityistä on maatalousyksikön hoidossa. Vuosaaren kunnosapitopiirin vastuulla on rakennetut puistot, osa niityistä (kohde 29 ja 9) sekä koko alueen rakenteellinen kunnossapito. Liikuntavirasto hoitaa liikuntapuistoja ja latuverkoston. Rakennusviraston ympäristötuotanto pitää kaikkina vuodenaikoina kunnossa alueen kevyen liikenteen verkoston. Sivulla 43 on merkitty myös talvella kunnossa pidettävät virkistysreitit.

Pääasiassa tarkasteltavat puistot ja viheralueet vastaavat hoitoluokkansa tasoa. Poikkeamista mainittakoon Ojapuisto (kohteet 9), jonka avoimena hoidettaviksi määritellyistä osista suuri osa on kasvamassa umpeen.

Vasemmalla ylhäällä: Emännänpuisto, yleissuunnitelma.
 Vasemmalla alhaalla: Havainnekuva Kontulan asukaspuistosta.
 Yllä: Kunnostettu vesiaihe Emännänpuistossa.

2.4.1. Käynnissä olevat viheralueiden rakennus- tai suunnitteluhankkeet
 Suunnittelualueella on vuonna 2004 käynnissä kaksi peruskorjaushanketta. Emännänpuiston (kohde 32) kunnostussuunnitelman on laatinut SCC Viatek Oy / 2003. Työt valmistuvat keväällä 2005. Kontulan asukaspuiston (kohde 22) peruskorjaussuunnitelman on laatinut MA-arkkitehdit Oy / 2004 ja myös tämä puisto valmistuu vuonna 2005.

2.5. Asemakaavoitus

Yleiskaavassa 2002 suunnittelualan viheralueet on määritelty kaupunkipuistoiksi (VP) ja virkistysalueiksi (VL). Kaupunkipuistoiksi määriteltyjä alueita halutaan kehittää monipuolisena toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luonto-ympäristönä. Virkistysalueeksi määriteltyjä alueita kehitetään koko kaupungin kannalta merkittävänä, kaupunkirakennetta jäsentävinä virkistys- ja ulkoilu-alueina.

Länsimäentien varteen, Ojapuistoon (kohde 9) ja Untamalantien varteen, Linnanpellon puistoon (kohde 10) on yleiskaavassa esitetty lisärakentamista. Myllypuron ja Muurimestarintien liittymän kohdalle on vuonna 2004 käynnistetty asemakaavan muutostyö (KSV Marja Piimies), johon liittyy myös osa Mustapuronpuistosta. Fallpakan alikulun kohdalle, Ojapuistoon on laadittu asemakaavan muutos. Lisäksi Itäväylän varteen rakennetaan taiteilijataloja. Itäväylän ja Mellunmäentien risteykseen asemakaavan muutoksessa on esitetty kerrostaloasutusta.

Suunnitteluala sijoittuu koko Helsinkiä ajatellen kahden nk. vihersormen, Viikki-Kivikko ja Itä-Helsingin kulttuuripuisto, väliselle alueelle. Suunnittelu-alueelta on viheryhteyksiä molemmille yllä mainituille alueille, mutta niissä on paikoin vielä puutteita. Ulkoilureittiryhmä on julkaisussaan asettanut tavoitteeksi Itä-Helsingin kulttuuripuistoon suuntautuvien yhteyksien parantamisen vuonna 2003. Lisäksi suunnitelmissa on Linnanherrantien poikki vievän yhteyden (Ojapuisto-Mustapuronpuisto) parantaminen, kuten myös suunnittelualan länsiosassa joidenkin alueen sisäisten reittien toteutus.

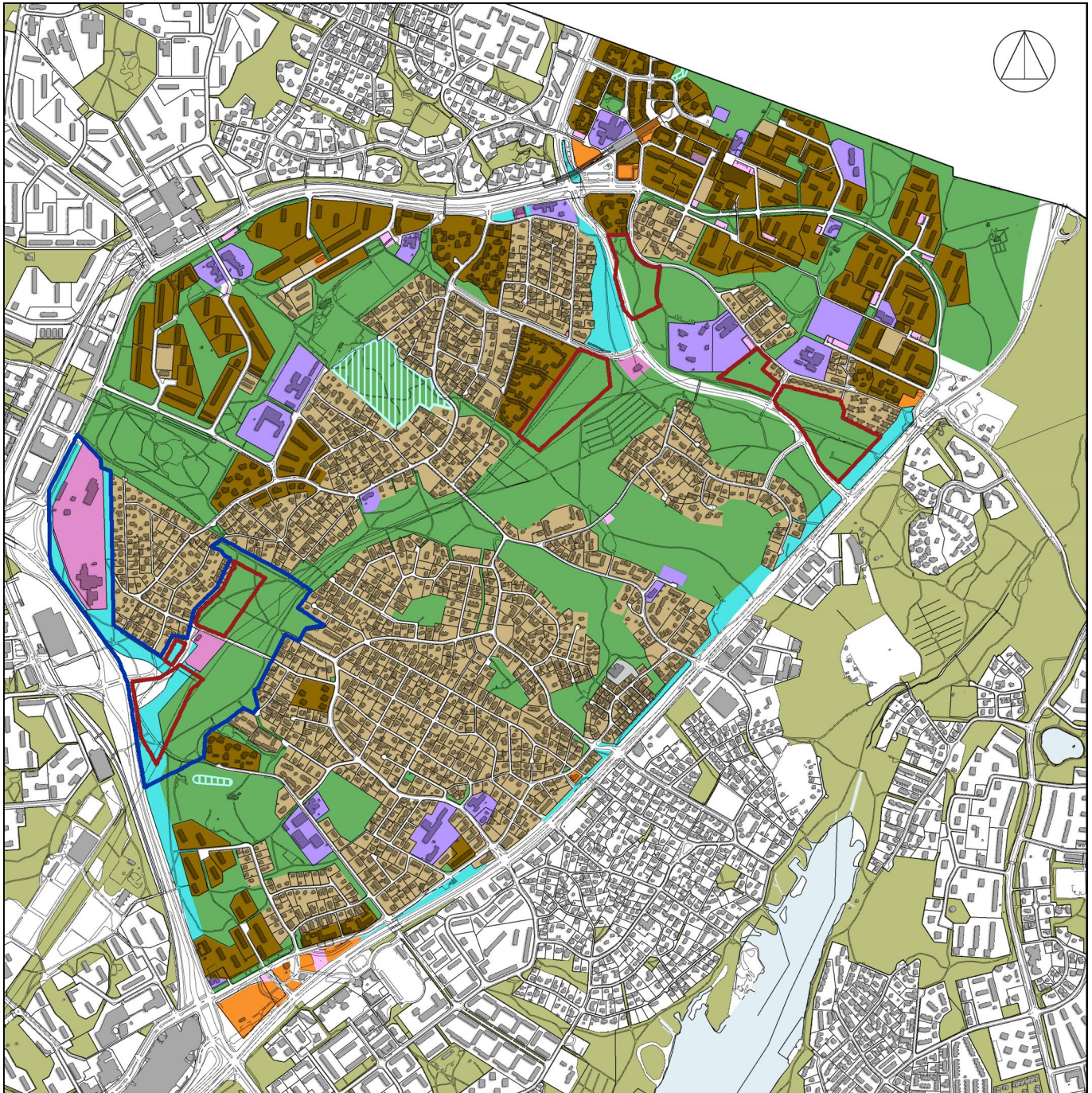
Vilkasliikenteisten teiden poikki rakennettujen kevyen liikenteen yhteyksien puuttuminen heikentää virkistysalueiden täysipainoista hyödyntämistä ja niiden mieltämistä yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi.

2.5.1. Viherympäristö

Voimassa olevassa seutukaavassa suunnitteluala on suurimmaksi osaksi merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Alueen halkaisee koillis-lounaissuunnassa pääasiassa lähiulkoiluun ja virkistyskeskuksia varten osoitettu viheralueen osa. Sinne on merkitty ohjeellinen ulkoilureitti, joka on osa laajempaa ulkoilureittiverkostoa. Suunnittelualuetta etelästä rajaava Itäväylä on seudullinen väylä ja lännessä alue rajautuu pääväyläksi merkittyyn Muurimestarintiehen (Kehä I).

Asemakaavoitus suunnittelualueella

viheralueet	yhdyskuntatekninen rakentaminen	muinaismuistoalue
kerrostalovaltainen asutus	liike- ja toimistorakentaminen	yleiskaava 2002 rakentamisalueet
pientalovaltainen asutus	yleinen ja julkinen rakentaminen	käynnissä oleva asemakaavamuutos
suoja- viheralueet	teollisuusrakentaminen	
- 500 m

Kaupunginvaltuuston hyväksymä yleiskaava 2002 määrittelee suunnittelualueen viheralueista noin puolet kaupunkipuistoksi ja puolet virkistysalueeksi (Helsingin viheraluerakenne). Virkistysalueista Nybondaksen tilan ympäristö on lisäksi määritelty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi (kartta s. 21).

Yleiskaavassa on lisäksi esitetty Länsimäentien pohjoispuoleisille viheralueille lisärakentamista siten, että tien ja ehdotetun rakentamisen väliin jäisi kapea vihervyöhyke. Rakentaminen tulisi olemaan sekä pientalo- että kerrostalovaltaista asuinrakentamista. Asemakaavan toteutuminen tulee asettamaan paineita säilyvien viheralueiden kehittämiseksi ja koirapuiston mahdollisen uuden sijainnin pohtimiseksi.

2.5.2. Rakennetut arvoalueet

Yleiskaavassa on Helsingin kulttuurihistoriallista arvoa omaavia osa-alueita jaettu miljöötyyppeihin rakentamistavan ja syntyhistorian perusteella. Arvo-kohteet on määritelty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviksi kokonaisuuksiksi (kartta 9).

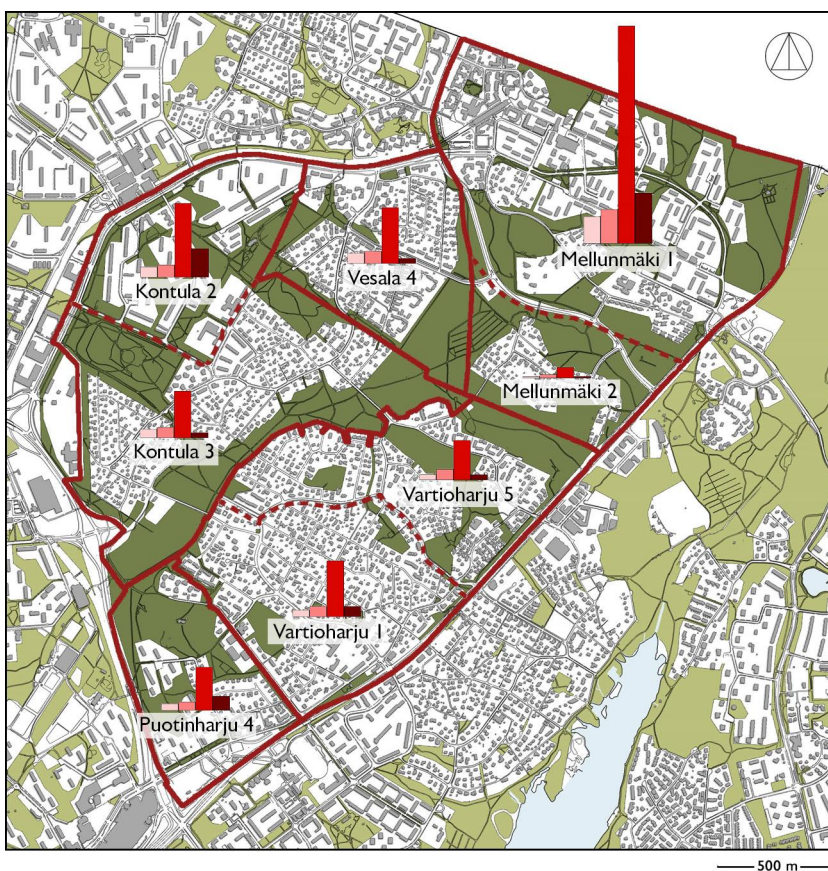
Suunnittelualueelta mukana on neljä luonteeltaan hyvinkin erilaista kohdetta:

- Suunnittelualueen eteläosassa pientaloalue jälleenrakennuskaudelta.
- Alueen pohjoisosassa, Mellunmäessä toinen jälleenrakennuskauden pientaloalue.
- Alueen koilliskulmassa kulttuurihistoriallisesti arvokas Nybondaksen tilan ympäristö, joka on osa laajempaa maisemakokonaisuutta. Kohde on määritelty maisemakulttuurikohteeksi.
- Kontulassa 1960-luvulla, aluerakentamisen alkuvaiheessa rakennettu kerrostaloalue.

2.6. Viheralueiden käyttäjät

Suunnittelualueen asukasmäärä on yhteensä hieman alle 20 000 henkilöä. Yli puolet asukkaista on työikäisiä, 18–64 -vuotiaita. Ikäjakauma vaihtelee jonkin verran eri osa-alueilla. Lasten ja nuorten yhteen laskettu määrä on kuitenkin selkeästi suurempi kuin vanhusten. Iäkkäämpien asukkaiden osuus on kerrostaloalueilla hieman korkeampi kuin pientalo- ja omakotialueilla, joissa taas lasten ja nuorten osuus on suurempi. Toiminnallisten puistojen käyttäjistä suuri osa on lapsia ja nuoria, kun taas iäkkäämpi väestö hakeutuu enimmäkseen perinteisille virkistysalueille.

Suunnittelualueen väestön ikäjakauma

2.7. Käyttäjien tarpeet

Liisa Tyrväinen ja Kirsi Mäkinen Helsingin yliopiston metsäekologian laitokselta tekivät kesällä 2003 suunnittelualueen asukkailla kohdistetun asukaskyselyn: Kaupunkiviheralueiden sosiaaliset arvot ja merkitykset Itä-Helsingissä. Työ oli osa yhteiseurooppalaista EU:n rahoittamaa tutkimusprojektia 'Neighbour Woods' (2001-2004). Tutkimus tehtiin yhteistyössä Helsingin kaupungin rakennusviraston kanssa. Postikysely lähetettiin tuhannelle satunnaisesti valitulle 15–75 -vuotiaalle asukkaalle maaliskuussa 2003. Kyselyyn vastasi alle puolet, noin 420 henkilöä.

2.7.1. Tutkimuksen tausta ja tavoite

Metsät ja kaupungin muut viheralueet ovat asukkailla monin tavoin tärkeitä. Hyväksi koettu ympäristö lisää asumisviihtyisyyttä, vahvistaa paikkaidentiteettiä, vaikuttaa ihmisten psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin sekä toimintamahdollisuuksiin. Viheralueiden tuottamiin hyötyihin vaikuttavat paitsi alueiden määrä myös niiden laatu. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on entistä tärkeämpää saada asukkaiden viheralueiden hoitoa ja käyttöä koskevat näkemykset ja toiveet kuuluviin. Tietoa viheralueiden merkityksestä sekä siitä millaiset viheralueet ovat asukkaiden mielestä arvokkaimpia on suhteellisen vähän.

Mainitun tutkimuksen päätavoitteena oli testata Tukholmassa käytettävää viheralueiden sosiaalisten arvojen kartoitusmenetelmää Helsingissä. Lisäksi työssä kerättiin tietoa viheralueiden yleisistä merkityksistä, alueiden käytöstä ja hoitoon liittyvistä toiveista. Sosiaalisten arvojen kartoitusmenetelmällä etsittiin viheralueita, jotka asukkaiden mielestä ovat virkistäviä ja muulla tavoin arkielämässä tärkeitä lähiympäristöjä. Asuinalueelta paikannettiin toisaalta mm. viihtyisiä, kauniita, rauhallisia, luonnonläheisiä alueita ja toisaalta myös epämiellyttäviä ja hoidon tarpeessa olevia alueita.

Tutkimuksen laajempina tavoitteena on tuoda asukkaiden kokemat merkitykset ja arvot päätöksentekijöiden ja suunnittelijoiden ulottuville. Kartta-muodossa oleva tieto asukkaiden kokemista luonto- ja maisema-arvoista mahdollistaa maankäyttö- ja viheraluesuunnittelussa erilaisten päällekkäis-tarkastelujen ja vertailujen tekemisen muihin perusselvityksiin.

2.7.2 Tulokset

Neljä viidestä vastaajasta piti viheralueiden merkitystä asumisviihtyvyyteen erittäin tärkeänä. Merkittävimpinä viheralueiden hyödyistä pidettiin niiden tarjoamia mahdollisuuksia ulkoiluun, esteettisiin elämyksiin sekä vaikutuksia psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen. Viheralueiden suojavaikutuksia pölyltä ja melulta arvostivat erityisesti naiset ja iäkkäät asukkaat. Tärkeimpiä viheralueiden ominaisuuksia ulkoilumahdollisuuksien ja hyvän reittiverkoston lisäksi olivat vihreä näkymä ikkunasta sekä hiljainen ja rauhallinen ympäristö.

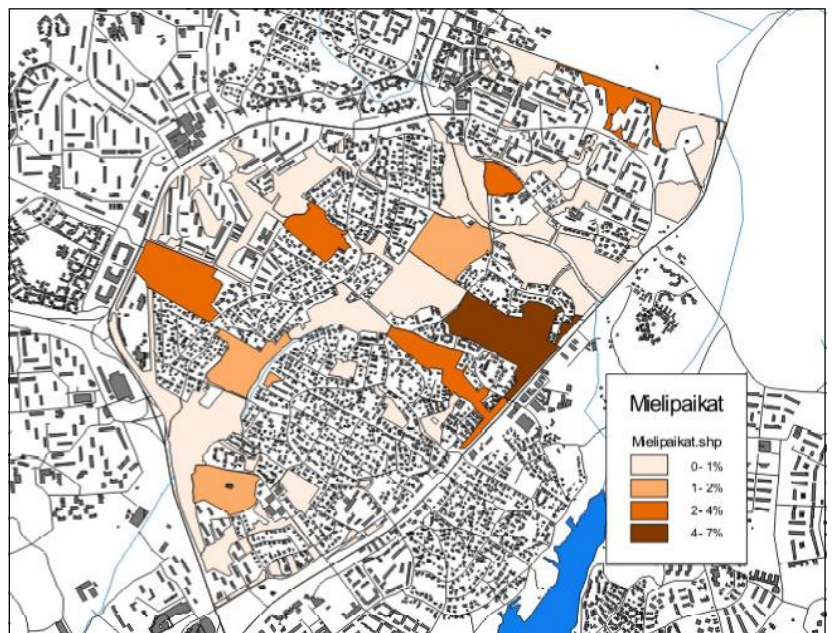
Asukkaat haluavat jatkossakin säilyttää väljän ja vihreän esikaupunkirakenteen, eikä viheralueiden toivota vähenevän kaupunkirakenteen tiivistyessä. Pääsääntöisesti asukkaat olivat melko tyytyväisiä viheralueiden nykyiseen määrään ja laatuun. Eniten asukkaat kaipasivat koristeellisia ja hyvin hoidettuja puistoja istutuksineen. Alueella ei myöskään katsottu olevan riittävästi kiehtovia paikkoja ja vaihtelevia maisemia.

Yli 70 % vastaajista arvioi tuntevansa asuinympäristönsä viheralueet vähintään kohtalaiseen hyvin. Asukkaat käyttävät lähiympäristönsä viheralueita aktiivisesti. Yleisimmät käyttömuodot ovat kävely, lenkkeily ja pyöräily. Noin puolet vastaajista käytti alueita maisemien katseluun ja luonnontarkkailuun. Erityisen tärkeää se oli asukkaille, joiden lapsuuden ympäristö sijaitsi kaupunkikeskustojen ulkopuolella tai haja-asutusalueella. Lisää käyttömahdollisuuksia toivottiin erityisesti hiihtoon, lasten leikkeihin ja peleihin sekä kävelyyn ja lenkkeilyyn talvisin. Eniten käytetyt alueet sijaitsivat suunnittelualueen keskiosassa, Mustapuronlaaksossa, jossa on laajempia yhtenäisiä viheralueita. Myös suuria liikuntapuistoja käytetään runsaasti.

Mielipaikkakuvausten perusteella tärkeimpiä asukkaiden kokemia arvoja viheralueilla ovat rauhallisuus, metsäisyys, luonnonmukaisuus, toiminnallisuus ja tilanrunsaus. Näitä arvoja esiintyy eniten suunnittelualueen laajoilla, luonnonmukaisilla ja maaseutumaisilla viheralueilla. Suunnittelualueella asukkaiden mielipaikkoja ovat maaseutumainen Uussillanpuisto, metsäinen Mellunmäen virkistysalue sekä korkeat kalliometsät: Mustikkamäki, Linnanherranpuisto ja Naulakallio. Rakennetuista puistoista Kontulan Kelkkapuisto on suosittu. Tärkeimpiä mielipaikkoja alueen ulkopuolella ovat metsäinen Mustavuori, Vuosaaren merelliset ulkoilualueet ja Vartiokylänlahden ympäristö.

Eniten asukkaat toivoivat viheralueille penkkejä ja roska-astioita, samaten uusia istutuksia sekä leikki- ja kuntoiluvälineitä. He pitivät myös tärkeänä talvikunnossapitoa ja valaistusta sekä niiden lisäämistä joillekin reiteille. Kulkuyhteyksien parantamista toivottiin erityisesti Mustavuoreen ja Vartiokylänlahdelle.

Työn aikana esitettiin kyselyn lisäksi toiveita sekä 8-12 -vuotiaiden tyttöjen että poikien taholta. Sekä nuorten kanssa pidetyn yhteispalaverin että yksittäisten puhelinyhteydenottojen yhteydessä pojat toivovat pienimuotoista skeittipaikkaa ja tytöt tapaamispuistoa.

Asukaskyselyssä Uusillaanpuisto nousi enemmistön mieli paikaksi.

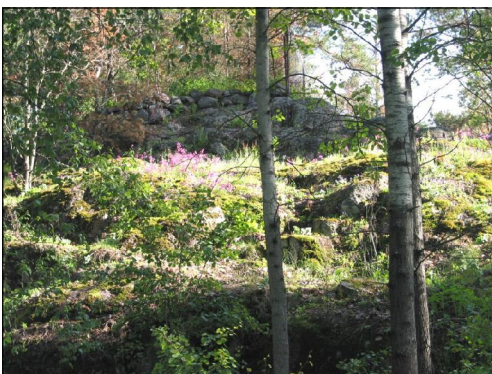

3. JOHTOPÄÄTÖKSET

3.1. Viheralueverkon vahvuudet

3.1.1. Luonto ja topografia

Erityisiä vahvuuksia alueella ovat luonto, maaston vaihtelevaisuus ja laajat yhtenäiset viheralueet. Rakentamatta jätetyt kallioiset mäet, yhtenäiset purolaaksot vesiaiheineen, lämpimät rinteet, aukeat alueet niittyineen, peltoineen ja viljelypalsta-alueineen sekä metsäiset rinteet antavat hyvän lähtökohdan ja rungon tämän alueen puisto- ja virkistysaluetarjonnan kehittämiseksi myös tulevaisuudessa.

Sammaloituneita kiviä Naulakallionpuistossa.

Suunnittelualueella on merkittäviä luontoarvoja. Joillakin alueilla, kuten esim. Mustapuronpuistossa luonto- ja virkistysarvojen välillä on kuitenkin ristiriitot, joihin tulisi löytää ratkaisu. Esimerkkinä mainittakoon, että purolaaksojen linnusto tarvitsee yhtenäisiä riittävän laajoja alueita, jotka kasvillisuutensa puolesta mahdollistavat hyvät pesimisolosuhteet. Tämä tarkoittaa kasvillisuudeltaan monipuolisten alueiden suosimista, jolloin mm. tiheät pajukot ja avoimet maisematilat ovat tärkeitä. Toisaalta tiheä kasvillisuus tekee virkistysympäristöstä joskus jopa pelottavan tai luotaantyöntävän, joten raittien varsilta olisi hyvä avata näkymiä ympäröivään maisemaan. Purolaaksossa, etenkin Mustapuronpuistossa, on villiintyneitä jättibalsami- ja karhunköynnös-kasvustoja, jotka levitessään vievät kasvutilaa muilta lajeilta.

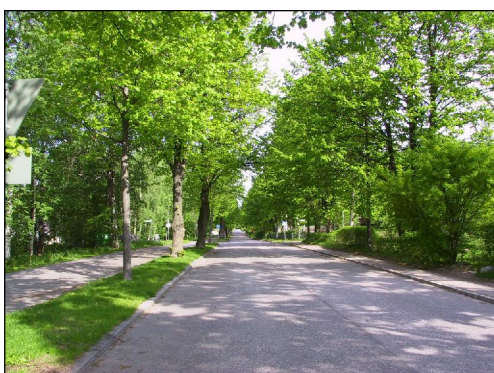
Suunnittelualueen lähes luonnontilaisina hoidettaville alueille on laadittu luonnonhoitosuunnitelma. Suunnitelmien mukaiset toimenpiteet on toteutettu kertaalleen. Vuosien 2002 ja 2003 kuivien kesien seurauksena etenkin kallioisten mäkien lakialueilla kuivuustuhot ovat suuria. Mäntyjä, kuusia ja koivuja on kuollut merkittäviä määriä. Tuhojen korjaamiseksi kuolleet ja kuolevat puut tulee poistaa, jolloin maisema muuttuu näkyvästi. Taimien istuttaminen on lähitulevaisuudessa välttämätöntä. Kuivuustuhoista kärsineiden ja toisaalta voimakkaasta vesakon kasvusta pusikoituneiden viheralueiden luonnonhoitosuunnitelmat tulee tarkistaa mahdollisimman pian siten, että toimenpiteisiin voidaan ryhtyä suunnittelukauden ensimmäisellä kolmanneksella.

Voimakaspiirteisten kallioalueiden roolia näköalapaikkana tulee kehittää säävutettavuutta parantamalla ja mahdollisesti kalusteita tai muita rakenteita lisäämällä. Avoimilta kallioilta avautuu mahdollisuus hahmottaa ympäristöä uudesta näkökulmasta. Esteettömien kulkuyhteyksien rakentaminen ei kuitenkaan kaikissa kohteissa ole mahdollista. Esimerkiksi upeasti sammaloituneiden, luultavasti Litorianmeren ajoilta olevien, luonnonkivivyöhykkeiden säilyminen rajoittaa paikoin kulkuyhteyksien rakentamista.

Purolaaksot ovat jo nykyiselläänkin merkittävä osa suunnittelualueen viheraluekokonaisuutta. Vesi on sekä visualisesti että ääniaistimuksena viehättävä, ulkotilojen viihtyvyyttä lisäävä elementti. Purojen läheisyyden voi havaita vain harvoissa paikoissa, yleensä siltayhteyksien kohdalla. Puuston harvennaminen ja ulkoilijoiden kulun ohjaaminen puron läheisyyteen, vaikka vain harkituissa yksittäisissä kohdissa, monipuolistaa virkistysalueen maisemaa ja lisää sen virkistysarvoa. Puroja ja ojia voi kohdittain kunnostaa esim. muuttamalla suoria linjoja polveileviksi tai rakentamalla patoja. Luonnonvesien ja niitä ympäröivien reuna-alueiden status nousee jo sillä, että niiden ylläpitoon ja luonnonhoitoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Mustapuronlaaksoon tulee laatia hoito- ja kehittämissuunnitelma, jossa vesiaiheiden kunnostustarve selvitetään.

3.1.2. Kulttuurimaisema ja -historia

Suunnittelualueen kulttuurihistoriaa edustaa ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden jäänteet, joista suurin osa sijaitsee kallioisilla mäki-alueilla. Linnoituslaitteisiin liittyviä tykkiteitä on jonkin verran ja ne sijaitsevat useimmiten laaksossa tai kalliorinteillä. Osaa tykkiteistä käytetään puistoraitteina, kuten esim. Laakavuoren puiston eteläosassa, mutta osa on joko

*Yllä: Uussillanpuistossa oli vielä 2000-luvun alussa hevoshaka.
Keskellä: Viljelymaisema Nybondaksen tilan ja Itäväylän välissä.
Alla: Puotilan kartanolle johtava lehmuskuja.*

jäänyt ajoteiden alle piiloon tai tuhoutunut rakentamisen yhteydessä. Arvokkaita rakenteita tulee suojella tuhoutumiselta ja töhryiltä. Linnoituslaitteiden ympärillä olevaa herkkää ja usein myös arvokasta, jopa harvinaista vierasperäistä kalliokasvillisuutta, tulee suojella kulumiselta. Näihin vaikeasti ratkaistaviin ongelmiin voidaan vaikuttaa hyvällä maiseman piirteillä suunnittelulla. Liikkumista tulee ohjata siten, että metsän pohjan ja kalliialueiden kulutus olisi mahdollisimman vähäistä.

Suunnittelualueella voi edelleen aistia menneiden aikojen maiseman huolimatta siitä, että suurin osa pelloista ja niityistä on joko jäänyt rakentamisen alle tai kasvamassa umpeen. Avointa kulttuurimaisemaa edustaa parhaiden Nybondaksen tilan ympäristö, joka on edelleen viljelyksessä. Vastaavia piirteitä ja tunnelmaa löytyy myös Uussillanpuistosta, jossa avoimia alueita on laidunnettu vielä joitakin vuosia sitten. Myös Linnanpellolla on nimensä mukaisesti pidetty yllä viljelymaisemaa. Näinkin kaupunkimaisella alueella on kulttuurimaisemalla sekä luontoa että maisemaa monipuolistava ja elävöittävä merkitys. Asukaskyselyn pohjalta voi lisäksi päätellä, että virkistysalueiden käyttäjät osaavat arvostaa tällaista maisematyyppiä.

3.2. Kehittämiskohdat

3.2.1. Rakenteet, kalusteet, siisteys ja esteettömyys

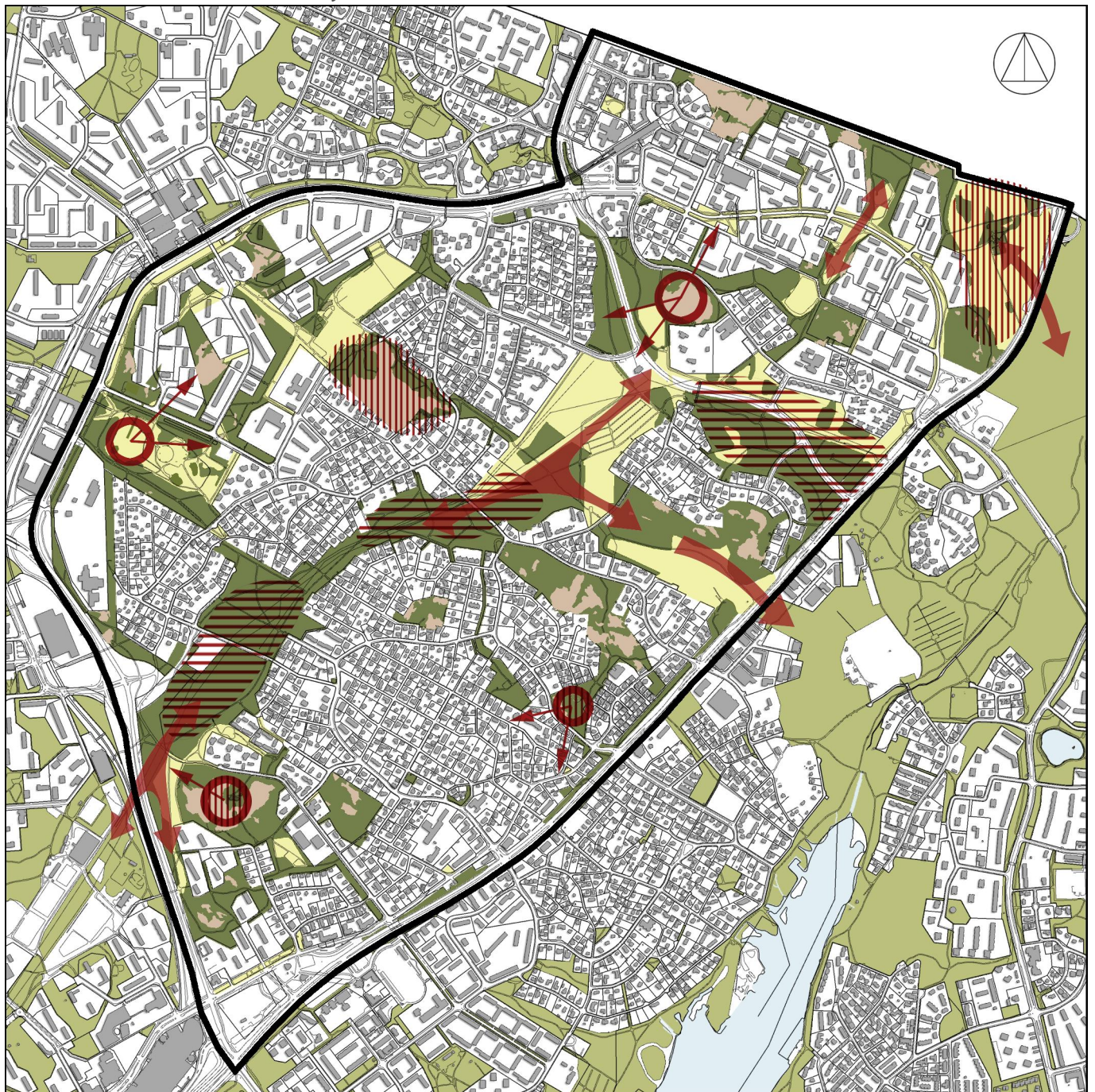
Kalusteiden osalta suunnittelualue on varsin kirjava ja osittain myös huonokuntoinen. Yhtenäisen kalustemallin käyttöön ottamista tulee harkita, varsinkin pääreittien varsilla. Kiireellisesti on tartuttava rakenteellisen ylläpidon tehostamiseen siten, että kalusteet, varusteet ja muut rakenteet vastaavat niille asetettuja, hoitoluokan mukaisia tavoitteita. Valaisinmalleja alueella on jos jonkinlaisia vaihdellen korkeista katuvalaisintyyppisistä puupylväistä uudempiin matalampiin puistovalaisimiin. Myös yhtenäinen valaisinmalli antaa huolitellumman ilmeen suunnittelualueelle. Yleisilmeeseen ja roskaisuuteen vaikuttavat myös jätehuoltoon liittyvät kalusteet ja niiden sijoituspaikat. Yksittäisissä puistoissa voi kuitenkin korostaa alueen ominaispiirteitä kohdekohtaisella kalustevalinnalla. Esteetön liikkuminen suunnittelualueella ei kaikilta osin ole mahdollista edes pääraiteilla. Kehittämiskohtia ovat varsinkin vilkasliikenteisten teiden ylityskohdat. Laaksoalueelle laadittavassa hoito- ja kehittämissuunnitelmassa tulee ottaa kantaa yllä mainittuihin kysymyksiin.

3.2.2. Asemakaavan muutokset ja lisärakentaminen

Alueelle on suunniteltu maankäyttöön liittyviä muutoksia useaan eri kohtaan. Hankkeet tulevat vaikuttamaan voimakkaasti viheralueiden kehittämiseen. Fallpakan pohjoisosan asuntoalueen toteutuminen vaikuttaa Itäväylän varrella sijaitseviin viheralueisiin, Mellunmäen virkistysalueeseen ja Ojapuistoon. Esi- tetty rakentaminen ei pirsto Mellunmäen virkistysaluekokonaisuutta, vaan sijoittuu sen reunalle, joten viheralue säilyy edelleen yhtenäisenä kokonai- suutena. Ojapuisto sitä vastoin pirstoutuu ja tulee suurimmalta osalta jäämään rakentamisen alle. Länsimäentien koillisreunan luonne tulee muuttumaan kaupunkimaiseksi. Laajoja viheraluekokonaisuuksia ei tälle alueelle tule jää- mään, joten ulkoilureittien jatkuvuus Mustapuron laaksoalueelta Vantaan puo- lella oleville virkistysalueille on asemakaavassa turvattava. Myös Naulakal- lionpuiston länsiosaan on esitetty lisärakentamista. Koirapuisto ja sen mah- dollinen siirtotarve on huomioitava asemakaavaa laadittaessa. Länsimäentien lounaispuolella sijaitsevalle Linnanpellolle on suunniteltu paikka tulevalle lisärakentamiselle. Myllymestarintien ja Kontulantien risteysalueen lähei- syydessä sijaitsevan lämpövoimalan tontille on tulossa maankäyttömuutoksia. Nykyinen toiminta muuttuu asumiseksi. Asemakaavan muutosalue pitää si- sällään myös Mustapuronpuiston länsiosan. Lisärakentaminen tulee muutta- maan suunnittelun alueen maisemaa merkittävästi. Muutokset tulevat myös lisäämään viheralueille ja puistoihin kohdistuvaa kulutusta sekä puisto- palveluiden kehittämistarvetta. Alueen luonteen säilyminen yllä mainittuine vahvuuksineen tulisi olla tavoitteena, kun tulevia asemakaavan muutoksia ja puisto/vihersuunnitelmia laaditaan.

Viheralueiden vahvuudet ja kehittämiskohdat.

- suljettu alue
- avoin alue
- avokalliot

- saavutettavuuden säilyttäminen / kehittäminen
- näkymien ja saavutettavuuden avaaminen / säilyttäminen
- kulttuurihistorian tunnistettavuuden parantaminen
- maisematilan selkiyttäminen

— 500 m —

4. SUUNNITELMA VUOSILLE 2005-2014

4.1. Viheralueiden kehittämisperiaatteet

Suurin osa viheralueista on luonnonmukaisia metsäalueita, umpeenkasvaneita vanhoja pelto- tai niittyalueita. Maisemassa on myös säilynyt jonkin verran 1900-luvun viljelymaisemaa. Sorakäytävät ja latuverkosto risteilevät alueella ja jatkuvat myös suunnittelualueen ulkopuolelle etelässä Vuosaaren Mustavuoreen, Uutelaan, Broändan purolaaksoon ja Kallahden niemelle. Idässä verkosto jatkuu Vantaan laajoille viheralueille ja länteen päin on yhteys Myllypuron laakson kautta edelleen Herttoniemeen. Laajat luonto- ja ulkoilualueet ovat alueen vahvuus ja asukkaat arvostavat niitä. Katu- ja viherosaston tehtävä onkin huolehtia entistä paremmin luonnonmukaisten alueiden siisteydestä, turvallisuudesta, viihtyisyydestä, monipuolisuudesta ja esteettömyydestä. Tilarakenteen vaihtelevuutta lisätään suljetuilla metsäalueilla ottamalla esiin umpeenkasvaneita niittyjä ja avaamalla näkymiä kallioiden laki-alueilta. Hoidotta jääneet puistokaistaleet ja pikkupuistikot otetaan hoidon piiriin unohtamatta umpeen kasvavia maisemaniittyjä, joita on jo suunnittelutyön aikana otettu lisääntyvissä määrin hoidon piiriin. Viheralueiden hoitoluokan mukaiseen hoitotasoon kiinnitetään huomiota kaikilla puistoalueilla.

Kulttuurimaiseman lisäksi myös ensimmäinen maailmansota linnoituslaitteineen on alueella voimakkaasti läsnä. Asukkailta tullut palaute voimistaa entisestään käsitystä siitä, että linnoituslaitteiden jäänteisiin tulee panostaa entistä enemmän. Ne tulee huomioida sekä luonnonhoitotöissä ja ylläpidossa että puistoja peruskorjattaessa. Viherosastolla laadittuja ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteiden hoito- ja kunnostusohjeita tulee jatkossa noudattaa koko suunnittelualueella. Alueelle rakennetaan linnoituslaitteista kertova infotauluverkosto. Vantaan puolella tämä on jo toteutettu.

Alueella on viime vuosina kunnostettu vain muutama pieni puisto. Riskupuisto ja Kontulan Kelkkapuiston skeittiosa on valmistunut hiljattain, Kontulan asukaspuisto ja Emännänpuisto ovat työn alla. Kunnostettuja puistoja hoidetaan ja ylläpidetään hoito-ohjeiden ja/tai niille laaditun hoitoluokan mukaisesti siten, että puistoille taataan mahdollisimman pitkä elinkaari. Uudishankkeille sekä peruskorjaushankkeille laaditaan aina hoito- ja kehittämissuunnitelma.

Sekä luonnonmukaiset että aikoinaan ojiksi suoristetut vesiaiheet antavat suunnittelualueelle oman leimansa. Vesiuomien hoitoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Ne pidetään puhtaina ja kasvillisuuden kehittymistä ohjataan siten, että ohikulkija näkee vedenpinnan pilkottavan aina siellä täällä. Kosteikkokasvien lajimäärää voi lisätä ja runsasta jättiläispalsamikasvustoa pyritään pienentämään. Purojen ylityskohtiin rakennetaan ensisijaisesti siltoja, suuria rumpurakennelmia vältetään. Alueella olevien epäsiistin näköisten ja jopa sortumaisillaan olevien rumpujen kunnostaminen kohottaa alueen yleisilmettä ja turvallisuutta. Kunnostussuunnitelmissa ja alueiden hoitotoimenpiteitä tehtäessä otetaan aina jo olemassa olevat vesiaiheet huomioon siten, että ne korostuvat ja antavat lisäulottuvuuden laajoille virkistysalueille.

*Yllä: Ulkoilureitin varrelle jätetty risukasa antaa epäsiistin vaikutelman koko Mustapuronpuistolle.
Alla: Ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteiden jäänteitä Helypuistossa.*

Mustapuronpuistoon, Linnanpellolle ja Ojapuistoon kaavaillaan lisärakentamista sekä purolaaksoon että sen reunoille. Asemakaavan muutokset saattavat johtaa alueen halki kulkevien voimalinjojen siirtämiseen sekä puistopalveluiden monipuolistamiseen ja lisäämiseen. Mustapuron laaksoon on joka tapauksessa syytä laatia hoito- ja kehittämissuunnitelma suunnittelukauden keskivaiheilla.

4.2. Ylläpidon ja rakenteellisen kunnossapidon yleiset ohjeet

Koko alueella ohjataan lisäresursseja erityisesti puistometsien hoitoon. Luonnonalueilla VHT:99 mukainen puhtaanapitotaso on riittämätön. Sekä kasvillisuuden kunto, roskat, hakkuutähdeksat, puutarhajätteet että kalusteiden ränssistyneisyys heikentävät viheralueiden yleisilmettä. Taajamametsien siisteydestä ja kasvillisuuden elinvoimaisuudesta huolehditaan suunnittelukauden ensimmäisellä kolmanneksella (kiireellisyysluokka I). Suurin osa alueen viheralueista on taajamametsiä, joten näiden epäkohtien kuntoon saattaminen kohottaa huomattavasti ja välittömästi alueen viihtyisyyttä ja yleisilmettä.

Toinen suunnittelualueen yleisilmettä heikentävä tekijä on hoitamattomat niityt ja pellot (erityisesti kohteet 9 ja I 0). Niittyjen kohdalla hoitotapa määritellään puuttuvilta osin puistorekisteriin ja otetaan hoidon piiriin. Avoimien alueiden ja metsien reunavyöhykkeisiin kiinnitetään erityistä huomiota siten, että ne kehittyvät monilajisiksi ja ympäröivään maastoon sulautuvaksi. Asianmukaisesti hoidetut reunavyöhykkeet lisäävät alueen yleisilmettä, kasvillisuuden monilajisuutta sekä antavat suojaa ja ravintoa hyönteisille, linnuille ja muille metsän eläimille.

Leikkivälineet ja muut kalusteet pidetään siistinä ja EU-normien mukaisina. Uusia leikkipaikkoja ja välineitä lisätään vain erittäin painavin perustein. Kalusteiden rakenteellisesta kunnosta huolehditaan entistä paremmin ja ulkoilureittien varsilla olevat levähdyspaikat kartoitetaan kalusteiden uusimis/kunnostamissuunnitelman pohjaksi. Töhryt poistetaan rakenteista aina mahdollisimman pian.

Viheralueilla olevat lumenkaatopaikat, hiekoitushiekan varastointipaikat sekä puutarha- ja muun jätteen kaatopaikat kartoitetaan ja ongelmiin puututaan koko alueella (KPP).

4.2.1. Reitit ja valaistus

Alueen reitistö on pääosin toimiva ja tarkistuksia tehdään aina tarvittaessa, kun tilanne muuttuu esimerkiksi täydennysrakentamisen myötä. Puistoraittien varsilla olevien kalusteiden ja valaisimien kunnosta huolehditaan. Turvallisuuden tunnetta lisätään toimivan valaistuksen lisäksi pitämällä raittien reunat avoimina. Niittoalueen ja luonnon raja määritellään maaston mukaan luontevaksi. Valaisimien ympäriltä poistetaan pimentävä kasvillisuus. Ruosteiset liikennemerkkit

vaihdetaan uusiin ja vinossa olevat valaisinpylväät, liikennemerkkit ja infotaulut suoritetaan. Metsäisille alueille voidaan toistaiseksi jättää puiset valaisintolpat mutta avoimilla alueilla ja rakennetussa ympäristössä suositaan matalampia puistovalaisimia. Suunnittelualueelle valitaan valaisinmalli laaksoalueen hoito- ja kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä, joka yhdessä muun kalustuksen kanssa antaa virkistysraiteille huolitellun ja yhtenäisen ilmeen. Puhtaanapitoa tehostetaan esim. käyttämällä syväkeräyssäiliöitä. Koko suunnittelualueelle laaditaan jätehuolto-suunnitelma, jonka tavoitteena on kustannustehokkuuden lisäksi entistä siistimmät puistot. Suunnitelman lähtökohdana on viherosastolla vuonna 2000 laadittu jätehuoltosuunnitelma (Rakennusviraston julkaisuja 2000: 10). Tuolloin koealueiksi valituilla Kontulan ja Kivikon alueilla on kokeilusta saatu hyviä tuloksia.

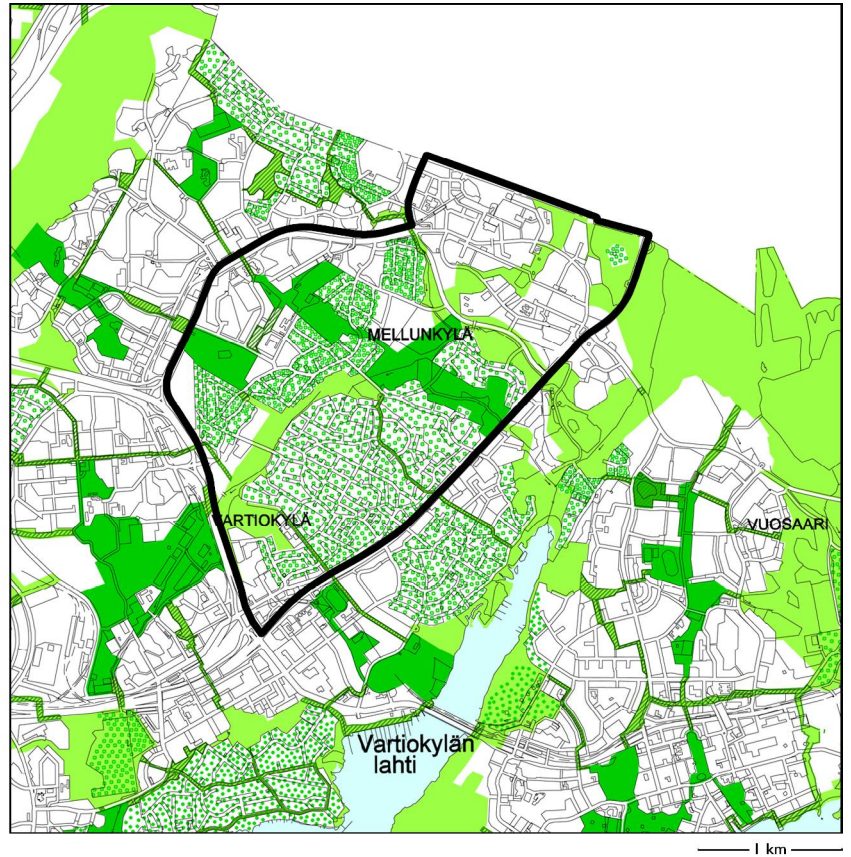
Huolehditaan siitä, että Helsingin ja Vantaan välinen raja ei näy maastossa, vaan raivit ja ladut jatkuvat luontevasti kaupungista toiseen. Uussillanpuiston halki kulkevaa seudullista ulkoilureittiä jatketaan Broändan purolaaksoon voimassa olevan pääulkoilureitistön toteutusohjelman mukaisesti (Pääulkoilureitistön toteutusohjelma vuosille 2001-2004, liikuntaviraston julkaisuja 2000, B30). Mellunmäen alueelle suunnitellut uudet reitit rakennetaan suunnittelukauden aikana (Mellunmäen niityn ja Nybondaksen ympäristön hoito- ja kehittämissuunnitelma 2002). Mikäli Itäväylän ja Kallvikintien liittymän rakentaminen ja Itäväylän leventäminen nelikaistaiseksi tulee ajankohtaiseksi suunnittelukauden aikana, on Itäväylältä Mellunmäen virkistysalueelle johtavien sisääntuloreittien turvallisuudesta huolehdittava.

Yleiskaavan 2002 esittämiin viherväyliin, jotka hyödyntävät katuverkostoa, tulee myös kiinnittää huomiota. Erityisesti turvallisuus, esteettömyys sekä vihreys ovat katuja myötäilevien viherväylien kehittämiskohteita. Kaikki pääulkoilureitit tulee olla esteettömiä ja muilla puistoraiteilla esteettömyysnäkökohdat huomioidaan aina, kun se on mahdollista. Kontulassa, Myllypurrossa ja Puotinharjussa asuu, koko kaupunkiin suhteutettuna, paljon (yli 20 % asukkaista) yli 65-vuotiaita ikäihmisiä, jotka ulkoilevat myös suunnittelualueen virkistysalueilla.

Latujen lisääntynyt tilantarve sekä niiden sovittaminen valaistun reitin viereen heikentää viheralueiden yleisilmettä ja viihtyisyyttä kesä kautena. Latukatuja linjattaessa on valaistuksen lisäksi suunnittelussa huomioitava maaston muodot, kasvillisuus ja alueen luonne siten, että latupohjat kesä kautena joko sulautuvat maastoon tai antavat omaleimaisen, hoidetun ja suunnitellun ilmeen viheralueelle. Kuorikatteella peitetyt pohjat maisemoidaan esim.

Helsingin viheraluerakenne

- suunnittelualue
- virikistys- ja luontoalue
- kaupunginosapuisto
- Erityistoimintojen alue, joka on viheraluerakenteen olennainen osa
- Rakennettu alue, jolla on merkitystä viheraluerakenteen täydentäjänä
- Viheralueita yhdistävä väylä
- Rakennettu alue lähipuistoinen

niityksi, kukkaniityksi tai nurmiraiteiksi. Suunnittelukauden aikana käynnistetään työ, jonka tavoitteena on selvittää erilaisia vaihtoehtoja perustaa ja linjata latupohjia paremmin ympäristöön sulautuvalla tavalla.

Eräs suunnitelman tavoitteista on, että suunnittelukauden loppuun mennessä seudulliset pääulkoilureitit ja myös mahdollisimman suuri osa paikallisista reiteistä on kaikkien käytettävissä, iästä ja kunnosta riippumatta. Liikenneväylien ylityskohtiin kiinnitetään huomiota siten, että ne ovat mahdollisimman turvallisia ja ottavat huomioon esteettömyysnäkökannat. Tavoitteena on myös, että raittien talvikunnossapito on alueella kohdennettu asianmukaisesti.

4.2.2. Kasvillisuus

Luonnonalueet

Kontulan eteläosassa ja Mellunmäessä luonnonalueet ovat kerrostalojen väliin jääviä metsiköitä, joiden merkitys asukkaille on tärkeä. Suurilla tonteilla kasvava puusto täydentää viheralueita. Urbanin ympäristön vastakohtana ikkunoista avautuva näkymä on metsä, jonka tapahtumia ja muutoksia vuodenaikojen vaihtelun mukaan seurataan tarkasti. Tällaisen lähimaiseman pitäminen elin-

voimaisena ja kauniina on tärkeä tavoite. Jokunen kelo ja maassa makaava lahopuu tekevät näkymästä monipuolisen ja luonnon monimuotoisuudellekin siitä on hyötyä.

Mustapuronpuisto on pitkälle umpeutunut lukuun ottamatta alueen halki kulkevaa voimajohtolinjaa, joka halkaisee myös Ojapuiston. Maisemassa suuret sähkölinjat antavat puistoalueille oman leimansa. Voimajohtolinjojen alustat ovat sekä maisemallisesti että kunnossapidon kannalta haastavia alueita. Niitä voidaan kehittää joko muuhun ympäristöön sulautuviksi tai ympäristöstään selkeästi poikkeaviksi viheraluekokonaisuuksiksi. Avoimilla alueilla pensaat ja pensasryhmät suovat linnuille hyvät elinympäristöt.

Ulkoilijat kokevat usein käytävien varsilla ja asutuksen läheisyydessä olevat pusikot ja tiheiköt epämieluisina. Vapaasti kasvava luonto ottaakin ajan myötä kaiken vapaan tilan käyttöönsä ja maisema umpeutuu. Ahtaassa paikassa kasvaessaan puun vesat riukuuntuvat ja osa niistä kuolee valon puutteeseen. Raittien varrelle muodostuva risukko koetaan usein jopa pelottavana, se luo turvattomuuden tunnetta. Sekä maiseman että turvallisuuden vuoksi reittien varsilta ja asutuksen läheisyydestä on pienpuustoa raivattava riittävän usein. Tiheiköitä jätetään vaihtelevasti rytmittäen metsäisten alueiden keskelle ja niittyjen reunavyöhykkeille. Osa tiheiköistä jätetään ennalleen ja osa nuorennetaan raivaamalla. Näin otetaan myös luonto huomioon ja suodaan linnustolle ja muulle eliöstölle vaihtelevia ympäristöjä.

Niillä alueilla, joilla painopiste on luonnon monimuotoisuuden edistämässä, jätetään myös kuollutta ja kuolevaa puustoa maastoon lahoamaan. Tarvittaessa puu kaadetaan maahan, jos turvallisuus sitä vaatii. Kallioalueilla, mm. Mustikkamäellä, Naulakalliolla, Laakavuorella, Linnanherranpuistossa ja Kontionmäellä, kuivuus on tappanut puustoa paikoin hyvinkin laajasti. Kauniin muotoiset maisemakuvaa tukevat kuolleet männyt jätetään kelopuiksi. Ne voivat jäädä paikoilleen useiksikin vuosiksi vaarantamatta alueella liikkumista. Kuivuneet kuuset, koivut ja pihlajat rumentavat maisemaa, joten ne poistetaan hoitotöiden yhteydessä. Korkeilta paikoilta kuten esim. Naulakalliolta avataan näkymiä sopiviin suuntiin. Paikoittain on myös aiheellista paljastaa kauniita kallioita ajan myötä muodostuneen kasvillisuuden alta.

Lehtipuuvältaisilla alueilla voidaan lisätä talvisen maisemakuvan värejä istuttamalla kuusiryhmiä. Kuusi-istutusten sijoituksessa on otettava huomioon pitkän aikavälin kehitys. Kuuset eivät saa varjostaa asuntoja tai oleskelupaikkoja. Kuusia voidaan kasvattaa myös rajoitetun ajan ja poistaa ne myöhemmin

jos/kun tarve vaatii. Länsimäentien varrelle voidaan istuttaa kuusia tai pihtoja, jotka muodostavat näköesteen sekä suojavyöhykkeen vilkkaasti liikennöidyn väylän ja viheralueiden sekä tulevaisuudessa rakennettavien asuinalueiden väliin. Havupuiden joukkoon voidaan istuttaa myös lehtipuita antamaan monipuolisuutta ja syysväriä istutuksille. Johtolinjojen alle ei istuteta puita ja niiden reunavyöhykkeille ainoastaan harkinnan mukaan.

Metsäisiä viheralueita hoidetaan voimassa olevien luonnonhoitosuunnitelmien mukaisesti. Kontulan eteläosa ja Vesalan eteläosa kuuluvat Vartiokylän pohjoisosan luonnonhoitosuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 1998-2007. Vartioharjun pohjoisosa ja Puotinharjun itäosa kuuluvat Vartiokylän eteläosan luonnonhoitosuunnitelmaan. Se on laadittu vuosille 1997-2006. Mellunmäki kuuluu Mellunmäki - Mustavuoren luonnonhoitosuunnitelman piiriin, joka on voimassa vuosina 2000-2009. Näiden suunnitelmien ensimmäinen työvaihe on toteutettu. Nyt laadittavan viheraluesuunnitelman tavoitteet ohjaavat luonnonhoitoa jatkossa. Tässä suunnitelmassa esitettäviä tavoitteita noudatetaan myös voimassa olevia luonnonhoitotoimenpiteitä suunniteltaessa. Tarvittavat päivitykset luonnonhoitosuunnitelmiin tehdään viheraluesuunnitelman valmistuttua. Luonnonhoitosuunnitelmiin liittyvien toimenpidekarttojen kuvioiden rajat päivitetään viheraluerokisteriin merkittyjen alueiden mukaisiksi. Myös laajat kuivuustuhot suunnittelualueella vaikuttavat luonnonhoitosuunnitelmien päivitystarpeeseen. Tavoitteiden saavuttamiseksi alueella on tarve tehdä töitä nykyisiä luonnonhoitosuunnitelmia enemmän ja laajemmalti. Tästä syntyy lisäkustannuksia ja metsäalueiden hoito- ja kunnostustöihin tulee varata noin 60 000 euroa.

Suunnittelualueen avoimet alueet ovat suurimmaksi osaksi niittyjä.

Avoimet alueet

Suunnitelma laaditaan alueelle, joka on ollut aikoinaan suurimmaksi osaksi peltoa. Kulttuurimaisema on edelleen voimakkaasti läsnä, vaikka niityt ja pellot ovat monin paikoin kasvamassa umpeen. Niittyalueet on osittain kartoitettu hoidon piiriin vuosina 2003 ja 2004. Samalla on arvioitu mahdollisen alkukunnostuksen tarve ja hoitotaso. Avoimena pidettävät alueet niitetään säännöllisesti puistorekisterikarttaan merkittyjen hoitokuvioiden ja niihin liittyvien oheiden mukaan. Suunnittelualueella on edelleen, lähinnä Länsimäentien itäpuolella, viheraluerokisteriin niityiksi merkittyjä alueita, jotka eivät ole hoidon piirissä. Osa alueista tulee aikanaan jäämään asutuksen alle, osa sijaitsee jo nyt voimalinjojen alla ja osa on ollut liikuntaviraston hallinnassa. Juuri mainittuun Ojapuiston osaan ei tässä vaiheessa tule ohjata lisäresursseja, vaan keskitytään olevan kasvillisuuden hoitoon ja alueen siisteyden ylläpitämiseen. Länsimäentien

reunaan voidaan istuttaa suojapuustoa (luonnonhoitosuunnitelman päivitys). Uussillanpuiston avointa niittyaluetta laajennetaan pohjoiseen, myös alueen kasvilajistoa laajennetaan.

Virkistysreittien ja katujen varsille rajoittuvien avointen alueiden/niittyjen hoitamista tehostetaan. Niitettävän/murskattavan alueen ja puistometsän väliseen rajaan kiinnitetään erityistä huomiota siten, että metsän reuna on luonnollisen näköinen ja täydentää maisemakuvaa. Rehevöityneitä reunavyöhykkeitä, joissa kasvaa mm. nokkosia ja koiranputkia, köyhdytetään mahdollisuuksien mukaan korjaamalla niittojäte ja järjestämällä mahdollisimman sujuva ja käyttäjäystävällinen jätehuolto. Köyhemmillä reunavyöhykkeillä kiinnitetään erityistä huomiota pujokasvustojen tuhoamiseen. Palstaviljelyalueiden reunojen ja paikoitusalueiden kasvillisuus on paikoin jäänyt hoitamatta. Hoitovastuurajat selvitetään näiltä osin ja kasvillisuus otetaan puistorekisteriin merkityn rajauksen mukaisesti hoidon piiriin.

Suunnittelualueella on kaksi pelloksi luokiteltua aluetta (kohteet 2 ja 10). Linnanpelto on muutamia vuosia ollut kesannolla, joten joko maisemakasvien tai viljan viljelyä tulee harkita. Nybondaksen tilan liepeillä olevien peltojen viljelyä jatketaan. Pellot ovat tärkeä osa alueen kulttuurimaisemaa, ja näin ollen mahdollisuuksien mukaan säilytettävä. Linnanpelto tulee aikanaan jäämään asutuksen alle, mikä entisestään lisää Mellunmäen virkistysalueella olevien peltojen merkitystä. Eräs alueen yleistavoitteista onkin kulttuurimaiseman huomioiminen ja sen säilyminen. Asukaskyselyssä myös avointen alueiden arvostus oli suuri.

Voimajohtoalueet

Mustapuron laaksoalueen ja Ojapuiston halkaisevan voimajohtoalueen hoito noudattaa tällä hetkellä lähinnä Helsingin Energian ohjeita ja tarpeita. Puistorekisteriin aikanaan niittyalueiksi merkityt kohdat ovat rakennusviraston taholta jääneet hoitamatta ja ne on joko kasvamassa umpeen tai raivattu Helsingin Energian toimesta. Vuonna 2003 pidetyssä yhteistyöpalaverissa (HKR/Helsingin Energia) sovittiin alustavasti, että yhteistyötä tullaan tiivistämään. Suunnittelukauden aikana, esim. luontovastaava käynnistää koko kaupungin kattavan yhteistyöprojektin Helsingin Energian kanssa. Yhteistyön tavoitteena on sopia johtokatuja kunnostamisen ja hoidon pääperiaatteista, tilaamis- ja valvontakäytännöistä, yms. Työssä huomioidaan maisemalliset tekijät, luontoarvot ja kustannustehokkuus.

Eräs tämän suunnitelman tavoitteista on, että Mustapuron laakson alueelle laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma, jossa erityisesti paneudutaan voimajohtoalueiden kehittämiseen. Johtojen alustoja voidaan kunnostaa esim. niityksi,

Mustapuronpuistossa voimajohdot vaikuttavat avoimen alueen tilarakenteeseen.

maisemapeloksi, lintuystävälliseksi harvaan kasvaviksi pajukoiksi tai monilajisiksi "woodland"-tyyppiseksi alueiksi, jossa käytetään runsaasti eri kasvilajeja ja -lajikkeita. Voimalinjojen alta jätetään kuitenkin korkeaksi kasvavat puut pois. Voimajohto-alueille tulee aina laatia hoito- ja kehittämissuunnitelma siten, että alue pysyy kunnossa hoidon keinoin ja radikaaleilta hakkuilta vältytään. Johtokatuja tulee joko entistä paremmin sulautua ympäröivään maisemaan tai korostua ympäristöstään poikkeavina, valoisina ja avoimina alueina, jolloin johtokadun suorallisuutta voidaan jopa korostaa. Eräs suunnitelman tavoitteista tulee olla perusteellinen alkukunnostuksen ohjeistaminen siten, että määrävuosin toistuvilta puiden raivauksilta säästytään. Pitkän tähtäimen tavoitteeksi voidaan asettaa johtokatuja pinta-alan pienentäminen siten, että viheralueille voisi tarvittaessa, asukasmäärän lisääntyessä, sijoittaa uusia puistopalveluita. Vuonna 2004 käynnistyneet ja myöhemmin käynnistyvät asemakaavan muutustyöt saattavat myös lisätä ilmajoh-tojen siirtämis- tai poistamistarvetta. Hoitosuunnitelma käynnistetään mm. tämän takia vasta suunnittelukauden keskivaiheilla, noin vuonna 2008. Voimajohto-alueiden hoitotavoitteet tarkistetaan kuitenkin luonnonhoitosuunnitelmaan jo suunnittelukauden alkupuolella.

Rakennetut puistot

Rakennettujen puistojen kasvillisuutta hoidetaan säännöllisesti tarvittavin toimenpitein siten, että kasvillisuus säilyy elinvoimaisena ja siistinä. Kasvialinnoissa pyritään helppohoitoisuuteen ja suotuisaan paikanvalintaan. Mikäli joku kasvilaji ei menesty, on sen korvaamista toisella lajilla harkittava. Erityisesti leikkipaikkojen kunnostuksen yhteydessä ympäröivään kasvillisuuteen kiinnitetään huomioita. Leikkipaikoilla tulee olla sekä varjoisia että aurinkoisia osia, joita erityisesti kasvialinnoilla ja niiden sijoittelulla saadaan aikaiseksi.

Suunnittelualueella ei ole kesäkukkaistutuksia, lukuun ottamatta asukaspuisto Luostossa olevaa muutamaa kukka-astiaa. Yksivuotiset ryhmäkasvit kuuluvatkin lähinnä rakennettuun ympäristöön. Mellunmäen metroaseman ympäristöä voi elävöittää kesäkukka-astioin tai -istutuksin. Sipulikasveja on istutettu esim. Kontulantien eteläpuolella olevan kevyen liikenteen raitin varrelle. Näitä kevään väriäisiä voi edelleen lisätä esim. kevyen liikenteen reittien varsille, sekä tehokkaasti hoidetuille että luonnonmukaisillekin alueille.

4.2.3. Rakenteet, kalusteet ja varusteet

Ulkoiluraittien varsilla olevat penkit ja roska-astiat ovat monin paikoin huonossa kunnossa tai muuten epäsiistejä. Penkkien kunnostamiseen varaudutaan

mahdollisimman pian. Viimeistään Mustapuron laaksoalueelle laadittavan hoito- ja kehittämissuunnitelman yhteydessä valitaan yhtenäinen kalustus koko alueen ulkoilureiteille. Suunnitelmasta rajataan kuitenkin pois yksittäiset, hiljattain kunnostetut puistot, pienet korttelipuistot ja selkeästi toimintapuistot, joiden identiteetti usein määräytyy osittain juuri kalusteiden ja rakenteiden valinnalla. Raittien kalustemalli voi olla sama kuin Mellunmäen niityn ja Nybondaksen ympäristön alueelle valittava. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa on ehdotettu Keskuspuiston uutta kalustemallia (HKR julkaisuja 2002:15 / viherosasto).

Betoniporsaat, ym. epäsiistit ajoesteet ovat yleisiä suunnittelualueella. Kevyen liikenteen väylille valitaan jatkossa ajoesteet, jotka ovat sekä tehokkaita, siistejä että ympäristöön sopivia. Useassa kohteessa on tarve tehdä pienempiä kunnostus- ja lisärakentamistöitä, kuten esim. asfaltin uusiminen, leikkipaikan kunnostaminen, niittyalueen laajentaminen, rummun/sillan rakentaminen, kasvillisuuden lisääminen.

4.2.4. Vesiaiheet ja pintavedet

Avo-ojien ja purojen säilyminen ja kunnossapitäminen sekä niiden kehittäminen ovat tärkeitä tavoitteita suunnittelualueella. Myös valaistusta suunniteltaessa tulee luonnonvesien antamat mahdollisuudet sekä esteettisyys- että turvallisuusnäkökannat ottaa huomioon. Nykyisin avo-ojat ympäristöineen koetaan vaarallisina ja epäsiisteinä joutoalueina, vaikka ne voivat luoda viheralueille moni-ilmeisyyttä, vetovoimaisuutta ja jopa olla, sopivasti käsiteltynä, jopa lasten kaikkein antoisimpia leikkipaikkoja. Pienvedet ovat myös tärkeitä luonnon monimuotoisuuden lisääjiä. Purojen ja ojien ympäristöä kehitetään arvostetuksi osaksi maisemaa. Rakennettuja vesiaihteita ei suunnittelualueella ole lukuun ottamatta Mellunmäen puron pohjoisosaa.

4.2.5. Linnoituslaitteet

Ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden hoitoon tulee panostaa nykyistä enemmän. Hoito-ohjeen noudattaminen ja tiedostaminen ylläpidossa on tärkeää. Rakenteita vahingoittava kasvillisuus poistetaan mahdollisimman pian ja viimeistään luonnonhoitotoimenpiteiden yhteydessä. Turvallisten kulkureittien järjestäminen sekä ympäristön raivaaminen ja siivoaminen ovat myös merkittäviä parannuskohtia. Rakenteiden ylityskohdissa olevat täytöt ja rumpurakennelmat poistetaan ja korvataan ohjeen mukaisella puusillalla (Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 1996:4).

*Kuvat ylhäältä alaspäin:
Mustapuro keskikesällä 2003,
Mellunmäen puro keväällä 2004,
Laakavuoren linnoituslaitteet .*

4.3. Palveluiden ja toimintojen muutokset

Alueen asukkaille tarjotaan jatkossakin monipuolisesti erilaisia toimintoja viheralueilla. Pieniä huonokuntoisia ja vähäisessä käytössä olleita leikkipaikkoja on alueelta poistettu, vanhoja välineitä on korjattu tai uusittu. Pienten leikkipaikkojen käyttötilannetta ja kuntoa tarkkaillaan ja niitä poistetaan vain siinä tapauksessa, että leikkipaikalla ei enää ole käyttöä. Asukaspuistoissa olevien välineiden kuntoa tarkkaillaan ja niitä korjataan ja uusitaan tarpeen mukaan. Kontulan asukaspuiston kunnostustyöt valmistuvat vuonna 2005. Suunnitelman tavoitteena on, että toiminta saa jatkua kaikilla kolmella viljelypalsta-alueella. Kelkkapuisto ja Kontulan urheilupuisto tarjoavat alueen nuorille monipuolisen liikunta- ja harrastusympäristön. Puistojen jatkuvasta kehittämisestä huolehditaan siten, että nuorten parissa nopeastikin muuttuvat trendit huomioidaan mahdollisimman pian. Varhaisnuoret (8-12 -vuotiaat) kaipaavat pientä skeittipaikkaa Vartiokylään tai sen lähialueelle. Tavoitteeksi asetetaan sopivan paikan löytyminen suunnittelualueelta. Erityisesti tyttöjen toiveet täyttävä tapaamis-/leikkipaikka perustetaan Mustikkasuon viljelypalstan kupeeseen, ränsistyneen leikkipaikan tilalle. Kontulan kelkkapuistoon on toivottu leikkipaikkaa päiväkotikäisille lapsille.

Yllä mainittujen tarpeiden lisäksi ei ole toivottu muita uusia palveluja viheralueille. Viheralueiden palvelut ja toiminnot on aikanaan ohjattu alueen kehittymisen myötä vaatimusten mukaisille etäisyyksille käyttäjistä, joten ei myöskään ole syntynyt suurta tarvetta muuttaa niitä. Yleiskaavassa 2002 merkittyjen muutosalueiden toteutuminen voi vaikuttaa yleisellä tasolla siten, että palveluja on lisättävä tai niiden luonnetta muutettava.

4.4. Ylläpidon hoitotason muutokset

Suuri osa ylläpidon hoitotason muutoksista on tehty jo työn kuluessa. Hoitoluokkamuutoksia on tullut puistojen kunnostuksen kautta, jolloin hoitoluokitus on täsmentynyt. Näissä puistoissa osa alueesta on yleensä muuttunut lähimetsästä käyttöviheralueeksi. Suuri osa alueen maisemaniityistä oli suunnittelun käynnistyessä hoitamattomia. Niittyalueiden rajauksia on täsmennetty ja niistä suurin osa on otettu hoidon piiriin.

Osa tehdyistä hoitoluokkamuutoksista on hoitoluokkarajauksien tarkistuksia ja osa säästösyistä toteutettuja hoitoluokan tarkistuksia. Käyttöviheralueita (A2) on tällöin muutettu käyttö- ja suojaviheralueiksi (A3). Eräs suunnitelman tärkeimmistä tavoitteista on, että hoitotaso aina vastaa rekisteriin merkittyä hoitoluokkaa. Hoitopinta-ala on pienentynyt marginaalisesti, kun vuokra-alueet on poistettu viheralurekisteristä. Rekisteriä on myös työn aikana päivitetty vastaamaan nykyistä hoitotasoa.

Linnanherranpuisto, Uussillanpuisto ja osa Länsimäentien varresta on voimassa olevaan yleiskaavaan merkitty kaupunkipuistoksi, joka saattaa muuttaa tämän suunnitelman hoitotasolle asetettuja tavoitteita. Eräs suunnitelman keskeisiä tavoitteita on, lisärakentamisesta huolimatta, säilyttää alueen kulttuurimaisemaan tukeutuva luonne niittyineen, viljelypalstoineen, peltoineen, luonnonalueineen ja ensimmäisen maailmansodan linnoitusrakenteineen. Tästä johten ei suunnittelualueelle kohdistu suuria hoitoluokkien muutostarpeita.

4.5. Suunnittelutarpeet

Keskeisintä viheralueiden taloudellisessa panostuksessa on se, että pyritään pitämään kunnossa jo rakennetut alueet ennen uusien perustamista. Investoinneissa pääpaino on siis peruskorjauksessa, mutta myös yleiskaavassa 2002 kaupunginosapuistoksi määriteltyjen viheralueiden yleisilmeeseen ja palvelutarjontaan investoidaan sitä mukaan, kun asemakaavamuutokset valmistuvat ja asuntorakentaminen alkaa. Edustuspuistoja (A1) on pyritty saamaan jokaiseen peruspiiriin, mutta kaupungin taloudellisesta tilanteesta johtuen tämän toteuttaminen on hankalaa. Itäisen suurpiiriin ainoa edustuspuistoksi luokiteltu viheralueen osa on Ystävydenpatsaan ympäristö, Kaupakartanonkadun varrella. Koska suurin osa suunnittelualan puistoista on joko taajamametsiä tai avoimia viheralueita, joita alueen asukkaat arvostavat, ei puistojen lisärakentaminen ilman painavia syitä ole tarkoituksenmukaista.

Mustapuron laaksoalueen hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen (Mustapuronpuisto, Ojapuisto ja Linnanpelto) on yksi tärkeistä suunnittelukohteista. Laaja yhtenäinen virkistysalue vaatii kehittämisohjeistuksen, joka tähtää alueen yleisilmeen selkeyttämiseen ja parantamiseen. Kalusteet ovat huonokuntoiset ja valaistuskin tulisi yhdenmukaistaa. Alueen halki kulkevat voimalinjat, Mustapuro sekä hiihtoladut lisäävät vilkkaassa virkistyskäytössä olevan alueen monipuolisuutta ja tuovat lisähaastetta suunnitteluun. Myllypuron laakson liikuntapuiston yhteyteen rakennettavat pientalot, Myllypuron keskustan tiivistyminen sekä käynnissä olevan Muurimestarintien itäpuolen asemakaavan muutostyö tulee entisestään lisäämään laaksoalueen käyttäjämäärää ja merkittävyyttä. Voimalinjojen alustojen kehittämisperiaatteet on selvitettävä. Tuloksena on viihtyisä viheralue, jossa on tilaa ulkoilla, nauttia luontoelämyksistä, ja jossa kaupungin eläimet löytävät suojaa, piilopaikan ja jossa on pesäpaikkoja linnuille. Monipuolinen kasvillisuus houkuttelee alueelle myös runsaasti hyönteisiä. Hoito- ja kehittämissuunnitelmaan merkitään jatko-suunnittelua vaativat peruskorjaus/kunnostuskohteet. Katu- ja puisto-osaston on varauduttava suhteellisen mittaviinkin hankkeisiin laaksoalueella, joten runsaat puolet koko suunnittelualan kunnostuskustannuksista onkin varattava suunnittelukauden lopulla toteutettaviin hankkeisiin mikä tarkoittaa noin 3,4 miljoonaa euroa.

Tärkeät peruskorjauskohteet suunnittelualueella ovat Laakavuorenpuisto, ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteineen ja tykkiteineen, Uussil-

lanpuiston vesiaiheet, niittyjen laajennukset sekä puuttuvat kulkuyhteydet, 'Kontionmäen' ränsistyneisyyden korjaaminen sekä Nybondaksen tilan ympäristön kunnostus hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kairakenttä kunnostetaan voimassa olevan suunnitelman pohjalta edustavaksi näytteeksi 1990-luvun puistosuunnittelusta. Savitaipaleentien ja Kiviportintien kulmassa oleva kapea vihervyöhyke on tuhoutunut lisärakentamisen seurauksena, joten puistokaista on kunnostettava. Useassa kohteessa on tarve tehdä pienempiä kunnostus- ja lisärakentamistöitä, kuten esim. asfaltin uusiminen, leikkipaikan rakentaminen, niittyalueen laajentaminen, rummun/sillan rakentaminen, kasvillisuuden lisääminen. Uudisrakentamiseen/peruskorjaukseen sekä rakenteelliseen kunnostukseen on varattava noin 1,2 miljoonaa euroa (alv 0 %).

4.6. Kohdekohtaiset suunnitelmat

Viheralueiden toimenpide-ehdotukset on kirjattu liitekarttaan numero 3 juoksevin numeroin. Jokainen kohde muodostuu yhdestä tai useammasta puistorekisterinumerosta. Alueella on paljon luonnonmukaisia osia, joille ei ole laadittu puistosuunnitelmaa. Tällöin viheralueiden perustamisajankohdaksi on määritelty vuosi, jolloin se ensimmäisen kerran asemakaavalla määriteltiin viheralueeksi.

Hoitopinta-alasta on poistettu ulosvuokratut ja muiden käytössä olevat alueet. Toisaalta suunnitelmassa on käsitelty luonnonhoidon osalta myös muutama rakentamaton tontti ja Ojapuistossa oleva liikuntaviraston hallinta-alue, joka ei ole liikuntaviraston käytössä. Muutamiin katuihin liittyviin epäkohtiin on otettu kantaa.

Kohdekohtaiset suunnitelmat vaihtelevat kooltaan hyvin pienistä puistoista kohtalaisen laajoihin viheralueisiin. Alueeksi on valittu joko selkeästi asemakaavaan merkitty ja nimetty puisto tai maaston muodon ja maiseman käytön kannalta sopivan aluekokonaisuuden muodostava viheralue. Saman alueen sisällä voi olla eri asemakaavamerkintöjä, kuten esim. puisto (VP), lähivirkistysalue (VL), suojavyöhyke (EV).

Kohdekohtaisiin suunnitelmiin on merkitty alueen käyttäjien toiveet, kehittämistavoitteet, suunnitelma kymmenvuotiskaudeksi ja ylläpidossa huomioitavia seikkoja. Toimenpiteet on jaettu kolmeen pääluokkaan: peruskorjausta/uudisrakentamista vaativat kohteet (toimeenpanovastuu: KPI), luonnonhoitosuunnitelman päivittämistä ja toteuttamista vaativat kohteet (toimeenpanovastuu: KPS) sekä rakenteellista kunnostusta vaativat kohteet (toimeenpanovastuu: KPY). Toimenpiteet on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan (1, 2 ja 3), jolloin 1 tarkoittaa vuosia 2005-2008, 2 vuosia 2009-2011 ja 3 vuosia 2012-2014. Tähän viheraluesuunnitelmaan ei liity valmiita viitesuunnitelmia vaan ne laaditaan suunnitelman valmistuttua. Kairakenttä ei vaadi erillistä viitesuunnitelmaa, koska puisto kunnostetaan voimassa olevan suunnitelman pohjalta.

Kohdekohtaisissa suunnitelmissa mainitut siisteyteen ja alueen yleisilmeeseen vaikuttavat, kierrätys- ja paperinkeräysastiat, puutarhajäte- ja roskakassat sekä "luvattomat" lumenkaatopaikat ja hiekoitushiekkojen varastointipaikat kar-

toitetaan. Toimeenpanovastuu on katu- ja puisto-osaston palvelutoimistolla, ylläpitotoimistolla ja hallintotoimistolla. Asukkaille järjestetään koulutus/info-tilaisuus puutarhajätteiden käsittelystä ja sijoittamisesta. Rakennusviraston ympäristötuotannon kanssa sovitaan toimenpiteistä, joiden tavoitteena on talvikunnossapidosta ja puiden kaadosta johtuvien, viheralueiden siisteyteen vaikuttavien epäkohtien poistaminen. Viheralueilla olevien, yksityisten rakenteiden laillisuus tarkistetaan. Tavoitteena on, että viheralueiden siisteys ja yleisilme on suunnittelukauden ensimmäisen kolmanneksen aikana huomattavasti kohentunut.

Kohdekohtaisiin suunnitelmiin merkittyjen toimenpiteiden lisäksi toteutetaan seuraavat suunnittelualueen yleisilmettä parantavat toimenpiteet mahdollisimman pian, jolloin on varauduttava perusylläpidon lisäksi noin 50 000 euron lisäkustannuksiin. Niin sanotun elvytyspaketin lähtökohtana on tämä viheraluesuunnitelma, mutta toteuttaminen vaatii edelleen viheralueiden yksityiskohtaisempaa inventointia.

- ulkoiluraittien varsilla olevien kalusteiden kunnostus/uusiminen (noin 30 penkkiä)
- roska-astioiden kunnostamista/lisäämistä/uusimista (noin 20 roska-astiaa)
- muutaman syväsäiliön asentaminen (noin 3 kpl)
- ajoesteiden uusiminen tai läpiajon estäminen muulla tavoin (noin 6 kohdetta)
- valaistusta estävän kasvillisuuden poisto ulkoilureittien varsilta
- kevyen liikenteen raittien reunojen niitto suunnitelmaan kirjatulla tavalla
- niittyalueiden hoidon tehostaminen ja laajentaminen suunnitelmaan kirjatulla tavalla.
- hoitotason saattaminen hoitoluokan mukaiseksi kaikilla viheralueilla
- Liv:n ja KPO:n hoitovastuista sopiminen ja niiden kirjaaminen viheralurekisteriin
- linnoituslaitteiden siivoaminen

4.7. Suunnitelman toteutusaikataulu ja kustannukset.

Yllä mainittuun elvytyspakettiin kirjatut toimenpiteet käynnistetään mahdollisimman pian tämän suunnitelman valmistuttua. Kustannusennuste on noin 50 000 euroa.

Metsien hoito- ja uudistustyöt tulee käynnistää mahdollisimman pian vuosina 2005-2006. Töiden kustannusennuste on 60 000 euroa.

Suurin osa puistojen ja viheralueiden kunnostustöistä painottuu suunnittelukauden alkuun tai keskivaiheille. Töiden kustannusennuste on 1,2 miljoonaa euroa.

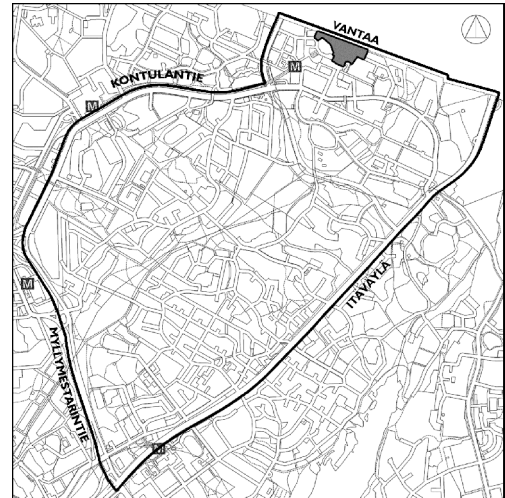
Mustapuron laaksoalueen hoito- ja kehittämissuunnitelma toteutetaan suunnittelukauden viimeisellä kolmanneksella. Suunnittelu- ja kunnostustöihin tulee varata noin 3,4 miljoonaa euroa.

Suunnitelman kokonaiskustannusennuste on noin 4,7 miljoonaa euroa (alv 0%).

I. LAAKAVUORI

<i>Hoitopinta-ala</i>	34 616 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66029, 66028
<i>Hoitoluokka</i>	C1, A3
<i>Osoite</i>	Laakamäentie, Ounasvaarankuja, Saariselänkuja
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VL, YL / 9461 / 1990 ja VL 5812 / 1968
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutumisvuosi / kuvio</i>	Mellunmäki – Mustavuori lhs 2000 / 2001 / 2034 – 2038

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	I (2005-2008)
Luonnonhoito	I

Kohteen kuvaus

Melko luonnontilainen, kallioinen ja karu viheralue rajautuu tiiviisti rakennettuun kerrostaloalueeseen ja Vantaan kaupungin rajaan. Laakavuori on merkittävä monestakin syystä. Se on osa laajempaa, Vantaan puolelle jatkuvaa, virkistystä ja liikuntaa palvelevaa viheraluekokonaisuutta. Puiston pohjoisosassa olevat ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet ovat pienellä puistolohkolla merkittäviä sekä historian että maiseman kannalta. Puiston laajuus, avoimuus ja valoisuus sekä paljaat kalliopinnat luovat Laakavuorelle erityisen tunnelman. Alueen pohjoisosassa, linnoituslaitteineen muistuttaa tällä hetkellä enemmän kaatopaikka kuin historiallisesti arvokasta puiston osaa. Kallioalueella on paljon roskia ja lasinsiruja.

Kasvillisuus ja varusteet

Metsäalueet ovat kuivahkoa kangasta, kalliometsää; puiston itäreunalla oleva alue on tuoretta kangasta. Avokallion painanteissa kasvaa mäntyjä ja katajaa. Huonokuntoisia ja kuolleita mäntyjä on runsaasti.

Itäreunassa, muuntoaseman edustalla on osittain nurmettunut sorakenttä. Muuntaja on hyväkuntoinen lukuun ottamatta joitakin töhryjä. Maanalaisiin rakenteisiin liittyvät maanpäälliset rakenteet ovat pääosin hyväkuntoisia, mutta

julkisivut ovat osittain töhrittyjä. Linnoitusjäänteet ovat huonokuntoisia ja osaksi sortuneita. Aluetta on käytetty roskien ja hiekoitusoran kaatopaikkana. Puiston eteläreunassa oleva tykkitie on valaistu, mutta sen kuivatus ei toimi.

Käyttäjien kommentit

Linnoituslaitteet tulee kunnostaa ja merkitä infotauluin. Latuyhteyttä Vantaan puolelle toivotaan (Liikuntaviraston ohjelmassa vuonna 2004-2005). Luonnonmukaisia liikuntapaikkoja halutaan lisää ja toivotaan, että puistoon rakennetaan talvunuotiopaikka (grillipaikka). Kalliolle toivotaan penkkejä.

Tavoitteet

Linnoituskauden historiaa korostava puisto, joka palvelee sekä oleskelua että ulkoilua. Elinvoimaiset metsäalueet edustavat kasvupaikalle luontaista kasvillisuutta ja maisemallisesti kauniit kelojuut lisäävät metsäalueen monimuotoisuutta. Siistissä kunnossa olevat kallioalueet ja ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteiden jäänteet houkuttelevat oleskelemaan puistossa. Kalliolla voi levähtää tai kokoontua vaikkapa grillaamisen merkeissä sinne asennettujen kalusteiden ääreen. Puiston etelälaidan paikoitusalueelta on hyvä aloittaa hiihto - tai kävelylenkki joko suoraan ladulle tai hyväkuntoista tykkitietä pitkin itään, Vantaan puolelle tai Mellunmäen virkistysalueelle.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puistolle laaditaan koko alueen kattava kunnostussuunnitelma. Linnoituslaitteet kunnostetaan. Puiston pohjoisosan sisäänkäyntiin, turvalliseen liikkumiseen ja valaistukseen kiinnitetään suunnitelmassa erityistä huomiota. Laakavuoren pohjois-eteläsuuntainen kulkuyhteys järjestetään hienovaraisesti kallioiseen luontoon sopivalla tavalla. Pohjoispäähän rakennetaan muutama kiviporras. Kallion laella on jo nyt kokoontumispaikka, joten selvitetään, onko sinne mahdollista rakentaa oleskelu-/ grilli-/nuotiopaikka.

Puiston eteläpäässä olevaa kenttää käytetään jo nyt paikoitusalueena, ja uuden latureitin valmistuttua sen tarve kasvaa entisestään. Katu- ja puisto-osasto ehdottaa kaupunkisuunnitteluvirastolle, että kentän asemakaavamerkintä muutetaan yleiseksi paikoitusalueeksi. Puiston eteläpäässä oleva tykkitie kunnostetaan. Puistoraitin kuivatukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Luonnonhoidon toimenpidetarve arvioidaan uudelleen suunnitelman laatimisen yhteydessä. Erityisesti tulee huomioida kuivuudesta kärsinyt puusto. Kallioalueille voi jättää kelojuita siten, etteivät ne vaaranna turvallisuutta. Luonnonhoitotyöt ohjelmoidaan joko kunnostuksen yhteyteen tai ennen sitä mikäli

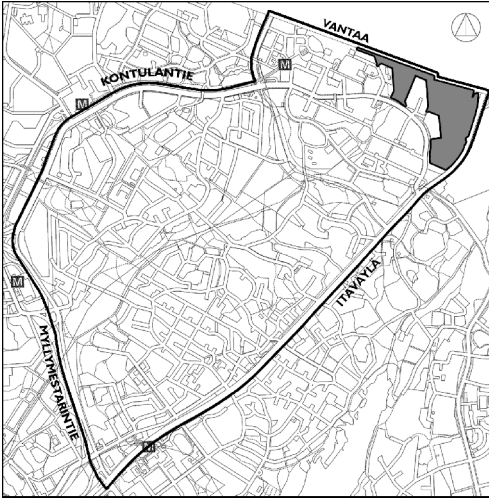
turvallinen liikkuminen alueella sitä vaatii. Kunnostussuunnitelman lähteenä on mm. rakennusviraston puisto-osastolla laadittu metsänhoitosuunnitelmaa, jossa on käsitelty myös Laakavuoren kasvillisuuden kehittämistä (Eva-Lisa Telén 1994; Metsänhoitosuunnitelma: Vuosaari, Mellunkylä, Keskuspuisto, Taivaskallio).

Ylläpidossa huomioitavaa

Kallioalueiden siisteydestä huolehditaan. Lasinsirut, roskat ja paikalle muualta kannetut penkit, lankut, yms. siivotaan tarpeen mukaan 1-2 kertaa kesässä. Harkitaan kummipuistotoimintaa, jolloin lähiasukkaat voivat osallistua puiston siisteyden ylläpitämiseen (KPH). Linnoituslaitteet siivotaan hiekoitushiekasta ja roskista. Työssä noudatetaan rakennusviraston katu- ja puisto-osaston sekä Museoviraston ohjeita. Väestönsuojan sisäänkäyntiin liittyvät istutukset hoidetaan edelleen hoitoluokan A3 edellyttämällä tavalla. Hoitovastuu ja vuokra-alueen rajaus tarkistetaan (KPP).

2. MELLUNMÄEN VIRKISTYSALUE

<i>Hoitopinta-ala</i>	<i>19,3 ha</i>
<i>Rekisterinumero</i>	<i>76001, 76011, 76022</i>
<i>Hoitoluokka</i>	<i>A3, B1, B2, C1, C3.</i>
<i>Osoite</i>	<i>Mellunmäentie, Itäväylä</i>
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	<i>P / 5812 / 1968, 9153 / 1986</i>
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	<i>1968 / 5812</i>
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	<i>VIO 5195 / 2002 ja VIO 5082 / 2000</i>
<i>Suunnittelija</i>	<i>LT- Konsultit ja Kristiina Rinkinen</i>
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	<i>Mellunmäki – Mustavuori Ihs</i>
<i>laatimis- / toteutumivuosi /</i>	<i>2000 / 2001 / 2039, 2040,</i>
<i>kuviot</i>	<i>2047–2060, 2062–2067, 2070–2077</i>

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)
Luonnonhoito	2

Kohteen kuvaus

Puisto rajautuu Itäväylään, Mellunmäentiehen ja Mellunmäen kerrostalo-alueeseen ja päättyy pohjoisessa Helsingin ja Vantaan väliseen rajaan. Visuaalisesti avoin maisema jatkuu sekä Itäväylän eteläpuolelle Broändan purolaaksoon että itään Vantaan puolelle. Alue muodostuu kahdesta luonteeltaan erilaisesta osasta.

Pohjoisosassa olevaa laaksopainannetta (Monttupuisto) reunustavat kallioiset ja metsäiset mäet. Mäkien lakialueilla on ensimmäisen maailmansodan aikaisen maalinnoituksen jäännöksiä. Laakson pohjalla olevan avoimen nurmientien (kuva) poikki kulkeva raitti jatkuu itään Mellunmäentien alitse asukaspuisto Luostoon ja länteen Vantaan puolella oleville virkistysalueille.

Eteläosaa hallitsee vanha Nybondaksen tila, jonka pihapiiriä rajaa kuusiaita (kuva). Ympäriällä avautuu viljelymaisema ja loivassa länsirinteessä on palstaviljelyalue (kuva). Viheralue on maaseutumainen, yleisilmeeltään tunnelmallinen ja kaunis. Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta viheralue on merkittävä osa laajempaa kulttuurimaisemakokonaisuutta. Vielä 1950-luvulla pelot ulottuivat aina Westerkullan kartanolta Vartiokylänlahdelle saakka.

Metsäisellä mäellä on säilynyt osia ensimmäisen maailmansodan linnoituksista ja tykkiteistä. Viheralue rajautuu lounaassa Fallpakan itäosan kaava-alueeseen, jonne rakennetaan uusi asuntoalue Itäväylän pohjois- ja eteläpuolelle. Uuden asuntoalueen myötä Itäväylän ja Kallvikintien risteyksen liikennejärjestelyt muuttuvat ja itäväylä tulee muuttumaan nelikaistaiseksi.

Kasvillisuus ja varusteet

Pohjoisosan laaksopainanteessa on nurmikenttä, jonka reunalla kasvaa hoidettu koivikko. Kallioiset metsät ovat paikoin hyvin luonnonmukaisia ja kulutukselta säilyneitä. Metsäalueet jatkuvat monin paikoin tonttien puolelle ja liittävät siten kerrostalot toisiinsa. Monen kodin ikkunasta avautuu kaunis metsämaisema. Puiston pohjoisosassa on muutama penkki ja roska-astia, mutta sen eteläpäässä ei ole kalusteita ollenkaan.

Eteläosassa on Itäväylältä Nybondaksen tilalle johtava hopeapajukuja, joka on huonossa kunnossa. Tilaa ympäröi vanha, hoitamaton kuusiaita, jonka sisällä kasvaa lehtipuun taimia. Metsäalueet ovat reheviä lehtomaisia ja tuoreita kankaita. Puusto on vaihtelevaa ja pääosin hyväkuntoista. Tilan ympäristössä soratiet ovat vanhoja tielinjauksia ja tykkiteiden pohjia. Virkistysreittien kunto on hyvä, mutta osa tarpeellisista reiteistä ja viljelypalstoja palvelevista paikoitusalueista puuttuu. Viljelypalstojen vesipisteet ovat kohtalaisessa kunnossa ja alueella on maakaasuventtiiliasema (lhs kuvio nro 2064).

Käyttäjien kommentit

Alueeseen ollaan tyytyväisiä tällaisenaan. Monimuotoinen luonto riittää, ei kaivata istutuksia tai toimintavälineitä.

Tavoitteet

Monipuolinen ja siisti lähivirkistysalue, jossa valoisat, aukeat alueet vaihtelevat synkemmän metsämaiseman kanssa. Alueen hyväkuntoisten ulkoilureittien varrella on levähdyspaikkoja, mistä voi ihailia joko avointa maisemaa tai seurata metsän elämää. Viljelypalstat ja pellot tuovat maisemaan vaihtelua. Helsingin sisääntuloa leimaa avoin kulttuurimaisema puukujanteineen ja viljapeltoineen.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Nybondaksen tilan ympäristöä kehitetään erillisen hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaan (rakennusviraston julkaisu 2002:15), johon on myös rajattu jatkosuunnittelua ja rakentamista vaativat alueet. Lisäsuunnittelua vaativat mm. uudet käytävälinit, paikoitusalueet, jätehuolto ja kalusteet. Suunnittelussa tulee huomioida turvallisen ja sujuvan ajoyhteyden järjestäminen hopeapajukujanteelta Itävälälle. Myös luonnonhoitosuunnitelman lähtökohdina on yllä mainittu suunnitelma.

Pohjoisosassa olevan "Monttupuiston" kalusteet uusitaan ja alueelle istutetaan kymmenkunta uutta puuta. Puuston elinvoimaisuus turvataan harvennuksin ja monimuotoisuutta ylläpidetään jättämällä syrjäisille paikoille pensas- ja pienpuutiheikköjä sekä lahopuita. Metsälehmuksille annetaan tarpeellinen kasvutila. Reittien varret pidetään avoimina ja metsään rajautuva pienpuusto pidetään harvana. Luonnonhoitosuunnitelman toimenpiteet tarkistetaan.

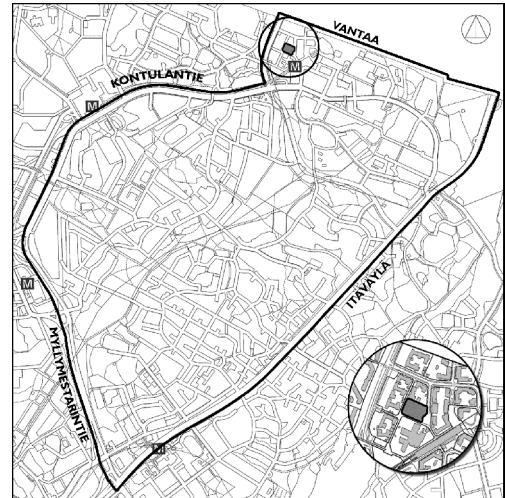
Ylläpidossa huomioitavaa

Alueen ylläpidossa ja kasvillisuuden hoidossa noudatetaan alueen eteläosassa Mellunmäen niityn ja Nybondaksen ympäristön hoito- ja kehittämissuunnitelmaa ja pohjoisosassa tätä suunnitelmaa sekä Mellunmäki - Mustavuori luonnonhoitosuunnitelmaa 2000-2009. kunnes kyseinen suunnitelma on päivitetty suunnittelukauden keskivaiheilla.

3. KAIRAKENTTÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	3510 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	6601
<i>Hoitoluokka</i>	A2, L2
<i>Osoite</i>	Laakavuorenkuja
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VP / 9020 / 1986
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1986 / 9020
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	HKR/PUO 3998 / 1990
<i>Suunnittelija</i>	Raija Holopainen

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Tämä kaupunkimainen puisto sijaitsee 1980-luvulla rakennetun kerrostaloalueen keskellä. Toiminnallisessa korttelipuistossa on pelikenttä, leikkipaikka ja oleskeluaukio. Puiston vieressä oleva koulu käyttää puistoa välitunti- ja liikuntapaikkana. Viherosasto on valinnut tämän asukkaille tärkeän puiston 1990-luvun alun puistosuunnittelun tyyppiesimerkiksi. Yleisvaikutelmaltaan puisto on miellyttävä ja valoisa. Ränsistynyt ja kulunut oleskelualue sekä osittain huonokuntoiset istutukset heikentävät kuitenkin puiston ilmettä.

Kasvillisuus ja rakenteet

Kasvillisuus on suhteellisen hyvin hoidettu. Tilan rajaajina toimivat riviin istutetut puistolehmuksiset sekä ruotsin- ja saksanpihlajat. Pensasistutusalueilla kasvaa mm. norjanangervoa, kurttulehtiruusuja, marja-aroinaa, isotuomi-pihlajaa, onnenpensasta, pikkujasmiketta ja vuorimäntyä. Istutusalueet ovat paikoin nurmettuneet. Betonikivipintainen oleskeluaukio on epäsiisti. Suuret betonikaukalot ovat lohjenneita ja osa niistä on painunut maan sisään. Betonikiveys on niin ikään painunut ja epätasainen. Metalliset penkit ovat huonossa kunnossa ja kallellaan. Kivituhkapintainen pelikenttä, joka talvisin jäädytetään, on osittain painunut eikä kuivatus toimi. Puiston vieressä oleva koulu käyttää kenttää liikunta- ja välituntipaikkana. Hyväkuntoiset leikkipaikan välineet ja penkit ovat vuodelta 2003.

Käyttäjien kommentit

Kairakenttään kannattaa todella satsata! Tämä on alueen ainoa leikkipaikka.

Tavoitteet

Liikuntaa ja oleskelua palveleva korttelipuisto, jonka muotokieli ja sisältö säilyy laaditun suunnitelman mukaisena.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puisto kunnostetaan Raija Holopaisen laatiman suunnitelman pohjalta. Oleskelualue penkkeineen, istuskaukaloineen ja betonipinnoitteineen uusitaan. Pelikentän kuivatus korjataan. Leikkipaikka säilytetään ennallaan. Kasvillisuus inventoidaan ja tehdään tarpeen mukaan täydennys- ja uudistutuksia. Suoja-aidan, valaisimien ja muiden rakenteiden kunto kartoitetaan ja ne uusitaan tai korjataan tarpeen mukaan. Jätehuollon toimivuutta tehostetaan. Viitesuunnitelmana käytetään suunnitelmaa nro PUO 3998.

Ylläpidossa huomioitavaa

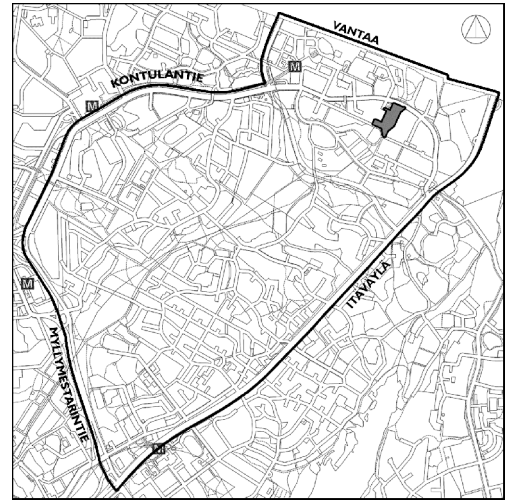
Hoitoluokka säilyy ennallaan. Kasvien uusimista/nuorentamista jatketaan. Kasvilajit valitaan ensisijaisesti voimassa olevan suunnitelman mukaan. Mikäli kasvilaji vaihtuu, on uusi laji merkittävä muutoksena suunnitelmaan. Leikkipaikan kunnostussuunnitelma arkistoidaan alkuperäisen suunnitelman kanssa katu- ja puisto-osaston arkistoon.

4. ASUKASPUISTO LUOSTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	19191 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	76003
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1, L1
<i>Osoite</i>	Mellunmäentie, Uotinmäentie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P / 5812 / 1968
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	Puo 3090, 3090/2 / 1981
<i>Suunnittelija</i>	Rajja Holopainen
<i>Luonnonhoitosuunnitelma</i>	Mellunmäki - Mustavuori lhs
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	2000 – 2009 / 2000 - 2001 / 2032, 2033

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	I (2005-2008)
Luonnonhoito	I

Kohteen kuvaus

Tämä monipuolinen toimintapuisto sijaitsee kerrostaloalueiden välissä maastopainanteessa. Luonteeltaan kohde on suojaisa ja tunnelmallinen. Koillisesta se rajautuu Mellunmäentiehen, jonka alitse on rakennettu kevyen liikenteen tunneli. Lounaassa alue rajautuu urheilukenttään. Aluetta viljeltiin vielä 1900-luvun alussa aina 1960-1970-luvuille asti, jolloin pellot saivat väistyä asutuksen tieltä. Puiston toteutuksessa on huomioitu maaston ominaispiirteet ja säästetty alueella entuudestaan kasvanutta puustoa. Molemmilta pitkiltä sivuilta viheralue rajautuu metsäiseen rinteeseen. Kaakossa rinne on kallioinen ja kivikkoinen. Asukaspuisto Luosto ympäristöineen on hyväkuntoinen ja tasapainoinen kokonaisuus.

Kasvillisuus ja rakenteet

Puiston reunoilla kasvaa sekametsää, yksittäispuita ja puuryhmiä. Alueella on muutama pensasryhmä. Leikkialueella on säilynyt suhteellisen kookkaita koivuja, mäntyjä ja kuusia. Korkeatasoisesti hoidettujen metsiköiden aluskasvillisuutena on leikattu nurmi. Leikkialue on runsaasti varusteltu, välineet ovat hyvässä kunnossa ja EU-normien mukaiset. Puistossa on siisti sorakenttä ja asfalttipintainen koripallokenttä, jotka aurataan talvisin mutta ei

jäädytetä. Alue on kokonaisuudessaan valaistu hyväkuntoisilla valaisimilla. Asukaspuistorakennuksen yhteydessä oleva asfalttipinta on huonokuntoinen, kaivoja on liian vähän, eivätkä kaltevuudet toimi. Puistossa on kesäisin astiat kesäkukkaistutuksia varten.

Käyttäjien kommentit

Rakennuksen yhteydessä oleva asfalttikenttä pitää uusia. Puiston ohjaaja toivoo, että asfaltille maalataan leikkirinkejä ja hyppyrudukoita. Nuorille kaivataan omia toiminta-alueita. Huonokuntoinen pensasaita pitää, joko leikata alas tai uusia. Kahluualtaan takana olevia pensaita pitää harventaa.

Tavoitteet

Siisti, hyvin varusteltu ja turvallinen asukaspuisto, missä huomioidaan luonnon monimuotoisuus niiltä osin, kun se suuren kulutuksen kannalta on mahdollista.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Huonokuntoinen asfaltti ja kuivatusjärjestelmä uusitaan. Asfaltille maalataan lasten toiveiden mukaiset leikki- ja hyppyrudut. Huonokuntoiset ja vaaralliset puut poistetaan tarvittaessa. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

A- ja C-hoitoluokkien päällekkäisyys on korjattu puistorekisteriin. Hoitovastuista sovitaan uuden rajauksen mukaan (Lhy/lvy). Puiston kuntoa seurataan ja turvallisuudesta huolehditaan. Leikkivälineet pidetään EU-normien mukaisessa kunnossa. Reittien varsilla olevien kalusteiden kunto tarkistetaan ja ne kunnostetaan tai uusitaan tarvittaessa.

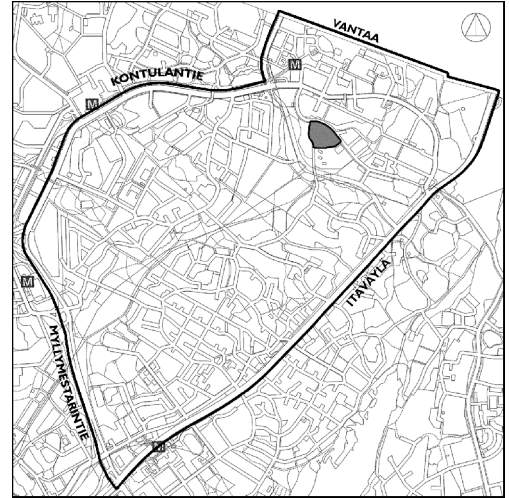

5. NAULAKALLIONPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	27557 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66024
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Naulakalliontie
<i>Kaavamerkintä ja nro /vuosi</i>	VL, ma, mav, ku, ur, up, p, 9009 / 1987
<i>Perustamisvuosi /ak.nro</i>	1968 /5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi /kuviot</i>	Mellunmäen - Mustavuoren lhs 2000 /2001 /2016, 2017, 2018

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	3 (2012-2014)
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Naulakallio rajautuu pohjoisessa Naulakalliontiehen, lännessä pien- ja kerrostaloalueeseen sekä idässä Naulakallion puistoon. Puisto on jylhä, lael-taan avoin kalliomäki, jonka rinteet ovat lähes luonnontilaisia. Osa rinteistä on niin jyrkkiä ja kivisiä, että liikkuminen on vaikeaa. Näillä kohdin metsän aluskasvillisuus ja upea sammalpeitto kivilohkareiden päällä on säilynyt koskemattomana. Loivemmilla rinteillä metsänpohja on osittain kulunut. Naulakallio on erittäin merkittävä sekä maiseman että kulttuurihistorian kannalta. Kallio toimii maamerkinä Mellunmäen alueella ja sen laelta avautuu upeat näköalat koko itäiseen Helsinkiin.

Kasvillisuus ja rakenteet

Avoimen kallion laella olevissa painanteissa kasvaa muutamia mäntyjä. Rinteen alaosa on tuoretta kangasta, ylempänä on karumpaa. Rinteillä kasvaa kuusia, koivuja ja mäntyjä. Aluskasvillisuus on tiheähkö. Kuivuus on heikentänyt puustoa ja tappanut mm. kalliomäntyjä. Kuuset ovat vanhoja ja osin heikkokuntoisia.

Naulakalliolla on ensimmäisen maailmansodan maalinnoitusketjun jäänteitä. Kallioon on louhittu neljä luolaa, jotka ovat varastokäytössä. Naulakallion laella on neljä betoniperustusta, joiden päällä ilmeisesti on ollut kolmiomit-

taustorni. Alueen itäreunalla on valaistu, sorapintainen kevyen liikenteen raitti. Kallion laelle ei johda rakennettua raittia, vaan pohjois- ja koillisrinteelle on muodostunut useita polkuja kuluttaen metsän pohja-kasvillisuutta.

Käyttäjien kommentit

Kallio on törkeässä kunnossa ja pelottava. On hieno näköalapaikka, kunpa sinne olisi kunnan kulkureitti ja alue olisi siisti.

Tavoitteet

Siisti ja turvallinen oleskelu- ja näköalapaikka, joka on myös huonokuntoisempien luonnonystävien ulottuvilla. Jylhä kalliorinne on aktiivisessa puistokäytössä. Kallioalueen luontainen kasvillisuus ja rinteillä kasva sekametsä säilyy elinvoimaisena myös lisääntyvän kulutuksen myötä. Länsirinteen jyrkkä kalliopinta on osittain paljas ja avoin siten, että jylhän kallio korostuu maisemassa.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Naulakallion laelle rakennetaan luontoa kunnioittaen yksi tai useampi kaapehko käytävä/ polku. Mahdolliset porrasaskelmat rakennetaan kivilohkareista tai hakataan kallioon. Puuportaita ei alueella sallita. Kallion laelta avataan näkymiä eri suuntiin. Harkitaan näköalatornin rakentamista vanhojen betoniperustusten kohdalle. Kallion laelle asennetaan ympäristön luonteeseen sopivat penkit. Levähdyspaikat sijoitetaan näköalasektorien kohdalle. Kuolleet, heikkokuntoiset ja vaaralliset puut poistetaan. Luonnonhoitosuunnitelman toimenpidetarkistuksen yhteydessä tutkitaan metsän uudisistutusten tarve. Pienpuusto pidetään matalana ja ryhmittäisenä, mikä lisää alueen turvallisuutta.

Ylläpidossa huomioitavaa

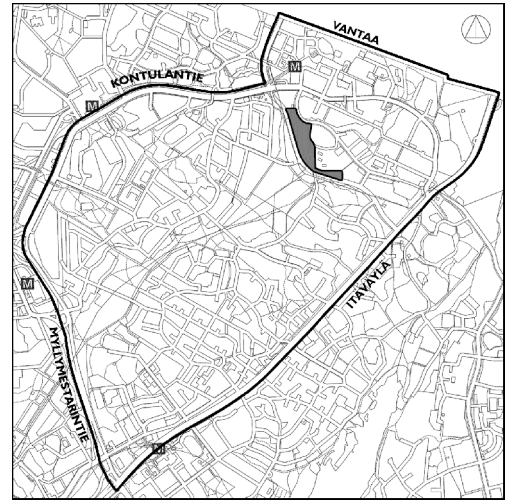
Puiston siisteyttä tehostetaan. Kallion laki ympäristöineen siivotaan kaksi kertaa kesässä. Puisto soveltuu hyvin siivoustalkoiden järjestämiseen tai lähiasukkaiden kummipuistoksi (KPH).

6a. NAULAKALLIONPUISTO, LÄNSI

<i>Hoitopinta-ala</i>	45778 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66036
<i>Hoitoluokka</i>	A3, B2, C1, K1
<i>Osoite</i>	Länsimäentie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VI, P, Ur, Up, Ku, 9009 / 1987
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Mellunmäen - Mustavuoren lhs 2000 / 2001 / 2001–2007

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005–2008)

Kohteen kuvaus

Viheralue rajautuu Länsimäentiehen sekä pien- että kerrostaloalueeseen ja sen itäpuolella nousevaan Naulakallioon. Maastoltaan tasaista aluetta viljeltiin vielä 1940-luvulla. Suhteellisen avoimen alueen pohjoisosa on metsittyä. Puiston merkittävyyttä vähentää Länsimäentie, joka erottaa alueen laajasta Mustapuron laakson vihervyöhykkeestä. Osittain valaistu raittiympäristö ja metsäiset alueet ovat kuitenkin miellyttäviä. Niittyalueet ovat osittain hoitamattoman näköisiä ja epäsiistejä. Suuri verkkoaidalla aidattu koiraitaus (kuva) on avoimessa maastossa ikävän näköinen. Länsimäentieltä kantautuu melua.

Puiston alueella on luvanvarainen maanalainen pumpuasema.

Suurin osa puistosta on yleiskaavassa merkitty täydennys-rakentamis-kohdeksi.

Kasvillisuus ja varusteet

Koiraitauksessa kasvaa yksittäispuita ja sen pohjoispuolella on lehtipuuvaltainen sekametsä. Avoimet alueet ovat osittain kasvaneet tiheiksi pensai-koiksi. Suurin osa vuonna 2003 isoille ja pienille koirille jaetun aitauksen kalusteista ja rakenteista on hyvässä kunnossa. Selkänojalliset penkit kaipaavat kuitenkin kunnostusta. Sorapintaiset kevyen liikenteen reitit ovat hyvässä kunnossa ja niitä valaisee korkealle puupylväisiin asennetut ajotiemalliset valaisimet.

Tavoitteet

Siisti ja kasvillisuudeltaan elinvoimainen ja monilajinen ulkoilu-, virkistys- ja läpikulkualue. Länsimäentien varrella kasvaa tiheä lehtipuuvaltainen sekametsikkö, joka toimii suojavajöhykkeenä Länsimäentien ja Naulakallionpuiston välissä. Puiston eteläosassa on avoin niittyalue.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Luonnonhoitoon liittyvinä täydennysistutuksina Länsimäentien reunaan istutetaan kuusia ja koivuja 2-3 puun lomittaiseen riviin kehittämään suojavajöhykkeeksi. Luonnonhoidon toimenpiteet tarkistetaan. Asemakaavan muutostyö ajoittuu todennäköisesti suunnittelukaudelle. Uudessa asemakaavassa tulee huomioida vilkkaasti käytetyn koira-aitauksen tuleva sijainti ja suojavajöhykkeen säilyminen Länsimäentien ja asutuksen välissä. Alueella olevien maa-ainesten läjitys- ja paikoitusalueen luvanvaraisuus selvitetään (KPP).

Ylläpidossa huomioitavaa

Avointen alueiden hoitoa tehostetaan siten, että puistorekisteriin merkityt niittyalueet hoidetaan B2-hoitoluokan mukaan. Alueet niitetään kaksi kertaa kasvukauden aikana.

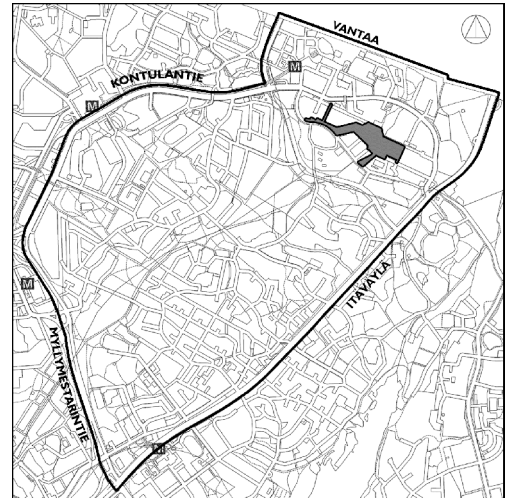

Käytävien reunat niitetään polveillen siten, että niittoraja sulautuu maastoon. Niityille jätetään muutama pensas-/puuryhmiä. Hoitoluokkien rajat tarkistetaan.

6b. NAULAKALLIONPUISTO, ITÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	50 775 m ² (+tontti 1368 m ²)
<i>Rekisterinumero</i>	66034, 66035, 66055, 76008
<i>Hoitoluokka</i>	A3, C1,
<i>Osoite</i>	Naulakalliontie, Rukatunturintie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P 5812 / 1968, 6190 / 1970, YO 8670 / 1985
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutumivuosi / kuvio</i>	Mellunmäen - Mustavuoren lhs 2000 / 2001 / 2020–2031

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Asuinalueen keskellä oleva puisto, joka on osa laajempaa lähivirkistysaluekokonaisuutta. Maastoltaan alue on monipuolinen ja sen keskivaiheilla on sorapintainen pelikenttä, joka jäädytetään talvisin (Liv). Rakentamaton tontti (nro 47214, Rukatunturintie 7) mielletään osaksi viheraluetta. Metsän pohja on varsin kulunut ja tontilla risteilee useampia käytön myötä syntyneitä polkuja.

Kasvillisuus ja rakenteet

Metsä on osittain lehtomaista, mutta suurin osa alueesta on tuoretta kangasta. Alueella kasvaa pääasiassa kuusta ja vaihtelevaa monikerroksista sekametsää. Kentän laidassa oleva vuorimäntyä kasvava maavalli on hoitamaton. Tontti on kasvupaikaltaan karumpaa kuivaa ja kuivahkoa kangasta pienten kallioalueiden välissä. Kentälle päin tontti muuttuu rehevämmäksi. Tontilla kasvava puusto on melko sulkeutunutta, joka tekee paikoin pimeän vaikutelman. Pääpuulajina alueella on mänty. Osa sorapintaisista ulkoilureiteistä on valaistu. Puistossa ei ole kalustusta, lukuun ottamatta liikuntaviraston alueella olevia liikuntaa palvelevia varusteita.

Tavoitteet

Siisti, kasvillisuudeltaan monipuolinen ja turvallinen lähivirkistys- ja urheilualue, johon liittyy elinvoimainen tontilla kasvava metsikkö.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Pääulkoilureitin linjaus on epämääräinen. Naulakalliontieltä Vehmaistentielle johtava suojatie ei ole kohdallaan. Pääulkoilureitin toinen haara johtaa koulun pihalle, jonka läpi kuljetaan Naulakalliontielle ja toinen haara Vehmaistentielle, jonka vartta pitkin kuljetaan etelään Naulakalliontielle. Linjaus tarkistetaan tai/ja viitoitetaan. Suojatien sijainti tarkistetaan. Liikuntaviraston hallinnassa olevan alueen rajasta ja hoitovastuista sovitaan (Liv/Ymp). Luonnonhoitosuunnitelma päivitetään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Kuivuushot kartoitetaan ja tontin alueella tehdään valmentava hakkuu, jossa puustoa harvennetaan voimakkaasti puuston elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Selvitetään ja sovitaan tonttipuiden hoitovastuu ja rahoitus (KPP/Kv).

Ylläpidossa huomioitavaa

Rakentamattoman tontin siivouksesta ja jätehuollosta sovitaan kiinteistöviraston kanssa KPP/Kv. Liikuntaviraston ja viherosaston aluevastuut määritellään. Huolehditaan siitä, että koko viheralue on ylläpidon piirissä.

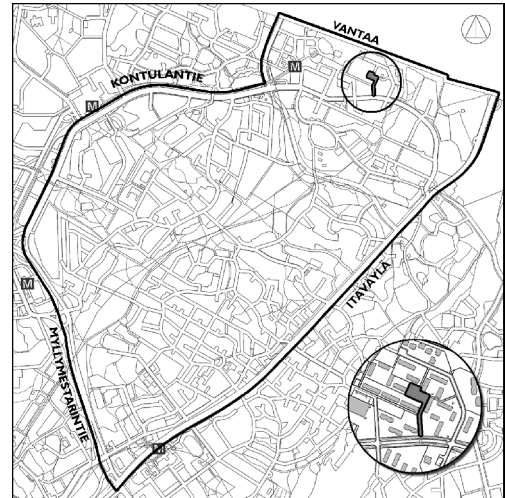

7. SAARISELÄNPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	3667 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66030
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1
<i>Osoite</i>	Mellunmäentie, Saariselänpolku
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	P 5812 / 1968, 6413 / 1971
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuviot</i>	Mellunmäen - Mustavuoren lhs 2000 / 2001 / 2041

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Luonnontilassa oleva korttelipuisto sijaitsee tiiviin kerrostaloalueen keskellä. Puiston keskeinen osa antaa vaikutelman rakentamatta jääneestä korttelipuistosta tai sen voi myös mieltää osaksi korttelien pihaa. Pohjoisosassa on synkän oloinen ja kasvillisuudeltaan kulunut metsikkö. Lähes kokonaan poiskulunut kenttäkerros on ristiiridassa alueen luonnonmukaisen yleisilmeen kanssa. Eteläosan raitti on viihtyisä ja siisti.

Kasvillisuus ja varusteet

Puiston pohjoisosassa on hämärää, lehtipuuvaltaista sekametsää, jonka aluskasvillisuus on kulunut. Alueella on muutama yksittäispuu, mm. kaunis hevoskastanja. Alueen vilkas käyttö heikentää puustoa juuristovaurioiden kautta. Mellunmäentieltä puistoon johtaa hyväkuntoinen asfaltoitu raitti. Metsikössä on asukkaiden omia rakennelmia, kalusteita ja kukkapenkkejä. Puiston etelälaidassa oleva taloyhtiön tontti on erotettu puistosta väliaikaisella, epäsiistillä nauhalla.

Käyttäjien toivomukset

Käyttäjien mielestä puisto on hyvä sellaisenaan.

Pieni metsikkö on kerrostaloasukkaiden henkireikä ja ihana paikka lasten leikkiä. Ei kaivata rakennettua reittiä, eikä muuta kunnostamista puiston läpi. Toivotaan ainoastaan multakasaa metsänpohjan nurmettamiseen.

Tavoitteet

Luonnonmukainen korttelipuisto.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puiden juuristo suojataan olosuhteiden mukaan joko levittämällä kuorikate tai perustamalla tuore niitty puiden katveeseen. Puiston yleisilmettä kohennetaan luonnonhoitoa tehostamalla. Yksittäispuille annetaan tilaa kehittyä, ja sen sijaan kuolleet puut sekä huonokuntoinen vesakko poistetaan. Luonnonhoitosuunnitelman toimenpiteet päivitetään.

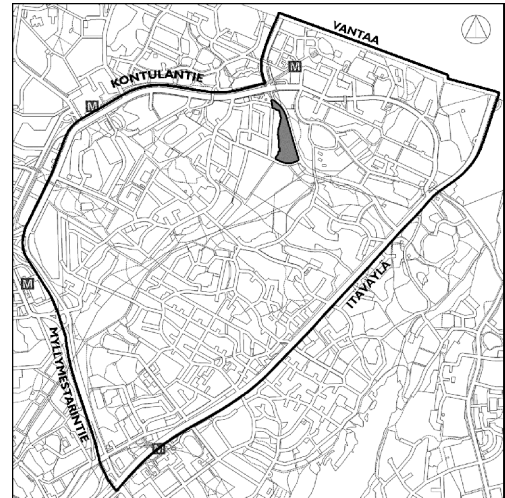
Ylläpidossa huomioitavaa

Puiston eteläpäässä oleva epäsiisti nauha poistetaan, mikäli puistosta erotettua leikkipaikkaa ei ole vuokrattu (KPP selvittää asian). Korttelipuisto sopii hyvin lähiasukkaiden kummipuistoksi (KPH).

8. LÄNSIMÄENTIEN VIHERVYÖHYKE

<i>Hoitopinta-ala</i>	32102 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66076
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1
<i>Osoite</i>	Länsimäentie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	EV 9009 / 1987
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1987 / 9009
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	Kao 25613 /
<i>Suunnittelija</i>	Sarianne Silferberg, Studio Terra.
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs 1998 / 1999 / 1542.1, 1544 – 1552

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

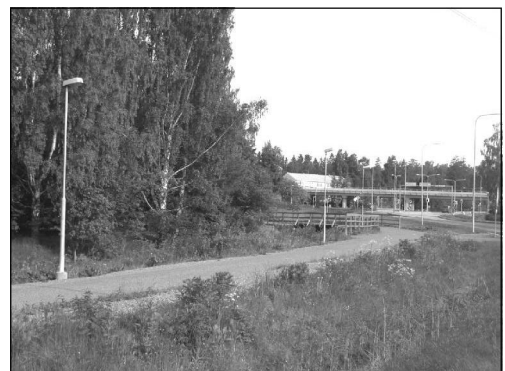

Kohteen kuvaus

Länsimäentien ja pientaloalueen välissä oleva suojavyöhyke, joka on osa laajempaa virkistysaluetta. Aluetta on viljelty vielä 1940- ja 50-luvun vaihteessa. Länsimäentien rakentaminen on aikanaan erottanut alueen laajasta ja yhtenäisestä viheraluekokonaisuudesta. Alue on nyt tärkeä suojavyöhyke asutuksen ja vilkasliikenteisen tien välissä, lisäksi se on merkittävä virkistysalueena. Viheralue on hyvin hoidettu, valoisa ja yleisilmeeltään miellyttävä.

Kasvillisuus ja varusteet

Alueen halki virtaava Mellunkylän puro lisää alueen monipuolisuutta, mutta Länsimäeltä kantautuva melu vähentää kuitenkin alueen viihtyisyyttä. Puistossa kasvaa hyvin hoidettu, siisti ja valoisa koivikko. Metsäalueet ovat pääosin hieskoivua kasvavaa tuoretta kangasta. Alueella on myös rauduskoivua kasvava lehtomainen kangas. Pohjoisosassa on rakennettu alue puu-, pensas- ja perennaistutuksineen. Istutuksia ympäröi nurmikko. Valaistun raitin ja puurakenteisen sillan kunto on hyvä. Pajukosta kuuluu jopa satakielen laulu! Vuonna 2004 voimalinjan alta on poistettu kaikki puut ja pensaats, mikä vähentää viihtyisyyttä ja suojavaikutusta. Satakielen suojapaikat ovat vähentyneet huolestuttavasti.

Käyttäjien toivomukset

Muinaistutkijantien kohdalla olevalle avoimelle nurmialueelle toivotaan lisää suojaavia istutuksia, esim. kuusi-istutuksia. Koko alueen pituudelle jäämäentien ja kevyen liikenteen raitin väliin toivotaan myös lisää suojaavia istutuksia. Mellunkylän puron ruoppausta/linjausta toivotaan siten, että puron tulvimisalue pienenee ja puustolla on edellytys kehittyä puro-uomassa.

Tavoitteet

Tavoitteena on hyvin hoidettu ja miellyttävä lähivirkistysalue, jonka vahvuuksia ovat sujuva ja turvallinen kevyen liikenteen verkosto, veden läsnäolo ja asutusalueita melulta ja saasteilta suojaava vaikutus. Pohjoispään rakennettu osuus säilyy ennallaan lukuun ottamatta uusia kuusi-istutuksia. Muilta osin tavoitteena on luonnonmukaisen oloinen, kohdittain mutkitteleva puro-uoma, jonka varrella on laajempia tulvasanteita tai altaita. Altaat korostavat veden läsnäoloa ja ovat sekä esteettisyyden että pintavesien imeytyksen kannalta tärkeitä. Puron ja Länsimäentien välissä tulee olla painanne, joka suodattaa kadulta valuvat vedet ennen puro-uomaan joutumista. Puuston elinvoimaisuudesta ja suojavaikutuksesta huolehditaan.

Tavoitteena on myös, että lähialueiden asemakaavan muutostyössä huomioidaan puro sekä tärkeänä maisematekijänä että pintavesien puhdistajana. Suojavyöhyke (EV) tulee muuttaa lähivirkistysalueeksi (VL) tai puistoksi (VP) riippuen ympärillä olevien/tulevien alueiden luonteesta. Suunnittelussa huolehditaan myös siitä, että saamme tulevaisuudessakin nauttia satakielen laulusta.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

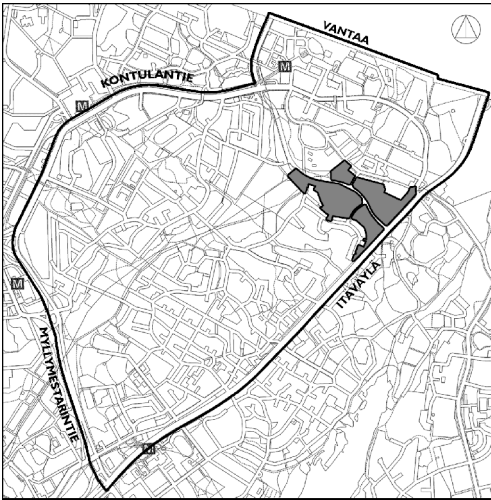
Mittavampiin kunnostustöihin ryhdytään vasta vuonna 2005 käynnistyvän virkistyskäytön ja maiseman tavoitteellisen yleissuunnitelman valmistuttua (Ksv). Havupuuistutuksia lisätään Länsimäentien varteen. Mellunmäen puro kunnostetaan viimeistään uuden asemakaavan tultua voimaan. Luonnonhoidon kuvioiden rajaukset tarkistetaan yhteistyössä Helenin kanssa siten, että vältytään rajuilta avohakkuilta tulevaisuudessa. Luonnonhoitosuunnitelmaan laaditaan entistä yksityiskohtaisemmat ohjeet.

Ylläpidossa huomioitavaa

Muinaistutkijantien kohdalla olevalle istutusalueelle ja sen viereen istutetaan *Abies sibirica*- taimia (h 100-150 cm) 10-15 kpl. Pihdat korvaavat aikanaan osan tervalepistä, jotka on jätetty kasvamaan perenna-alueen sisälle. Paikat katsotaan maastossa ja suunnitelma päivitetään. Kunnossapitoluokitus on korjattu puistorekisteriin. Alueen pohjoisosaa, puusillasta pohjoiseen hoideetaan A2-hoitoluokan ja eteläosaa C1-hoitoluokan mukaan. Purouoman siisteystä huolehditaan ja kasvillisuus pidetään kurissa siten, että vesipinta näkyy kohdittain kevyen liikenteen raitille.

9. OJAPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	32102 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66071, 6647, 66086 ja 76007
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1
<i>Osoite</i>	Länsimäentie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	EV 9009 / 1987
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1987 / 9009
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	Kao 25613 / 1998 / Länsimäent.viherk.
<i>suunnittelija</i>	Studio Terra Oy, S-A Silferberg
<i>Suunnitelman nro / vuosi / kohde</i>	Kao 26329 / 1988 / Fallpakan alikulku
<i>suunnittelija</i>	Suunnittelukeskus Oy, R. Ali-Kovero
<i>Suunnitelman nro / vuosi / kohde</i>	Puo 2794 / 1979 / Mellunkylän täyttöalue
<i>Suunnittelija</i>	R. Holopainen
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Mellunmäen - Mustavuoren lhs 2000 / 2001 / 2006-2014
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1998 / 1540-1544 ja 2577, 2578, 2584-2602

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Hoito- ja kehittämissuunnitelma	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Kohde sijaitsee kahden pientaloalueen välissä, jossa se rajautuu lännessä Uussillantien pientaloalueeseen ja idässä Naulakalliontien pientaloihin, kouluhin ja päiväkotiin. Etelässä alue rajautuu Itäväylään, pohjoisessa Länsimäentien vihervyöhykkeeseen ja Naulakallion puistoon. Länsimäentie jakaa yhteisen viheralueen kahteen osaan, joita yhdistää kevyen liikenteen silta. Lännessä alue jatkuu Linnanpellon virkistysalueena ja idässä vihervyöhyke jatkuu kapeana aina Vantaan rajalle asti.

Mellunkylän puro on viheralueen vahvuus, vaikka se nykyään onkin suora- viivainen ja yksitoikkoinen. Puron ympäristö oli 1800-luvulla pääasiassa

viljeltyä peltoa ja niittyjä. 1900-luvun alkupuolella lähes kaikki avoimet alueet otettiin viljelyyn. Peltoja reunustivat tuolloin metsäiset saarekkeet. Kun viljely loppui tiiviin kaupunkirakenteen työntyessä lähialueille, kasvoivat peltoaukeat vähitellen lähes umpeen. Alueen halki kulkeva voimajohtoalue oli paikoillaan jo 1930-luvulla.

Ojapuisto on maastoltaan suhteellisen tasainen, lehtipuuvaltainen alue. Avoimen ja suljetun alueen reunaa on monin paikoin vaikea hahmottaa. Metsäisillä alueilla puut ja pensaat kasvavat niin tiheään, että liikkuminen käytäväverkoston ulkopuolella on lähes mahdotonta.

Mellunmäentien risteuksen seutu, Fallpakan alikulun ympäristö ja Länsimäentien itäpuolen pohjoisin osa ovat hyvin rakennettu ja hoidettu. Länsimäentien melu vähentää alueen virkistysarvoa. Ojapuisto on monipuolinen ja viehättäväkin viheralue, joka lähinnä palvelee asukkaita osana laajempaa ulkoilualuetta ja Mellunkylän keskuspuistoa. Hoitotaso ei kuitenkaan kaikilta osin vastaa voimassa olevaa hoitoluokitusta. Itäväylän ja Länsimäentien risteykseen tullaan sijoittamaan mm. asuinrakentamista.

Kasvillisuus ja varusteet

Ojapuisto on metsäinen, lehtipuuvaltainen alue, jonka avoimet osat ovat paikoin kasvamassa umpeen. Pääpuulajeina ovat hieskoivu ja pajut. Länsimäentien pohjoispuolella oleva Ojapuiston osa on osittain hoitamattoman oloinen. Avoimet alueet ovat monin paikoin pensoittumassa ja kasvamassa umpeen. Koivujen ja pajujuen seassa kasvaa edelleen vanhoja puutarhakasveja (suunnitelma nro 25613). Viheralueen eteläpäässä kasvaa tiheäpuustoinen nuori metsikkö.

Länsimäentien eteläpuolella oleva Ojapuiston osa on lähes kokonaan koivuvaltaista metsää. Kaikkein eteläisimmässä osassa puustoa on harvennettu, muualla aluspuusto on hyvin tiheä, lähes läpipääsemätön. Alueen keskivaiheilla on osittain avoin, niittymäinen rinne (täyttömaata), jonka laella kasvaa istutettu nuori männikkö. Niityn vieressä on vanhoja tontteja, missä edelleen kasvaa puutarhakasveja kuten omenapuita ja koristepensaita. Alueella on edelleen jäänteitä paikalla olleista rakennuksista. Täyttömäen luoteis- ja pohjoisreunalla kasvaa vanha syreeniaita. Uussillantien sisääntulo on ränsistyneen näköinen (kuva) ja sen yhteyteen on kasattu puutarhajätettä. Raittien varsien puustoa on harvennettu ja alueelle on istutettu mm. tammen taimia.

Hyväkuntoisten sorapäälysteisten reittien varsilla on puiset, selkänöjälliset penkit, jotka ovat kohtalaisessa kunnossa, mutta töhrittyjä. Penkkien yhteydessä olevat vihreät HKR malliset roska-astiat ovat töhrittyjä, mutta muuten hyväkuntoisia. Länsimäentien pohjoispuolen kevyen liikenteen reitistö on puutteellinen. Uussillantien varrella on paperinkeräyspiste ja muuntaja, jotka rumentavat puiston sisääntuloa. Raittien varrella olevat valaisimet ovat pääosin hyväkuntoisia. Uusi kevyen liikenteen silta on valaistu erikoisvalaisimilla, jotka ovat hyvässä kunnossa. Sillan länsipäässä oleva kuivatusjärjestelmä ei toimi ja puistoraitti on vaarassa sortua kokonaan suuren rummun kohdalla.

Käyttäjien toivomukset

Lähinaapurit toivovat, että täyttömäen niittyalueetta laajennetaan ja hoitoa tehostetaan. Niittyalue on naapuruston lasten vilkkaassa käytössä sekä talvi-että kesäaikana.

"Kansanpuisto" on ahkerassa käytössä. Toivotaan, että niitty palautetaan niittämällä, vanha syreeniaita "entisöidään", rinteeseen raivataan tilaa liukumäelle ja käytävän reunaan istutetaan näkösuojaa. Paikka on huonosti hoidettu. Toivotaan, että vesiaihe kunnostetaan ja kohde palautetaan kauniiksi retki- ja virkistyspaikaksi (Linnanpellon alueen halki virtaavan ojan ja Mellunkylän puron risteyskohta).

Tavoitteet

Tavoitteena on monipuolinen ja turvallinen alue, joka sopii ulkoiluun, läpikulkuun ja luonnon tarkkailuun. Yleisilmeeltään viheralue on siisti ja pääosin luonnonmukaisen oloinen. Puiston luonne vaihtelee metsäisestä puoli-avoimeen. On myös avoimia lämpimiä rinteitä, metsäisiä turvallisia läpikulkureittejä ja liikennemelulta suojaavia istutuksia. Mellunmäen puro on tärkeä osa viheraluetta ja sen merkitys maisemassa korostuu entistään. Ojapuiston monipuolinen kasvusto luo hyvät edellytykset runsaalle ja monilajiselle eläin- ja kasvikannalle.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma yhdessä Linnanpellon (kohde 10) ja Mustapuronpuiston (kohde 11) kanssa. Suunnittelu käynnistetään asemakaavan muutoksen astuttua voimaan tai viimeistään vuonna 2011. Suunnitelma tehdään kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavan virkistyskäytön ja maiseman tavoitteellisen yleissuunnitelman pohjalta. Suunnitelmaan rajataan lisäsuunnittelua ja investointeja vaativat alueet. Luonnonhoidon toimenpide-

tarve tarkistetaan ja tarvittavat hoitotoimet toteutetaan suunnittelukauden alussa siten, ettei metsän kasvillisuus menetä elinvoimaisuuttaan. Kevyen liikenteen reittejä täydennetään tarvittavilta osin vastaamaan pääulkoilu-reitistön kehittämisohjelmaa. Länsimäentien varteen istutetaan paikoin havu-puuistutuksia ja paikoin jatketaan lehtipuiden istuttamista. Suljetut ja avoimet tilat rajataan selkeiksi kokonaisuuksiksi maaston muodot huomioiden. Voima-johtoalueen aluskasvillisuuden hoitoa kehitetään yhteistyössä Helsingin Energian kanssa.

Ylläpidossa huomioitavaa

Ylläpidossa huolehditaan siitä, että Ojapuiston hoitotaso vastaa puistorekisteriin merkittyä hoitoluokkaa. Huonokuntoiset roska-astiat, penkit ja muut kalusteet joko kunnostetaan tai vaihdetaan uusiin. Erityistä huomiota kiinnitetään niittyjen hoitoon ja niiden perustamiseen niiltä osin, kun se on vesakoitumisen takia tarpeellista. B-hoitoluokan alueet on tarkennettu puistorekisteriin. Täyttömäen männikkö harvennetaan mahdollisimman pian.

Raittien turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan. Käytävien reunat niitetään metsän reunaan vasten polveilevasti aina tarpeen mukaan kerran tai kahdesti vuodessa. Reunojen rehevöitymiseen kiinnitetään huomiota asianmukaisen jätehuollon avulla. Rehevöitymistä voi mahdollisesti estää myös poistamalla niittojäte.

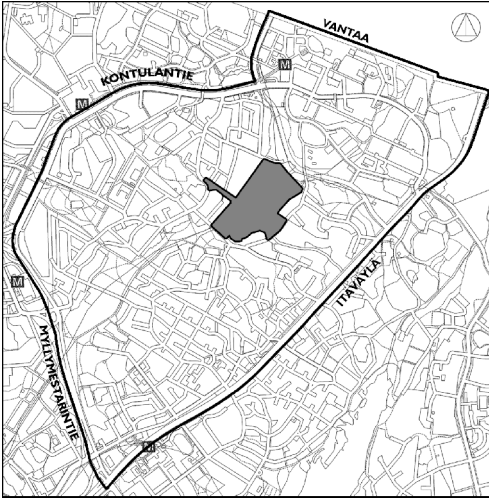
Vanhan puutarhan ja niittyalueen reunavyöhyke kunnostetaan hoitotoimin siten, että alueet liittyvät luontevasti toisiinsa. Täyttömäen vieressä oleva vanha puutarha siistitään ja jäte/multakaset joko tasoitetaan tai viedään pois. Tontilla kasvavat puutarhakasvit otetaan esille ja niille luodaan mahdollisimman hyvät kasvuolot. Syreeniaitaa nuorennetaan leikkaamalla.

Mellunmäen puro-uoman hoitoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Huolehditaan siitä, että veden pinta paikoin näkyy myös ulkoilureiteille. Uoma ja puro pidetään puhtaina roskista. Asukkaita kehoitetaan poistamaan puutarhajättekaset (KPP). Järjestetään tarvittaessa asukkaille lisäinfoa puutarhajätteiden kompostoinnista esim. yhteistyössä YTV:n kanssa.

10. LINNANPELTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	166181 m ² (+viljelypalstat 33557)
<i>Rekisterinumerot</i>	66042, 66013, 66033
<i>Hoitoluokka</i>	A3, B1, B2, C1, L2
<i>Osoite</i>	Länsimäentie, Rekitie, Linnanherrantie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VL 8360 /1982, 9025 /1987 VL, ul, rp 9018 /1985 VL, up, p, ul, rp 9435 /1988
<i>Perustamisvuosi /ak.nro</i>	samat kun yllä
<i>Suunnitelma nro /vuosi</i>	3822 ja 3822 /2 (viljelypalstat) /1988
<i>Suunnittelija</i>	Maa ja vesi Oy, KLL
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosan lhs
<i>laatimis- /toteutusvuosi /kuvio</i>	1997 /1998 /1533 - 1535, 1539, 2580 -2583

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Hoitto- ja kehittämissuunnitelma	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Linnanpellon virkistysalue sijaitsee pientaloalueiden välisessä laaksossa ja on osa laajaa Mustapuron laaksoaluetta, joka taasen on osa vielä laajempaa virkistysaluekokonaisuutta. Vanhin asutus tällä alueella on peräisin 1940 - 1950 -luvulta. Maasto on tasaista entistä purouoman ympärille levittäytyntä tulvaniittyä ja peltoa. Sähkölínjan johtokatu pylväineen tulee voimakkaasti esille maisemassa. Päävirkistysraitti on linjaukseltaan suoraviivainen ja sen rinnalla on latua varten raivattu väylä. Lounaassa Linnanherrantien rajautuvat alueet ovat umpeen kasvaneita ja lähes kauttaaltaan epäsiestejä, läpipääsemättömiä tiheikköjä. Muu alue antaa maaseutumaisen vaikutelman maisemapeltoineen ja palstaviljelyalueineen.

Virkistysalueen eteläosa on hoitamaton ja umpeenkasvanut, mutta pohjois- ja koillisosat ovat osittain hyvinkin monimuotoisia. Alueen poikki, jokilaakson suuntaisesti linjattu voimajohtoalue hallitsee maisemaa, kookkaat voimajoh-
topylväät nousevat paikoin tiheänkin puuston ja pensaikojen keskeltä. Linnan-
pelto on kaikesta huolimatta sekä visuaalisesti että toiminnallisesti erittäin
monipuolinen ja merkittävä viheralue.

Kasvillisuus ja varusteet

Alueen kasvillisuus on monipuolista. Eteläosassa on metsittyntä vanhaa peltoa, jossa puuvartinen kasvillisuus on pääasiassa nuorta lehtipuustoa. Pääpuulajina on hieskoivu ja haapa. Pensaskerros on tiheää pajukkoa. Myös puroympäristö tuo oman lisänsä kasvivalikoimaan. Puutarhakarkulaiskasveja edustaa alueelle levinnyt runsas jättipalsamikasvusto. Kasvillisuuden hoitotaso vastaa suurimmaksi osaksi hoitoluokitusta. Viljelypalsoihin rajautuvilla alueilla on kasattu puutarhajätettä. Peltoalue on useamman vuoden ollut viherkesantonurmella. Linnanherrantien liittyvät lounaisosan niittyalueet ovat kasvamassa umpeen, metsiköt ovat tiheitä ja harventamattoman näköisiä nuoria metsiä. Humikkalantien alikulun eteläpuolella on siistit luiskaistutukset sekä männikkö.

Mustikkasuon palstaviljelyalueen vieressä oleva leikkipaikka on huonokuntoinen ja lähes kauttaaltaan töhryjen peitossa. Sekä Rekipellon että Mustikkasuon palstaviljelyalueiden infotaulut ovat epäsiistit. Penkit ja roska-astiat koko alueella ovat töhrittyjä, mutta muuten kohtalaisessa kunnossa. Kivituohkapintaiset pääraitit on valaistu ilmajohtoin varustetuilla, katuvalaisin-tyypisillä valaisimilla. Valaisinpylväiden kunto on kohtalainen.

Käyttäjien toivomukset

Lähiasukkaat toivovat, että leikkipaikka kunnostetaan kouluikäisten, lähinnä tyttöjen käyttöön. Rekkitankoa ei saa poistaa! Viljelypalstatoiminnan toivotaan jatkuvan. Humikkalantien alikulun vieressä oleva männikkö pitää harventaa, ja alikulun kohdalle toivotaan puustutuksia katkaiseman näköyhteys tielle. Puistovahtien toivotaan joskus käyvän täälläkin!

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti ja turvallinen virkistysalue, joka palvelee sekä ulkoilua, palstaviljelyä että luonnosta nauttimista. Kulutuksen ja palvelutarpeiden lisääntyessä, alueella säilyy sekä kulttuurimaiseman tunnelma että metsäluonnon monimuotoisuus. Metsiköt, niityt ja osittain mutkitteluva, avoin purouoma ja palstaviljelyalueet luovat sekä esteettisesti miellyttävän että eläimistöltään ja kasvistoltaan monilajisen ulkoiluympäristön. Luonnon monimuotoisuudesta huolehditaan. Puistoraittien varrelta avautuvat näkymät, jolloin suljettujen ja avointen tilojen vuorottelu luo ulkoilijalle turvallisen tunteen ja vaihtelevan ympäristön. Keskeisiä tavoitteita on myös viljelypalsta-alueiden säilyminen, ojien ja purojen siisteys sekä niiden kehittäminen näyttäväksi, mutta ilmeeltään kuitenkin luonnonmukaisiksi vesiaiheiksi.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma yhdessä Mustapuronpuiston (kohde 11) ja Ojapuiston (kohde 9) kanssa. Suunnittelu käynnistetään asemakaavan muutoksen astuttua voimaan tai viimeistään vuonna 2011. Suunnitelma tehdään kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavan virkistyskäytön ja maiseman tavoitteellisen yleissuunnitelman pohjalta. Suunnitelmaan rajataan lisäsuunnittelua ja investointeja vaativat alueet. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan ja tarvittavat hoitotoimet toteutetaan suunnittelu-kauden alussa siten, ettei metsän kasvillisuus menetä elinvoimaisuuttaan. Suljetut ja avoimet tilat rajataan selkeiksi kokonaisuuksiksi maaston muodot huomioiden. Voimajohtoalueen aluskasvillisuuden hoitoa kehitetään yhteistyössä Helsingin Energian kanssa, vuonna 2005 käynnistyvän voimajohtojen alustojen inventoinnin ja suunnittelun pohjalta.

Ylläpidossa huomioitavaa

Humikkalantien kohdalle istutetaan muutama puuryhmä (esim. koivuja ja lehtikuusia). Raitin varteen raivattu kuorikatettu latupohja siistitään siten, ettei se näy haavana maisemassa. Viljelypalsta-alueiden reuna-alueet siivotaan ja viljelijöitä informoidaan kasvijätteen käsittelysäännöistä. Huonokuntoinen käymälä poistetaan.

Puiston siisteydestä ja kalusteiden kunnosta huolehditaan ns. elvytystoimenpiteiden yhteydessä. Purouoman kasvillisuus pidetään kurissa siten, että veden pinta näkyy paikoittain raitin varrelta. Leikkipaikka kunnostetaan EUnormien mukaiseksi kouluikäisten lasten käyttöön. Humikkalantien vieressä oleva mäntyistutus harvennetaan ja alikulun toiselle puolelle istutetaan muutama koivu (kuva). Alikululta Linnanpelolle johtavan raitin viereen raivattu latureitin pohja ja sen reunat siistitään (kuva).

Vuokra-alueilla huomioitavaa (KPP)

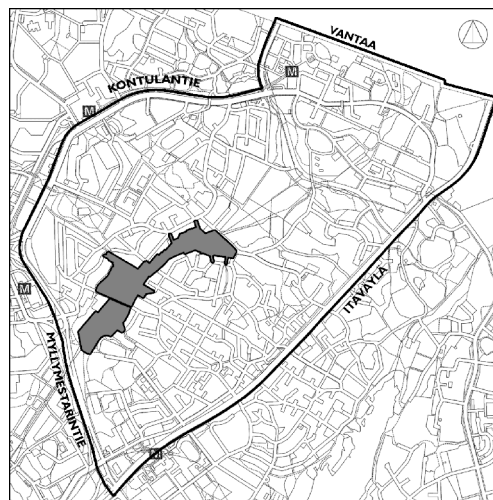
Viljelypalstojen vuokra-alueet merkitään kartalle ja vuokralaisia muistutetaan kompostointi- ym. viheralueisiin ja viljelypalstoihin liittyvistä käyttäytymissäännöistä. Selvitetään rakenteiden kuten esim. infotaulujen ja paikoitusalueiden ylläpitovastuu sekä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin (kuva). Viljelypalstojen vuokrasopimukset on tehty vuoden 2008 loppuun.

I I. MUSTAPURONPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	23 0029 m ² (+tontti 17132m ²)
<i>Rekisterinumerot</i>	65123, 65124, 65116
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Myllymestarintie, Linnanherrantie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VL, 9025 /1987, 10561 /1998 EV 10333 /1998
<i>Perustamisvuosi /ak.nro</i>	1987 /9025 ja 1998 /10333
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- /toteutusvuosi /kuvio</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 /1998 /2557-2558, 2519 - 2520, 1509-1511, 1515 - 1532

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Hoito- ja kehittämissuunnitelma	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Mustapuron laaja puistoalue sijaitsee pientaloalueiden välissä rajautuen lännessä kehätien suojaviheralueeseen ja idässä Linnanpellon virkistysalueeseen. Puiston koillis- ja eteläosa olivat viljeltyä peltoa ainakin vielä 1950-luvulla. Muilta osin purolaakso on ollut metsäselänteiden reunustamaa niittyä ja suota. Mustapuron ympärillä on maastoltaan tasainen alue. Pusikkoa kasvavan itäosan poikki kulkee maisemaa hallitseva voimalinja, joka jatkuu Linnanpellon puistoon. Voimalinjojen alustat on raivattu vuonna 2004 (kuva ennen raivausta). Puiston länsiosa on ilmeeltään puistomaisempi. Itse Mustapuro ei juuri erotu maisemassa.

Puisto on vilkkaassa käytössä ja se on osa laajaa virkistysaluekokonaisuutta. Lounaassa on Mustapuron laakson liikuntapuisto. Koillisessa viheraluevyöhyke jatkuu aina Broändan purolaaksoon ja Vartiokylän lahdelta, Itä-Helsingin kulttuuripuistoon asti. Puiston merkittävydestä myös eläimille kertoo mm. puistossa oleva pikkutikan pesimäalue.

Puiston itäosa on voimakkaasti umpeen kasvanut, mikä tekee kulkureitistä turvattoman tuntuksen. Raiteilta ei juurikaan avaudu näkymiä ympäröivään maisemaan. Puiston länsiosassa Mustapuron pinta näkyy kulkureitille, mikä tekee alueesta viehättävän. Avoin voimajohtoalue hallitsee maisemaa tiheän puuston alueella. Soraharjuntien muuntamo tulee siirtymään työn alla olevan asemakaavan muutoksen myötä.

Kasvillisuus ja varusteet

Kasvupaikat vaihtelevat lehtomaisesta tuoreeseen kankaaseen, ja pääpuulajeja ovat rauduskoivu, hieskoivu ja kuusi. Alueella kasvaa myös paljon haapaa, tervaleppää ja harmaaleppää. Itäosassa on tiivistä pajukkoa ja länsiosassa kookasta sekapuustoa. Aluskasvillisuutena on mm. nokkosta, vadelmaa, maitohorsmaa, takiaista, pietaryrttiä ja mesiangervoa. Puistossa on laajoja jättibalsami- ja elämänlankakasvustoja. Soraharjuntien varressa, Helenin sähköasemaa vastapäätä on komea männikkö, joka poikkeaa luonteeltaan alueen muista metsistä. Harmaalepät alkavat olla monin paikoin huonokuntoisia.

Puiston halki kulkee hyväkuntoinen, valaistu kevyen liikenteen raitti. Hakkeella päällystetty latupohja on osittain kasvamassa umpeen. Puiet penkit ja roska-astiat ovat töhrittyjä. Mustapuron ylittävät sillat ovat kohtalaisen hyvässä kunnossa (kuva).

Käyttäjien toivomukset

Taloja ei saa rakentaa puistoon, vaan asutusta saa sijoittaa vain Energian tontille. Viher- ja latuyhteys katkeaa alikulun kohdalla (Kehä I). Puron vartta voi siistiä ja jättää sinne tänne ryteikköä eläimiä varten. Joitakin kohtia tulee kunnostaa levähdyspaikoiksi siten, että puron varteen pääsee helposti. Humikkalantien ja Linnanherrantien risteyksen eteläpuolisella alueella on kuolleita puita ja roskaa, jotka pitää siivota pois. Lähialueen lapset ovat rakennelleet majoja ja katkoneet puustoa. Puiston siivoamista toivotaan. Kaukopääntien päässä olevat roska- ja puutarhajätekasat pitää siivota.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti ja turvallinen lähivirkistysalue, jota voi luonnehtia luonnonmukaiseksi tai ainakin luontoa mukailevaksi metsäpuistoksi. Alueella on sekä tunnelmaltaan että käyttötarkoitukseltaan erilaisia osia. Tavoitteena on myös, että alueella säilyy vanhan kulttuurimaiseman avoimuus ja metsäluonnon monimuotoisuus huolimatta siitä, että asukasmäärä alueella tulee kasvamaan. Elinvoimaista ja monilajista puustoa täydentää reittien varsille jätetyt linnustolle sopivat pensaikot, joiden lomaan on jätetty kuolleita puita pökköilytymään. Metsiköt, niityt ja joiltain osin mutkitteleva purouoma luovat sekä esteettisesti miellyttävän että eläimistöltään ja kasvistoltaan monilajisen ulkoiluympäristön. Puistoraittien varrelta avautuu näkymiä ympäröivään maisemaan. Valoisat ja varjoiset kohdat vuorottelevat ulkoilureittien varsilla luoden ulkoilijalle turvallisen, vaihtelevan ja monipuolisen reittiympäristön. Myös voimalinjoiden avoimet alustat tuovat lisää vaihtelua ja monilajisuutta maisemaan.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma yhdessä Linnanpellon (kohde 10) ja Ojapuiston (kohde 9) kanssa. Suunnittelu käynnistetään asemakaavan muutoksen astuttua voimaan tai viimeistään vuonna 2011. Suunnitelma tehdään kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavan virkistyskäytön ja maiseman tavoitteellisen yleissuunnitelman pohjalta. Suunnitelmaan rajataan lisäsuunnittelua ja investointeja vaativat alueet kuten esim, Riskutien kääntöpaikan kunnostaminen (kuva)

Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan ja tarvittavat hoitotoimet toteutetaan suunnittelukauden alussa siten, ettei metsän kasvillisuus menetä elinvoimaisuuttaan. Suljetut ja avoimet tilat rajataan selkeiksi kokonaisuuksiksi maaston muodot huomioiden.

Voimajohtoalueen aluskasvillisuuden hoitoa kehitetään yhteistyössä Helsingin Energian kanssa. Vuonna 2004 käynnistynyt Myllypuron itäosan asemakaavan muutos sekä Linnanpellon puistoon ja Länsimäentien itäreunaan yleiskaavaan merkityt muutosalueet lisäävät tulevaisuudessa puiston käyttäjämääriä huomattavasti. Lisääntyvä kulutus tulee huomioida tärkeänä osatekijänä hoito- ja kehittämissuunnitelmassa. Helsingin Energia käynnistää koko kaupungin kattavan voimalinjojen alustojen inventointi- ja suunnittelutyön kesällä 2005.

Ylläpidossa huomioitavaa

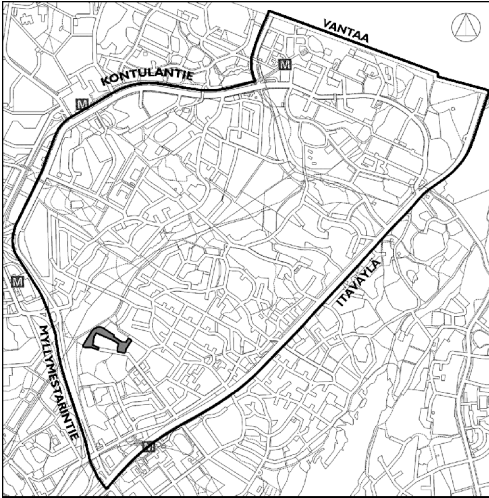
Huolehditaan siitä, että Mustapuronpuiston hoitotaso kaikilta osin vastaa puistorekisteriin merkittyä hoitoluokkaa. Erityistä huomiota kiinnitetään niittyjen hoitoon ja niiden kunnostamiseen niiltä osin, kun se hoitotöiden kannalta on tarpeellista. Voimajohtojen alustojen hoidosta ja rahoituksesta neuvotellaan ja sovitaan Helsingin Energian kanssa. Yllä mainittu Helsingin Energian tilaama suunnitelma huomioidaan hoitotöissä. Mustapuron sekä sen ranta- ja tulva-alueiden hoitoon ja siisteyteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Huolehditaan siitä, että veden pinta paikoin näkyy myös ulkoilureiteille. Uoman reunat pidetään puhtaina roskista ja liiasta vesakoitumisesta.

Huonokuntoiset roska-astiat, penkit ja muut kalusteet joko kunnostetaan tai vaihdetaan uusiin. Valaistuksen kunnosta ja valaisimien näkyvyydestä huolehditaan. Puiston yleisestä siisteydestä, jätehuollosta ja kalusteiden kunnosta huolehditaan ns. elvytystoimenpiteiden yhteydessä.

I 2. KUKKANIITYNPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	14064 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65021
<i>Hoitoluokka</i>	A3, B2, C1
<i>Osoite</i>	Kukkaniityntie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VP, up 8770 / 1984 VL 10333 / 1998
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	amat kuin edellä
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	Kukkaniityn korttelipuisto PU 3768 / 1988
<i>Suunnittelija</i>	Elina Riipinen
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosan lhs
<i>Laatimis- / toteutumivuosi / kuvio</i>	1997 / 1997 / 2509

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)
Rakenteellinen kunnostus	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Puisto rajautuu pientalo- ja rivitaloasutukseen, uudempaan kerrostalo-alueeseen ja Mustapuronpuistoon. Eteläosan loivassa rinteessä on irtolohkareita ja maalinnoituksen jäänteitä. Alueen halki kulkee kevyen liikenteen raitteja. Puiston pohjois- ja länsiosat ovat puistomaisia, eteläosa on luonteeltaan luonnonmukainen. Korttelipuisto on lähiasukkaille tärkeä ja ensimmäisen maailmansodan aikaisen maalinnoitusketjun jäänteet tuovat alueelle kulttuurihistoriallista arvoa.

Kasvillisuus ja varusteet

Tuoreella kankaalla puiston eteläosassa kasvaa kuusivaltainen varjoisa ja tiivis sekametsä. Asutukseen rajautuville nurmialueille on istutettu mm. ruotsinpihlajaa, puistolehmusta ja kurtulehtiruusua. Alueen pohjoisosassa on laaja nurmikenttä, jota reunustavat pihlaja-angervoistutukset, vaahterat ja pajut. Suurin osa Kukkaniityntien varressa olevasta kuusikosta on kuollut kuivuuteen. Sorapintaiset kevyen liikenteen väylät ovat hyvässä kunnossa ja pohjoisosan väylät on valaistu. Puistossa on kaksi huonokuntoista penkkiä ja roska-astia.

Käyttäjien toivomukset

Kuolleet kuuset poistetaan. Komean männyn ja suuren koivun ympärille tehdään tilaa.

Puiston pohjoisosan avoimelle alueelle ei toivota toiminnallisia rakenteita. Alue toimii eväsretkien kohteena. Muutaman penkin voi asentaa pensaikon viereen. Nurmikkoa parannetaan niin, että siinä voi pelata esim. sulkapalloa. Kaukopääntie I I kohdalla toivotaan puuston radikaalia poistamista varjostuksen takia. Asumisviihtyyvyys kärsii! Koirien ulkoiluttaminen aiheuttaa häiriötä.

Tavoitteet

Siisti, rauhallinen ja kasvistoltaan monipuolinen korttelipuisto, joka luo puitteet sekä oleskelulle että toiminnalle.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

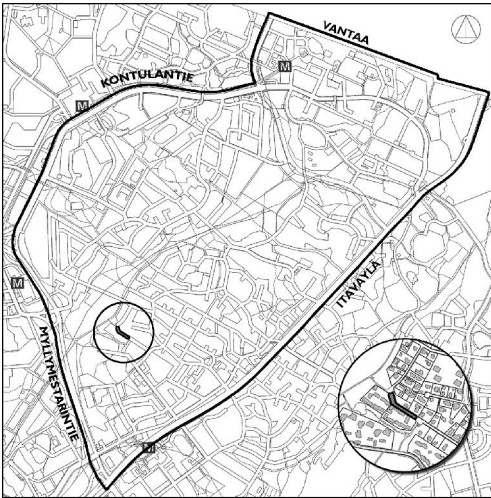
Puistosta poistetaan huonokuntoiset ja kuolleet puut, alueen eteläosaan tehdään korvaavia uudisistutuksia. Pohjoisosan koivikko harvennetaan ja siistitään, pohjakasvillisuus niitetään kahdesti kesässä ja niittojäte kerätään pois. Puiston kalusteet joko kunnostetaan tai uusitaan. Kalustusta lisätään puretun leikkipaikan kohdalle. Nurmikon vahvistamista pelinurmeksi jatketaan. Osa Kaukopääntie I I kohdalla kasvavista koivuista poistetaan (maastokäynnillä 15.5.2003 sovitulla tavalla).

Ylläpidossa huomioitavaa

Puistossa olevat puutarhajätekasat poistetaan ja asukkaita informoidaan niiden oikeasta käsittelytavasta. Puistoon on tuotu runsaasti puutarharakenteita, joten asukkaisiin otetaan yhteyttä ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin (KPP, KPH; KPY).

13. UMMELJOENPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	1328 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65022
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Ummeljoentie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	8770 / 1984
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	sama kuin edellä

Kohteen kuvaus

Omakotialueen ja rivitaloalueen välissä oleva asfalttipintainen valaistu kevyen liikenteen väylä, jonka reunoilla on nurmikaista. Nurmialue rajautuu viereisten tonttien leikattuihin pensasaitoihin. Alue on siisti ja miellyttävä mutta puisto-alueena sen merkitys on vähäinen.

Kasvillisuus ja varusteet

Puiston pohjoispäässä kasvaa muutaman rauduskoivun ryhmä.

Tavoitteet

Siisti ja turvallinen kevyen liikenteen raittiympäristö.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Ei toimenpiteitä.

Ylläpidossa huomioitavaa

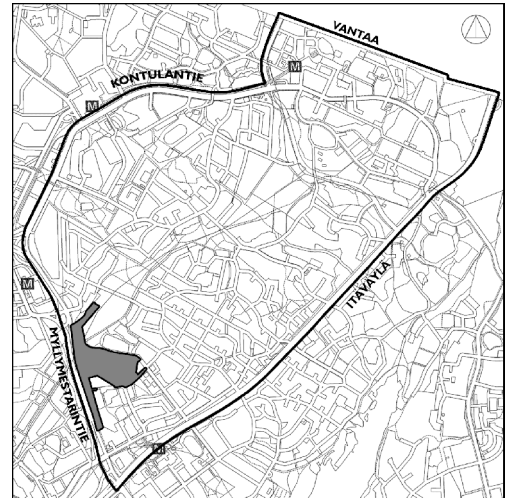
Hoidetaan entiseen tapaan.

I 4a. ARHOTIE - Kukkaniityntie puistometsä ja Myllymestarintien viherkaista

<i>Hoitopinta-ala</i>	13,7 ha
<i>Rekisterinumero</i>	65002, 65006
<i>Hoitoluokka</i>	A3, C1
<i>Osoite</i>	Myllymestarintie, Itäväylä
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VL, sm 9025 / 1987 EV, VL, sm 10333 / 1998 P, ma v, vm 4959 / 1961 VP 8770 / 1984 EV 10375 / 1998 P 5148 / 1962
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1961 / 4959
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosan lhs
<i>Laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1997 / 1997 / 2501 - 2510, 2513, 2514

<u>Toimenpide</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen (Kontionmäki)	2 (2009-2011)
Luonnonhoito	1 (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Tämä laaja ja vaihteleva viheralue rajautuu kerrostaloalueeseen, Kukkaniityntiehen, Arhotiehen, Mustanpuronpuistoon ja Myllymestarintiehen. Viheralue muodostuu kahdesta luonteeltaan toisistaan poikkeavasta alueesta. Puiston itäosassa oleva metsäinen mäki, jota kutsutaan Kontionmäeksi, muodostaa toisen kokonaisuuden. Toisen muodostaa puiston länsiosassa oleva hyvin puistomainen Myllymestarintien viherkaista, jonka halki kulkee voimajoh-toalue Myllypuron laaksosta Mustanpuronpuistoon.

Kokonaisuutena tämä virkistysalue on merkittävä ja sillä on myös kulttuuri-historiallista arvoa. Myllymestarintien viherkaista on tärkeä sekä asutuksen suojavaikkeenä että kevyen liikenteen yhteytenä.

Kontionmäen metsäisten rinteiden ylle kohoaa kaunis, mutta hoitamaton kallioalue. Mäellä on kallioon louhittu väestönsuoja ja ensimmäisen maailmanso-dan aikaisen maalinnoituksen jäänteitä sekä kallion laella hälytys sireeni (kuva).

Rinteillä on runsaasti irtokiviä ja metsäalueet ovat hankalakulkuista tiheikköä. Mäen laella on persoonallisen näköinen hiihtomaja (kuva) ympäristöineen sekä hyppyrimäen jäännökset, joista on lähinnä perustuksia jäljellä. Mäen laelle kantautuu liikenteen melu.

Kasvillisuus ja rakenteet

Mäen rinteet ovat pääosin kuusta ja rauduskoivua kasvavaa tuoretta kangasta. Puuston kunto on heikko. Metsä on tiheä, vesakoitunut ja vaikeakulkuinen. Mäen laella kasvaa eniten mäntyjä, joista suuri osa on pystyyn kuolleita. Kallioalueiden kasvillisuus ohjeistettiin jätettäväksi luonnontilaan vuonna 1997 valmistuneessa luonnonhoitosuunnitelmassa. Kuivuustuhot ovat kuitenkin olleet mittavat, joten suuri osa puista on tuhoutunut.

Kontu ry:n majalle ohjaava viitta on ruostunut eikä ajoportilla ole käyttöä. Roska-astia on epämääräisesti sijoitettu (kuva). Pöllirakennelma ja penkki ovat epäsiistejä, mutta Kallioluolaan liittyvä suoja-aita on hyväkuntoinen (kuva). Kontiomäen tiet ja rinteisiin tallautuneet polut ovat huonossa kunnossa ja paikoin vesieroosion rikkomia. Mäen ylitse johtava valaisematon puistoraitti on lähes umpeen kasvanut ja kalusteet ovat erittäin huonossa kunnossa (kuva). Alueen eteläreunassa on siisti asfalttipintainen kevyen liikenteen raitti, jonka varrella on roska-astia ja kohtalaisessa kunnossa oleva penkki. Roska-astioita ei tyhjennetä riittävän usein.

Myllymestarintien vihervyöhyke (kuva) on pääosin tasainen, puistomainen ja avoin. Alueella risteilevät vilkkaassa käytössä olevat kevyen liikenteen väylät. Puistossa on pieni suikale kallioleikkauksen päällä kasvavaa metsää. Yleisvaikutelmaltaan alue on kohtalaisen siisti, avoin ja puistomainen mutta liikenteen melu ja huonokuntoiset kalusteet häiritsevät kokonaisuutta. Kookkaat puistopuut ja taideteos luovat alueelle arvokkuutta.

Kasvillisuus ja rakenteet

Laajoilla nurmialueilla kasvaa kookkaita jalopuita mm. serbiankuusia, pihtoja, sembramäntyjä ja poppeleita. Runsas jättibalsamikasvusto on levittäytynyt nurmialueen reunalle (kuva). Kallioleikkauksen päällä kasvaa sekapuustoa. Kuivuustuhot näkyvät puuston huonossa kunnossa. Puistoraittien ajoesteinä on käytetty epäsiistejä, betonisia purkujätteitä ja "betoniporsaita". Kallioleikkauksen suoja-aita on ruostunut. Penkit ovat epäsiistejä mutta roska-astiat ovat kunnossa. Valaistut kevyen liikenteen raitit ovat hyvässä kunnossa.

Käyttäjien toivomukset

Puistoon toivotaan kalliokiipeilyseinää (Kontu ry). Linnoituslaitteita on siivottava, vaikka talkoilla. Kontiomäeltä laskeutuvan käytävän hiekat valuvat kadulle. Hyppyrimäkeä toivotaan elvytettävän urheiluhistoriaan liittyvänä paikana. Talojen välissä on avara viheralue. Rauhallinen viheralue, jossa voi istuskella ja ihailla näkymiä. Puisto toimii myös vaikkapa eväsretkikohteena. Vanhan hyppyrimäen alapuolen puistotietä tulee korottaa, ettei se olisi keväällä niin märkä.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti ja turvallinen metsäpuisto, missä kulttuurihistorialliset elementit, kasvillisuuden monipuolisuus ja toiminnallisuus korostuvat.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Kontiomäelle laaditaan kunnostussuunnitelma, jossa huomioidaan mm. seuraavat seikat:

- Valaistuksen tarpeellisuus.
- Käytäväverkoston kunnostus (suunnittelussa haetaan ratkaisu mäkitien käytävien pintavesiongelmaan siten, että ratkaisu on käytettävissä myös muissa vastaavissa kohteissa).
- Kalustuksen uusiminen (penkit, roskahuolto yms.).
- Infotaulut (hyppyrimäki, linnoituslaitteet).
- Näkymien avaaminen kallion laelta.
- Linnoituslaitteiden kunnostaminen/siivoaminen (kunnostusasteesta päättäminen).
- Mellunkylän Kontio ry:n majan ympäristön siisteyden/rakenteiden huomioiminen.
- Vuokra- ja muiden ympäristöä koskevien sopimusten selvittäminen (hoitovastuut).
- Hyppyrimäen raunioiden käytöstä sopiminen (grilli- katselutapaamispaikka tai vaikka paikka taideteokselle),
- Hyppyrimäelle johtavien portaiden sekä epävirallisen pulkkamäen kunnostamisesta päättäminen. ('villin' pulkkamäen turvallisuus tarkistetaan ja mahdolliset puutteet korjataan heti).
- Kauneimpien kelopuiden huomioiminen.
- Kukkaniityntien käänköpaikalta Myllymestariintien vihervyöhykkeelle johtavan raitin kunnostaminen turvallisesti ja siistiksi Kontiomäen peruskorjauksen yhteydessä. (vanha tienpohja epäsiistit ajoesteet yms.).

- Pitkän tähtäimen hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen. Suunnitelma painottuu lähinnä kasvillisuuden kehittämisvisioihin, näkymien määrittelyyn jne.
- Täydennysistutuksissa kannattaa harkita kookkaampien taimien käyttämistä myös metsäalueilla.

Kuivuustuhojen jälkien korjuu käynnistetään mahdollisimman pian. Puuston hoito- ja uudistustarve selvitetään sekä kirjataan toimenpiteet kunnossuunnitelman yhteydessä.

Myllymestarintien vihervyöhyke kuuluu Myllypuron risteysalueen ja Energia-laitoksen tontin asemakaavan muutosalueen vaikutuspiiriin. Ei vaadi toimenpiteitä (vanhan tienpohjan vaaralliset kohdat korjataan Kontionmäen kunnostamisen yhteydessä), sillä alue odottaa asemakaavan muutosta. Asemakaavan astuttua voimaan arvioidaan tilanne uudelleen.

Ylläpidossa huomioitavaa

Kontionmäen siisteyttä parannetaan. Kuolleet puut ja pensaat poistetaan, vesakko raivataan. Linnoituslaitteet siivotaan. Mellunmäen Kontio ry:n otetaan yhteys ja sovitaan rakennukseen liittyvien rakenteiden uusimisesta tai kunnostamisesta. Hoitovastuut selvitetään ja niistä sovitaan (KPP). 'Villin' pulkkamäen turvallisuus kartoitetaan ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

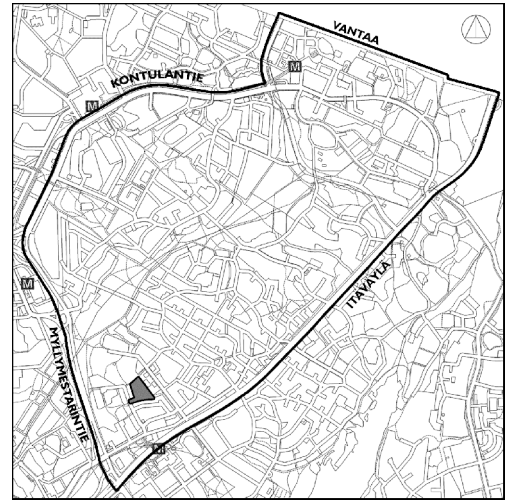
Myllymestarintien vihervyöhyke pidetään kunnossa A3-hoitoluokan edellyttämällä tavalla. Kalusteisiin, jätehuoltoon ja ajoesteisiin kiinnitetään erityistä huomiota. Kalusteet tulee joko korjata tai uusia heti suunnittelukauden alussa ns. elvytyspakettiin kuuluvana työnä.

I4b. KUKKANIITYNTIEN PUISTOMETSÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	<i>15220 m²</i>
<i>Rekisterinumero</i>	<i>65043</i>
<i>Hoitoluokka</i>	<i>A3, B2, C1</i>
<i>Osoite</i>	<i>Arhotie, Kukkaniityntie.</i>
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	<i>P 5148 / 1962</i>
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	<i>19961 / 4959</i>
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	<i>Vartiokylän eteläosan lhs</i>
<i>Laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	<i>1997 / 1997 / 2517, 2518</i>

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	I (2005-2008)
Luonnonhoito	I

Kohteen kuvaus

Puisto sijaitsee pientaloalueen keskellä, koulunpihan vieressä. Maasto muodostaa loivanpiirteisen notkelman viehättävine niittyalueineen. Alueella on pieni urheilukenttä, joka jäädytetään talvisin. Kenttä on mm. puiston vieressä olevan koulun käytössä. Puisto on erityisesti koulun kannalta tärkeä. Koulun tonttiin rajautuva "luonnonalue" ja kivituhkakenttä on oppilaiden vilkkaassa käytössä. Puisto on viihtyisä, tunnelmallinen ja hyvin hoidettu. Koulun tontin "jatkeena" toimiva luonnonalue on kulunut.

Kasvillisuus ja varusteet

Alue on lehtomaista kangasta, jonka pääpuulajina on rauduskoivu. Virkistysreitillä varrella kasvaa koivujen lisäksi kookkaita pajuja. Reittiympäristö on niittymäistä nurmea, muualla kasvaa heinää ja metsänaluskasvillisuutta. Alueella sijaitseva kosteikko ja pieni puro tekevät kasvilajistosta monipuolisen. Puustoa on sopivasti harvennettu ja niitty on säilynyt avoimena (kuva). Alueella kasvaa komea kuusiryhmä. Puiston eteläosassa on valoisa koivujen reunustama sorapintainen puistokäytävä (kuva), joka on valaistu. Penkki ja roskastia ovat huonossa kunnossa. Puiston pohjoisosassa on hyväkuntoinen asfaltilla päällystetty kevyen liikenteen väylä (kuva).

Käyttäjien toivomukset

Koulun länsipuolelle asukkaat ovat toivoneet kuusi- tai muita havupuuistutuksia. Käytävien varret pidetään siisteinä esimerkiksi niittämällä ne kaksi kertaa kesässä.

Tavoitteet

Valoisa, turvallinen ja luonnonläheinen puisto, joka tarjoaa sekä väriloistoa, että toiminnallisuutta. Eteläosan käytävää reunustaa heleä elinvoimainen koivikko.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puiston keskellä olevaa niittyä kehitetään edelleen ja niityn pinta-alaa laajennetaan polveilevasti metsän rajakohdissa. Niitylle istutetaan sekä koristeeksi että hyödyksi, muutama hedelmäpuu (omena, luumu, kirsikka). Koivikkoon tehdään täydennysistutuksia aukkohtiin.

Pelikentän ja koulun välinen maasto, samoin puron reunat ovat kuluneet. Rakennetaan käytäväyhteys ja pieni silta ohjaamaan kulkua ja vähentämään kulutusta. Purouomaa hoidetaan tehokkaammin ja kasvillisuutta kehitetään tarvittaessa lisäistutuksin. Penkit kunnostetaan tai uusitaan. Koulun kanssa sovitaan oppilaiden käytössä olevan metsikön siivoamisesta. Puiston puolella oleva yksityinen pintavesikaivanto poistetaan tai siistitään.

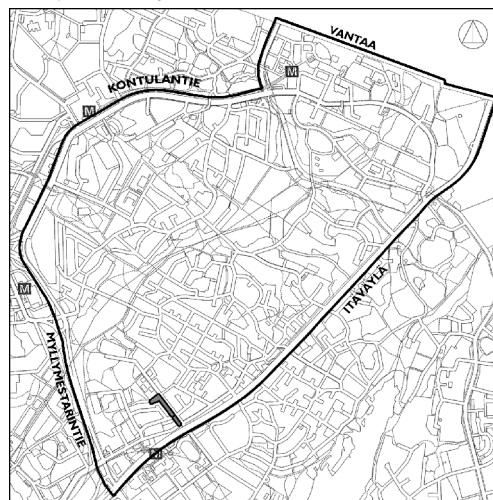
Ylläpidossa huomioitavaa

Puiston eteläreunassa olevan puistokäytävän reunat ja puiston keskellä oleva niitty niitetään kaksi kertaa kasvukauden aikana ja niittojäte kerätään pois.

15. KUKKANIITYNTIEN PUISTIKKO (lehmuskujanne)

<i>Hoitopinta-ala</i>	6694 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65053
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1
<i>Osoite</i>	Itäväylä, Kukkaniityntie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VP, P 5148 / 1962 VP 10452 / 1997
<i>Perustamisvuosi / nro</i>	1961 / 4959
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosan lhs
<i>Laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1997 / 1997 / 2517

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Puistokaista sijaitsee koulun vieressä pientaloalueella, arvokkaan Puotilan kartanoon johtavan lehmuskujanteen vieressä (kuva). Viheralue on kapea kaistale tiheäkasvuista luonnontilaista lehtipuukasvustoa, jonka keskellä on oja. Kevyen liikenteen väylää reunustava nurmi on melko hoitamaton. Yleisvaikutelma on epäsiisti. Alueen pohjoispäässä kasvaa valoisa koivikko, jonka kautta kulkee sorapintainen puistokäytävä Kukkaniityntien puistometsään.

Kasvillisuus ja rakenteet

Lehtomaisessa kankaassa kasvaa kerroksellinen tiheä kasvillisuus. Puusto on lehtipuuvaltaista, pääpuulajina on rauduskoivu. Alueen pohjoispäädysssä kasvaa valoisa koivikko.

Tavoitteet

Siisti, rehevä ja suhteellisen matala suojavyöhyke asutuksen ja Kukkaniityntien välissä.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Suojavyöhykkeeltä poistetaan lehmuskujan kasvua haittaavat suuret puut. Lehmuksille annetaan elintilaa kuitenkin siten, että näkösuoja talon pihaille säilyy. Lehmuskuja tulee kuntokartoittaa ja viedä puurekisteriin. Puiden kuntoa seurataan ja laaditaan ohjelma, joka takaa lehmuskujanteen säilymisen myös tuleville sukupolville. KPO on yhteydessä niihin kiinteistöjen omistajiin,

joiden tontilla kasvaa lehmuskujan puita. Huolehditaan siitä, että myös nämä puut saavat asiallisen hoidon. Pohjoisosan koivikko käsitellään Kukkaniityntien puistometsän (kohde I 4a) yhteydessä tälle puistolle annettujen tavoitteiden mukaisesti.

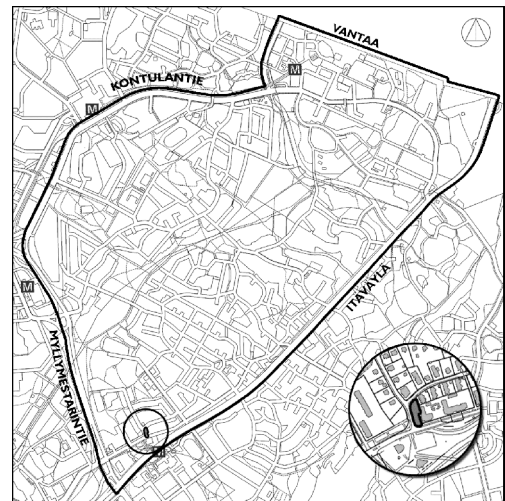

16. KELTANOTIEN PUUSTIKKO

<i>Hoitopinta-ala</i>	966 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65045
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Vanhanlinnantie, Arhontie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VP 10452 / 1997
<i>Perustamisvuosi / nro</i>	1961 / 4959
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	YMP (ei arkistossa) / 1999
<i>Suunnittelija</i>	Jouko Salo
<i>Luonnonhoitosuunnitelman toteutumivuosi / kuvat</i>	Vartiokylän eteläosa Laatimis- / 1997 / 1997 / 2522

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Penei puisto sijaitsee keskeisellä paikalla, Puotilan metroaseman ja mormonikirkon välissä. Pohjoisosa on luonnonmukaisen oloinen ja eteläosa on perustettu 1900-luvun lopulla uusien talojen valmistuttua. Luonnonmukainen osa on hoitamattoman oloinen ja eteläpään nurmialue on huonossa kunnossa.

Kasvillisuus ja varusteet

Pääpuulajeina ovat tuomi, pihlaja ja haapa. Aluskasvillisuus on melko luonnon-tilainen. Puuistutukset ovat siistit. Muuntajan ympärillä on epämääräinen sorakenttä. Alueella on suurikokoinen kivi. Eteläosassa kasvaa hyväkuntoiset mänty- ja koristeomenapuuryhmät.

Muuntajan ympäristö on epäsiisti.

Tavoitteet

Siisti hyvin hoidettu viherkulmaus. Pohjoisosan vehreä kasvusto peittää osittain muuntajan taakseen. Muuntajan lähiympäristö on siisti ja hyvin hoidettu.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

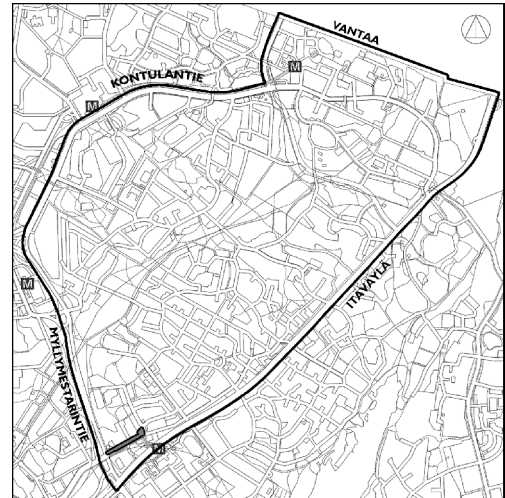
Muuntajan ympärille istutetaan suoja pensaita tai kylvetään nurmi. Luonnon-tilassa kasvavat puut siistitään. Puuston aluskasvillisuus hoidetaan niittämällä niiltä osin, kun se on mahdollista. Eteläosan uudehko nurmi kunnostetaan. Tien varrella vesakko pidetään kurissa. Puustikon keskeinen sijainti edellyttää entistä tehokkaampaa paneutumista siisteyteen. Muuntajan ympäristön hoito/kunnostusvastuu selvitetään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin (KPP).

17. VANHANLINNANTIEN PUISTOKAISTA

Hoitopinta-ala	6447 m ²
Rekisterinumero	65046
Hoitoluokka	A2, C1
Osoite	Vanhanlinnantie
Kaavamerkintä nro /vuosi	P 4959 /1961, 5148 /1962 VP 10452 /1997
Perustamisvuosi /ak. nro	1961 /4959
Suunnitelma nro /vuosi	HKR/PU 2050 /1968
Suunnittelija	Castrens
Suunnitelma nro /vuosi	HKR/MO P45X /1996
Suunnittelija	Maa ja vesi Oy, Kaija Laine
Luonnonhoitosuunnitelman Laatimis- / toteutusvuosi / kuvio	Ei luonnonhoitosuunnitelmaa

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Puistokaista sijaitsee keskeisellä paikalla Puotilan metroaseman ja Itäkeskuksen ostoskeskuksen välissä, vilkasliikenteisen kevyen liikenteen väylän varrella. Pohjoisessa puisto rajautuu kerrostaloalueeseen. Tasaisella nurmialueella kasvaa yksittäisiä puita ja puuryhmiä. Yleisvaikutelma on melko hoidettu, joten viheralue lisää kevyen liikenteen raitin viihtyisyyttä.

Kasvillisuus ja varusteet

Nurmialueet ovat paikoin erittäin kuluneita ja kuoppaisia. Oikopolkua on muodostunut erityisesti bussipysäkkien ja suojateiden yhteyteen. Nurmessa on runsaasti rikkaruohoja.

Puusto on lehtipuuvältaista, pääasiassa vaahteroita, koivuja ja tammia sekä joitakin kuusia vapaamuotoisina istutuksina. Puut ovat eri-ikäisiä. Alueella on joitakin hyvin huonokuntoisia puuyksilöitä. Puistossa on siistikuntoiset penkit ja roska-astiat.

Tavoitteet

Siisti nurmipintainen nurmikaista, jolla kasvaa hyväkuntoisia eri-ikäisiä puita harvakseltaan sekä elinvoimainen hoidetun oloinen pieni metsikkö.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Arhotie 2:n vieressä oleva metsäalue (hoitoluokka C1) liitetään luonnonhoitosuunnitelman piiriin. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Kun nurmialueelle tehdään täydennysistutuksia, tulee huomioida aikaisemmin laaditut suunnitelmat. Nurmipinnalle muodostuneet polut voi perustaa kaapeiksi sorakäytäviksi helpottamaan kulkua.

Ylläpidossa huomioitavaa

A2-hoitoluokan alueet eivät kaikilta osin vastaa luokitusta.

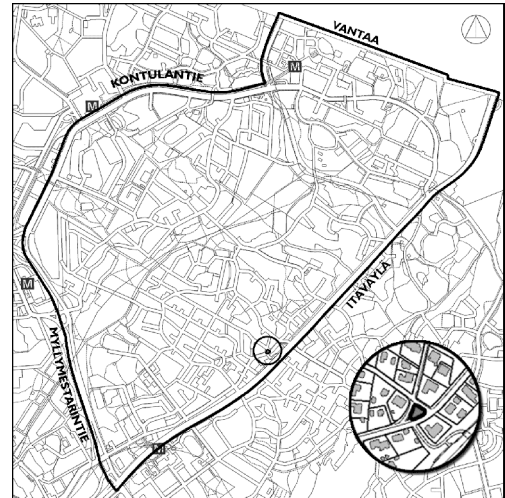

I 8a. VARTIOKYLÄNTIEN PUISTIKKO

<i>Hoitopinta-ala</i>	265 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65030
<i>Hoitoluokka</i>	A2
<i>Osoite</i>	Vartiokyläntie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VP 9616 / 1989
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Pieni puistoalue sijaitsee pientaloalueen keskellä rajautuen kahteen ajotiehen ja kevyen liikenteen väylään. Kolmion muotoinen avoin numialue, jossa ei ole istutuksia on yleisilmeeltään kohtalaisen siisti mutta sen merkitys on vähäinen. Paperinkeräyspiste ja muuntaja heikentävät yleisilmettä.

Tavoitteet

Tavoitteena on hoitoluokan edellyttämällä tavalla hoidettu siisti nurmipinta jolla kasvaa muutama kukkiva pensas.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

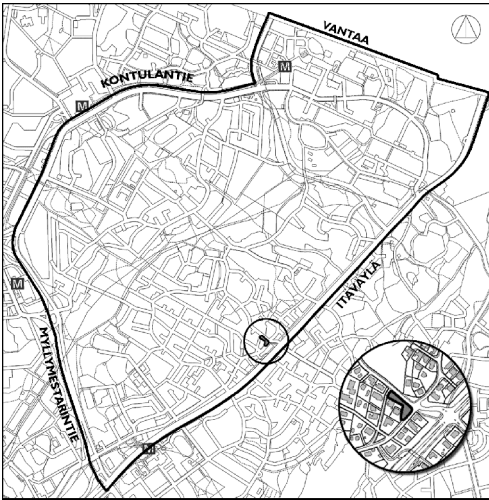
Muuntamon läheisyyteen istutetaan suojapensaita esim. syreeniryhmiä. Istutukset eivät kuitenkaan saa estää muuntamolle kulkua eikä niitä saa istuttaa muuntamon välittömään läheisyyteen.

Ylläpidossa huomioitavaa

Hoitotaso ei kaikilta osin vastaa A2-hoitoluokan tasoa. Voidaan myös harkita kukkaniityn perustamista.

I 8b. RISKUTIEN JA VARTIOKYLÄNTIEN KULMAUS

<i>Hoitopinta-ala</i>	1062 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65029
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Riskutie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VP 9616 / 1989
<i>Perustamisvuosi /ak. nro</i>	1961 / 4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	
<i>Laatimis- / toteutumisvuosi / kuvio</i>	Ei luonnonhoitosuunnitelmaa

Kohteen kuvaus

Viheralue sijaitsee pientaloalueen keskellä ja sitä voi lähinnä kuvailla suojaviheralueeksi ajotien ja asutuksen välissä. Alue on vuokrattu yksityiskäyttöön (Vartiokyläntie 50).

Kasvillisuus ja varusteet

Tien vieressä kasvaa nuoria vaahteroita ja kalliolla mäntyjä, vaahteroita ja istutettua kalliokasvillisuutta. Avoimet alueet ovat pääasiassa leikattua nurmea. Kallioleikkauksen päällä on piha-aita, joka suojaa putoamiselta. Puistossa on hyväkuntoinen sähkökaappi.

Tavoitteet

Siisti ja valoisa vihervyöhyke.

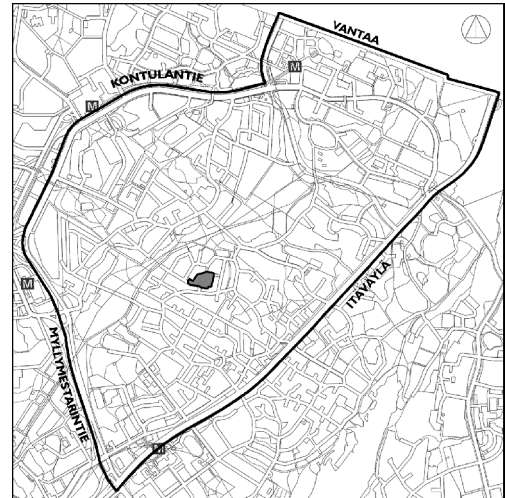
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Vuokra-alueen rajaus ja sopimusehdot selvitetään. Puistoa hoidetaan sopimuksen mukaisesti (KPP).

19. HELYPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	11823 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65012
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Huntupolku, Helytie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VL 10374 /1996 VL, sm 10851 /2000
<i>Perustamisvuosi /ak. nro</i>	1961 /4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosan lhs
<i>Laatimis- /toteutumisvuosi /kuvio</i>	1997 /1997 /2532 - 2535

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Kallioinen ja metsäinen puisto sijaitsee keskellä pientaloaluetta liittyen luontevasti yksityispihoihin. Alueella on tiheä polkuverkosto ja runsaasti kookkaita luonnonkiviä. Sammaloituneet avokalliot ja luonnostaan syntynyt polkuverkosto tekevät alueesta viehättävän. Toisaalta kuolleet puut ja eteläosassa kasvava vesakko sekä puutarhajättekasat tekevät puistosta hoitamattoman näköisen. Kohteella on merkitystä luonnonmukaisena lähivirkistyspaikkana lähinnä puiston ympäristön asukkaille. Tiheästi rakennetun omakotialueen keskellä oleva yhteinen metsäalue on suosittu läpikulkua- ja leikkipaikka.

Kasvillisuus ja rakenteet

Puiston keskiosa on tuoretta kangasta, jossa kasvaa n. 90-vuotiasta kuusi- ja koivusekametsää. Lisäksi alueella on vanhoja mäntyjä ja haapoja. Kuuset ovat kuivuuden johdosta monin paikoin kuolleet tai kuolemassa. Alue on muuttumassa vähitellen mäntyvaltaisiksi. Kallioalueet ovat jo nyt mäntyvaltaisia. Myös männyt ovat kärsineet kuivuudesta. Asemakaavaan merkittyä Nuttupolkua ei ole rakennettu. Puiston luoteiskulmassa on jäänteitä linnoituslaitteista (kuva) ja rakentamaton tontti.

Käyttäjien toivomukset

Puisto toimii hyvin sellaisenaan lasten leikkipaikkana. Puistoon voisi ajatella asuntorakentamista.

Tavoitteet

Siisti ja elinvoimainen omakotitalojen ympäröimä puistometsä, joka toimii leikki- ja ulkoilualueena sekä vihreänä keitaana ympäristön asukkaille.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Puiston luonne säilyy ennallaan. Kuollutta puustoa uudistetaan ja istutetaan tarvittaessa puuntaimia. Lähitalojen asukkaiden toive on, ettei Nuttupolkua rakenneta. Alueella ei toistaiseksi ole tarvetta ohjata kulkua. Jos puiston käyttö kuitenkin lisääntyy olennaisesti suunnittelukauden aikana, on harkittava puistoraitin tai -raittien ja Nuttupolun rakentamista.

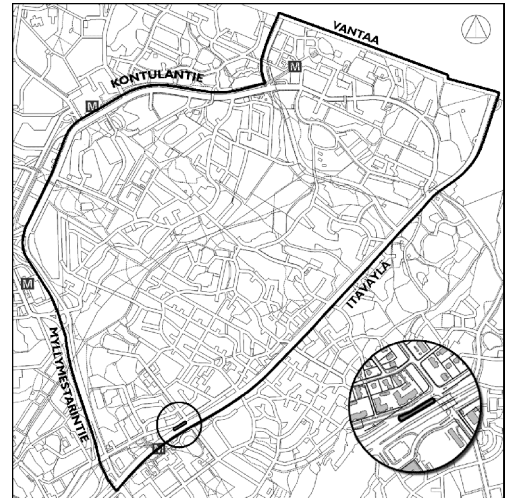
Ylläpidossa huomioitavaa

Kiinnitetään huomiota yleiseen siisteyteen ja linnoituslaitteiden ohjeiden mukaiseen hoitoon. Tarkistetaan puutarhajätetilanne puistossa. Tarvittaessa otetaan yhteys tonttitarkastajaan ja informoidaan lähiasukkaita puutarhajätteen käsittelystä.

20a. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT

<i>Hoitopinta-ala</i>	518 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	65035
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Itäväylä
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	EV 10510 / 1998
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	samat kun yllä
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	PUO 2730/4 / 1988
<i>Suunnittelija</i>	Jääskeläinen Pertti
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosa
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1997 / 1998- 2003 / 2606, 2607

Kohteen kuvaus

Viherkaista on keskeisellä paikalla ja se rajautuu etelässä Itäväylään ja pohjoisessa kerrostaloalueen vieressä olevaan katuun. Viherluiskan vieressä on tiheä monikerroksinen hoitamaton metsikkö. Alue on merkittävä katu- ja asuin-ympäristön kannalta. Eteläisen tierummun ympäristö on sortunut ja epäsiisti. Pohjoisen tierummun ympäristö on toteutettu korkeatasoisesti. Luiskassa Kukaniityn alikulun kohdalla kasvaa mm. hernepensaita, lumimarjaa ja mäntyjä. Istutus on rehevä ja hyväkuntoinen.

Tavoitteet

Tavoitteena on hyvin hoidettu, siisti ja yleisilmeeltään korkeatasoinen kadunvarsi-istutus.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

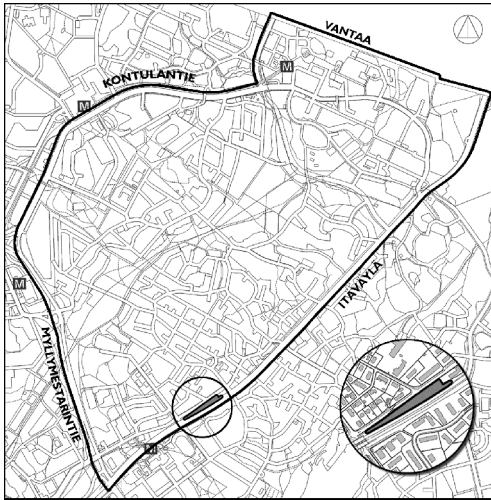
Aluetta hoidetaan A3-hoitoluokan mukaan ja poistetaan luonnonhoitosuunnitelmasta.

Ylläpidossa huomioitavaa

Hoitoluokka on muutettu rekisteriin suunnittelun aikana.

20b. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT

<i>Hoitopinta-ala</i>	5999 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	65042
<i>Hoitoluokka</i>	A3, C1
<i>Osoite</i>	Itäväylä
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	EV 10355 / 1998
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1961 / 4933, 1998 / 10355
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	3822 ja 3822 / 2 (viljelypalstat) / 1988
<i>Suunnittelija</i>	Maa ja vesi Oy, KLL
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / 2606, 2607

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Viherkaista sijaitsee Itäväylän ja Vartiokyläntien välissä. Osa puistosta on vuokrattu ja vuokra-alueella on huonokuntoinen varasto ja hirsimökki, jotka rumentavat viherkaistaa. Vuokra-alueen ympäristö on epäsiisti. Alue muodostuu toisaalta hyväkuntoisesta pensasistutusalueesta ja toisaalta luonnonmukaisemmasta metsäosasta, missä kasvaa mm. kookkaita koivuja sekä nuoria mänty- ja koivuistutuksia vapaasti kasvavina ryhminä. Alueella on myös jonkin verran vanhaa pihakasvillisuutta entisen tontin alueella.

Tavoitteet

Tavoitteena on helppohoitoinen ja yleisilmeeltään korkeatasoinen kadunvarsi-istutus. Vuokra-alue tulisi saada puiston käyttöön, siten että alue siistyy. Puuston suojavaikutus on hyvä tai parempi kuin tällä hetkellä.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

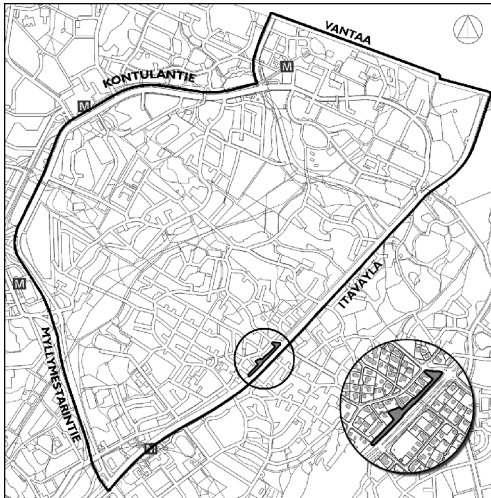
Selvitetään vuokrasopimuksen sisältö. Kun rakennukset on poistettu, alue kunnostetaan luonnonmukaiseksi, ympäristöön sulautuvaksi ja suhteellisen avoimeksi puistometsiköksi. Pensasistutusalue hoidetaan A3-hoitoluokan mukaan ja se poistetaan luonnonhoitosuunnitelmasta. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Puiden elinvoimaa ylläpidetään hyvän suojavaikutuksen säilyttämiseksi ja alueelle istutetaan havukasveja, kuten esimerkiksi pihtoja.

Ylläpidossa huomioitavaa

Hoitoluokka on muutettu rekisteriin suunnittelun aikana. Alueen itäpäässä olevat puutarhajätteet ja kuolleet puut siivotaan pois. Selvitetään vuokrasopimuksen sisältö ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Vuokralainen on Caravan Palmu Oy.

20c. VARTIOKYLÄNTIEN JA ITÄVÄYLÄN PUISTOKAISTAT

<i>Hoitopinta-ala</i>	4868 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	65031, 65015 (tontti)
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Itäväylä
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	EV 10355 / 1998
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1998 / 10355
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PUO 2730/6 /
<i>Suunnittelija</i>	P. Jääskeläinen
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän eteläosa
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1997 / 1997 / nro 2605

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Suojaviheralue sijaitsee Itäväylän ja pientaloalueen välissä. Puita kasvava metsäinen rinne ympäröi linja-autopysäkkiä ja alikulkukäytävää. Alueen yleisvaikutelma on siisti lukuun ottamatta raitin varrelle sijoitettuja paperinkeräysastioita.

Kasvillisuus ja varusteet

Tuoreella kankaalla kasvaa koivuja ja mäntyjä. Aluskasvillisuutena on vaahteran taimia sekä vatukkoa ja hernepensaita. Itäväylän pientareella on nurmikko ja harvassa kasvavia koivuja. Valaistu asfalttipintainen kevyen liikenteen raitti on hyvässä kunnossa. Alueella on kolme paperinkeräyslaatikkoa ja sähkökaappi. Alikulun yhteydessä on kaunis harmaa graniittinen tukimuuri.

Tavoitteet

Tavoitteena on turvallinen suhteellisen luonnonmukaisen oloinen ja hyvin hoidettu kadunvarsi-istutus. Puusto antaa mahdollisimman hyvän suojan liikenteeltä.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

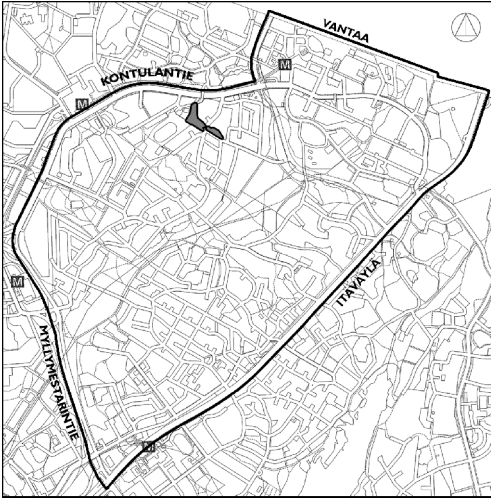
Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Pienpuuston hoitotarve tarkistetaan suojavaikutuksen ylläpitämiseksi. Nurmialueet muutetaan A3-hoitoluokkaan. Käytävien reunat niitetään koko alueella kahdesti kesässä. Tontilla jatketaan luonnonhoitosuunnitelman toteuttamista. (HKR/Kv neuvottelu tonttipuiden hoidon kustannuksista.)

Ylläpidossa huomioitavaa

Selvitetään, voisiko paperinkeräysastiat sijoittaa vähemmän näkyvälle paikalle.

21. UNTAMALAN PUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	13400 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	66074, 66075
<i>Hoitoluokka</i>	B2, C1
<i>Osoite</i>	Humikkalantie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VL 8410 / 1982
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	Samat kuin edellä
<i>Suunnitelma nro /vuosi</i>	HKR/PUO A1592III, 4047/1990
	Untamalanpuiston suunnitelma
<i>Suunnittelija</i>	Raija Holopainen
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosa
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 1999 / 1557, 1565, 1566

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Puiston itäosa rajautuu Untamalanpuistoon ja kerrostaloalueeseen. Länsiossa sijaitsee pientaloalueen, rivitaloalueeseen ja liikuntapuistoon vieressä. Alue on merkittävä osa laajempaa kevyen liikenteen verkostoa ja urheilupuiston lähialuetta. Itäosa on pääosin tiheä ja epäsiistin oloinen metsikkö, jonka poikki kulkee polku. Länsiossa on hyvin hoidettu, miellyttävä, puistomainen metsäalue. Ojan reunalle on heitetty käytöstä poistettuja konttorikalusteita ja puutarhajätettä (kuva). Vilkasliikenteisen tallatun polun vieressä oleva pihlajavesakko on työntynyt liian lähelle kulkureittiä.

Kasvillisuus ja varustus

Länsiosan lehtomaisella kankaalla kasvaa sekapuustoa, jonka pääpuulajina on rauduskoivu. Aluskasvillisuutena on hoidettu niittymäinen nurmi sekä rehevä metsäanaluskasvillisuus. Kevyen liikenteen raitin varrella oleva koivikko on kärsinyt vaurioita ja tulee olemaan lyhytikäinen.

Itäosan tuoreella kankaalla kasvaa tiheä sekametsä (kuva), missä pääpuulajina kasvaa kuusia koivuja. Aluskasvillisuus on rehevää, mm. nokkosta ja vatukkoa. Alue toimii lähinnä suojavyöhykkeenä asutuksen ja kadun välissä. Valaistujen

virikisyreitien varrella olevat roska-astiat ovat hyvässä kunnossa. Alueella on paperin ja vaatteiden keräyspiste.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti, turvallinen ja monilajinen puistometsä, jossa valoisat ja varjoiset kohdat vuorottelevat. Käytävän varret pidetään avoimina. Valoisien alueiden pohjakaasvillisuutena on niitty.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

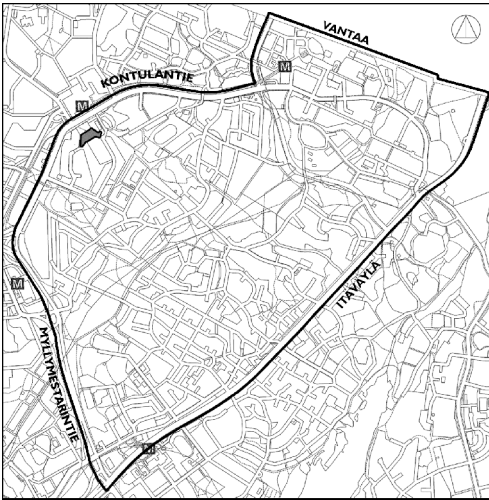
Koivikon jatkuvuus varmistetaan uudisistutuksilla. Vesakkoalueiden ja avoimen alueen rajat määritellään myös turvallisuus huomioiden. Luonnostaan syntynyt epämääräinen ja liejuinen polku urheilukentältä kapakkaan kunnostetaan. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Koivujen uusimisajankohdasta on sovittava. Koivikkoa nuorennetaan kohtalaisen suurikokoisilla taimilla.

Ylläpidossa huomioitavaa

Kiinnitetään erityistä huomiota alueen siisteyteen. Puutarhajätteet ja muu roju poistetaan metsästä, asukkaita informoidaan jätehuoltoasioissa (KPH). Nurmialueet niitetään kahdesti kesässä ja niittojäte kerätään pois. Alueelle istutetaan sipulikasveja, mukulaleinikkejä, yms. Hoitoluokan tarkistus on tehty suunnittelun aikana. Leikattuja nurmialueita koivujen alla on muutettu niityiksi.

22. KONTULAN ASUKASPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	7121 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66088
<i>Hoitoluokka</i>	A2, A3, L2, C1
<i>Osoite</i>	Naapurintie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VP, VK (leikkipuisto) 11043 / 2002
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1963 / 5370
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU 1037 / 1967
<i>Suunnittelija</i>	H. Carstens
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU 1015 / 1967
<i>Suunnittelija</i>	L. Koskela
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU A4S85V / 1988
<i>Suunnittelija</i>	L. Koskela
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/MIO A4P77IX, 4776/I / 1997
<i>Suunnittelija</i>	Maa ja vesi, Jaakko Pöyry Group
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/MIO 5243 / 2004
<i>Suunnittelija</i>	MA- Arkkitehdit
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 1999 / 1581, 1581.1

Kohteen kuvaus

Maastoltaan tasainen puisto rajautuu itäosasta sosiaaliviraston päiväkotitonttiin ja leikkipihaan sekä asukaspuistorakennuksen ulkotilaan. Puistoalueen pohjoispuolella on vanhusten palvelutalo Hely-koti. Puiston länsireuna rajautuu Hely-kodille johtavaan katuun. Kadun takana on Porttikujan kerrostalokortteleita. Puiston eteläreunalla on Naapurintien kerrostalokortteleita ja Naapurintien kääntöpaikka. Puistoksi kaavoitettu alue jatkuu etelään Naapurintien ja Porttikujan välisenä kallioisena metsänä. Puisto on toinen suunnittelualueen asukaspuistoista ja näin ollen tärkeä puistopalvelujen kannalta. Puisto palvelee kaikkia ikäryhmiä.

Kasvillisuus ja varusteet

Rakennetun alueen monipuolinen kasvillisuus koostuu mm. ikivihreistä, tuoksuvista ja perhosia keräävistä kasveista. Luonnonmukainen alue on tuoretta kangasta ja pääpuulajeina ovat 90-vuotiaat mänty, kuuset ja rauduskoivut.

Pensaskerroksessa kasvaa pihlajaa ja haapaa. Puiston länsiosassa on eri-ikäistä puustoa. Kenttäkerroksessa kasvaa vadelmaa, pihlajaa. Kalusteet ja rakenteet ovat hyväkuntoisia. (Kuvassa: puisto ennen peruskorjausta, vuonna 2003)

Käyttäjien toivomukset

Toivomukset on otettu huomioon jo puiston suunnitteluprosessin aikana.

Tavoitteet

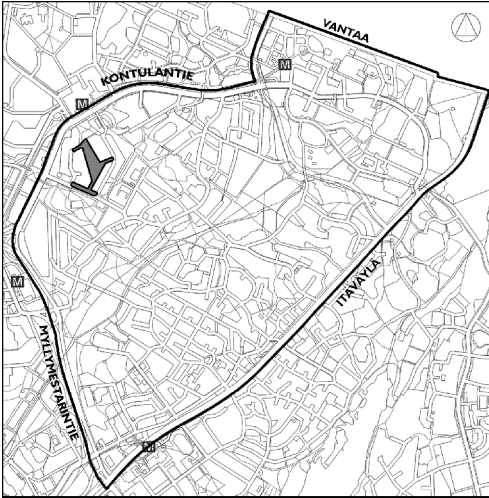
Tavoitteena on monipuolinen, viihtyisä ja turvallinen asukaspuisto.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puistoa hoidetaan vuonna 2004 valmistuneen suunnitelman mukaan.

23. NAAPURITIE – PORTTIKUJA, PUISTOMETSÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	25 781 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	66089, 66053
<i>Hoitoluokka</i>	A3, C1
<i>Osoite</i>	Mellunkylä, Porttikuja, Naapuritie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	P 5370 / 1963
	VP 11041 / 2002
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1963 / 5370
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU A3IP13, 3178/1/1982
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosa
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 1999 / nro 1581 - 1585

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Viheralue sijaitsee väljästi kerrostaloalueiden lomassa. Pohjoisosassa kasvaa iäkäs mutta hyväkuntoinen havupuuvaltainen metsä. Se on säilynyt hyvin luonnollisena huolimatta sijainnistaan talojen keskellä. Alueella ei ole rakennettuja käytäviä, mutta sitä sivuaa kevyen liikenteen väylä, jonka varrella oleva nurmikaista on hyvin hoidettu. Eteläosa on avoin kallioinen mäki kerrostalojen välissä (kuva). Kohteella on merkitystä lähellä olevien kerrostalojen lähivirkistys- ja suojaviheralueena. Metsä tuo myös väljyyttä kerrostaloalueelle. Puusto sulkee lähellä olevat kerrostalot taakseen niin, ettei näköyhteyttä ole kuin ylimmistä kerroksista. Puusto jatkuu paikoin tonteilla eikä selvää rajaa puiston ja tonttien välillä ole. Viihtyisyyttä vähentää kalliolle kantautuva liikenteen melu.

Kasvillisuus ja varusteet

Puiston pohjoisosassa on tuoretta kangasta, missä pääpuulajina on 90-vuotiaat kuuset. Muut puulajit ovat rauduskoivu ja mänty. Kallioalueen pohjoisreunassa kasvaa mäntyjä ja muutamia katajia. Kallioalueen eteläosa on kuivahkoa kangasta, missä kasvaa keski-ikäisiä mäntyjä ja alempana rinteillä koivuja. Kalliolla on kuivuuteen kuolleita puita.

Porttitien varressa tuoreella kankaalla kasvaa noin 60-vuotiasta koivikkoa, jonka alle on istutettu kuusia suojavaikutuksen lisäämiseksi. Alueella on talleamalla syntyneitä polkuja ja kaksi jonkin verran töhrittyä betonirakennetta, jotka liittyvät väestönsuojiiin.

Käyttäjien toivomukset

Liikenteen melu häiritsee. kerrostaloalueen asukkaat osoitteessa Naapurintie 10 toivovat, että varjostavaa puustoa harvennetaan. Suurella tontilla oleva puusto varjostaa enemmän kuin puiston puut.

Tavoitteet

Siisti, monilajinen ja elinvoimainen puistometsä.

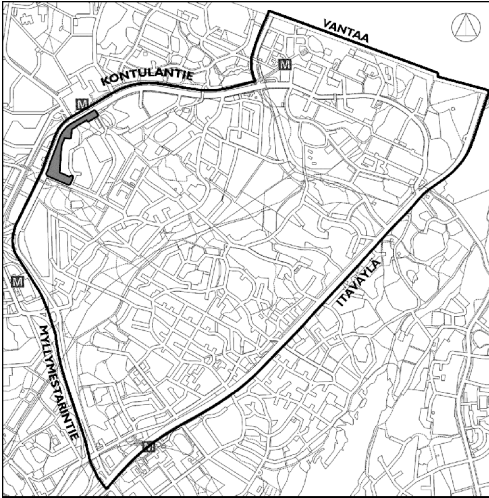
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Porttitien varressa puuston suojavaikutusta lisätään kehittämällä kerroksellisuutta ja suosimalla havupuita tien reunassa. Luonnonhoidon toimenpiteiden tarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

Roskat siivotaan pari kertaa kesässä.

24. PORTTITIE – KONTULANTIE, VIHERKAISTA

<i>Hoitopinta-ala</i>	30864 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66103
<i>Hoitoluokka</i>	A2, A3, C1
<i>Osoite</i>	Kontulantie, Porttitie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	P 5370 / 1963
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	sama kuin edellä
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs
<i>laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 1999 / nro 1586

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)
Rakenteellinen kunnostus (päiväkodin paikka)	I

Kohteen kuvaus

Viheralue sijaitsee kerrostaloalueen ja kadun välissä. Se toimii suojavyöhykkeenä talojen sekä Kontulantien ja Porttitien välissä. Alue on merkittävä suojaviheralueena ja kevyen liikenteen ympäristönä. Kontulantien suuntaisesti metsänreunassa kulkee vilkkaasti liikennöity kevyenliikenteen reitti. Viherkaistalla on sekä luonnonmukaisia, metsäisiä alueita että hoidetumpia, puistomaisia alueita (kuva). Metsäalueen keskellä on epäsiisti kentänomainen kohta. Siinä oli lyhyen aikaa lasten päiväkotia. Porttikujan kulmassa olevaan siirtolohkareeseen on kiinnitetty Kontulan perustamisen muistolaatta (kuva). Alue on merkittävä sekä suojaviheralueena ja kevyen liikenteen ympäristönä. Yleisvaikutelmaltaan alue on siisti.

Kasvillisuus ja varusteet

Eteläosa on kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa lähes satavuotista mäntyvaltaista sekametsää (mänty, hieskoivu, kuusi). Porttikujaa reunustavat kookkaat puistolehmukset. Siirtolohkareen ympäristössä puiden alla on leikattu nurmikko. Pohjoisosa on puistomainen, avoimilla alueilla kasvaa nurmikko ja kauniita koivuja. Puretun päiväkodin kohdalla kasvaa muutamia huonokuntoisia männynntaimia. Asfalttipintaiset, valaistut kevyen liikenteen väylät ovat hyvässä kunnossa.

Käyttäjien toivomukset

Metsä pitää palauttaa entiselle päiväkodin paikalle! Toivotaan, että alueelle perustetaan pienimuotoinen puulajipuisto opastauluineen ja polkuineen.

Tavoitteet

Siisti ja hoidetun oloinen vihervyöhyke, jossa hoidetummat puistoalueet vuorottelevat luontevasti metsäpuiston kanssa. Suojavaikutusta ylläpidetään metsän kerroksellisuudella ja elinvoimaisuudella. Uudelleen istutettavalla alueella voi kohdittain käyttää luonnonvaraisen lajiston lisäksi esim. jaloja lehtipuita, pihtoja, kukkivia pikkupuita tai koivun eri muotoja.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

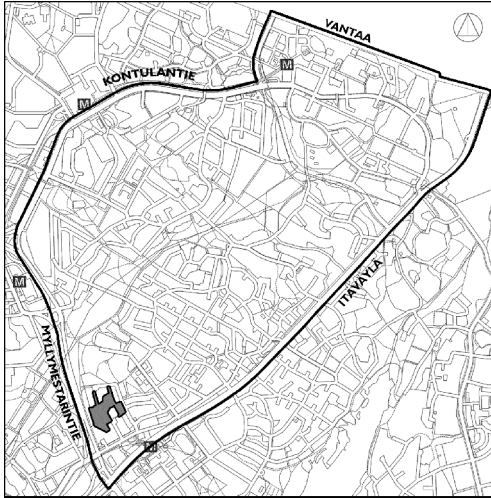
Puretun päiväkodin kohdalla oleva kenttämainen aukko korjataan. Kasvualusta analysoidaan ja kunnostetaan metsäpuistoksi. Kuolleet puut poistetaan, paikoin metsä vaatii harventamista. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

Kevyen liikenteen varrelle lisätään sipulikasveja. Muistolaatan ympäristö pidetään avoimena ja metsän pohjakasvillisuus hyvin hoidettuna.

25. ARHOTIEN PUISTOMETSÄ

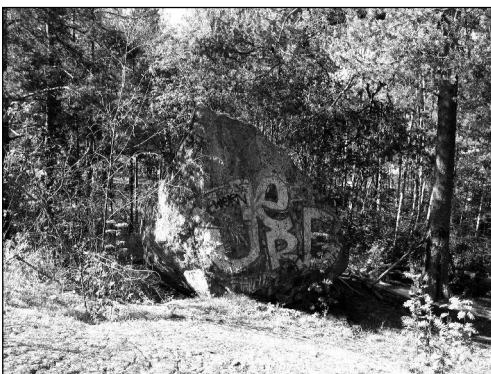
Hoitopinta-ala	30665 m ²
Rekisterinumerot	65001
Hoitoluokka	A3, C1
Osoite	Myllymestarintie, Arhotie
Kaavamerkintä nro / vuosi	P, mav. 4959 / 1961
Perustamisvuosi / ak.nro	sama kuin edellä
Suunnitelma nro / vuosi	
Suunnittelija	
Luonnonhoitosuunnitelman	Vartiokylän eteläosan lhs
laatimis- / toteutusvuosi / kuvat	1997 / 1997 / 2511 - 2516

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)
Rakenteellinen kunnostus	I

Kohteen kuvaus

Puisto sijaitsee omakotitaloalueen vieressä kerrostaloalueen keskellä. Mäkisellä ja kallioisella alueella kasvaa tiheä sekametsä, jonka halki risteilee sora-pintaisia kevyen liikenteen reittejä, joista osa on kauniisti kaventunut poluksi (kuva). Keskiosassa on avokalliota ja runsaasti kookkaita kiviä. Viheralue on sitä ympäröivien kerrostaloalueiden asukkaille kohtalaisen merkittävä virkistysalue ja suojavyöhyke Myllymestarintien suuntaan. Puisto on maastonmuodoiltaan vaihteleva ja mielenkiintoinen. Metsä on kuitenkin luotaantyöntävän varjoisa ja siellä on runsaasti pystyyn kuolleita havupuita. Kalusteet ovat huonossa kunnossa ja alueelle kantautuu voimakas liikenteen melu Myllymestarintieltä. Aluetta käytetään ulkoiluun, koirien ulkoiluttamiseen ja leikkimiseen.

Kasvillisuus ja varusteet

Puiston kasvupaikat vaihtelevat tuoreesta kuivaan kankaaseen sekä kallioalueeseen. Pääpuulajeja ovat rauduskoivu ja kallioisilla alueilla mänty. Puusto on kallioalueita lukuun ottamatta tiheä. Luonnonhoitotoimenpiteitä on tehty viimeksi vuonna 1997.

Puiston penkit ovat erittäin huonokuntoiset ja valaisinpylväät ovat vinossa.

Käyttäjien toivomukset

Ei raivata liikaa puustoa, halutaan säilyttää metsän tuntu. Roska-astioita toivotaan lisää. Polkujen reunoilta voi raivata pensaikkoa niin, että turvallisuuden tuntu ja avoimuus lisääntyvät. Tiheikköjä voi jättää keskemälle metsään. Valaistusta toivotaan lisää. Esillä olevat juurakot tekevät alueesta epäsiistin ja vastenmielisen oloisen. Kannot pitäisi poistaa tai kääntää maahan. Reittien varsia pitäisi hoitaa paremmin.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti, elinvoimainen ja monilajinen puistometsä, jossa lämpimät valoisat paikat vuorottelevat pimeämpien metsäsaarekkeiden kanssa. Puistossa on hyväkuntoinen ja riittävä kalustus, toimiva roskahuolto ja kunnan valaistus, joka antaa puistossa liikkujalle turvallisen tunteen.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

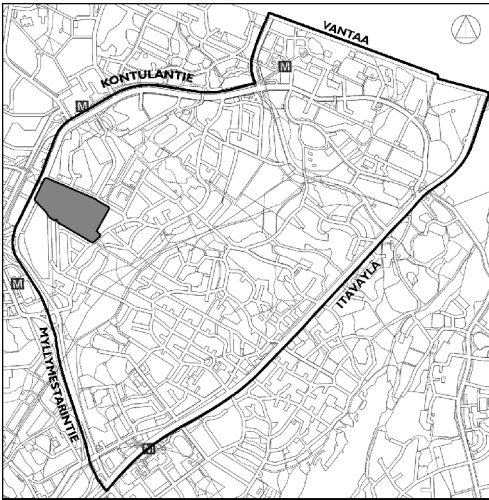
Puiston läpinäkyvyyttä lisätään. Vesakkoa ja kuolleita puita poistetaan. Tehdään uudisistutuksia. Annetaan kallion kohdittain näkyä puistokäytävälle. Luodaan vaihtelua puistoon kasvillisuutta muokkaamalla. Avoimet ja suljetut, kallioiset ja rehevät, valoisat ja varjoiset sekä yksilajiset ja monilajiset alueet vuorottelevat kulkureitin varrella. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Voi harkita pientä koira-aitausta.

Ylläpidossa huomioitavaa

Puiston kalusteet ja roska-astiat kartoitetaan. Hankitaan tarvittava lisäkalustus tai kunnostetaan nykyiset kalusteet. Raittien reunat pidetään avoimina vesakosta.

26. KONTULAN KELKKAPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	116501 m ²
<i>Rekisterinumerot</i>	66054
<i>Hoitoluokka</i>	A2, A3, B2, C1, K1
<i>Osoite</i>	Porttitie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VL 9030 / 1987
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1987 / 9030,
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PUO 2345/1974
<i>Suunnittelija</i>	H. Carstens
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PUO 4017/1 / 1988
<i>Suunnittelija</i>	Maisematoimi Oy, Reijo Nygren
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/MIO 5045/1-22 / 2000
<i>Suunnittelija</i>	Maisema ja ympäristö Oy, Matti Ventola
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuviot</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs 1998 / 1999 / nro 1587 – 1598

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	2 (2009-2011)
Rakenteellinen kunnostus	2

Kohteen kuvaus

Puisto sijaitsee kerrostaloalueen ja pientaloalueiden välissä. Alue otettiin virkistyskäyttöön 1970-luvulla, kun alueen käyttö täyttöalueena loppui. Puistossa sijaitseva pienoiskenttä on aikanaan sijoitettu puretun bensa-aseman tontille. Maasto on muotoiltu voimakkaasti kumpuilevaksi ja puiston avointa keskiosaa reunustavat selkeästi rajatut metsiköt. Puistossa harrastetaan talvisin hiihtoa, lasketaan pulkkamäkeä (kuva) ja ulkoillaan. Kesäisin otetaan aurinkoa ja skeittailaan. Koko puisto, kuten myös alueella oleva koira-aitaus (kuva), on vilkkaassa käytössä ympäri vuoden. Alue on valaistu. Puisto on tärkeä sekä alueen asukkaille että pidemmältäkin tuleville nuorille. Alue palvelee kaikkia ikäryhmiä. Kelkkapuisto on siisti ja hyvin hoidettu. Puistoon on vuonna 2002 rakennettu korkeatasoinen skeittialue (kuva).

Kasvillisuus ja varusteet

Reuna-alueiden metsiköt ovat pääasiassa tuoretta kangasta, missä pääpuulajina on rauduskoivu. Kumpujen laella olevien metsäsaarekkeiden pääpuulajina on mänty. Länsiosassa on lehtomaista kangasta, missä kasvaa eniten 80-vuotiaita kuusia ja rauduskoivuja sekä 40-vuotiaita pihlajia ja harmaaleppiä. Aluskasvillisuutena on seljaa, vadelmaa, pihlajaa ja haapaa. Uusille alueille on istutettu kotipihlajia, ruotsinpihlajia ja metsävaahteroita. Kumpuilevat rinteet hoidetaan niittyinä. Laaksonpohjissa ja skeittialueen ympärillä on nurmikko.

Avoimen alueen korkeimmalla kohdalla on Bjarne Lönnroosin paviljonkimainen punagraniitista tehty teos "Rakkauden temppeli" (16.8.2003). Teos on hyvässä kunnossa. Koirapuiston ja ympäröivien alueiden kalusteet ovat epäsiistit (kuva).

Käyttäjien kommentit

Toivotaan leikkipaikkaa pikkulapsille. Muutama valaisinpylväs on sijoitettu väärin niin, että lapset saavat varoa niitä pulkkamäessä. Erityisen vaarallisia tilanteita syntyy jäisellä kelillä. Toivotaan, että hiihtolatuja hoidetaan paremmin. Puiston yleisilme on heikko. Roskat, risut, paperit, muovit, yms. pitää siivota pois. Varsinkin talvikaudella on ongelmia autojen paikoituksen kanssa, etenkin Porttikujalla. Valaisimet eivät toimi. Erittäin rumanvärinen kontti ei sovi maisemaan. Voisiko sen vaikka maalata? Skeittipuisto pilasi kelkkapuiston rauhan. Kelkkapuisto on Itäisen Helsingin ylpeys! Se on todella ahkerassa käytössä!

Tavoitteet

Tavoitteena on ylipäältään siisti, samalla myös kalustukseltaan ja kasvillisuudeltaan monipuolinen puisto, joka antaa hyvät puitteet sekä liikuntaharrastuksille, leikille, koirien ulkoiluttamiselle että oleskelulle. Kaiken ikäiset tuntevat puiston omakseen.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Rinteiden niittyalueita kehitetään edelleen siten, että ainakin kohdittain niityistä kehittyy kukkivia. Istutetut männiköt harvennetaan tarpeeksi usein siten, että puilla on tilaa kasvaa kauniiksi ja tuuheiksi. Yksilajiseen metsikköön luodaan sekä valoisia että varjoisia kohtia. Koirapuiston kalusteet kunnostetaan. Puistoon sijoitetaan muutama leikkiväline sekä päiväkotitietä ala-asteikäisille lapsille. Valaisinpylväiden sijainti tarkistetaan ja huolehditaan siitä, etteivät pylväät ole pulkkamäen tiellä. Reuna-alueiden kalustus inventoidaan ja

ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

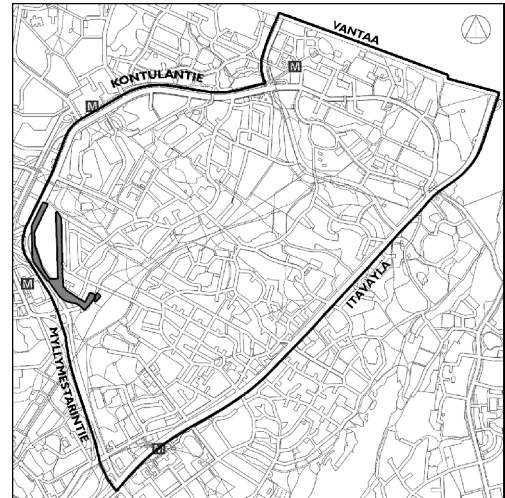
Niittyalueiden kehittämiseen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.

27. KONTULAN LIITTYMÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	43 019 M ²
<i>Rekisterinumerot</i>	66002, 65166
<i>Hoitoluokka</i>	B2, C1
<i>Osoite</i>	Myllymestarintie, Kontulantien
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	EV 9030/1987, 10312/1997, 10333/1998
<i>Perustamisvuosi /ak.nro</i>	1997 / 10312, 1998 / 10333
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- /toteutusvuosi /kuviot</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs 1998 / 1999 / nro 1599 - 1608, 1501, 1504 1512, 1513

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Suojaviheralue rajautuu vilkasliikenteisiin teihin ja pientaloalueeseen. Alueen keskellä on lämpövoimala. Maastoltaan vaihtelevalla metsäalueella risteilee kevyen liikenteen raitteja ja polkuja. Alue on merkittävä pientalojen ja teiden välisenä suojavyöhykkeenä. Alueen yleisilme on kohtalainen.

Kasvillisuus ja varusteet

Länsiosassa on kuivaa kangasta, kalliota ja kitumaata missä pääpuulajina on mänty. Myllymestarintien puolella kasvaa satavuotisia mäntyjä ja lisäksi maisemapuina rauduskoivuja. Eteläosassa on tuoretta kangasta, missä pääpuulajeina on iäkkäitä mäntyjä ja kuusia. Alueella on sekä asfaltti- että sorapintaisia kevyen liikenteen raitteja. Valaistus ja kalustus ovat suhteellisen hyvässä kunnossa.

Käyttäjien kommentit

Puu- ja risujätteet sekä kivi- ja maakasat tekevät alueen epäsiistin oloiseksi! Aluetta ei saa rakentaa täyteen, vaan metsät ja puistot pitää säilyttää!

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti ja turvallinen suojaviheralue, jossa puusto on elinvoimaista ja kasvupaikalleen sopivaa. Hyväkuntoiset, kalustetut ulkoiluraitit johtavat kulkijan alueen halki.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Alue kuuluu vireillä olevaan asemakaavan muutoshankkeeseen (Ksv toimintasuunnitelma 2003-2005). Myllypuron lämpövoimalan tontille on suunnitteilla tiivis pientaloalue. Muurimestarintien ja Myllypuron liittymän itäpuolelle suunnitellaan toimitilarakentamista ja Lallukantien ympäristöön taas tiivistä pientalorakentamista.

Alueen siisteydestä huolehditaan. Asemakaavan muutoksen valmistuttua laaditaan tarvittavat kunnostussuunnitelmat puistoalueille. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

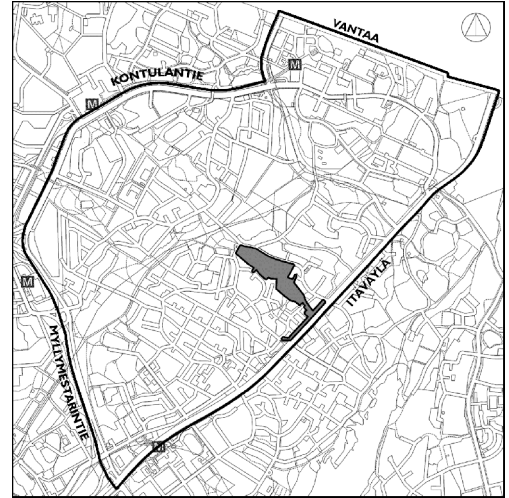
Valaisinpylväiden ja muun kalustuksen kuntoon kiinnitetään erityistä huomiota. Risukasat poistetaan mahdollisimman pian. Alueen yleisilmettä parannetaan sekä ylläpidollisin että luonnonhoidollisin keinoin.

28. LINNANHERRAN PUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	77778 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65110, 65310, 65099
<i>Hoitoluokka</i>	A3, C1,
<i>Osoite</i>	Itäväylä, Linnanherrantie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	P 0727 / 1999, VL / 9700 / 1986, EV / 10355 / 1986, 9450 / 1990
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1961 / 4933 ja 1986 / 8700
<i>Suunnitelman nro / vuosi</i>	
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / nro 2538 – 2552

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)
Luonnonhoito	1 (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Kohde sijaitsee Linnanherrantien eteläpuolella pientaloalueiden välissä rajautuen etelässä Itäväylään. Viheralue on metsäinen ja osittain kallioinen. Kallioalueet ovat valoisa ja osittain sileitä, mutta paikoin vaikeasti saavutettavissa. Kallioiden rinteillä on runsaasti pyöreitä luonnonkiviä. Sekä maaston että kasvillisuuden yleisilme on vaihteleva ja monipuolinen. Puutarhajätteet, käytävien reunojen hoitamattomuus, valaistuksen puute sekä paikoittainen roskaisuus heikentävät puiston viihtyisyyttä. Käytäväverkoston puute alueen pohjoisosassa on kuluttanut metsänpohjaa hallitsemattomasti. Linnanherranpuisto on merkittävä osa laajempaa virkistysaluekokonaisuutta. Lisäarvoa tuovat ensimmäisen maailmansodan aikaiset maalinnoitusrakenteet.

Kasvillisuus ja varusteet

Alue on metsäinen, mutta kuitenkin kohtalaisen valoisa. Alavissa kohdissa on tuoretta kangasta ja korkeimmilla alueilla on kuivahkoa kangasta sekä kallio- maata. Pääpuulajeina on kuusi, rauduskoivu ja kallioisilla alueilla mänty. Viher- alueella on runsaasti todella kookkaita, vanhoja mäntyjä. Osa kallioalueen männyistä on huonokuntoisia. Lehtipuuvältaisillä alueilla pääpuulajeina ovat vaahtera, pihlaja ja koivu. Puistossa on tiheä aluskasvillisuus. Korkeilla kallioalueilla kasvillisuus on mäntyvaltaista ja aluskasvillisuus on vähäistä. Käytävien varret ovat paikoin vesakkoisia. Kuivuuden aiheuttamia tuhoja näkyy monin paikoin.

Puiston eteläpäässä on kivituhkapintaisia kevyen liikenteen raitteja. Osa raittien reunoista on nurmettumassa. Itäväylän suuntainen raitti (vallin takana) on valaistu korkealle asennetuilla ajotiemallisilla valaisimilla (kuva). Niiden kunto on kohtalainen. Puistossa ei ole penkkejä eikä roska-astioita. Linnoituslaitteet ovat täyttymässä maa-aineksilla ja kasvijätteillä ja niiden reunoilla kasvaa puita. Maalinnointuskaivannon yli johtava käytävä on rakennettu epäsiistin rummun varaan (kuva). Jyrkiltä käytäviltä valuu pintavesien mukana soraa ajoteille.

Käyttäjien toivomukset

Toivotaan näkymien avaamista kallioilta.

Tavoitteet

Turvallinen ja viihtyisä puistometsä, jossa on hyvä ulkoilla ja nauttia luonnosta.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puiston itäisen sisäänkäynnin yhteydessä olevaan kiveen kaiverretaan puiston nimi ja käytävän alltava, linnoitusrakenteessa oleva muovirumpu korvataan puusillalla. Linnoituslaitteet siivotaan roskista ja niiden rakenteissa kasvavat puut ja pensaat poistetaan hoito-ohjetta noudattaen. Linnoitusrakenteista kertova infotaulu asennetaan esim. käytävän varrelle, puusillan kohdalle. Puiston halki kulkevat käytävät pidetään kunnossa ja liian lähelle käytävää työntyvä vesakko pidetään kurissa.

Jyrkän puistokäytävän kaltevuus/rakenne korjataan siten, etteivät sadevedet syövytä kivituhkaa (katso myös kohde I 4a). Linnanväenpolun ja Linnanherantien risteyksessä olevan tontin halki johtava raitti siirretään asemakaavaan merkitylle kohdalle ja uuden käytävän vieressä oleva painanne siistitään. Työ toteutetaan vuonna 2005. Puuston elinvoimaisuudesta huolehditaan ja vanhaa heikkokuntoista puustoa uudistetaan vaiheittain. Luonnonhoidon toimenpiteet tarkistetaan. Käytäväverkosto kunnostetaan turvallisiksi ja selvitetään olisiko metsäisille käytäville asennettava valaisimet.

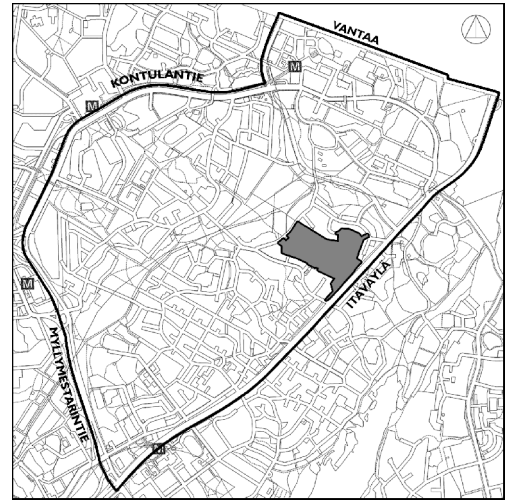
Ylläpidossa huomioitavaa

Kivituhkakäytävä kunnostetaan tai siistitään ja metsä siivotaan roskista. Roskat poistetaan kaksi kertaa vuodessa. Viheralueen roskahuolto järjestetään. Alueelle asennetaan roska-astiat.

29. UUSSILLAN PUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	145 250 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66061, 65023, 65147
<i>Hoitoluokka</i>	A3, B2, C1
<i>Osoite</i>	Itäväylä, Rekitie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	P 7990 / 1980, VL-EV 9580 / 1991, EV 9450 / 1990, YL,9580 / 1991
<i>Perustamisvuosi /ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / 2559 – 2577

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)
Rakenteellinen kunnostus	I
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Sopuuhainen ja viehättävä puisto sijaitsee pientaloalueen keskellä rajautuen kaakossa Itäväylään. Itäväylän varsi on asemakaavassa merkitty suojaviheralueeksi. Alue sijaitsee laaksomaisessa painanteessa, jonka pohjoispuolta reunustaa kallioinen rinne. Puistolla on kulttuurimaiseman piirteitä avoimine niitty-maineen ja entisine hakamaineen. Koillisosassa on kallioinen, karu, lämmin ja osittain kivikkoinen mäki. Tämä sekä maiseman että virkistyksen kannalta merkittävä alue on osa laajempaa viheraluekokonaisuutta. Uussillanpuisto on viehättävä, rauhallinen ja omaleimainen alue, jonka vahvuutta lisäävät selkeä tilavaikutelma ja kauniit maaston muodot. Asukkaat valitsivat viherosaston suorittamassa kyselyssä tämän puiston yhdeksi suunnittelualueen parhaimmista puistoista.

Kasvillisuus ja varusteet

Puiston pohjoisosan reuna-alueet ovat lehtomaista kangasta, tiheää rauduskoivu- ja sekametsää sekä pajukkoa; yksittäispuina tällä alueella kasvaa mäntyjä. Kallioiden pääpuulaji on mänty. Puusto on harvennettu vuonna 1997. Avoimet, entiset laidunalueet ovat pääosin monilajista niittyä, jonka laidunnus lopetettiin vuoden 2000 paikkeilla. Varjakantaipaleen ja Itäväylän kulmassa on monilajinen arvokas ketokasvusto.

Sorapintaisen ulkoilureitin varrella on uudehkot vihreät HKR-malliset roska-astiat. Puistossa on hyväkuntoinen kylmämuuri. Varjakantaivalta valaisee hyväkuntoiset kevyen liikenteen valaisimet, joiden varsi ja runko ovat sinkittyä terästä. Puistoraitin varrella on uudehkot teräsrakenteiset kahdenistuttavat penkit (kuva).

Käyttäjien toivomukset

Niittymäistä avointa tilaa lisätään pohjoiseen päin. Toiminnallisuutta toivotaan lisää. Istuskelupaikkoja halutaan lisää puiston eteläosaan, purettujen rakennusten kohdalle sekä koillisosan lämpimän metsänreunan tuntumaan. Eriyisesti koirien ulkoiluttajat toivovat lisää roska-astioita ja isoille koirille juoksualuetta. Toivotaan pohjoispäädystä olevan haisevan ojan kunnostamista. Puiston pohjoisosassa oleva sorakenttä tulee säilyttää pesäpallopelejä varten. Alue ei saa muistuttaa pakettipeltoa. Toivotaan laidunmaita, kukkaniittyjä ja laiduntavia hevosia. Toivotaan Varjakantaipaleen jatkamista Broändan purolaaksoon.

Tavoitteet

Puiston kehittämistavoitteena on puiston avoimuuden ja muiden jo olemassa olevien ominaispiirteiden säilyminen ja kehittäminen. Puistoa voi luonnehtia nautiskelu- ja rauhoittumispaikaksi, joka antaa kaikille aisteille lepoa. Laajat avoimet alueet ja metsäinen valoisa kallio luovat oivat puitteet lasten leikeille, auringonotolle, oleskelulle ja peleille. Pieni pelikenttä ja ulkoiluraitti antavat mahdollisuuden liikunnallisille harrastuksille. Varjakantaivalta tulee mahdollisimman pian jatkaa Itäväylän alitse Broändan purolaakson laajoille virkistysalueille. Metsäalueet pidetään monilajisina ja elinvoimaisina.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Niittyaluetta ja metsänreunakasvillisuutta kehitetään edelleen siten, että sekä eläin-, hyönteis- että kasvikunnan monilajisuus säilyy tai lisääntyy entisestään. Niittyaluetta laajennetaan puoliavoimena edelleen pohjoiseenpäin siten, että yksittäisiä paju- ja koivuryhmiä säilytetään. Rivitalon lähellä oleva oja kunnostetaan. Eriyistä huomiota kiinnitetään veden virtaukseen ja rumpujen kuntoon sekä niiden ulkonäköön. Harkitaan sillan rakentamista Linnansillanpolun päähän. Oja rakennetaan vesiaiheeksi puistoon siten, että se puiston puolelta paikka paikoin on näkyvissä. Ojan länsipuolella oleva kasvillisuus käsitellään kuitenkin siten, että se muodostaa edelleen suojaistutuksen asutuksen ja yleisen puistoalueen välille. Puiston pohjoisosassa olevan niityn laajennus-

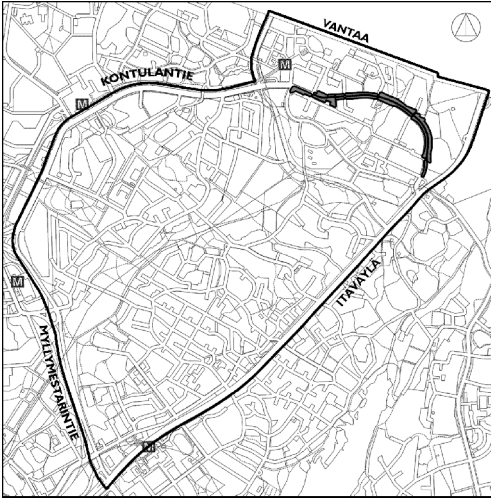
alueen sarkaojat täytetään hiekalla niitypainanteiksi siten, että niityn hoito helpottuu.

Puuttuva Linnansillanpolku (kuva) rakennetaan ja sen jatkeeksi rakennetaan sorapintainen korkeintaan 1,5 metriä leveä puistokäytävä Varjakantaipaleelle. Puiston kalustus vaihdetaan suunnittelukauden loppupuolella yhtenäiseksi muiden purolaakson kalusteiden kanssa. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

Niittyaluetta laajennetaan puoliavoimena edelleen pohjoiseen päin siten, että yksittäisiä pajuja ja koivuja jätetään alueelle kasvamaan. Sorakenttää laajennetaan mahdollisuuksien mukaan ja kentän reunaan asennetaan muutamia penkkiä.

30. LINNANHERRAN PUISTO

<i>Hoito-pinta-ala</i>	34 083 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66031
<i>Hoitoluokka</i>	A2, C1
<i>Osoite</i>	Mellunmäentie
<i>Kaavamerkintä / nro</i>	5812 / 1968
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1968 / 5812
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU 2361/1,2,3 / 1975, 1973, 1973
<i>suunnittelija</i>	Leena Laine
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Mellunmäki – Mustavuori lhs
<i>Laatimis- / toteutusvuosi / kuvat</i>	2000 / 2001 / 2068, 2069

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Kapea puistokaista sijaitsee tiiviin kerrostaloalueen keskellä, vilkasliikenteisen Mellunmäentien varrella. Hyvin hoidettu kevyen liikenteen raitti, jota ympäröi hyvin hoidettu vihervyöhyke. Puisto luo viihtyisyyttä katu ympäristöön ja yleisvaikutelmaltaan alue on siisti.

Kasvillisuus ja rakenteet

Raitin varrella on nurmikaista, jolla kasvaa yksittäispuita ja puuryhmiä (koivuja, pihlajia, mäntyjä). Vihervyöhykkeellä on kohdin myös luonnonmukaisen oloisia pieniä metsiköitä. Valaistu, asfalttipintainen kevyen liikenteen raitti on hyvässä kunnossa.

Tavoitteet

Vehreä, siisti ja turvallinen raittiympäristö.

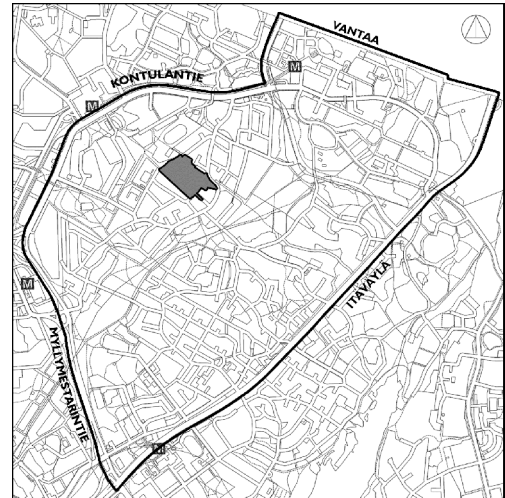
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Luonnonhoidon toimenpidetarve ja hoitoluokkien rajaukset tarkistetaan.

31. MUSTIKKAMÄKI

<i>Hoitopinta-ala</i>	57729 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66052
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Humikkalantie
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VL, sm, 9025/1987 ja VL 8360 / 1982
<i>perustamisvuosi ja</i>	amat kuin yllä
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs
<i>Laatimis- ja toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 2003 / 1558 - 1563

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Mustikkamäki sijaitsee pientaloalueiden keskellä ja liittyy luoteisosasta Kontulan urheilupuistoon. Kallioisella mäellä puusto on suhteellisen harvaa. Kallioon louhittuja ensimmäisen maailmansodan aikaisen maalinnoituksen jäänteitä on puistossa runsaasti niin kuin myös irrallisia kalliolohkareita. Puisto on merkittävä sekä historiallisten, maisemallisten että luontoarvojen osalta. Mustikkamäen puisto on yleiskaava 2002:ssa merkitty arvokohteeksi. Tämän lisäksi puisto on paljon käytetty virkistysalue. Mustikkamäen tunnelmaa voimistaa kallioiden alueiden luontainen avoimuus. Yleisvaikutelma on erityinen, viehättävä ja valoisa. Reittien linjaus ja leveys on hyvin sovitettu alueen luonteeseen. Puisto on suhteellisen hyvässä kunnossa, lukuun ottamatta pystyyn kuolleita katajia, kuusia ja mäntyjä sekä lievää roskaisuutta. Raivausjätteet ja rakenteiden osittain huono kunto häiritsevät yleisvaikutelmaa.

Kasvillisuus ja varusteet

Alueen pohjoisosa on lehtomaista, tuoretta sekä kuivaa kangasta. Kallioilla kasvaa pääosin mäntyä, pihlajaa ja katajaa. Kasvilajisto on sekoitus luonnonkasveja ja harvinaisiakin kulttuuriseuralaiskasveja, mikä tekee alueesta kasvillisuudeltaan arvokkaan (Ik II). Eteläosan alikulkuun liittyy hyvin hoidettuja keltakotakuusama- ja japaninangervoistutuksia. Luonnonhoito on toteutettu vuonna 2003. Kallioalueilla on paljon kuivuuteen kuollutta kasvillisuutta.

Puistoraitit ovat sorapintaisia lukuun ottamatta eteläosan alikulun kohdalla olevaa hyväkuntoista asfalttikäytävää. Pohjoisosan leveä, valaistu raitti on myös hyvässä kunnossa, mutta muiden sorakäytävien kunto on kohtalainen.

Käyttäjien toivomukset

Metsän tulee säilyttää ja sen hoitoa/siivoamista tulee tehostaa. Linnoituslaitteet tulee pitää siistinä ja vain hyväkuntoisimmat kannattaa korjata. Toivotaan mahdollisimman paljon luonnonvaraista metsää. Hoitaa kuitenkin pitää! Mäki on upea. Toivotaan, että juoksuhaudat t siivotaanmyös tulevien sukupolvien nähtäväksi – vain hyväkuntoisia kannattaa korjata. Alueella kaivataan ympäristön siivousta.

Tavoitteet

Siisti ja luonnonmukainen kalliometsä, jossa linnoituslaitteet ja arvokkaat kasvit ovat erityisasemassa. Kallioalueen reunametsät ovat elinvoimaisia ja monimuotoisia. Puuston uudistumisesta pidetään huolta.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Alueen ylläpitoa tehostetaan. Harkitaan keskeisten osien siirtämistä A3- hoitoluokkaan. Maisemaa häiritsevät kuolleet puut siivotaan pois. Komeita keloja jätetään kallioalueelle kuitenkin siten että turvallisuus tulee huomioitua. Taimikoiden hoitoa tehostetaan. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

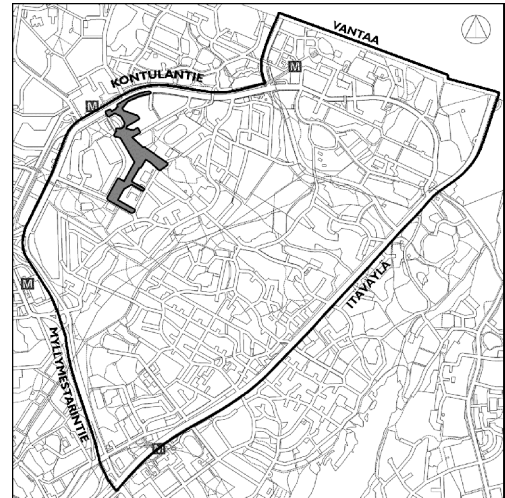
Jätehuolto tehostetaan ja kalusteet kunnostetaan tai vaihdetaan. Linnoituslaitteet pidetään siistinä roskista ja niissä kasvava kasvillisuus poistetaan hoito-ohjeen mukaan.

32. EMÄNNÄN PUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	74616 m ²
<i>Rekisterinumero(t)</i>	66049, 66003
<i>Hoitoluokka</i>	A2, A3, C1
<i>Osoite</i>	Kontulantie, Emännänpolku, Porttitie
<i>Kaavamerkintä nro /vuosi</i>	VP 8789 / 1984, I 1042 / 2002 ja VP 10617 / 2001, P 5370 / 1963
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1998 / 5370
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKRMIO 5213 I/19 / 2003
<i>Suunnittelija</i>	SCC Viatek Oy / Härö, Rönholm
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- / toteutusvuosi / kuvio</i>	Vartiokylän pohjoisosan lhs 1998 / 2003 / 1570 - 1573, 1576 - 1579

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

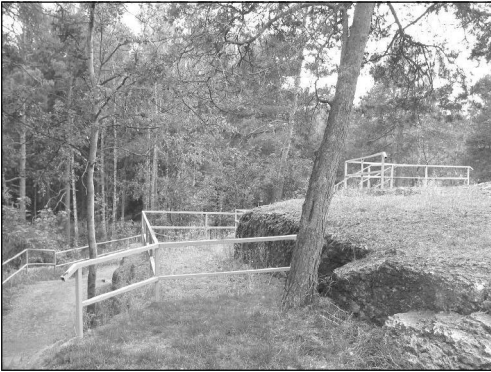
Kohteen kuvaus

Kohde sijaitsee kahden pääosin 1960-luvulla rakennetun kerrostaloalueen, koulun ja kirkon välissä. Puisto on maastoltaan vaihteleva, pääosin metsäinen ja kallioinen kevyen liikenteen väylän ympäristö. Metsäalueiden lisäksi puistolle ominaisia ovat avoimet nurmipinnat. Puiston viehättävä erityispiirre on sen läpi ajoittain hyvin runsasvetisenäkin virtaava ojauma.

Puiston halki kulkeva kevyen liikenteen raitti johtaa Kontulan tien alitse Kontulan ostoskeskukseen, joten puisto on vilkkaassa käytössä.

Kasvillisuus ja varusteet

Avoimet alueet ovat käyttö- ja luonnonurmia, joilla kasvaa yksittäisiä lehmuksia ja lehmusryhmiä. Pensasryhmiä on istutettu pääasiassa koulun ja liikuntapuiston läheisyyteen rajaamaan laajoja, aukeita piha- ja kenttäalueita. Perennaistutukset korostavat ojauman mutkassa olevaa oleskelualueita. Erityisesti puiston länsi- ja luoteisosien nuori lehtipuumetsä (lajeja ovat rau-

duskoivu, haapa, pihlaja, vaahtera, saarni ja raita) antaa oman leimansa alueelle. Metsiköt muodostavat myös tehokkaan suojavyöhykkeen korkeiden kerrostalojen suuntaan. Avokallioiden tuntumassa on valoisa kuiva kangas, missä kasvaa rauduskoivuja ja noin 80-vuotiata mäntyjä. Pensaskerroksessa on mm. vadelmaa, pihlajaa, pajua, vaahteraa ja saarnea. Urheilupuiston lähellä on runsas kasvusto jättibalsamia.

Käyttäjien toivomukset

Asukkaiden toiveet on huomioitu Emännänpuiston suunnittelun yhteydessä.

Tavoitteet

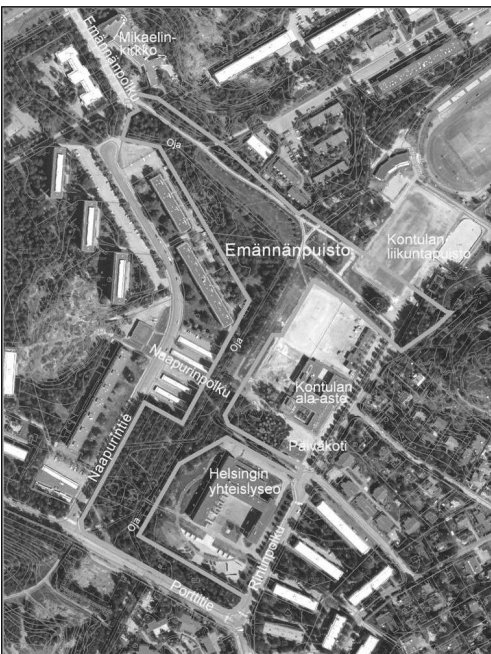
Turvallinen, siisti ja kaunis puistoalue, jossa sekä luonnonmukaiset ja rakennetut että avoimet ja suljetut alueet vuorottelevat ja täydentävät toisiaan. Kiireisenkin kulkijan tekee mieli istahtaa.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Suurin osa alueesta on kunnostettu vuonna 2004, eikä se näin ollen vaadi erityisiä toimenpiteitä. Kunnostusalueen ulkopuolelle jäävä kirkon takana oleva puiston osa on pääosin metsäinen ja kallioinen. Porttitien varressa, Rintinpolun kulmauksessa on huonokuntoisia puita, jotka on koulun läheisyyden vuoksi poistettava kiireellisesti. Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan.

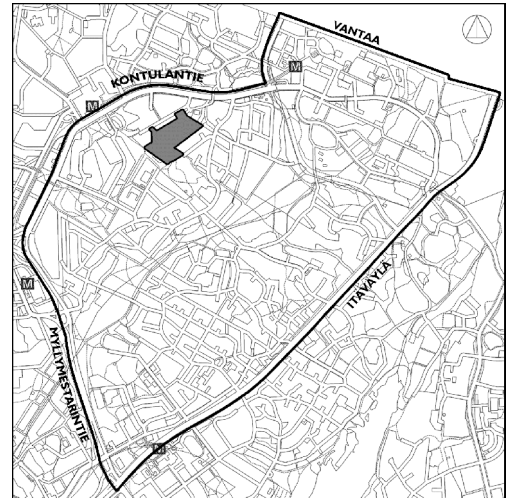
Ylläpidossa huomioitavaa

Alueen runsas käyttö ja Kontulan ostoskeskuksen läheisyys vaativat erityistä huolenpitoa siisteydestä. Myös metsäiset alueet ovat herkästi ilkvallan ja roskaamisen kohteena. Siivotaan kaksi kertaa kesässä.

33. KONTULAN LIIKUNTAPUISTO (LIIKUNTAVIRASTON HALLINNASSA)

<i>Hoitopinta-ala</i>	17455 m ²
<i>Rekisterinnumero(t)</i>	66006
<i>Hoitoluokka</i>	C1
<i>Osoite</i>	Tanhuantie, Rintinpolku.
<i>Kaavamerkintä nro / vuosi</i>	VU, U, 10617 / 2001
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	1963 / 5370
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/PU 2089 / 1969
<i>Suunnittelija</i>	H. Castrens
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	HKR/KAO 21109 / 1974
<i>Suunnittelija</i>	
<i>Suunnitelma nro / vuosi</i>	Liikuntavirasto teettänyt
<i>Suunnittelija</i>	
<i>Luonnonhoitosuunnitelman</i>	Vartiokylän pohjoisosa lhs
<i>Laatimis- ja /toteutusvuosi / kuvio</i>	1998 / 1999 / 1564, 1568, 1569, 1574, 1575

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Liikuntapuisto rajautuu pohjoisesta kerrostaloalueeseen, idästä pientaloalueeseen, lounaasta kouluun ja kaakosta Mustikkamäen puistoon. Alue oli vielä 1960-luvulla pelto- ja laidunalueita. Koulujen rakentaminen 1960-luvun lopussa loi paineita liikuntapuiston perustamiselle. Liikuntavirasto vastaa alueen hoidosta, mutta viherosastolla on vastuu reuna-alueiden puistometsistä. Urheilupuisto on vilkkaassa käytössä ja sillä on suuri merkitys sekä alueen asukkaille ja kouluille että myös muualta tuleville liikuntaa harrastaville. Yleisilmeeltään liikuntapuiston viheralueet ovat puistomaisesti rakennettuja ja ne liittyvät luontevasti sekä liikunta-alueisiin että ympäröiviin puistometsiin.

Kasvillisuus ja varusteet

Urheilupuistoa rajaavat melko tiheäkasvuiset metsäkaistaleet, joilla kasvaa sekapuustoa. Itäpuolella oleva metsä on lehtomaista kangasta, missä pääpuulajina on hieskoivu. Länsipuolella on kerrostaloalueeseen liittyvä tuore kangas-

metsä, jonka pääpuulajeina ovat kuusi ja rauduskoivu. Metsän aluskasvillisuus on rehevää rikkaruohoa. Liikunta-alueen yhteydessä on nurmialueita ja harvaan istutettuja puita. Alueelle on jätetty pieniä pajukkoja ja vatukkoja. Urheilukenttää reunustavat massapensasistutukset, joissa kasvaa mm. matalia angervoja ja kääpiövuorimäntyjä. Puiston pohjoisreunassa olevan uudehkon pysäköintialueen reunakivet ovat irronneet ja kasvillisuus on jäämässä rikkaruohojen peittoon.

Käyttäjien toivomukset

Aluetta tulisi jäsentää esim. istutuksilla tai viherkaistoilla.

Tavoitteet

Urheilupuistoa reunustaa hyväkuntoiset ulkoiluraitit ja monipuoliset sekä huolitellun ilmeen omaavat puisto- ja viheralueet. Reunametsät muodostavat suojan asutuksen ja kentän välissä.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Emännänpuiston kunnostuksen toinen vaihe jäi toteuttamatta vuonna 2004 johtuen urheilualan ja puiston rajan epäselvyyksistä. Asemakaavaan puistoksi merkitylle alueelle työntyvän urheilukentän tarpeellisuus selvitetään. Mikäli kenttä on rakennettu pysyväksi ja se on liikuntaharrastuksen kannalta tarpeellinen viherosasto ehdottaa asemakaavan muutosta. Emännänpuiston kunnostustöiden toinen vaihe toteutetaan, kun urheilualan ja puiston rajasta on sovittu. Luonnonhoitokuvioiden rajaukset ja toimenpidetarve tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

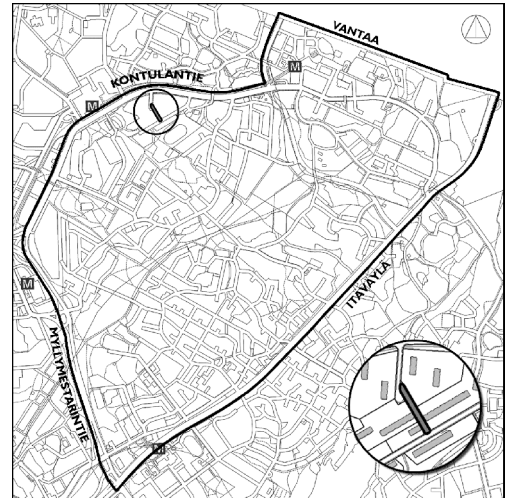
Liikuntaviraston sekä katu- ja puisto-osaston hoitovastuut viheralueiden osalta selvitetään ja rajaukset tarkistetaan puistorekisterikarttaan. Puiston itäreunalla olevat puutarhajättekasat poistetaan ja asukkaita informoidaan niiden oikeasta käsittelytavasta. Yhteydenotto tonttitarkastajaan. Kerrostaloalueeseen liittyvän, hoitamattoman metsäalueen siisteyden kiinnitetään huomiota ja hoitoa tehostetaan.

34. TANHUANTIE - KONTULANKUJA, PUISTOKAISTA

<i>Hoitopinta-ala</i>	<i>1 664 m²</i>
<i>Rekisterinumero</i>	<i>66050</i>
<i>Hoitoluokka</i>	<i>A3</i>
<i>Osoite</i>	<i>Tanhuantie</i>
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	<i>P 5370 / 1963</i>
<i>Perustamisvuosi / ak.nro</i>	<i>1963 / 5370</i>

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Tämä suoraviivainen ja avara kevyen liikenteen raitti, jota reunustaa kapea viherkaista, sijaitsee 1960-luvulla rakennetun asuinkerrostaloalueen keskellä. Puistokaista on vilkkaasti liikennöity jalankulkuyhteys Kontulankujan ja Tanhuantien välissä. Viherkaistan yleisilmettä häiritsee korjattu asfalttipinnoite, kohdittain kuluneet nurmipinnat ja kallellaan olevat valaisinpylväät. Alueella ei ole roska-astioita eikä penkkejä.

Tavoitteet

Siisti ja turvallinen kevyen liikenteen raitti, jonka varsilla on hyväkuntoiset A3-hoitoluokan nurmikaistat. Viherkaistan avaraa luonnetta voi korostaa esimerkiksi yläkautta heijastuvan hajavaloa levittävän valaistuksen avulla.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Raitin pinnoite ja mahdollisesti myös valaisimet uusitaan. Uuden valaisinmallin tulee heijastaa valoa myös raittien varsille, jolloin sekä turvallisuuden että ilmapuuden tunne puistokaistalla korostuu.

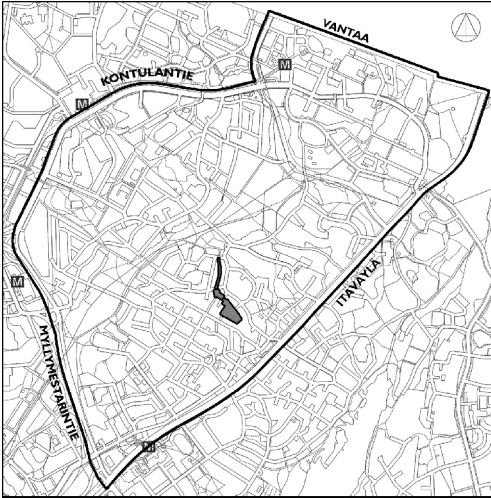
Pinnoitetta uusittaessa huomioidaan esteettömyysnäkökulma sekä raitin ja nurmipinnan selkeä rajaus (risteyskohdat, jalankulku, pyöräily, kalusteet, yms.) Raitin varrelle asennetaan muutama penkki. Alueen jätehuolto järjestetään esim. asentamalla pieni syväsäiliö raitin molempiin päihin.

Ylläpidossa huomioitavaa

Alueen yleisilmettä kohotetaan joko korjaamalla kuluneet nurmipinnat tai tarvittaessa korvaamalla kulutukselle alttiit kohdat kestävämmällä pintamateriaalilla. Valaisin pylväät suoristetaan.

35. RISKUPIISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	15941 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65028, 65025
<i>Hoitoluokka</i>	A2, A3, C1, L2
<i>Osoite</i>	Raitamäentie, Riskutie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VP 10015 / 1992 ja P, up 10789 / 1999
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / Ksv 4933
<i>Suunnitelma vuosi / nro</i>	HKRMIO 4952/2A / 2000
<i>suunnittelija</i>	Suunnittelukeskus Oy
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuvat</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / 2536, 2536.1, 2536.2, 2537

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	I (2005-2008)
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Pientaloalueen keskellä oleva Riskupuisto oli viljeltyä peltoa vielä 1940-luvulla, mutta 1990-luvun lopulla alue oli jo umpeen kasvanutta metsikköä. Puisto kunnostettiin vuonna 2002. Puisto on maastoltaan tasainen ja se muodostuu kolmesta eriluonteisesta alueesta: tasaikäisestä laajasta koivikosta, toiminnallisesta osasta leikkivälineineen ja pallokenttineen sekä pitkästä ja kapeasta purouomaympäristöstä. Leikkipaikan jatkeena on puistomainen omena- ja oleskelupuutarha. Toiminnallinen puisto on tärkeä lähinnä Vartiokylän nuorille ja lapsille. Kohde on yleisvaikutelmaltaan viihtyisä, valoisa ja monipuolinen.

Kasvillisuus ja varusteet

Alue on tuoretta kangasta, missä kasvaa 30–40 vuotta vanha rauduskoivikko. Koivikon alla on nuorempaa puustoa, kotipihlajia ja metsävaahteroita. Koivikossa on luontainen aluskasvillisuus. Leikkipuiston läheisyydessä sekä osassa kulkureitin vartta on avointa osin nurmetettua aluetta. Avoimella alueella on istutettuja jalopuita, jotka ovat kärsineen näköisiä. Puiston eteläosassa on säilynyt muutama vanha omenapuu, joiden ympärillä on luonnonvarainen aluskasvillisuus. Alueen pohjoisosan puronvarsi on voimakkaasti ruohottunut.

Kadun varrella oleva kaide ja muut aitarakenteet ovat epäsiistin näköiset (kuva). Puiston kalusteet ja rakenteet ovat hyvässä kunnossa ja käytävillä on valaistus.

Käyttäjien toivomukset

Leikkipuistoa kiertävää, suunnittelun alkuvaiheessa mukana ollutta polkua/pikkulasten latureittiä toivotaan edelleen. Koripallokentän laidalla olevaa suoja-aitaa pidetään vaarallisen teräväreunaisena.

Tavoitteet

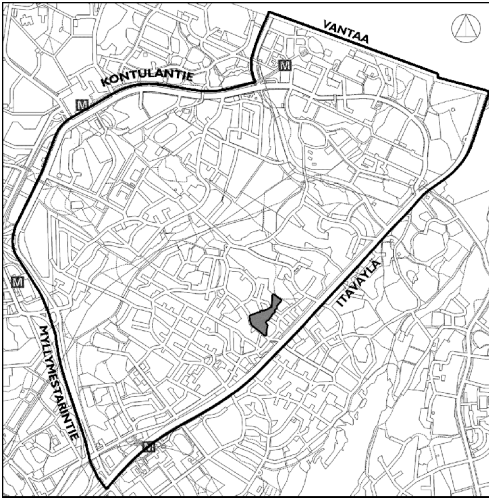
Tavoitteena on siisti, viihtyisä ja turvallinen kokoontumispaikka kaikenikäisille. Kasvillisuudeltaan monipuolinen puisto, jossa on sekä luonnonmukaisia että rakennettuja, puutarhamaisia osia. Luonteeltaan erilaiset puistonosat luovat korttelipuistolle sekä toiminnaltaan että kasvillisuudeltaan monipuolisen ympäristön.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Hoidetaan hoitoluokituksen mukaisesti. Purouoman kapea kaista lisätään luonnonhoitosuunnitelmaan. Toive leikkipaikkaa kiertävästä polusta voidaan toteuttaa, kun kaikki puiston rajanaapurit sen hyväksyvät. Polun rakentamista vastustettiin vielä vuonna 2004. Pohjoispäässä olevan kapean luonnonmukaisen puistokaistan kunnosta huolehditaan. Luonnonhoidon toimenpide-tarve tarkistetaan. Kadun varrella, bussipysäkin kohdalla oleva kaideraken-nelma uusitaan.

36. ROHDINKUJAN PUISTOMETSÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	18984 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65027
<i>Hoitoluokka</i>	B2, C1
<i>Osoite</i>	Riskutie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	9030 / 1987, 11044 / 2002, P, up, ul 7800 / 1979 ja VL 10853 / 2000
<i>Perustamisvuosi / ak. Nro</i>	1961 / 4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuvat</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / 2554 - 2556

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Rakenteellinen kunnostus	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Maastoltaan ja luonteeltaan monipuolinen viheralue sijaitsee pientaloalueen keskellä. Idästä alue liittyy laajempaan Linnanherranpuiston virkistysalueeseen. Länsiosa on jylhä kallioinen mäki, missä on ensimmäisen maailmansodan aikaisia maalinnoituksen jäänteitä (kuva). Keskiosassa on tiheää tasaista sekametsää ja puuston seassa on Vartiokylän Omakotitaloyhdistys ry:lle vuokrattu tenniskenttä (kuva). Puiston itäosassa on entinen puutarhatontti. Puistometsällä on sekä maisemallista että kulttuurihistoriallista merkitystä.

Kasvillisuus ja varusteet

Kallioalueella kasvaa pääasiassa vanhoja hidaskasvuisia mäntyjä sekä nopeammin kasvavia koivuja ja pihlajia. Korkeimmilla kohdilla on runsaasti kuolleita mäntyjä ja pihlajia. Puiston keskiosassa on lehtipuuvaltaista tuoretta kangasmaastoa, jonka pääpuulaji on haapa (kuva). Entisellä puutarhatontilla kasvaa omenapuita ja muuta puutarhakasvillisuutta (kuva). Puistoraitit ovat kohtalaisessa kunnossa ja ainoastaan lyhyet, alueen poikki johtavat raitit on valaistu. Puistossa on paperinkeräyspiste. Puiston keskiosaa rumentaa raiteille asetetut ajoesteet.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti ja tunnelmaltaan vaihteleva puistometsä, jossa voi aistia paikan historiallisia kerrostumia. Linnoituslaitteet ovat asianmukaisessa kunnossa ja ne näkyvät paikka paikoin kadulle ja puistoraitille. Entinen rehevä puutarha hedelmäpuineen ja muine puutarhakasveineen tuo vaihtelua puistoraitille. Huolehditaan sekä puutarhakasveista että luonnonkasveista, kuten upeasta keto-orvokkikasvustosta. Tavoitteena on myös viheralueen monimuotoisuutta lisäävän metsäpuutarhan edelleenkehittäminen.

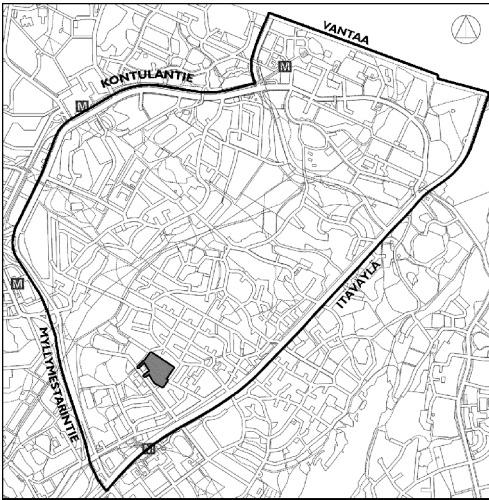
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Linnoituslaitteet siivotaan roskista, ja lisäksi niiden rakenteissa kasvavat puut ja pensaat poistetaan linnoituslaitteiden hoito-ohjetta noudattaen. Kivituhkakäytävän reunat kunnostetaan/siistitään. Käytävälle sijoitetut epäsiistit betoniporsaat korvataan siisteillä ajoesteillä, kuten esim. luonnonkivillä.

Ylläpidossa huomioitavaa

Omenapuiden alusta pidetään avoimena niittämällä ne kaksi kertaa kesässä. Puutarhassa säilyneille perennoille ja muille ruohovartisille kasveille annetaan tilaa levittäytyä. Kasvit inventoidaan ja sen jälkeen päätetään hoitotavasta. Metsä siivotaan roskista.

37. INKEROISTENTIE – KUKKANIITYNTIE PUISTOMETSÄ

<i>Hoitopinta-ala</i>	27305 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65037, 65247
<i>Hoitoluokka</i>	A3, B2, C1
<i>Osoite</i>	Inkeröistentie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P 11028 / 2002 ja VP 9969 / 1993
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933
<i>Suunnitelma vuosi / nro</i>	HKRMIO 4952/2A / 2000
<i>suunnittelija</i>	Suunnittelukeskus Oy
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuvat</i>	Vartiokylän eteläosa Ihs 1997 / 1997 / 2527 - 2531. I

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Puisto sijaitsee omakotialueen ja rivitaloalueen keskellä koulun ja päiväkodin lähellä. Alue on jonkin verran kulunut puoliavoin, kallioinen ja metsäinen mäki, jonka rinteillä on kivikko. Puistossa ei ole valaistusta eikä kalustusta. Alue on maastonmuodoltaan mielenkiintoinen ja voimakaspiirteiset avokalliot sekä luonnonkivet ovat hienoja. Inkeröistentien puoleiseen rinteeseen on kehittynyt leveä kulunut polku ja vesakkoa. Nytorpinpolun puolelta mäelle kuljetaan kivikkoista ja vaikeakulkuista rinnettä. Mäen lakialue on roskainen ja hoitamattoman oloinen.

Kasvillisuus ja varusteet

Tuoreella kankaalla kasvaa sekametsä, jonka pääpuulajeina ovat rauduskoivu ja kuusi. Kallioalueet ovat karuhkoa kangasta ja pääpuulajina on mänty. Rinteissä kasvaa tiheä pihlajavesakko. Pohjoisrinteessä kasvaa vanha, arvokkaaksi määritelty metsälehmus (arvoluokka II, kuva). Puistossa on paljon muurahaiskekoja.

Käyttäjien toivomukset

Lähiasukkaat toivovat, että puisto säilyy lähes luonnontilaisena. Metsikköä käytetään leikkimiseen ja oleskeluun.

Tavoitteet

Valoisa, siisti ja monilajinen metsikkö, joka toimii sekä leikki- että piknikalueena. Alueella on luonto läsnä ja suojeltu puu on hyvässä hoidossa.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

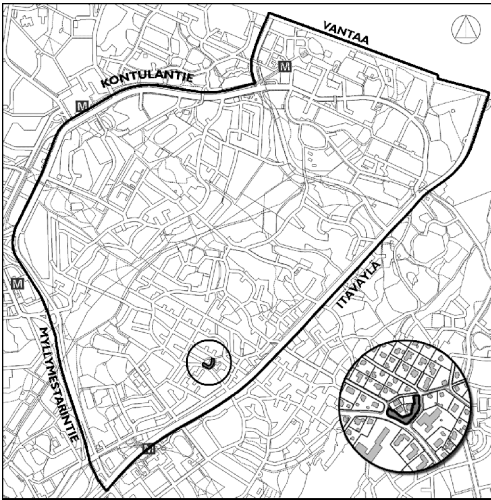
Vesakko poistetaan mutta kohdittain annetaan vesakon kasvaa niin, että valoisat ja varjoiset paikat vuorottelevat. Metsälehmäksi lisätään vegetatiivisesti. Kuolleet rungot siivotaan kulkureitiltä ja kuolleet puut poistetaan. Alueen yleisilmettä monipuolistetaan kasvillisuutta kehittämällä ja metsälehmuksen kunnosta huolehditaan. Kallionlaki jätetään luonnontilaan. Metsä pidetään elinvoimaisena. Luonnonhoitosuunnitelma tarkistetaan.

Ylläpidossa huomioitavaa

Pohjoisrinteen alaosa niitetään kerran vuodessa, niittojäte korjataan pois. Roskat ja lasinsirut poistetaan säännöllisesti. Harkitaan roska-astioiden sijoittamista alueelle. Hiekka- ja muut roskakasat poistetaan puustosta. Hoitoa tehostetaan. Alue siivotaan kahdesti kesässä.

38. SAVITAIPALEENTIE – KIVIORTINTIE VIHERKAISTA

<i>Hoitopinta-ala</i>	1378 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65019
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Vartiokylä, Kiviortintie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VP 10682 / 2001
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuviot</i>	-

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Peruskorjaus/uudisrakentaminen	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Asemakaavaan puistoksi merkitty alue on lähinnä kapea suojavaoähyke uudisrakennusten ja Kiviortintien välissä. Alue on yleisilmeeltään joutomaan oloinen. Viereinen rakennustyömaa on kuluttanut ja osin tappanut vihervyöhykkeen kasvillisuutta. Näkyvälle paikalle puiston viereen on sijoitettu paperin- ja vaatteiden keräyslaatikoita, mikä tekee viherkaistasta suorastaan luotaantöytävän oloisen.

Kasvillisuus ja varusteet

Viherkaistalla kasvaa nuori vaahterametsikkö, jonka aluskasvillisuutena on rikkakasveja sekä kotipihlajavesakkoa ja muutama vanhempi lehtipuuksilö (kuvat 2003). Osa puista on kaadettu kaivutöiden alta, osa on kuollut ja osa on poistettu syksyllä 2004. Vihervyöhyke on sekä esteettisesti että suojavaikutukseltaan erittäin heikossa kunnossa.

Käyttäjien toivomukset

Viheralueeseen rajautuvan taloyhtiön asukkaat toivovat, että alue siistitään mahdollisimman pian ja että heihin otetaan yhteyttä kunnostussuunnitelmaa laadittaessa. Asukkaat toivovat näkösuojaa antavia istutuksia.

Tavoitteet

Suojaava pensasistutusvyöhyke, jonka seassa kasvaa kukkivia pikkupuita ja muutamia kookkaampia suoja-puita. Jalkakäytävän varrella on esim. luon-

nonkivistä rakennettu lumitila. Viherkaista on näkyvällä paikalla, joten sen tulee olla rehevän ja siistin näköinen. Pitkän tähtäimen tavoitteena voi ajatella asemakaavan muutoksen esittämistä kaupunkisuunnitteluvirastolle. Puistokaistale soveltuu pienen kokonsa vuoksi paremmin liitettäväksi puistoa rajaviin tontteihin kuin puistoalueeksi.

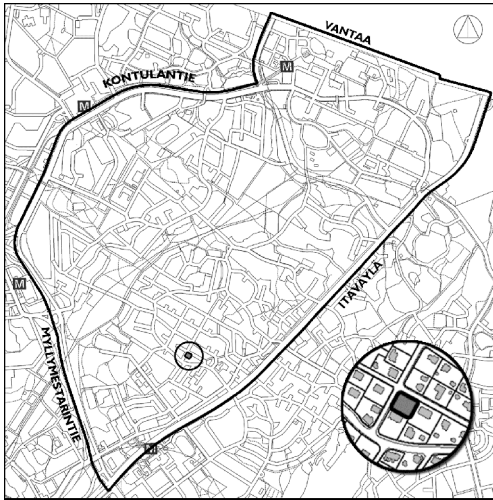
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Alueen kunnostus. Kunnostussuunnitelmassa huomioidaan keräysastioiden sijoittaminen ja asukkaiden toiveet.

Ylläpidossa huomioitavaa

Siisteydestä huolehditaan jo ennen kunnostusta. Hoitoluokkamuuotos on merkitty puistorekisteriin.

39. VALKEALANTIEN PUISTIKKO

<i>Hoitopinta-ala</i>	810 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65036
<i>Hoitoluokka</i>	C1, B2
<i>Osoite</i>	Puolimatkanpolku
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P 4933 / 1961
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuviot</i>	Vartiokylän eteläosan lhs 1997 / 1997 / 2609

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	I (2005-2008)

Kohteen kuvaus

Maastoaltaan tasainen, puoliavoin pieni metsikkö sijaitsee pientaloalueella kadunkulmassa toimien tonttimaisena suojaviheralueena ja katuvihreänä. Metsä on hoitamaton ja osa puista on vaurioitunut. Puistoon on kannettu puutarhajätettä.

Kasvillisuus ja varusteet

Alue on tuoretta kangasta, missä kasvaa iäkstä harvaa sekapuustoa, mäntyjä ja rauduskoivuja. Pääpuulajina on rauduskoivu. Aluskasvillisuus on osin nurmetetty ja osin luonnontilaista. Katuun rajautuvalla osalla ja muuntajan ympärillä on niittymäinen nurmikko.

Tavoitteet

Siisti ja valoisa kerroksellinen suojametsikkö, jossa vesakko ja pienpuusto toimivat suojana kadun ja pihojen välissä. Kadun puolella ja muuntajan ympärillä on pieni niittyalue.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

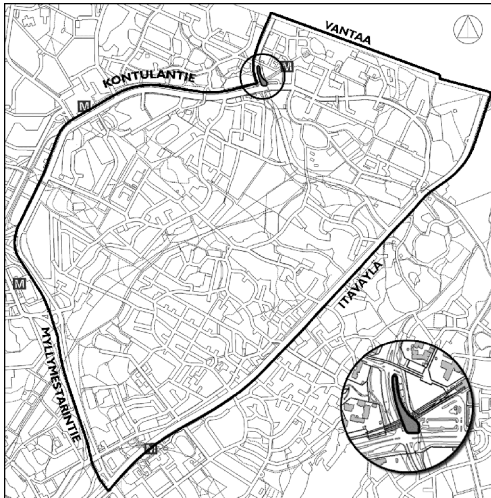
Luonnonhoidon toimenpidetarve tarkistetaan. Nurmipinnat rajataan selkeiksi metsikköä vasten ja niiden hoitoa tehostetaan. B-hoitoluokan alueet niitetään kaksi kertaa kasvukauden aikana. Puustoa on harvennettu vuonna 2004 (kuva).

Ylläpidossa huomioitavaa

Hiekoitushiekat, puutarhajätteet ja puistoon muut varastoidut tavarat poistetaan. Huolehditaan siitä, että Helsingin Energia ei varastoi rakennus, ym. tarvikkeita puiston alueelle (KPP). Lähiasukkaita informoidaan puutarhajätteiden käsittelystä (KPH).

40. LÄNSIMÄENTIEN PUISTOKAISTA

<i>Hoitopinta-ala</i>	2282 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66012
<i>Hoitoluokka</i>	A2
<i>Osoite</i>	Länsimäentie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	EV 9020 / 1986
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1986 / 9020

Kohteen kuvaus

Katualueen ja kevyen liikenteen väylän välissä oleva katuvihervöyhyke, joka rajautuu etelässä katujen risteykseen. Nurmialueella kasvaa terjoensalavia muutaman kappaleen ryhmissä. Tämä kohtalaisen merkittävä katumiljöön osa ja kevyen liikenteen ympäristö sijaitsee keskeisellä paikalla, lähellä Melunmäen metroasemaa. Siistin viherkaistan ilmettä heikentää kuollut puu ja metrosillan alla olevan alueen epäsiisteys. Alueen halkaisee asfalttipintainen valaistu kevyen liikenteen väylä.

Tavoitteet

Siisti, hyvin hoidettu viherkaista, joka mielletään yhtenäiseksi alueeksi. Metroradan molemmilla puolilla olevat viherkaistat sekä metrosillan alla oleva alue tulee käsitellä yhtenä alueena.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Ei toimenpiteitä.

Ylläpidossa huomioitavaa

Kuollut puu poistetaan ja tilalle istutetaan uusi. Metroradan alla olevan alueen vastuu selvitetään ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin (KPP).

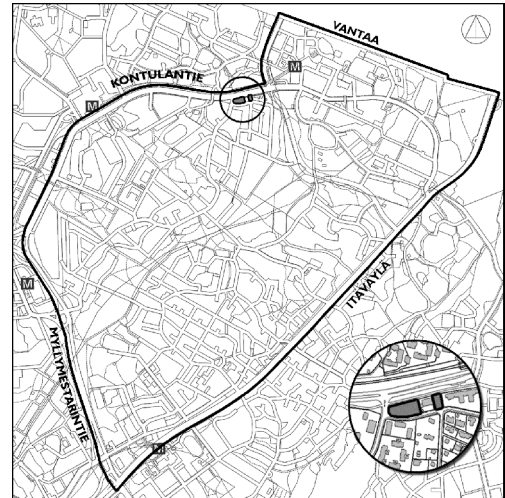

41. KONTULANTIEN – HUMIKKALANTIEN KULMA

<i>Hoitopinta-ala</i>	2675 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66090, 66110
<i>Hoitoluokka</i>	C1 (66110 C1?A3)
<i>Osoite</i>	Kontulantie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	EV, sm 9327 / 1987
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1987 / 9327
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuviot</i>	Ei suunnitelmaa

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Luonnonhoito	1 (2005-2008)
Rakenteellinen kunnostus	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Suojaviheralue sijaitsee Kontulantien ja muinaistutkijantien välissä, pien- ja kerrostaloalueen lähellä. Alueen länsiosassa, maastoltaan muuten tasaisessa metsikössä, on epämääräisiä suuria kuoppia. Puistikko on merkittävä suojellun männyn vuoksi. Mänty jää kuitenkin muun puuston kookkaiden kuusten, mäntyjen ja koivujen varjoon. Muuten kohde vastaa käyttötarkoitustaan. Länsiosa on hoitamaton ja epäsiisti, lähitalojen asukkaat tuovat puutarhajätteitä metsikköön. Viheralueella on huonokuntoisen käytävän lisäksi runsaasti talleamalla muodostuneita polkuja.

Tavoitteet

Tavoitteena on luonnonmukaisen oloinen ja siisti suojaviheralue, joka antaa tilaa suojellulle männylle.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Kasvillisuuden käsittelystä laaditaan suunnitelma ja tutkitaan käytäväverkoston lisätarvetta siten, että metsänpohjan kulutus vähenisi. Suunnittelualueen ainoa suojeltu puu otetaan näkyviin, mutta kuitenkin siten, että sen ympärille jää tarpeeksi matalampaa suojapuustoa.

Laaditaan luonnonhoitosuunnitelma. Alueen itälohkon hoitoluokaksi muutetaan A3. Kivituhkakäytävä pidetään siistinä ja sen reunat niitetään. Vieressä oleva pieni parinsadan neliön kokoinen alue otetaan kokonaisuudessaan A-

hoitoluokan piiriin. Kuolleet ja huonokuntoiset puut poistetaan ja metsänpohja siistitään esim. multa- tai hiekkakerroksella, johon kylvetään heinän/luonnonkukkien siemeniä riippuen alueen kasvuoloista sen jälkeen, kun ylimääräiset puut on poistettu.

Ylläpidossa huomioitavaa

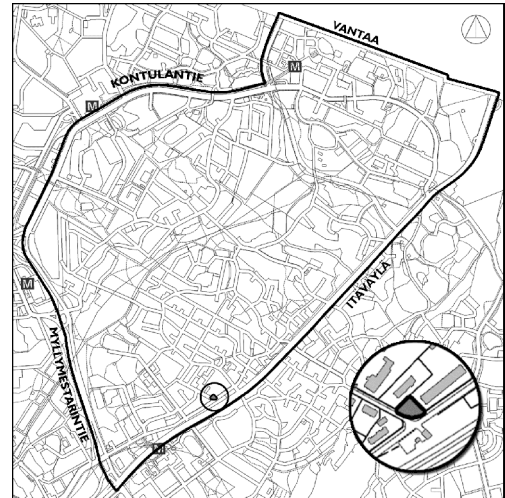
Hiekoitushiekat ja puutarhajätteet poistetaan. Alueen läntisimmän kärjen ja alueen reunojen heinä niitetään kahdesti kesässä. Lähitaloja informoidaan puutarhajätteiden käsittelystä (KPH). Itäpäässä oleva puistoraitti ja sen viereinen viheralue kunnostetaan siten, että sitä voi hoitaa A3-hoitoluokan mukaisesti (598 m²).

42. VARTIOKYLÄNTIEN JA SAURAMATIEN KULMA

<i>Hoitopinta-ala</i>	700 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65039
<i>Hoitoluokka</i>	B2
<i>Osoite</i>	Vartiokyläntie, Sauramatie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P 11028 / 2002
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Pieni kulmapuisto sijaitsee risteysalueella, koulun ja päiväkodin läheisyydessä. Alue on puolivillin puutarhan oloinen. Niittymäisellä nurmella kasvaa hedelmäpuita. Puutarhakasvit tekevät alueesta viehättävän.

Tavoitteet

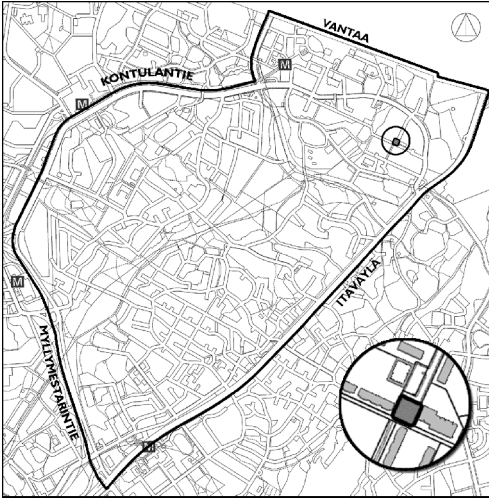
Valoisa ja rehevä kadunkulma, jossa on hedelmätarhan tunnelma. Kukkivat hedelmäpuut ja pensaat sekä niitty ilahduttavat ohikulkijaa.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Istutetaan lisää hedelmäpuita ja/tai kukkivia pensaita, kuten esim. syreenejä tai vanhoja ruusuja. Kasvimäärät ja lajit valitaan siten, että valoisuus ja puutarhamaisuus säilyvät. Istutukset eivät saa peittää näkyvyyttä. Kuivan niityn/kedon kukkia lisätään mahdollisuuksien puitteissa.

43. MELLUNMÄEN KORTTELIPUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	1 089 m ² (vuokrattu)
<i>Rekisterinumero</i>	76006
<i>Hoitoluokka</i>	A2, L2
<i>Osoite</i>	Siltapolku
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	P 5812 / 1968
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1968 / 5812
<i>Suunnitelma vuosi / nro</i>	HKR/PUO 2574, 2575 / 1976
<i>Suunnittelija</i>	P. Jääskeläinen

Kohteen kuvaus

Pieni tasainen puu- ja pensastutusten ympäröimä sorakenttä sijaitsee kerrostaloalueen keskellä, päiväkodin ja kevyen liikenteen raitin vieressä. Verkkoidan ympäröimä alue on päiväkodin käytössä. Puistona alue on merkityksetön, mutta päiväkodin toiminnan kannalta se on tärkeä. Verkkoidan ympärillä oleva viherkaista on hoitamaton ja varjoisa. Alue on epämääräisen ja roskaisen oloinen. Puisto on vuokrattu sosiaalivirastolle.

Kasvillisuus ja varusteet

Leikkialuetta ympäröivät tiheään istutetut vuorijalavat, joiden alla kasvaa villiintyneesti pensasaita, vesakkoa ja rikkakasveja. Kenttä on kalustettu mm. suurikokoisilla luonnonkivillä ja perinteisillä leikkivälineillä. Alueen ainoa valaisin on jalavan oksien peitossa. Leikkipaikan vieressä kulkeva asfalttipintainen kevyen liikenteen raitti on erittäin huonossa kunnossa.

Tavoitteet

Siisti, hyvin hoidettu ja ympäristöön sulautuva leikkipaikka tai asemakaavan muutos tontiksi.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Verkkoidan ympärillä olevan alueen hoitovastuu selvitetään ja ylläpitoa tehostetaan. Selvitetään, onko päiväkodilla pidempiaikaista tarvetta alueelle tai, onko viereinen taloyhtiö kiinnostunut tonttinsa laajentamisesta. Harkitaan asemakaavan muutoksen esittämistä kaupunkisuunnitteluvirastolle/sosiaalivirastolle. (KPS)

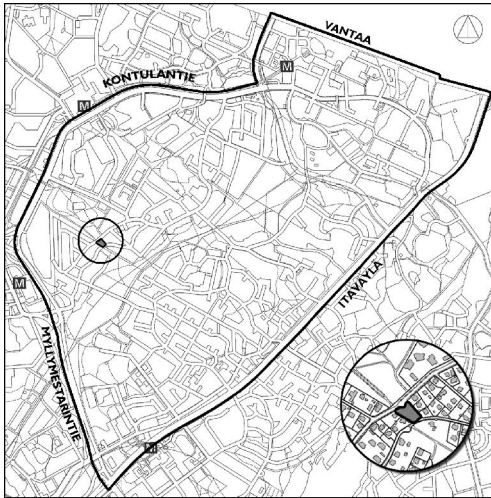
Ylläpidossa huomioitavaa

Hoitovastuut kevyen liikenteen raitin ja sen ympäristön osalta selvitetään. Kevyen liikenteen raitti korjataan mahdollisimman pian ja jätehuolto järjestään tehokkaammaksi. Alueen yleisilmettä kohennetaan yhteistyössä rakennusviraston, sosiaaliviraston ja muiden hallintokuntien sekä raitin varrella olevan kaupan kanssa (KPY, KPP).

44. KARJATANHUAN PUISTIKKO

<i>Hoitopinta-ala</i>	1403 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	66044
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Humikkalantie, Rautapaidantie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VP 9030 / 1987 ja 9947 / 1991
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1987 / 9030

Kohteen kuvaus

Puistokaista sijaitsee 1990-luvulla rakennetun pientaloalueen sisällä yhdistäen toisiinsa kaksi laajaa puistoa, Kelkkapuiston ja Mustapuronpuiston. Alue on merkittävä yhtenäisten viheryhteyksien säilymisen kannalta. Toisen käytävän päissä olevat betoniset kulkuesteet hallitsevat puistonäkymää, muuten alueen yleisvaikutelma on suhteellisen siisti ja valoisa.

Kasvillisuus ja varusteet

Kivituhkapintaisten raittien varrella olevilla nurmikaistoilla kasvaa kookkaita rauduskoivuja, kaksi nuorta mäntyä ja yksi kuusi. Humikkalantien varrella oleva luiska on verhoiltu pensasistutuksilla (keskaskasveja). Toinen raiteista on valaistu ajotietyypisillä, ilmajohto- ja varustetuilla valaisinpylväillä.

Tavoitteet

Tavoitteena on siisti, turvallinen ja toimiva viheryhteys.

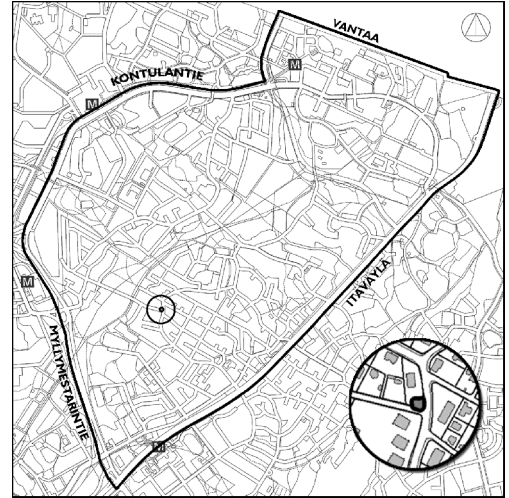
Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puistoa hoidetaan hoitoluokan edellyttämällä tavalla. Betoniporsaat korvataan siisteillä pollareilla tai muulla siistillä ajoesteellä. Pensasistutusten (keskas) hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota.

45. KIVIORTIN PUISTO

<i>Hoitopinta-ala</i>	223 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	65149
<i>Hoitoluokka</i>	A3
<i>Osoite</i>	Kiviortintie, Soraharjuntie
<i>Kaavamerkintä / nro / vuosi</i>	VP 9515 / 1989
<i>Perustamisvuosi / ak. nro</i>	1961 / 4933
<i>Luonnonhoitosuunnitelman laatimis- ja / toteutusvuosi / kuviot</i>	Ei luonnonhoitosuunnitelmassa

<u>Toimenpiteet</u>	<u>Kiireellisyysluokka</u>
Rakenteellinen kunnostus	2 (2009-2011)

Kohteen kuvaus

Puisto sijaitsee pienkerrostaloalueiden välissä, kadunkulmassa ja sen pohjoisrajalla kasvaa pysäköintialueen vapaasti kasvava pensasaita. Puisto on puoliavoin ja ilmeeltään luonnontilaisen oloinen vaikka suuri osa kasvillisuudesta on aikanaan istutettu. Puistikon kohdalla on ollut tontti, jolla sijainnut rakennus on purettu noin 30 vuotta sitten. Entinen pihapiiri on hoitamaton ja näyttääkin joutomaalta. Paperinkeräyspiste ja yleinen hoitamattomuus antavat huonon yleisvaikutelman ja pensaat heikentävät näkyvyyttä kadunkulmassa. Puistikko ei ole aikaisemmin ollut hoidon piirissä.

Kasvillisuus ja varusteet

Avoimet alueet ovat pääasiassa niittymäistä nurmea ja kallion läheisyydessä kasvaa maksaruohoja. Alueella kasvaa yksittäisiä ruusupensaita ja nuori vaahtera. Puistossa ei ole kalusteita. Jalkakäytävä loppuu kesken puiston kohdalla.

Tavoitteet

Puistikulmaus soveltuu luontevasti naapuritontin laajentamiseen, joten asemakaavan muutosta kannattaa harkita. Tavoitteena on joko tontti tai siisti, hyvin hoidettu kadunvarsipuistikko.

Suunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle

Puistikko vaatii rakenteellisen kunnostuksen sekä puiston että kadun osalta. Alue otetaan hoidon piiriin. Kunnostuksen yhteydessä paperinkeräyspisteelle tulee osoittaa parempi, vähemmän näkyvä paikka, joko puistikosta tai muualta.

LÄHTEET

Kirjallisuus

Ensimmäisen maailmansodan aikainen maalinnoitus Helsingissä, Hoito-ohje, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 1996:4.

Ensimmäisen maailmansodan aikainen maalinnoitus Helsingissä, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 1996:3.

Broändan purolaakso, I Maisemaselvitys, II Luontoselvitys, III Maankäytön ympäristövaikutukset, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2001:8.

Kaupunkipurojen kunnostus ja hulevesien käsittely, Suomen ympäristö 7242 osa 2, Hy, osa Jari Niemelän johtamaa tutkimusta kaupunkivesistä ja niiden monimuotoisuudesta, Suomen Ympäristökeskus/ Jukka Jormola 2004.

Metsänhoitosuunnitelma Vuosaari, Mellunkylä, Keskuspuisto, Taivaskallio, Helsingin kaupunki/rakennusvirasto 1994/ Eva-Lisa Telén, 1994.

Myllypuron, Roihupellon ja Puotinharjun länsiosan viheraluesuunnitelma, Liite 7 Luonnonhoidon toteutussuunnitelmat, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2001:28 / Viherosasto.

Puotilan ja Vartioharjun viheraluesuunnitelma 2001-2010, Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosaston selvityksiä 2000:12.

Mellunmäen niityn ja Nybondaksen ympäristön hoito- ja kehittämissuunnitelma, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2002:15 / Viherosasto.

Pitäjänmäen viheraluesuunnitelma Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu, 2001/25 / Viherosasto.

Taajamapuron luonnonhoito, esimerkkikohteena mustapuro, Opinnäytetyö, Maisemasuunnittelu, Lepaa 17.5.2002, Marjut Remes.

Vartiokylän eteläosan luonnonhoitosuunnitelma 1997-2006,
Helsingin kaupungin rakennusvirasto 22.1.1997.

Mellunmäki-Mustavuoren luonnonhoitosuunnitelma 2000-2009,
Helsingin kaupungin rakennusvirasto.

Vartiokylän pohjoisosan luonnonhoitosuunnitelma 1998-2007,
Helsingin kaupungin rakennusvirasto 17.6.1998.

Helsingin poppelit,
Helsingin kaupungin rakennusvirasto, Niilo Karhu 1986.

Pihlajamäen viheraluesuunnitelma 2002-2011,
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2002:13 / Viherosasto.

Vesala-Kontula-Kurkimäki viheraluesuunnitelma 1999-2008,
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu, 1999.

Biologinen tutkimus Jakomäki-Kivikko-Kontula-Kurkimäki, ympäristötekijät,
Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto, yleiskaavaosasto, julkaisu
YA:5/82.

Toteutunut Unelma, Vartiokylän ja Mellunkylän pientaloasumisen vaiheet,
Vartio- ja Mellunkylän kiinteistöyhdistys ry, toimittanut Pertti Lampi, 2002.

Helsingin purojen kuntokartoitus,
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2001:31 / Viherosasto.

Helsingin kasvit, kukkivilta kiviltä metsän syyliin
Helsingin kaupungin ympäristökeskus, Yliopistopaino, toimittanut Arto
Kurtto, Leena Helynranta, 1998.

Myllypuron, Roihupellon ja Puotinharjun länsiosan viheraluesuunnitelma,
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2001:28 / Viherosasto.

Kartanoympäristömme osa Helsingin historiaa,
Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosaston julkaisu. Vilhelm Ekelund.
Helsinki 1999.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt, Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 10. Ympäristöministeriö, Museovirasto. Helsinki 1993.

Broändan purolaakson kulttuurimaisema,
Selvitys purolaakson ja siellä sijaitsevien tilakeskusten historiasta ja nykytilasta sekä arviointi näiden kehitysnäkymistä. Lahden ammattikorkeakoulu/Ympäristöalan koulutusohjelma. Miljösuunnittelun opinnäytetyö/Kati Paronen. 2003.

Pääulkoilureitistön toteutusohjelma vuosille 2001-2004,
Liikuntaviraston julkaisuja 2000, B 30. Helsingin kaupungin liikuntavirasto, ulkoilureitityöryhmä. 31.12.2000.

Puotilan kartanon historiallinen selvitys,
Julia Donner, Helsingin kaupunki/viherosasto. 1998. (painamaton lähde)

Rakennettu kulttuuriympäristö,
Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto, Ympäristöministeriö. Helsinki 1993.

Maisema-aluetyöryhmän mietintö I, maisemanhoito. Ympäristöministeriö/
Ympäristönsuojeluosasto. Helsinki 1993.s

Helsingin rakentumisen vaiheet – Stadier I stan. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu YB 1 / 83. Mikael Sundman, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Helsinki 1983.

Katsaus Sipoon/Nikkilän osayleiskaava-alueen maiseman historiaan.
Museovirasto, rakennushistorian osasto, rakennuskulttuuriyksikkö/Johanna Forsius.

Suomen maatilat I.
Felix Johansson, Akseli Kivialho, K. Kivialho. Porvoo (toim.) 1931.

Suojelukohteet: Vesalan mänty, Mustikkamäki, Inkeröistentien varsi, Ojapuisto, Mustapuronpuisto-Linnanpelto, Mellunmäki – Saariseläntien

itäpuolen jyrkänne, Helsingin ympäristökeskuksen kohderaportit, Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmä.

Helsingin kartanoympäristöt kuntoon ja käyttöön, Helsingin kaupungin kiinteistöviraston metsä- ja maatalousosaston julkaisu 5/1995. Helsingin kaupunki/Metsä- ja maatalousosasto. Työryhmän raportti 13.6.1995.

Helsingin kartanoympäristöjen perusparannuksen ja hoidon seurantaryhmä, Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosaston selvityksiä 1998: I. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Viherosasto. Työryhmän väliraportti 31.12.1997.

Kartat ja suunnitelmat

Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805 – Konungens kartverk från Finland, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 505. Timo Alanen, Saulo Kepsu.

Venäläinen topografikartta. Mitattu 1800-1900 –lukujen vaihteessa. 1:20 000. Karttalehti VII:30.

Venäläinen topografikartta. Suomenkielinen versio. Mitattu 1800-1900 –lukujen vaihteessa. 1:42 000.

Pitäjäkartta. Karttalehdet: 204307 mitattu v. 1929 ja 203409 mitattu v. 1930. 1:20 000. C Maanmittauslaitos 2005.

Helsingin ympäristön retkeilykartta vuodelta 1945 vuosien 1931-1935 mitausten mukainen. 1:50 000. C Maanmittauslaitos 2005.

Topografikartta. Karttalehdet: 204307 mitattu v. 1934 ja 203409 mitattu v. 1935. 1:20 000.

Kartta Mellunkylän kyläalueesta vuodelta 1994 teoksesta Samuelin kartat. Vantaan kaupungin museo. Kartta kuuluu Kansallisarkiston karttakokoelmiin.

Ortoilmakuvat (OK40_K5, OK40_K6, OK40_L5, OK40_L6) selvitysalueelta. Helsingin kaupunki/kiinteistövirasto/ilmakuva-arkisto.

Kuvat: kaupunkimittausosasto, Helsinki 2003.

Ote maaperäkartasta,

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston geotekninen osasto, 1989.

Maanmittauslaitoksen peruskartta 1:20 000. Karttalehdet no 2034 06 mitattu v. 1957 (osittain täydennetty 1960), 2034 09 mitattu v. 1957 (osittain täydennetty 1960), 2043 04 mitattu v. 1954 (osittain täydennetty 1957) ja 2043 07 mitattu v. 1955 (osittain täydennetty 1957). C Maanmittauslaitos 2005.

Maanmittauslaitoksen digitaalinen peruskartta 1:20 000. Karttalehdet no 2034 06, 2034 09 ja 2043 07. Maanmittauslaitos, lupa nro 213/MYY/05.

Helsingin ladut 2003 1:45 000 ja 1:20 000. Skidspåren i Helsingfors. Helsingin kaupungin liikuntavirasto. Helsinki 2003.

Ulkoilukartta 1:40 000, pääkaupunkiseutu 2002.

Kantakartta tarkastelualueelta/ digitaalinen ajantasakartta. Kiinteistövirasto/ kaupunkimittausosasto. Helsinki 2003.

Viheralueiden hoitoluokitus. HKR/Viherosasto. Helsinki 2003.

Puisto- ja viheraluesuunnitelmia sekä katu ympäristösuunnitelmia tarkastelualueelta. Suunnitelmat peräisin eri vuosilta ja tekijät vaihtelevat. Helsingin kaupunki, rakennusvirasto

Helsingin seudun seutukaavat, vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä, Helsingin seutukaavaliiton julkaisu A12-1988. Helsingin seutukaavaliitto 8.6.1988.

Helsingin yleiskaava 2002, ehdotus,

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu A12-1988. Kslk 13.2.2003.

Selostus ja kartta.

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ajantasa-asemakaavat 1:2000. Numerot:5624, 5523, 5422, 5423, 5424, 5524, 5525, 5425. Helsingin asemakaavaosasto.

Kiinteistökartta 1:10 000, Fastighetskarta, Ki 10 1999. Helsinki.

Seutu CD 03,
Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit sekä YTV. YTV

Rakentamisen aikakausi. Helsingin kaupungin rakennusjärjestys 2000, karttaliite 1:40 000. Rakennusvalvontavirasto, Lauri Putkonen.

Viheraluerekisteri.
HKR/Viherosasto. 2003.

Katuviherrekisteri.
HKR/Katuosasto. 2003.

JULKAISULUETTELO

Vesala-Kontula-Kurkimäki viheraluesuunnitelma 1999–2008

2000:12 / Viherosasto

Puotilan ja Vartioharjun viheraluesuunnitelma 2001–2010

ISBN 951-718-546-4

2000:13 / Viherosasto

Puistolan ja Heikinlaakson viheraluesuunnitelma 2001–2010

ISBN 951-718-547-2

2000:14 / Viherosasto

Tammisalons viheraluesuunnitelma 2000–2009

ISBN 951-718-548-0

2001:8 / Viherosasto

Vanhakaupunki – Kumpula – Toukola viheraluesuunnitelma

ISBN 951-718-592-8

2001:25 / Viherosasto

Pitäjänmäen viheraluesuunnitelma 2001–2010

ISBN-numero: 951-718-707-6

2001:28 / Viherosasto

Myllypuron, Roihupellon ja Puotinharjun länsiosan

viheraluesuunnitelma 2002–2011

ISBN-numero: 951-718-763-7

2001:34 / Viherosasto

Yliskylän viheraluesuunnitelma 2001–2010

ISBN-numero: 951-718-820-X

2002:3 / Viherosasto

Kulosaaren ja Mustikkamaan viheraluesuunnitelma

ISBN: 951-718-853-6

2002:4 / Viherosasto
Jakomäen viheraluesuunnitelma
ISBN: 951-718-874-9

2002:13 / Viherosasto
Pihlajamäen viheraluesuunnitelma
ISBN: 951-718-961-3

2002:14 / Viherosasto
Töölön viheraluesuunnitelma
ISBN: 951-718-965-6

2003:2 / Viherosasto
Konalan viheraluesuunnitelma 2003–2012
ISBN: 952-473-042-1

2003:7 / Viherosasto
Oulunkylän ja Koskelan viheraluesuunnitelma
ISBN: 952-473-170-3

2004:1 / Viherosasto
Pohjoisen suurpiirin läntiset ja pohjoiset osat
viheraluesuunnitelma 2004–2013
ISBN: 952-473-243-2

